

Предзнаци Судњег дана

[Српски – Serbian – صربي]

Јусуф б. Абдуллах б. Јусуф ел-Вабил

Превод: Расим Брковић - Сенад Ћеман

Ревизија: Љубица Јовановић

Обрада и ревизија: Фејзо Радончић

2014 - 1436

IslamHouse.com

﴿أشراط الساعة﴾

« باللغة الصربية »

يوسف بن عبد الله بن يوسف الوابل

ترجمة: راسم بركوفيتش - سناد تشمان

مراجعة: ليوبيتسا يوفانوفيتس - فيزو رادونشيش

2014 - 1436

IslamHouse.com

У име Бога Милостивог, Самилосног!

Узвишени Бог је рекао:

О људи, Господара свога се бојте! Заиста ће потрес, када Смак света наступи, велики догађај бити!

На дан кад га доживите свака дојиља ће оно што доји заборавити, а свака трудница ће свој плод побаци, и ти ћеш видети људе пијане, а они неће пијани бити, већ ће тако изгледати зато што ће Божија казна страшна бити.

(Кур'ан, поглавље Хаџ, 1-2)

Зар они чекају да им Смак света изненада дође, а већ су презнаци његови ту? А шта ће им користити опомена кад им он дође?

(Кур'ан, поглавље Мухаммед, 18)

Предговор

Захвала припада Богу, Њему се захваљујемо, од Њега помоћ тражимо, од Њега опрост тражимо, од Њега заштиту тражимо од сваког зла за којим жуде наше душе, и од свих наших лоших дела.

Кога Бог упути, нико га на странпутицу не може навратити; а кога Бог на странпутицу окрене, нико га не може на Прави пут упутити.

Сведочим да нема другог бога осим Једног Бога Који нема судруга, и сведочим да је Мухаммед, мир над њим, Његов роб и Његов Посланик.

О верници, бојте се Бога онако како се треба бојати и умирите само као муслимани!

(Кур'ан, поглавље Али 'Имран, 102)

О људи, бојте се Господара свога, који вас од једног човека ствара, а од њега је и другу његову створио, и од њих двоје многе мушкарце и жене расијао. И Бога се бојте - с именом чијим једни друге молите - и родбинске везе не кидајте, јер, Бог заиста, стално над вама бди. (Кур'ан, поглавље, Ниса', 1)

О верници, бојте се Бога и говорите само истину, Он ће вас за ваша добра дела наградити и грехе вам ваше опростити. А онај ко се Богу и Посланику Његовом буде покораво - постићи ће оно што буде желео. (Кур'ан, поглавље Ел-Ахзаб, 70-71)

Узвишени Бог је послао Мухаммеда, мир над њим, са Истином, и као радосну вест и опомену људима пред наступање Смака света. Није оставио ни једно добро дело а да није упутио свој народ да га извршава; а нити било које лоше дело а да није упозорио свој народ на њега.

Пошто је ово задњи народ - заједница свих народа а Мухаммед, мир над њим, последњи Веровесник, Узвишени Бог је одликовао његов народ предзнацима наступајућег Смака света, који ће се догодити овом народу.

Узвишени их је у потпуности обзнанио језиком њиховог Посланика, мир над њим, дајући им до знања да ће се ти предзнаци појавити међу њима у што нема нимало сумње. После Мухаммеда, мир над њим, нема више посланика који би објаснили људима ове предзнаке и о ономе што ће се десити пред сами крај овога света, наговештавајући његову пропаст, и почетак новог живота.

Тада ће свако бити награђен за оно што је урадио: **„онај ко буде урадио колико трун добра - виђеће га, а онај ко буде урадио и колико трун зла - видеће га.“** (Кур'ан, поглавље Ез-Зилзал, 7-8)

Свака особа, из области науке веровања, је дужна да верује у следеће: Да верује у Судњи дан и оно што ће се тада догодити од награда и казни.

Пошто је данашњи човек веома заокупљен

оводуњалучким (овосветским) животом и уживањима на њему, често се деси да потпуно или делимично заборави на Смак света и полагање рачуна. То све бива узроком слабог припремања за њега (чињењем добрих дела).

Али Узвишени Бог жели да нас подсети на његов скори долазак и жели да нам укаже на његову истинитост појављивањем његових предзнака.

Нема сумње да све оно на што нас је упозорио потврдно истинити посланик Мухаммед, мир над њим, и оно што су људи видели и доживели неће резултирати на свест људску да ће Смак света сигурно доћи и да у то нема нимало сумње.

То ће бити разлогом њиховог залагања за добра дела и припрему његовог доласка, пре него што за то буде прекасно: **...да човек не би узвикнуо: „Тешко мени, колико сам само дужности према Богу пропустио, чак сам се и изругивао!“ Или да не би рекао: „Да ме је Бог Правим путем упутио, сигурно бих се Његове казне сачувао“. Или да не би рекао кад доживи патњу : „Да ми се само вратити - добра дела бих чинио!**

(Кур'ан, поглавље Ез-Зумер, 56-58)

У својој хутби, Божији Посланик, мир над њим, је рекао: **„Ја и Смак света смо послани овако“**. (Показујући на своја два спојена прста)

Када би спомињао Судњи дан, његово мубарек (срећно) лице би поцрвенело, његов глас би се повисио, његова срџба би се повећала, као да је војни моралиста који непрестано говори: Вашим јутром и вашом вечери.¹

Асхаби (следбеници) су се бојали да ће над њима Смак света наступити; што се приметило у тренутку када им је Божији Посланик, мир над њим, описивао Деџала (Антихриста). Тај случај се спомиње у хадису Ен-Неваса б. Сем'ана, нека је Бог задовољан са њим, у којем се преноси да је рекао:

Једног јутра је Божији Посланик, мир над њим, спомињао Деџала (Антихриста), па се наједном сагао и исправио, тако да смо помислили да се он (Деџал) налази између палми, па смо похрлили њему, а он нам је рекао: „Шта вам је?“ Рекли смо: О Божији Посланиче!, Овог јутра си нам споменуо Деџала, сагињући се и исправљајући, све док нисмо помислили да се налази између палми. На то им је рекао Посланик, мир над њим: „Ја се не бојим за вас Деџала (Антихриста), све док сам ја међу вама, јер ћу вам ја бити заштитник. Ако се појави а ја не будем међу вама, свако ће себи бити заштитник, а Бог ће бити помагач сваком муслиману“.²

¹ Хадис, преноси Муслим, 6/153

² Хадис, преноси Муслим, 18/63-65

Велики број предзнака Судњег дана се већ појавио потврђујући упозорења Мухаммеда, мир над њим, а свакодневно повећавајући веровање сваком муслиману, док све то бива производом још чвршћег и приврженијег односа према нашој узвишеној и часној вери Исламу.

Како да им се не повећа веровање када су у стању да виде скривене ствари на које је упозорио Посланик Мухаммед, мир над њим, са тачном прецизношћу њиховог појављивања и настајања?! Сваки од њих представља једну од многобројних му'џиза (чуда) Посланика овог уммета (народа) Мухаммеда, мир над њим. Тешко, тешко сваком порицатељу и сваком сумњивцу у посланство Мухаммеда, мир над њим.

Ово дело³ је данас врло битно, из разлога што велики број данашњих писаца сумњају у појављивање свега нашта нас је упозорио Посланик, мир над њим, од скривених ствари у које сваки верник мора да верује. Међу њима су свакако предзнаци Смака света.

Неки, пак, поричу само један део тих предзнака, док их други тумаче са веома искривљеним тумачењима и објашњењима.

³Ова књига је магистарска дисертација одбрањена на Универзитету Умму 'л-Џура (Мекка), Факултет шеријатског (верског) права, Одсек за Акаид (Веровање). За ову књигу писац је добио највећу оцену «Одличан» и то у месецу Мухаррему 1404.х.г. (1983).

Због тих и сличних, сам имао жељу да сакупим доказе и објашњења свих малих и великих предзнака Смака света. Све је то поткрепљено непобитним доказима из Кур'ана Племенитог и Суннета (веродостојне предаје од Посланика Мухаммеда, мир над њим) беспрекорног. Ово није било нимало лако урадити, због трагања за веродостојним хадисима између великог броја разноврзних преносилаца.

Неки од учењака су написали дела о предзнацима Смака света, али се нису задовољили само са онима који су потврђени у веродостојним хадисима, већ су се послужили разноврсним хадисима и преносиоцима. Неки од тих предања су истинита а нека су неистинита и измишљена на Посланика, мир над њим.

Неки, пак, -Бог им се смислио - нису довољно објаснили оно што се морало појаснити читаоцу, али су сабрали велики број хадиса и у то уложили огроман труд.

Од тих књига издвајамо:

1. “Фитен»“од хафиза Ну'ајм б. Хаммад ел-Хузаи, умро 228.х.г. – Бог му се смислио.

2. “Ен-Нихаје“ или „Ел-Фитену вел-Мелаким“ од хафиза Ибн Кесири, умро 774.х.г. – Бог му се смислио.

3. “Ел-Иша'а ли ешратис-са'а“ од Шериф Мухаммед б. Ресул ел-Хусејни ел-Берзенци, умро 1103.х.г. – Бог му се смиловао.

4. “Ел-Иза'а лима кане ве ма јекуну бејне једејис-са'а“ од шејха Мухаммед Сиддик Хасен ел-Кануци, умро 1307.х.г. – Бог му се смиловао.

5. “Итихафул-џема'а бима џае фил-фитени вел-мелахим ве ешратус-са'а“ од шејха Хамуд б. Абдуллах ет-Тувејџери ен-Нецди, који је још увек жив, Бог га сачувао.

И још много других дела која су сажела велики број хадиса о предзнацима Смака света.

Окористио сам се од оних који су ме прстигли у писању на ову теме, тако да сам одлучио да ово дело напишем на следећи начин:

Нисам споменуо ни један предзнак Смака света којег нисам нашао потврђеног од Посланика Мухаммеда, мир над њим, да је он заиста један од предзнака - директно или индиректно. Од хадиса сам користио само сахих (веродостојне) и хасен (добре) хадисе, које су оценили познаваоци хадиске знаности.

Да скратим, нисам користио све веродостојне хадисе у сваком од предзнака, већ сам се задовољавао са неким који су потврђивали да се тај предзнак налази међу предзнацима Смака света.

Споменуо сам све оно што је потребно објашњењу дотичног предзнака; било да се ради о објашњењу непознатих израза или појашњењу места која су наведена у хадису. На све то сам додао и

нешто објашњења наших еминентних учењака, у одговорима свима који негирају било шта од предзнака Смака света, или то нетачно и погрешно интерпретирају и објашњавају.

Настојао сам да објасним и образложим да предзнаци Смака света спадају међу непознате (гајб) ствари у које морамо веровати, које не смемо негирати, одбацивати, узимати као знакове добра или зла или их искривљавати.

Пошто се велики број предзнака спомиње у „Ахад“ хадисима почетак ове књиге је посвећен објашњењима и доказима везаним за ту врсту хадиса. Демантовао сам ставове свих који ову врсту хадиса не узимају у доказивању верских ставова у Акаиду (Веровању).

Ово моје дело служи као позив веровању у Узвишеног Бога, Судњи дан и истинитост свега на шта нас је упозорио или обавестио наш Посланик Мухаммед, мир над њим. Све што је говорио је била Објава, нека је, поздрав и мир на њега, његову часну породицу и асхабе (следбенике).

Ово дело може још послужити као припрема за оно што нас чека после смрти, јер се Смак света веома приближио. Појавио се велики број његових предзнака, али када се почну појављивати његови Велики предзнаци, долазиће таквом брзином као када раскинемо ланчић па његови бисери брзо спадају са конца на којем су нанизани.

Када се, на пример, појави и изађе Сунце са Запада, затвориће се врата покајања и престаће уписивање добрих дела, тако да више неће користити ни покајање а ни добра дела, осим онима који су пре тог чина били верници и покајници.

„Онога дана када неки предзнаци од Господара твога дођу, ниједном човеку неће бити од користи то што ће тада веровати, ако пре није веровао или ако није, као верник, какво добро урадио.“ (Кур'ан, поглавље Ел-Ен'ам, 158)

А када се то догоди: **„Дан када се човек буде сећао онога шта је радио и кад се Пакао свакоме ко види буде указао, онда ће ономе који је обестан био и живот на овом свету више волео Пакао пребивалиште постати сигурно. А ономе који је пред достојанством Господара свога стрепео и душу од прохтева уздржао Рај ће боравиште бити сигурно.** (Кур'ан, поглавље Ен-Нази'ат, 35-41)

Молимо Узвишеног Створитеља, Господара Узвишеног Престола (Арша) да нас учини сигурнима на том изненадном дану и да нас уврсти међу оне које ће сместити под Свој хлад када не буде другог хлада осим Његовог.

Закључак

Овде сам навео најважније ствари до којих сам дошао истраживањем.

Захваљујем се Узвишеном Аллаху на сваком почетку и на сваком крају, јавно и тајно, на Његовом олакшавању и поједностављивању, иштећи од Њега Помоћ и Благослов.

Не тврдим да сам ову тему у потпуности исцрпио и обрадио, јер потпуност припада само Узвишеном Створитељу, док је непотпуност својствена Његовим створењима. Уложио сам свој труд, колико год сам могао. Све оно што сам погодио то је уистину од Аллага, док у противном молим Га да ми опрости, јер је Он мој Помагач и мој Ослонац.

Нека је сва слава Узвишеном Господару и нека је високо изнад оних које Му сматрају равним и нека је салават и селам на Његове посланике, и нека је свака захвалност Аллаху, Господару свих свјетова. Нека је салават и селам на Његовог роба и посљедњег посланика Мухаммеда, с.а.в.с., вође свих богобојазника, и нека је салават и селам на његову часну породицу и асхабе и све оне који слиједе његову упуту до Судњег дана.

УВОД

Обухвата следеће теме:

- 1. Битност веровања у онај свет и његов утицај на људско понашање.
- 2. Имена Судњег дана.
- 3. Доказ за вест која нам дође од појединца, а која је у вези са нашим убеђењем.
- 4. Наговештавање Посланика Мухаммеда, мир над њим, о будућим скривеним стварима.
- 5. Знање о Судњем дану.
- 6. Близина Судњег дана.

БИТНОСТ ВЕРОВАЊА У ОНАЈ СВЕТ И ЊЕГОВ УТИЦАЈ НА ЉУДСКО ПОНАШАЊЕ

Веровање у онај свет је једно од начела имана (веровања), а то начело је једно од темељних исламских убеђења. Признање проживљења на оном свету јесте изградња свог убеђења након признавања Једноће Узвишеног Бога.

Веровање у онај свет и његове предзнаке спада у веровање онога што је невидљиво, онога до чега људски разум не може да досегне, и не постоји начин да се то сазна, осим путем јасне потврде која је дошла Објавом од стране Бога, слављен нека је Он, некеме од Његових Посланика.

Због велике важности овог узвишеног Дана налазимо како Бог, слављен нека је Он, на многа места у Кур'ану спаја веровање у Њега Јединога са веровањем у онај свет; као на пример у речима Узвишеног:

Није честитост у томе да окрећете лица своја према истоку и западу; честити су они који верују у Аллаха, и у онај свет. (Кур'ан, поглавље Ел-Бекара, 177))

То је савет за онога који у Аллаха и у онај свет верује. (Кур'ан, поглавље Ет-Талак, 2)

Постоје још много других ајета (кур'анских стихова) о овој теми. Ретко се може десити да пређемо неку страницу у Кур'ану а да не нађемо у њој говор о оном свету, и ономе што он садржи од

награда и казни. Живот, објективно гледано у Исламу, није овај кратак живот, одређен дуњалучки (овосветски) живот. Него је живот, исламски гледано, дуго пружање у времену до бесконачности, почевши од места на ономе свету и Џеннета (Раја) чије је пространство небеса и Земље; или ватре која се шири за многе генерације који су живели на земљиној површини много година:

Бог, слављен нека је Он, каже:

Надмећите се да у Господара свога заслужите опрост и Џеннет (Рај), простран колико су небо и Земља пространи, и припремљен за оне који у Аллаха и посланике Његове верују. (Кур'ан, поглавље Ел-Хадид, 21.)

На Дан кад упитамо Џехеннем (Пакао): “Јеси ли се напунио?” - он ће одговорити: “Има ли још? (Кур'ан, поглавље Каф,30.)

Веровање у Бога, слављен нека је Он, и у онај свет као и у оно што са њим долази од награда и казни, јесте истински и прави усмеривач људског понашања ка правом и добром путу. Не постоји ни један закон од људских закона који је у стању да уравнотежи и усправи људско понашање, као што то прави веровање у онај свет.

Због овога (горе наведеног), увиђамо велику разлику и огроман контраст између понашања онога ко верује у Бога, слављен нека је Он, и онај свет, који зна да се на овом свету спремају дела за онај други

свет, и да су добра дела на овом свету оносветска опскрба; као што каже Узвишени Бог:

И оним, што вам је потребно за пут, снабдејте се. А најбоља опскрба је богобојазност. (Кур'ан, поглавље Ел Бекара, 197.)

Казао је Племенити асхаб (следбеник), Умејр ибн ел-Хамам:

Трчање Богу без снабдевања за пут осим богобојазношћу и сочним делима и стрпљивошћу у име Бога у борби на Божијем путу а свако спремање за пут је тежња и трошак осим богобојазности, добротинства и дарежљивости.

Увиђамо велику разлику између оне особе коју смо мало пре споменули, и оне особе која не верује у Бога, слављен нека је Он, у онај свет и оно што он носи са собом од награђивања и кажњавања.

Онај који истински верује у онај свет, све своје послове усресређује небеском, а не земаљском вагању; ради на рачун оног света а не никако на рачун овога пролазног. Он поседује јединствено понашање у своме животу. У њему видимо коректност, широкогругност (широке видике), снагу веровања, непоколебљивост у недаћама и стрпљивост у невољама, само желећи за то добро и награду од Бога, слављен нека је Он. Он зна да је боље и дуготрајније оно што је за њега припремио Бог, слављен нека је Он.

Имам Муслим преноси од Сухејба, нека је Бог задовољан са њим, да је казао: Казао је Божији

Посланик, мир над њим: **“Чудна ли је ствар са верником! Свака ствар је за њега добро, а то није никоме другом осим вернику. Ако га задеси оно што га радује, он захвали Богу, слављен нека је Он, и буде то најбоље за њега; а ако га задеси нешто лоше, он се стрпи и то буде најбоље за њега.”**⁴

Муслиман не ограничава своју корист само на људски род, него је чак проширује и према животињама; као што се то наводи у познатој изреци Омера ибн Ел-Хаттаба, нека је Бог задовољан са њим:

“Ако би погинула мазга у Ираку, замислио бих се да ће ме Бог, слављен нека је Он, питати о њој: зашто јој ниси изравнао пут о Омере”.

Овај осећај долази од последице веровања у Бога, слављен нека је Он, и у онај свет, осећај тежине одговорности и превеликог поверења које је човек понео а које су одбила небеса, Земља и брда. Они су знали да ће се за свако дело, било оно мало или велико полагати рачун, да ће бити питани због њега и бити награђивани због њега; ако оно буде добро, биће самој особи добро; а ако оно буде лоше, биће јој лоше:

Онога дана кад сваки човек пред собом нађе добро дело које је урадио и лоше дело које је учинио - пожелете да се између њих и њега налази удаљеност велика. (Кур'ан, поглавље Али Имран, 30)

⁴ Хадис, преноси Муслим, бр. 18/125.

“И Књига ће бити постављена и видећете грешнике престрављене због оног што је у њој. “Тешко нама!” - говориће - “каква је ово књига, ни мали ни велики грех није пропустила, све је набројала!” – и наћи ће уписано оно што су радили. Господар твој неће никоме неправду учинити. (Кур'ан, поглавље, Кехф 49)

Што се пак тиче онога који не верују у Бога, слављен нека је Он, у онај свет и оно што долази са њим од полагања рачуна и награђивања; он покушава свим силама да оствари своје жеље у овоме пролазном животу на дуњалуку (овом свету). Задихан иза својих напора, немоћан да их све сабере, жели да добро стигне људима само његовим путем и његовим заслугама.

Понекад човек учини да дуњалук (овај свет) постане његова највећа преокупација и врхунац његовог знања. Он тада ствари оцењује само према својим личним интересима. Њега нико други не занима и не интересује. Он се чак и не окреће за онима који су његове врсте, осим у границама колико му је то потребно у овоме одређеном и кратком животу. Он се креће, али све његове границе су земаљске, које трају онолико колико траје његов живот; а након тога се мењају његови рачуни, мењају се његова вагања, и завршавају се погрешним резултатима, јер је за њега проживљење невероватно:

“Али, човек хоће док је жив да греша па пита: “Кад ће Смак света бити?” (Кур'ан, поглавље Ел- Кијама, 5,6)

Ово је размишљање необразованог, стешњеног и ограниченог човека. Незнабошци (предисламски Арапи) су проливали крв, пљачкали имовину и пресретали на путевима, због тога што нису веровали у проживљење и награђивање; као што је Бог, слављен нека је Он, описао њихова стања речима:

“И рекли би: “Нема живота осим на овом свету и ми нећемо бити оживљени. (Кур'ан, поглавље Ел- Енам) ... или како каже један од њих: “То је само матерница која избаци и земља која прогута”.

Пролазе столећа, долази изненађење, дешавају се још већа порицања од овога (горе споменутог). Сведоци смо порицања у потпуности које се крије иза онога што је осећајно и опипљиво; као што се то дешава у отпадничком комунистичком Марксизму, који не верује у Узвишеног Бога и у онај свет. Он овај живот описује само као неку ствар, док се ништа не налази иза те осећајне и опипљиве ствари. Њихов заговорник, отпадник (Маркс) тврди да не постоји Бог, слављен нека је Он, док је живот само ствар! Они су због овога као животиње. Они нису у стању да спознају право значење живота и онога због чега су створени; него су они потпуно занесени и изгубљени. Ако се оствари њихово јединство, онда је то само због страха од угњетачког режима.

Ова врста људи улаже највеће напоре и жртвује се за живот; због тога што не верују у проживљење после смрти, као што Бог, слављен нека је Он, каже за многобошце (Јевреје и остале):

“И наћи ћеш их, сигурно, да више жуде за животом од свих осталих људи, чак и од многобожаца; сваки би волео да поживи хиљаду година, мада га то, и кад би толико живео, не би од патње удаљило! -А Аллах добро види оно што они раде”. (Кур'ан, поглавље Ел- Бекара, 96.)

Многобожац не жели проживљење после смрти. Он воли дуг живот. Понекад Јевреј зна оно што га чека на оном свету од срамоте и невоље, према ономе што им је дато од знања у њиховим књигама.

Ова и слична врста људи су најгори. Видећеш како је међу њима проширена: похлепа, ужитак, угњетавање народа, њихово понижавање и присвајање њихових богастава. Видиш их пожртвоване у ужицима и наслађивањима овог живота на Земљи. Због тога се међу њима појављује природна импотенција и животињско понашање.

Ако би увидели да им живот на овоме свету доноси потешкоће и неугодности, од онога што очекују у тренутачним ужитцима, онда их ништа не би спречавало да изврше самоубиство. Они нису у стању да поднесу одговорност у неком другом животу, па тако не налазе никакву запреку да се реше овог живота.

Због свега овога, Ислам посвећује пажњу, и то потврђује Кур'аном о битности веровања у онај свет; потврђивање проживљења, полагања рачуна и награђивања. Ислам је незнабошцима негирао њихово удаљавање од тога, и наредио њиховом Посланику да им се закуне да је он (онај свет) истина:

“Реци: “Хоћете, Господара ми мога, сигурно ћете бити оживљени, па о оном што сте радили, доиста, бити обавештени!” - а то је Аллаху лако. (Кур'ан, поглавље Ет-Тагабун 7)

И да им саопшти нека стања у којима ће људи бити тог Дана; као и од онога што је Бог, слављен нека је Он, припремио богобојазнима од награда, а непослушнима и неверницима од казни.

Исто тако је верницима окренуо погледе ка истинским доказима, избацио је сваку могућу сумњу из њихових срца; па су тако људи овај Дан узели за своју сталну преокупацију, јер ће се тога дана дешавати ствари од којих ће се тела укочити. Ово је све утицало да они усресреде своја понашања у овом животу, следећи Истинску веру са којом им је дошао њихов Посланик Мухаммед, мир над њим.

Сада ћемо навести и неке доказе за то:

Прво стварање

Рекао је Узвишени: **“О људи, како можете сумњати у оживљење, - па, Ми вас стварамо од земље, затим од капи семена, потом од угрушка, затим од груде меса видљивих и невидљивих удова, да вам покажемо моћ Нашу! А у материце**

смештамо шта хоћемо, до рока одређеног, затим чинимо да се као дојенчад рађате и да после до мужевног доба узрастете; једни од вас умиру, а други дубоку старост доживљавају, па зачас заборављају оно што сазнају. И ти видиш земљу како је замрла, али кад на њу кишу спустимо, она устрепће и узбуја, и из ње изникне сваковрсно биље прекрасно, зато што Аллах постоји, и што је Он кадар да мртве оживи, и што Он све може. И што ће час оживљења, у то нема сумње, доћи и што ће Аллах оне у гробовима оживети. (Кур'ан, поглавље Ел-Хаџ, 5-7)

Онај Који је био у могућности да створи човека у разним облицима, нема никаквих потешкоћа да то поново уради; чак шта више, и по нашим схватањима, то је много лакше од првог пута, као што каже Узвишени:

И Нама наводи пример, а заборавља како је створен, И говори: “Ко ће оживети кости, кад буду труле?” Реци: “Оживеће их Онај који их је први пут створио; Он добро зна све шта је створио. (Кур'ан, поглавље Ја Син, 78-79.)

Све ово, осећајно и опипљиво, што нас окружује, јасно нам указује и тврди нам могућност проживљења:

Казао је Узвишени:

“И ти видиш земљу како је замрла, али кад на њу кишу спустимо, она устрепће и узбуја, и из

ње изникне сваковрсно биље прекрасно, зато што Аллах постоји, и што је Он кадар да мртве оживи, и што Он све може. И што ће час оживљења, у то нема сумње, доћи и што ће Аллах оне у гробовима оживети”. (Кур'ан, поглавље Ел-Хаџ, 5-7.)

Оживљавање земље кишом и изницање разноврсног биља је очит доказ за моћ Узвишеног Створитеља да оживи мртве и да настане Судњи дан.

Јасна и Узвишена моћ Бога, слављен нека је Он, у најузвишенијем стварању.

Рекао је Бог, слављен нека је Он:

“Зар Онај који је створио небеса и Земљу није кадар да створи њима сличне? Јесте, Он све ствара и Он је Свезнајући; И заиста Он може, када нешто хоће, само за то рекне: “Буди!” - И оно буде”. (Кур'ан, поглавље Ја син, 81-82.)

Створитељ величанствених небеса и Земље је кадар (у могућности) да поново поврати (створи) ово сићушно људско створење; као што каже Узвишени:

“Стварање небеса и Земље је сигурно веће него стварање рода људског, али већина људи не зна”. (Кур'ан, поглавље Ел-Му'мин, 5-7.)

Његова Узвишена и видљива мудрост за оне који виде и истражују у свему ономе што је створено, свакоме ономе коме је дата благодат вида, а да му није помућено размишљање фанатизмом и празноверјем.

Мудри није оставио људе без упуте, а нити их је створио узалуд; без наређивања, забрањивања, и награђивања према њиховим заслугама:

Бог, слављен нека је Он, каже:

Зар сте мислили да смо вас узалуд створили и да Нам се нећете повратити?" И нека је Узвишен Аллах, Владар истинити, нема другог бога осим Њега, Господара свемира величанственог! (Кур'ан, поглавље Ел-Му'мин, 115-116.)

И каже Узвишени:

Ми нисмо створили небеса и Земљу и оно што је између њих да бисмо се играли. Ми смо их створили са циљем, али већина ових не зна. (Кур'ан, поглавље Ад-Духан, 38-39.)

Сасвим постаје јасно ономе ко погледа око себе у разноврсна и чудновата створења, ономе ко размишља о складу и о мудрости у којима се налазе; све је створено са мером, све је створено ради одређеног циља и дужине остваривања тог циља који му је задан. Његово опстојање и деловање тече према упутама и одредбама које му је Бог, слављен нека је Он, одредио.

Када мало боље погледамо у овај пространи свет, видећемо - страном Његовог Узвишеног знања и огромне моћи - далекосежну Његову Мудрост. Није оставио људе у стању да јаки врши насиље над слабим а да за то не постоји забрана и ограничење.

Исто тако, није оставио ни ове који су скренули са правога пута а да за њих није спремио

казну након овога пролазнога живота који им је био угодан.

Исто тако, није оставио оне који су гомилали и сакупљали своје напоре, и били понизни у пословима са којима је задовољан њихов Господар, а да неће наћи од Божијих даривања и благодати које им је припремио на ономе свету; јер они знају да све оно што су жртвовали од ужитака, и да све оно што су подносили од потешкоћа у животу на овом свету је незначајно у погледу онога што ће добити за то од награда и благодати у Рају; у њему се налази оно што око није видело, оно што уво није чуло а ни особи на ум пало.

Када би људи само мало размислили о Божијем закону у свему ономе што нас окружује, увидели би извандредне и Узвишене Његове Мудрости, Огромне Његове бриге за човеком давајући му поштовања и благодати, то би га подстрекло да верује у онај свет. Тада не би било дугих јадиковања са мржњом у лицу, а нити побуњености у овом животу на овом свету, него би се људи међусобно потпомагали у добротинству и богобојазности.

ИМЕНА СУДЊЕГ ДАНА

Од манифестација забринутости за Судњи дан - поред спомињања његових предзнака - јесте што се он много спомиње у Кур'ану, и то са разним именима, свако од њих има своје посебно значење; од тих имена набројаћемо следећа:

1-Час оживљења: Рекао је Узвишени Бог:
Доћи ће час оживљења, у то нема сумње
(Кур'ан, поглавље Ел-Му'мин 59.)

2-Дан оживљења: Рекао је Узвишени Бог:
Ви сте остали, према Аллаховој одредби, све до Дана оживљења, - а ово је Дан оживљења.
(Кур'ан, поглавље Ер-Рум, 56.)

3-Дан судњи: Рекао је Узвишени Бог:
Владара Дана судњег. (Кур'ан, поглавље Ел-Фатиха, 3.)

4-Дан туге: Рекао је Узвишени Бог:
И помени их на Дан туге. (Кур'ан, поглавље Мерјем, 39.)

5-Онај свет: Рекао је Узвишени Бог:
Живот на овом свету није ништа друго до

забава и игра, а само онај свет је - живот, кад би само они знали! (Кур'ан, поглавље Ел-Анкебут, 64.)

6-Дан када једни друге буду дозивали: Рекао је Узвишени Бог:

Плашим се шта ће бити са вама на Дан када једни друге будете дозивали. (Кур'ан, поглавље Ел-Му'мин 32.)

7-Кућа вечна: Рекао је Узвишени Бог:

А онај свет је, заиста, Кућа вечна. (Кур'ан, поглавље Ел- Му'мин, 39.)

8-Дан страшног суда: Рекао је Узвишени Бог:

Да, ово је Дан страшног суда у који ви нисте веровали! (Кур'ан, поглавље Ес-Сафат, 21.)

9-Дан када ће се сви сакупити: Рекао је Узвишени Бог:

И упозорио на Дан када ће се сакупити - у који нема никакве сумње. (Кур'ан, поглавље Еш-Шура, 7.)

10-Дан у коме ће се рачун полагати: Рекао је Узвишени Бог:

То је оно што вам се обећава за Дан у коме ће се рачун полагати. (Кур'ан, поглавље Сад, 53.)

11-Дан којим се прети: Рекао је Узвишени Бог:
И у рог ће се пухнути - то је Дан којим се прети. (Кур'ан, поглавље Каф, 20.)

12-Дан вечни: Рекао је Узвишени Бог:
Уђите у њему (Рају), у миру, ово је Дан вечни! (Кур'ан, поглавље, Каф, 34.)

13-Дан оживљења: Рекао је Узвишени Бог:
Дан када ће они чути истинит глас - то ће бити Дан оживљења.(Кур'ан, поглавље,Каф, 42.)

14-Догађај: Рекао је Узвишени Бог:
Када се Догађај догоди. (Кур'ан, поглавље,Ел-Вакиа, 1.)

15-Час неизбежни: Рекао је Узвишени Бог:
Час неизбежни, шта је час неизбежни, и откуд ти знаш шта је час неизбежни? (Кур'ан, поглавље, Ел-Хакка, 1-3.)

16-Невоља највећа: Рекао је Узвишени Бог:
А када дође невоља највећа. (Кур'ан, поглавље,Ен-Назиат, 34.)

17-Глас заглушујући: Рекао је Узвишени Бог:
А када дође глас заглушујући. (Кур'ан, поглавље Абесе, 33.)

18-Оно што се приближава: Рекао је Узвишени Бог:

Смак света се приближава. (Кур'ан, поглавље,Ен-Неџм, 57.)

19-Смак света: Рекао је Узвишени Бог:
Смак света! Шта је Смак света? И шта ти знаш о Смаку света? (Кур'ан, поглавље,Ел-Кариа, 1-3.)

ДОКАЗ ЗА ВЕСТ КОЈА НАМ ДОЂЕ ОД ПОЈЕДИНЦА (ПОЈЕДИНАЧНО)А КОЈА ЈЕ У ВЕЗИ СА НАШИМ УБЕЂЕЊЕМ

Ова тема је уско и потврдно повезана са самом тематиком предзнака Судњег дана; самим тим што нам је већина предзнака дошла хадисима које преносе појединци. Неки орјенталисти и правници су заузели став да се тим хадисима које преносе појединци не може потврђавати наше веровање, него да се оно потврђује са јасним и категоричким доказима; било да је у питању неки Кур'ански ајет или хадис од Посланика, мир над њим.

Ово мишљење, и овај њихов став се одбија. Ако се потвди тачност хадиса које преносе поверљиве особе, па он доспе до нас тачним и исправним путем,

онда ми морамо да верујемо у њега (тј. да се владамо по његовим упутама), у његову истинитост. Овај овакав хадис захтева поуздано и потврдно знање, што је и став свих наших исправних предходника, почевши од наређења Узвишеног Бога које је упућено верницима, речима:

Када Аллах и Посланик Његов нешто одреде, онда ни верник ни верница немају право да по свом нахођењу постане. (Кур'ан, поглавље Ел-Азхаб, 36.)

И речи Узвишеног:

Реци: “Покоравajte се Аллаху И Посланику!” (Кур'ан, поглавље Али Имран, 32.)

Ибн Хаџер, Бог му се смисловао, је рекао: “Разгласио се и проширио рад асхаба⁵ и таби'ина⁶ по вести коју су преносили појединци; нису је негирали, него су се међусобно сложили за њено прихватање.”⁷

Ибн Еби ел-Из је рекао: “Вест која дође од појединца, ако је народ прихвати, ради по њој, верује да је она истинита, онда је то потврдно знање, по мишљењу велике већине учењака. То је један од

⁵ Сваки пунолетни муслиман која је живео у времену Посланика Мухаммеда и који је бар једном у свом животу срео Посланика, мир над њим.

⁶ Генерација муслимана након асхаба.

⁷ “Фетхул-Бари”, 13/234.

делова Мутеватира, док се претходни учењаци нису спорили и разилазили око тога.”

Један човек је питао Имама Шафију, Бог му се смиловао, о некој ствари; а он му је одговорио: **“Божији Посланик, мир над њим је по том питању пресудио тако и тако.”** Човек рече Шафији: **“Шта ти кажеш на то?”** Он одговори: **“Слава Богу! Зар ме ти сматраш погодног за нагодбу?! Зар ме ти сматраш и видиш у средишту ватре?! Говорим ти: Божији Посланик, мир над њим, је пресудио, а ти кажеш: Шта кажеш ти на то?”**⁸

Шафија, Бог му се смиловао, исто тако каже:

“Ако би ми дошао тачан хадис од Божијег Посланика, мир над њим, а ја га не бих узео и радио по њему; узимам вас за сведоке да ми је нестало памети.”

Није правио разлику од вести (хадиса) која му је долазила преко појединаца и вести која му је долазила од групе људи; нити је правио разлику од онога на шта се то односило, тј. да ли је било у вези са убеђењем (акидом) или неком другом радњом; него се све потенцирало на исправност и тачност хадиса.

Рекао је Имам Ахмед, Бог му се смиловао: **“Све оно што је дошло од Посланика, мир над њим, добром предајом, сложили смо се са тим. Ако се не би, којим случајем, сложили са оним што нам је дошло од Посланика, мир над њим, и ако би смо**

⁸ „Рисала“, од Имама Шафије, стр. 401.

то одбацили или одбили; то би значило одбијање наређења Бога, слављен нека је Он, рекао је Узвишени Бог:

Оно што вам Посланик као награду да то узмите, а оно што вам забрани оставите. (Кур'ан, поглавље Ел-Хецр, 7.)

Имам Ахмед није условио ништа друго сем тачност те вести.

Рекао је Ибн Тејмије, Бог му се смиловао: **”Када се потврди неки суннет (пракса Посланика), онда се сви муслимани слажу да га треба следити.”**⁹

Ибн Кајјим, Бог му се смиловао, одговара онима који негирању вест која дође од појединца:

Асхаби су међусобно преносили вести један другоме; били су чврсто уверени у оно што им је тај асхаб (следбеник) преносио од Божијег Посланика, мир над њим. Када би неке од њих дошла дотична вест, не би рекао тој особи: твоја вест је вест појединца и она као таква нам не значи неко знање, све док нам та вест не дође од групе људи...

Када би неко од њих пренео неки хадис од Божијег Посланика, мир над њим, који говори о Божијим својствима; одмах би га прихватио (као такво), па би био чврсто и дефинитивно убеђен у то својство; као што је био убеђен да ће видети Бога, слављен нека је Он, да ће говорити са Њим; да ће Он

⁹ „Меџму ел-Фетава“, 19/85.

разговарати са својим робовима, говором којег ће чути они који су близу и они који су далеко; да се Он спушта сваке ноћи на земаљско небо; да се Он смеје; да се Он весели; ко чује ове хадисе од онога ко му их преноси од Божијег Посланика, мир над њим, или свог пријатеља, који је искрен и праведан, треба да буде убеђен у њихово значење, самим својим слушањем, и да се што се тога тиче нимало не колеба.

На ово мишљење су се сложили асхаби, табиини, велика већина исламских учењака, затим неке од каснијих новонасталих секти у исламу као што су: муатезиле, цехмије, рафидије, хаварици, као и неки од Исламских правника.

Ово мишљење, исто тако заступају велики учењаци као што су: Малик, Шафија, следбеници Ебу Ханифе, Давуд ибн Алијј, његови следбеници, као на пример Ебу Мухаммед ибн Хазм.

Насупрот ових, имамо и неке који сматрају да вест која нам долази од појединца има значење могуће претпоставке, у којој може бити погрешка, немарност и заборав. У свим прописима се мора радити по оваквим вестима (тј. оним које нам стижу од појединца); док се по њиховом мишљењу не могу, као такви, узимати у стварима које су у вези са акидом (убеђењем).

Узимају за доказ неке ајете у којима се забрањује слеђење претпоставки; као што су речи Узвишеног:

Следе само претпоставке, а претпоставка

истини баш нимало не користи. (Кур'ан, поглавље Ен- Неџм, 28.)

Одговор на ову њихову сумњу је да се овај и сличан њихов доказ одбија и не прихвата; јер, у овом ајету, претпоставка нема пресудну улогу, на шта они алудирају; него се мисли на сумњу, лаж, нагађање и слутњу.

Ибн Кесир, тумачећи овај ајет: **“А о томе ништа не знају”** тј. Они немају тачно знање које би потврдило оно што они говоре, него је то лаж, клевета, потвора и одвратно неверство. **“Следе само претпоставке, а претпоставка истини баш нимало не користи.”** Тј. не доноси ништа, нити икада може да заузме место истине.¹⁰ Потврђено је тачном предајом да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“Чувајте се претпоставке; јер је претпоставка најлажнији говор.”**¹¹

Сумња и лаж су претпоставке које је осудио Узвишени Бог и то је приписао мушрицима (многобошцима). Ово мишљење ћемо потврдити речима Узвишеног: **Они се само за претпоставкама поводе, и они само неистину говоре.** (Кур'ан, поглавље Ел-Енам, 116.)

Бог, слављен нека је Он, их је описао са претпоставком и неистинитим говором који су

¹⁰ Тефсир Кур'ана Ибн Кесир, 7/434.

¹¹ Хадис, преноси Муслим, 16/118.

апсолутно нагађање и слутња. Ако је неистинит говор и слутња претпоставка, онда се недозвољава њено узимање и коришћење у прописима; због тога што се прописи не граде на сумњи и слутњи.

Што се тиче онога што је споменуто у вези са немарношћу преносиоца и његовог заборављавања, то се одбацује оним што се условљава за вест која нам дође од појединца; почев од гаранције за сваког преносиоца да буде поверљив и прецизан. Са тачношћу хадиса (казивања) нема места за сумњу у евентуалну погрешку преносиоца. Ако би гледали и са становишта обичаја, онда бисмо утврдили да она особа која је поверљива и прецизна не може бити немарна и лажљива; према томе, нема места одбијања његове вести због евентуалне разумске могућности коју обичај негира.

Докази за прихватање вести која нам дође од појединца:

Када се разјасни неисправност онога на чему се заснива одбијање и не прихватање вести која нам долази од појединца у нашем убеђењу; увиђамо да има много више доказа који нам указују на супротно (тј. да их треба узимати као доказе у нашем убеђењу); и из Кур'ана, и из Суннета.

Од њих: што се тиче доказа из Кур'ана, има их много, али ћемо узети само неколико:

1-Рекао је Узвишени:

Сви верници не треба да иду у бој. Нека се по неколико њих из сваке заједнице њихове потруди да се упуте у верске науке и нека опомињу народ свој да му се врате, да би се Аллага побојали. (Кур'ан, поглавље Ет-Тевба, 122.)

Овај ајет подстиче вернике да се упуте у верске науке. У заједницу улази појединац и више од тога.

Рекао је учењак Бухари:

“Један човек се назива заједницом, по речима Узвишеног:

Ако се две скупине верника сукобе, измирите их. (Кур'ан, поглавље Ел_Хуџурат, 9.) Па ако би се два човека сукобила, подпали би под значење овог ајета.”¹²

Ако се од човека прихвата оно што нас обавештава од верских ствари, онда је то довољан доказ да је његова вест доказ. Упућивање у верске науке обухвата прописе и убеђења (веровања); али је упућивање у науке веровања битније од упућивања у науке о верским прописима и радњама.

2-Рекао је Узвишени:

О верници, ако вам некакав непоштен човек донесе какву вест, добро је проверите. (Кур'ан, поглавље Ел-Хуџурат, 6.) , а у другом кираету (начину учења Кур'ана) - добро је потврдите.

¹² Хадиска збирка, „Сахих ел-Бухари, 13/231.

Ово нас упућује на коначно уверење у прихватање вести која нам дође од поверљивог појединца; И да нам није потребно поновно потврђивање, јер се из тога изузима непоштен човек, па макар његова вест не имала значење знања; самим тим што се наређује опште потврђивање све док се не постигне жељено знање.

3-Рекао је Узвишени: О верници, поковајте се Аллаху и поковајте се Посланику и представницима вашим. А ако се у нечему не слажете, обратите се Аллаху и Посланику. (Кур'ан, поглавље Ен- ниса.)

Рекао је учењак Ибн Кајјим: “Сложили су се муслимани да се под **“Обраћањем Посланику”** мисли на обраћање њему у току његовог живота; а на тражење решења у Суннету (његовој пракси, поступцима) након његове смрти. Исто тако су се сложили да ова наредба **“Враћање”** не престаје са његовом смрћу; што значи, ако нам долазеће вести, биле од појединца или групе, не значе знање и чврсто убеђење, онда нема никакве сврхе да се враћамо на Послаников Суннет (праксу) у евентуалним несугласицама.”

Што се тиче доказа из Суннета, њих има врло много, али ћемо се ми ограничити само на пар њих:

1-Посланик , мир над њим, је слао своје

изасланике краљевима, једног по једног; као и намесницима неких покрајина (градова). Људи су се приликом било којих, извршних или верских прописа позивали на њих. Тако је послао Ебу Убејду Амира ибн Д`ерраха, Бог био са њим задовољан, становницима Нед`рана ; Муаза ибн Д`ебела, Бог био са њим задовољан, становницима Јемена ; Дихјетел Келбија, са писмом великану Бусре...¹³

И много других асхаба (следбеника), Бог био са свима њима задовољан.

2-Бухари преноси од Абдуллаха ибн Омера, да је рекао: “Док су људи клањали Сабах намаз у Кубау (место у Медини), дошла је једна особа и рекла: Уистину је Божијем Посланику, мир над њим, у овој ноћи сишао један ајет (стих, псалам), у којем му се наређује да се окрене и усмери (у току обављања намаза) ка Каби (у Мекки), па се и ви окрените и усмерите ка њој. Њихова лица су била тада окренута ка Шаму, па су се преусмерили ка Каби.”¹⁴

Нико не каже: ово је стриктно везано за извршне прописе, јер се радња по овој одреди гради на убеђењу у исправности те вести.

3-Преноси се од Омера, да је рекао: Био је један човек од Енсарија (становника Медине) који, ако не би могао да присуствује код Божијег Посланика, мир над њим, онда сам ја присуствовао (уместо њега), а

¹³ Бухаријева збирка хадиса, 13/232-241.

¹⁴ Бухаријева збирка, 13/232.

њему би преносио све што сам сазнао од Божијег Посланика, мир над њим,; а ако ја нисам то могао да урадим, онда би он присуствовао, и преносио би ми све што је сазнао од Божијег Посланика, мир над њим.”¹⁵

Овакав став и понашање асхаба нам указује да им је било довољно да чују вест од појединца, а која се тичала ствари њихове вере; било да се радило о извршним или акидетским (верским) пословима.

4-Преноси се од Абдуллаха ибн Мес’уда, да је рекао: Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, где каже: **“Нека Бог, слављен нека је Он, награди особу која чује од нас хадис, научи га напамет све док га не саопшти другоме, а тај (извештавалац) га боље запамти од самог његовог слушаоца.”**¹⁶

Ово се, исто тако, не ограничава само на хадисе који су везани за извршне послове, него обухвата и извршне и верске послове. Када не би била обавеза веровања онога што нам долази од Посланика, мир над њим, што је у вези са нашим убеђењем, а дошла нам је преко појединца; онда не би имало никаквог смисла преношење хадиса од Посланика, мир над њим; него би, чак, Посланик, мир над њим, обзнанио да се то ограничава и своди само на извршне послове, а не на нешто друго.

¹⁵ Хадис, бележи Бухари, 13/232.

¹⁶ Хадис, бележи Ахмед, 6/96.

Ово, и мишљење да се не потврђује верска учења са хадисима који нам долазе преко појединца, јесте мишљење новотара (тј. оних који измишљају и у веру убацују оно што јој не припада), и оно као тако, нема никакве основе у вери; тако нешто, није заступао нико од наших добрих претходника, Бог, слављен нека је Он, био са њима задовољан. Овако нешто, се не преноси ни од једног од њих; чак тако нешто им није ни падало на ум. Ако би постојао категоричан доказ који би нам указивао да се са хадисима, који нам долазе преко појединаца, не потврђује акида; онда би то сигурно знали асхаби, јасно се изјаснили, а исто тако и они који су долазили после њих.

Ово мишљење новотара обухвата и акиду, самим тим што захтева одбијање на стотине тачних и потврђених хадиса од Посланика, мир над њим.

Они који не узимају хадисе који долазе преко појединаца, да би потврдили своје верско учење, приморани су, исто тако, да одбију многе хадисе који говоре о акиди, а који се потврђују тим хадисима; навешћемо неке од њих:

1-Приоритет нашег Посланика Мухаммеда, мир над њим, над осталим Посланицима.

2-Његово највеће заговорништво на Судњем дану.

3-Његово заговорништво за тешке грешнике из свога уммета (народа).

4-Сва Његова наднаравна дела, осим Кур'ана.

5-Почетак стварања, опис анђела и цинна (духовна бића), опис Раја и Пакла; осим онога што је споменуто у Кур’ану Племенитом.

6-Испитивање Мункира и Некира¹⁷ у загробном животу.

7-Стешњеност и тегобе гроба умрлој особи.

8-Сират (мост између Раја и пакла), извор воде на Судњем дану, вага и два њена таса за мерење људских дела.

9-Веровање да је Бог, слављен нека је Он, записао сваком човеку, срећу или несрећу; његову нафаку и дужину живота, док је још био у утроби своје мајке.

10-Посебности Посланика, мир над њим, које је сакупио учењак Сујути у својој књизи “Највеће посебности”; као што је његов улазак у Рај у току овог овоземаљског живота, и виђење његових становника; онога што је у њему припремљено за богобојазне, и примање Ислама његовог пратиоца, који је од цинна.

11-Закључак да ће десеторица, којима је Посланик, мир над њим, још на овоме свету обећао Рај, ући у Рај.

12-Тешки грешници неће вечно остати у Паклу.

13-Веровање у све оно што се потврђује

¹⁷ Анђели који су задужени за испитивање људи о њиховом веровању и делима, одмах након смрти.

хадисима о опису Судњег дана и проживљења које није споменуто у Кур'ану Племенитом.

14-Веровање у целокупност предзнака Судњег дана; као што је излазак Мехдија, силазак Иса, мир над њим, излазак Децала (антихриста), излазак ватре, излазак Сунца са Запада, животиње која ће говорити људским говором, и још много тога другог.

Исто тако, нису сви докази, који говоре о акиди (исламској доктрини), дошли хадисима које преносе појединци, него их има и који су дошли мутеватир¹⁸ предајом. Али ћемо утврдити, да они, који то негирају, поседују врло мало знања, које их је навело да одбију све ове тачне и потврђене хадисе који говоре о исламском учењу и веровању.

НАГОВЕШТАВАЊА ПОСЛАНИКА, МИР НАД ЊИМ О БУДУЋИМ СКРИВЕНИМ СТВАРИМА

Обавестио нас је Посланик, мир над њим, о свему што ће се догодити до Судњег дана; и то према ономе што му је од тих скривених тајни открио Бог, слављен нека је Он, путем казивања, која говоре о

¹⁸ Мутеватир је хадис или предаја коју у сваком степену ланца преносилаца преноси велики број људи, тако да је разумски немогуће да се ти преносиоци сложе на измишљању ове предаје

овом поглављу, њих има врло много, који чак достижу, у пренесеном смислу, степен теватура¹⁹.

Од њих је и хадис којег преноси Хузејфе, Бог био с њим задовољан, у којем се преноси да је рекао:

“Држао нам је хутбу (говор) Посланик, мир над њим, у којој није оставио ништа од предзнака Судњег дана, а да их није споменуо. Научио их је онај ко их је научио, а није их познавао онај ко их не познаје. Ако понекад помислим да сам нешто од тога заборавио; сетићу га се, као што се човек сети човека који је био одсутан од њега, па кад се сретне са њим, сети га се.”²⁰

И још је казао, Бог био с њим задовољан :

“Обавестио ме је Божији Посланик, мир над њим, о ономе што ће се догодити до Судњег дана. Ништа од тога није остало, а да га за то нисам преупитао; осим једно, што га не упитам: Шта ће извести становнике Медине из Медине?”²¹

То се није односило само на Хузејфу, Бог био са њим задовољан, него се чак наводи да је Посланик, мир над њим, једном о томе говорио цео дан; како би обзнанио асхабима (следбеницима), Бог био с њима задовољан, оно што је било, и оно што ће бити до Судњег дана.

¹⁹ Мутеватир је хадис или предаја коју у сваком степену ланца преносилаца преноси велики број људи, тако да је разумски немогуће да се ти преносиоци сложе на измишљању ове предаје.

²⁰ Хадис, преноси Бухари, 11/494.

²¹ Хадис преноси Муслим, 18/16.

Преноси се од Ебу Зејда Амр ибн Ахтаб ел-Енсари, Бог био с њим задовољан, да је рекао:

Клањао нам је Посланик, мир над њим, Сабах (јутарњу) намаз-молитву, затим се попео се на мимбер, и казивао нам је све до Подне намаза; затим је сишао, обавио је намаз, потом се поново попео на мимбер, и наставио је да нам казује све док није наступило икиндијско време; затим је сишао, обавио је намаз, потом се поново попео на мимбер, и наставио је да нам казује све док није зашло Сунце. Обавестио нас је шта је било и шта предстоји; најзнанији од нас је био онај који је то најбоље запамтио.”²²

Рекао је Хузејфе ибн ел-Јемани, Бог био с њим задовољан: “Тако ми Бога, ја сам најзнанији од људи о сваком искушењу који ће се догодити, од онога што се налази у периоду између мене и Судњег дана. Ништа није остало а да то Аллахов Посланик, мир над њим, није обавестио свој народ о свему што предстоји до Судњег дана, а што је у вези са њима.

Нема сумње, да нису, предзнаци Судњег дана, дали свој неизмерни допринос о обавештавању скривенога, и онога што предстоји. Због свега овога је дошло врло много хадиса који говоре о предзнацима Судњег дана, који су пренесени разноврсним

²² Хадис, преноси Муслим, 18/16.

изјавама, и због мноштва следбеника Посланика Мухаммеда, мир над њим, који их преносе.

ЗНАЊЕ О СУДЊЕМ ДАНУ

Знање, када ће наступити Судњи дан, спада у скривене ствари, које не зна нико други осим Узвишеног Бога; као што нас на то упућују разни Кур'ански ајети и Посланикови хадиси (казивања).

Знање о томе је Бог, слављен нека је Он, оставио само за себе, тј. у свом тајном знању, и о томе није ништа обзнанио, чак ни Свом блиском анђелу гаврилу, а ни посланом Посланику; тако да не зна нико, осим Узвишеног Бога, када ће наступити Судњи дан.

Посланик, мир над њим, је много говорио о Судњем дану и његовим стањима, тако да су га људи запиткивали када ће се он десити; а он их је обавештавао да је то тајна, коју не зна нико осим Бога, слављен нека је Он.

Кур'ански ајети су се спуштали, обзнањујући да је познавање времена настанка Судњег дана, од ствари које је Бог, слављен нека је Он, оставио само за Себе.

Од тога ћемо навести речи Узвишеног:

„Питају те о Смаку света када ће се збити.

Реци: “То зна једино Господар мој, Он ће га у

његово време открити, а тежак ће бити небесима и Земљи, сасвим неочекивано ће вам доћи”. Питају те као да ти о њему нешто знаш. Реци: “То само Бог зна, али већина људи не зна”. (Кур’ан, поглавље Ел-Еараф, 187.)

Узвишени Бог наређује Своме посланику Мухаммеду, мир над њим, да обавести људе да је знање о Смаку света једино код Бога, слављен нека је Он, Он Једини зна његово право стање и када ће се оно збити; а то не зна нико од становника небеса и Земље; као што каже Узвишени:

„Људи те питају о Смаку света, реци: “То једино Бог зна!” А ти не знаш, можда је Смак света близу!” (Кур’ан, поглавље Ел Ахзаб, 63.)

И каже Узвишени:

„Питају те о Смаку света; “Када ће се догодити?” Ти не знаш, па како да о њему збориш, о њему само Господар твој зна.“ (Кур’ан, поглавље Ен-Назиат, 42-44.)

Коначно знање о Смаку света је једино код Бога, слављен нека је Он. Да Бог, слављен нека је Он, није одредио тако, не би питао анђео Гаврило, мир над њим, Божијег Посланика, мир над њим, о времену када ће наступити Смак света - према ономе што нам је наведено у подужем хадису између Гаврила, мир над њим, и Посланика, мир над њим

Рекао је Посланик, мир над њим,: **“Ништа упитани незна више од онога који га пита.”**

Анђео Гаврило није знао када ће наступити Смак света, а исто тако ни Мухаммед, мир над њим.

Исто тако, Исус, мир над њим, не зна када ће наступити Смак света, самим тим што ће се он спустити на Земљу пред сами Смак света, јер је он један од великих предзнака Смака света, као што ћемо, ако Бог да споменути.

Учењаци Ахмед, Ибн Мад`е и Хахим преносе од Абдуллаха ибн Мес`уда, Бог био с њим задовољан, од Посланика, мир над њим, да је рекао: **“У ноћи Исра сам се сусрео са Аврамом, мир над њим, Мојсијем, мир над њим, и Исусом, мир над њим.”**

Рекао је: **“Спомињали су оно што је у вези са Смаком света, и своје мисли и питања су усмеравали посланику Авраму, мир над њим, а он је рекао: Ја ништа од тога не познајем, након тога су упитали Мојсија, мир над њим, а он је одговорио: Ја ништа од тога не познајем; након тога су упитали Исуса, мир над њим, а он је одговорио: Што се тиче његове неизбежности, то нико други не зна сем Бога, слављен нека је Он, као и о томе када ће ме Бог, слављен нека је Он, упознати да се појавио Антихрист. Рекао је: А са мном ће бити две бритке сабље, па када ме он види (Антихрист) топиће се, као што се Олово топи (на ватри). Рекао је: потом ће га уништити Бог, слављен нека је Он.”**²³

²³ Хадис, бележи Ахмед 5/189.

Ово су најодабранији посланици, који не познају када ће наступити Смак света.

Имам Муслим преноси од Џабира ибн Абдуллаха, мир над њим, да је рекао: Чуо сам Посланика, мир над њим, како говори месец дана пре смрти: **“Питате ме о Смаку света? Уистину је знање о њему само код Бога, кунем вам се Богом нема данас ни једне живе особе која ће доживети сто година”**.

Овај хадис негира могућност да је Посланик, мир над њим, знао када ће наступити Судњи дан, након што га је питао Гаврило, мир над њим, о њему.

Ибн Кесир је рекао: “Ово је неписмени Посланик, поглавар свим посланицима, задњи Посланик, Божији спас и мир био на њему, Посланик милости, Посланик покајања, Посланик херојства, последњи Посланик, повереник, сакупљач, онај који сакупља људе испред себе; према његовим речима које су наведене у “Сахиху”, у хадису којег преноси Енес и Сехл ибн Сеад, нека је Бог задовољан са њима:

“Ја и Смак света смо послани као ово двоје”, успоређујући своје прсте - кажипрст и онај који га следи (средњи прст).

Након свега овога што смо навели од Посланика, мир над њим, Бог, слављен нека је Он, му наређује да знање о настанку Смака света усмери само Њему, када буде био упитан о томе; говорећи му: **“Реци: “То само Аллах зна, али већина људи не зна”**.” (Кур’ан, поглавље Ел-Е’араф 187)

Онај ко тврди да је Посланик, мир над њим, знао када ће наступити Смак света је велики незналица, самим тим што Кур’ански ајети и Посланикови хадиси упућују на супротно.

Ибн ел- Кајјим је рекао: “ Неки од оних, који се сматрају учењацима овог времена, говоре: Божији Посланик, мир над њим, је знао када ће наступити Смак света; отворено износећи лажи и задовољавајући се оним што им није дато.

Одговарамо им оним што је речено у хадису Гаврила, мир над њим: **“Упитани о њему ништа боље незна од оног који га пита”!** Они желе овај одговор Посланика, мир над њим, да искриве и протумаче: Ја и ти знамо када ће он наступити.

Ово је највећа заблуда и најгнусније искривљење. Зар да Посланик, мир над њим, буде знанији од Бога, слављен нека је Он? И зар да одговори ономе за кога су мислили да је Арап (анђео Гаврило): Ја и ти знамо када ће наступити Смак света. На ово ће “незналица” одговорити како је Посланик, мир над њим, знао да је његов саговорник Гаврило. Божији Посланик, мир над њим, искрен у свом говору, када каже: **“ Тако ми Онога у чијој је руци моја душа, никада ми није дошао (Гаврило, мир над њим) у неком од облика а да га нисам познао, осим у овом (садашњем) облику”.**²⁴

²⁴ Хадис, бележи Ахмед, 1/314-315.

У другој предаји стоји: **“Није ми се никада пре ово причинило”**. **“Позовите ми и повратите арабљанина; отишли су га потражити, али га нису нашли.”**

Након извесног времена, Посланик, мир над њим, је сазнао да је његов саговорник био Гаврило, мир над њим, као што каже Омер: **Био сам веома нестрпљив, па ми је рекао Божији Посланик, мир над њим: “О Омере! Да ли знаш ко је онај што је постављао питања?”**²⁵ Особа ће можда рећи: Посланик, мир над њим, је у време питања знао да је он Гаврило, али то није рекао својим асхабима (следбеницима) осим након извесног времена.

Говор у хадису: **“Упитани о њему ништа боље незна од оног који га пита”** уопштава сваког упитаника и његовог саговорника. Што би значило да сваки онај који пита о Смаку света и онај који одговара имају исти статус.

Исто тако; не би имало никакве сврхе спомињати предзнаке Смака света и обавештавати упитаника, ако је он упознат о њима, поврх тога што он не пита о његовим предзнацима.

Још чудније од свега овога је говор Сујутија у свом делу “Ел-Хави” , у којем образлаже међу људима познати хадис : Посланик, мир над њим, неће у свом гробу остати више од хиљаду година.

²⁵ Хадис, бележи Муслим, 1/159.

Он каже: **“Ја дајем одговор на тај хадис да је нетачан и да нема никакве основе”**.

Још се спомиње да је написао (Сујути) књигу о томе, коју је назвао: **“Откровљење прекорачивања овог уммета (народа) хиљаду година”**; у том делу је рекао:

Прво: Предања нас упућују да век овог уммета прелази хиљаду година, док ово повећање још није достигло раздобље од песто година. Неким путевима (предањима) се наводи да је век трајања овог света седам хиљада година, а да је Посланик, мир над њим, послан крајем шест - хиљадите године.

Потом спомиње неке прорачуне резултирајући да у основи не може да буде дужина века хиљаду и песто година; наводећи хадисе и предања на које се ослања и то своје мишљење потврђује.

Од тих хадиса је и оно што преноси Ет-Таберани у “Ел-Кебиру” од Даххака ибн Земела ел_Цухенија, да је рекао: **сањао сам сан, па сам га испричао Божијем Посланику, мир над њим, наводећи хадис: Видео сам себе са тобом о Божији Посланиче на минберу који је имао седам степеница. Ти си био на последњој степеници. На то му је одговорио Посланик, мир над њим,; “Што се мимбера тиче са седам степеница, којег си видео, а мене на његовој задњој степеници; то значи да дужина овог света (дуњалука) износи**

седам хиљада година а ја сам послан у задњој хиљадитој години”.

Још спомиње (у овој својој књизи) да овај хадис преноси Ел-Бејхеки у свом делу “Ед-Делаил”. Сухејл спомиње да је ланац преносилаца слаб (даиф), али да се он преноси од Ибн Аббаса, нека је Бог задовољан са њим, тачним предајама; па да га је Ет-Табери прогласио тачним његову садржину и то је потврдио неким од предаја.

Сујути даље тумачи и образлаже хадис “а ја сам послан у задњој хиљадитој години” речима: **Велики део уммета се налази у седмој хиљадитој години, како би се подударило с оним што следи, тј. да је он (Посланик, мир над њим) послан крајем шесте хиљадите године. Када бисмо тврдили да је он послан почетком седме хиљадите године, онда би велики предзнаци Смака света, као што је: Децал (Антихрист), силазак Исуса, мир над њим, излазак Сунца са Запада, требали су се већ догодити-појавити пре више од сто година; како би Смак света наступио навршетком седме хиљадите године. Али ништа се од тога још није десило, што би нас довело да остатак од седам хиљада година износи око три стотине година.**²⁶

Ово је резиме Сујутијиног говора - Бог му се смислио - који је у директној супротности јасном Кур’ану и веродостојним хадисима; у којима се

²⁶ Ел-Хави, 2/88.

наводи да дужину овога света (дуњалука) не зна нико други осим Узвишени Бог, слављен нека је Он.

Када би ми знали дужину овога света, онда би засигурно знали када ће наступити Смак света. Али још пре (у претходном излагању) смо сазнали да његов настанак нико не зна осим Јединог Бога, слављен нека је Он.

Исто тако, садашњост побија ту чињеницу. Ми се налазимо у петнаестом хиџретском веку, а још се није појавио Деџал и није сишао Исус, мир над њим. Сујути наводи да се спомиње појава Деџала навршетком стоте године, те да ће се потом појавити Исус, мир над њим, који ће га убити. Он ће на Земљи остати још четрдесет година. Људи ће, након изласка Сунца са Запада, остати још сто двадесет година. Између два пухања у “Рог” износи раздобље од четрдесет година. Што све скупа износи неопходних две стотине година. По његовим речима, ако би се сада појавио Деџал, мора проћи двеста година. То би значило да настанак Смака света буде након хиљаду и шесто година.

Све ово нам указује нетачност свих хадиса у којима се спомиње дужина овога света (дуњалука).

Ибн Кајјим у свом делу “Ел-Менару-л-Муниф” спомиње целокупне ствари потребне за разумевање лажних и измишљених хадиса; па каже: **“Међу тим хадисима су они који су у директној супротности са јасним Кур’аном, као што је хадис који говори о дужини дуњалука. У њему се спомиње његова**

дужина са седам хиљада година, а да се ми налазимо у седмој хиљадитој години. Ово нам јасно указује на његову неистинитост. Када би он био веродостојан, онда би свако од нас знао да до Смака света остаје још само двеста педесет и једна година”.²⁷

Ибн Кајјим је живео у осмом хиџретском веку, када је изговорио ове речи; што значи, да је од тог времена прошло више од шесто педесет и две године, а још није дошао крај овоме свету.

Ибн Кесир каже: “Све што се налази у књигама Израилијата и следбеника Књиге (хришћана и јевреја) од прецизирања онога што је протекло хиљадама и стотинама година, велики део учењака се једногласно слаже да је то мишљење неистинито и неосновано. Тај њихов став је утемељен и јасан. У једном од хадиса се каже: “Дуњалук (овај свет) је једна седмица од ахиретских (онај свет) седмица”. Овај хадис, исто тако није веродостојан; као и сваки у којем се прецизира време настанка Смака света.”²⁸

Као што нико не зна када ће наступити Смак света, тако нико не зна када ће наступити његови предзнаци. Све оно што нас упућује да ће се те године догодити то и то а у тој години ће се десити то и то је нетачно и неосновано; јер почетак рачунања времена (по муслиманском рачуњању) није почело у време

²⁷ Ел-Менару-л-муниф, стр. 80.

²⁸ Ен-Нихаје, 1/15.

Посланика, мир над њим, него га је одредио Омер ибн Ел-Хаттаб, нека је Бог задовољан са њим.

То је било његовом досетљивошћу, тако што је почео да га рачуна од исељења (хиџре) Мухаммеда, мир над њим, из Мекке у Медину.

Куртуби каже: “Све оно што нас је обавестио Посланик, мир над њим, да ће се догодити од догађаја и искушења, сигурно ће се догодити. Ако би то хтели да прецизирамо са годином, онда би нам био потребан неки од веродостојних хадиса, којим би пресекли свако оправдање. У то улази и одређивање настанка Смака света. Засигурно нико не зна које ће године оно настати; нити у којем месецу ће бити. Мишљење да ће оно настати у петак, у време када је Бог, слављен нека је Он, створио Адама, мир над њим. Али, који петак? Тачан његов датум не зна нико сем Јединог Бога, слављен нека је Он, Који нема судруга и супарника. Исто тако, нико незна тачно када ће се појавити велики предзнаци Смака света, само Бог, слављен нека је Он, то све зна.”²⁹

²⁹ Тезкирату фи ехвали-л-мевта ве умури-л-ахире, стр. 628.

БЛИЗИНА СМАКА СВЕТА

Племенити Кур’ански ајети (стихови) и веродостојни хадиси указују на близину, долазак и настанак Смака света. Појава великог број предзнака Смака света указује на његову близину и да се ми налазимо на самом крају овога света: Узвишени Бог каже: **“Људима се ближи час полагања рачуна њихова, а они, безбрижни, не маре за то.”**

((Кур’ан, поглавље Ел-Ебија’ 1.)

И каже Узвишени:

“А ти не знаш, можда је Смак света близу!”

((Кур’ан, поглавље Ел-Ахзаб 63.)

И каже Узвишени:

“Они мисле да се догодити неће, а Ми знамо да сигурно хоће.”

((Кур’ан, поглавље Ел-Ме’арид` 6-7.)

И каже Узвишени:

“Ближи се час и Месец се располовио!”

((Кур’ан, поглавље Ел-Камер, 1.)

Постоје још многобројни ајети који упућују на близину завршетка овог дуњалучког (овосветског) света, и пресељења на ахиретски (будући) свет. Тамо ће сваки човек затећи оно што је урадио, ако је било добро, наћи ће добро; а ако је било зло, наћи ће зло.

Рекао је Посланик, мир над њим,: **“Ја и Смак света смо послани као ово двоје”**, показујући са своја два прста која је међусобно спојио.³⁰

И рекао је, мир над њим: **“Послан сам у непосредној близини Смака света.”**³¹

И рекао је, мир над њим,: **“Ваш век - у веку оних који су били пре вас од претходних народа - је као раздобље између икиндије (последодневног) намаза/молитве и заласка Сунца.”**³²

Од Ибн Омера, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: **Седели смо код Посланика, мир над њим, а Сунце је било нагело Каикану**³³, после Икиндије намаза, па је рекао: **“Ваш век - у односу на век оних који су били пре вас - је као оно што је остало од овог дана и онога што је протекло од њега.”**³⁴

Ово нас упућује на следеће: **“Оно што је преостало, у односу на оно што је протекло износи врло мало; док стварну дужину преосталог не зна нико други осим Бога, слављен нека је Он. Оно што нас не упућује на прецизно одређење његовог настанка (Смака света) је дозвољено цитирати и преносити. Потребно је знати разликовати оно**

³⁰ Хадис, бележи Бухари, бр. 11/347.

³¹ Хадис, збирка “Сахих хадиса”, учењак Албани, 2/467., 808.

³² Хадис, бележи Бухари, 6/495.

³³ Брдо у јужном делу Меке.

³⁴ Хадис, бележи Ахмед, 5966.

што је прошло у погледу онога што је преостало; а то је врло мало.”³⁵

У погледу близине Смака света, не постоји нико речитији од Посланика, мир над њим, када каже:

“Ја и Смак света смо послати заједно, и умало ме он није претекао.”³⁶

Ово нам је знак стварне његове близине са Посланством, мир над њим, тако да се бојао да га оно не претекне, због своје близине.

ПРЕДЗНАЦИ СМАКА СВЕТА

Прво поглавље: Дефиниција предзнака Смака света.

Друго поглавље: Подела предзнака Смака света.

Треће поглавље: Мали предзнаци Смака света.

³⁵ *Ен-Нихаје*, 1/195.

³⁶ *Хадис*, бележи Ахмед, 5/348.

ДЕФИНИЦИЈА ПРЕДЗНАКА СМАКА СВЕТА

Значење предзнака:

Предзнак – арапски шарт: значи знак; множина предзнаци - ешрат. Предзнаци нечега: Његови почетци. Од ове речи је и његова употреба: Телесна стража - особе које су изабране и одабране над осталом стражом. Од овога је и изведеница “Ел-Иштират” - условљавање. Условљавање нечега некеме. Услов је знак за оно што је условљено.

Језичко значење арапске речи Ес-Са’ту - Смак света или Судњи дан:

То је део дана или ноћи. Множина: Са’ати или сати. И ноћ и дан износе 24 сата.

Шеријатско - правно значење арапске речи Ес-Са’ату. Значи следеће: Време у којем ће настати Судњи дан. То име је добило због брзине обрачуна који ће се водити у њему. Или због тога што ће оно тренутачно изненадити људе, тако да ће сва жива бића одједном помрети.³⁷

Предзнаци Смака света су:

Знакови Смака света који га претходе и упућују на његову близину. Речено је: То су све оне

³⁷ “Нихаје фи гариби-л-хадис” 2/422.

ситне ствари које негирају људи све док не наступи Смак света. И речено је: То су његови узроци мањи од његовог највећег броја и његовог настанка.

Са речју Ес-Са'ату - Смак света - жели се истакнути три значења:

Мали Смак света:

То је човекова смрт. За онога ко умре, већ је наступио Смак света, због његовог уласка у други свет - Ахирет.

Средњи Смак света:

То је смрт становника једног века. То потврђује предаја Аише, нека је Бог задовољан са њом, када каже: **Када би Арапи долазили код Божијег Посланика, мир над њим, питали би га о Смаку света: Када ће наступити Смак света? Погледао би (Посланик, мир над њим) у најмлађу особу међу њима, и рекао би: “Да ова особа живи толико дуго, да не дочека своју старост; тада ће наступити ваш Смак света.”**³⁸, тј. њихова смрт; док се са Смаком света мисли на саговорнике.³⁹

Велики Смак света:

То је проживљење људи из њихових гробова, како би се извршио обрачун дела и обавило заслужно награђивање.

³⁸ Хадис, бележи Бухари, 361.

³⁹ *Фетхул Бари*, 11/363.

Када се реч “Ес-Са’ату” спомене у Кур’ану, онда се мисли на Велики Смак света - Судњи дан.

Рекао је Узвишени:

“Људи те питају о Смаку света.” (Кур’ан, поглавље Ел-Ахзаб 63), тј. о Судњем дану.

И рекао је Узвишени:

“Ближи се час.” (Кур’ан, поглавље Ел-Камер 1), тј. приближио се Судњи дан.

Узвишени Бог, слављен нека је Он, у Кур’ану спомиње два Смака света; мали и велики. Налазимо да су оба споменута у једном Кур’анском поглављу, као што је то случај са поглављем Ел-Вакиа: На почетку поглавља спомиње (Узвишени, слављен нека је Он) велики Смак света, па каже:

“Када се догађај догоди, - догађање његово нико неће порицати -, неке ће понизити, а неке узвисити; кад се Земља јако потресе и брда се у комадиће здробе, и постану прашина разасута, вас ће три врсте бити.”(Кур’ан, поглавље Ел-Вакиа 1-7).

Потом на крају поглавља спомиње мали Смак света, а то је смрт, речима: **“А зашто ви кад душа до гуше допре, и кад ви будете тада гледали, - а Ми смо му ближи од вас, али ви не видите - .”** (Кур’ан, поглавље Ел-Вакиа 83-85)

Исто тако, оба Смака света се спомиње у поглављу Ел-Кијаме, кад Узвишени каже:

“Кунем се Даном када Смак света наступи.” (Кур’ан, поглавље Ел-Кијаме 1), тј. ово је велики Смак света.

Потом спомиње смрт, речима:

“Пази! Када душа допре до кључних кости.”

(Кур’ан, поглавље Ел-Кијаме 26), тј. мали Смак света.

Има још много оваквих примера у поглављима племенитог Кур’ана, али ми немамо довољно простора да то све набројимо и споменемо.

У Велики Смак света смо убеђени, и овде желимо да напоменемо и обзнанимо његове предзнаке који су споменути у Кур’ану и Суннету.

ПОДЕЛА ПРЕДЗНАКА СМАКА СВЕТА

Предзнаци Смака света - Судњег дана се деле на две групе:

Мали предзнаци Судњег дана:

То су они предзнаци који предњаче Смаку света једним дужим периодом. Бивају у обичном облику; као што је повлачење знања, појава незнања, пијење алкохола у великим количинама, надметање у градњи зграда, кућа... и томе слично. Неки од њих ће доћи заједно са великим предзнацима или после њих.

велики предзнаци судњег дана:

То су огромне ствари које ће се појавити пред сами Смак света. Биће врло необичне и неуобичајене; као што је појава Деџала (Антихриста), спуштање Исуса са небеса, мир над њим, излазак Јеџуца и Меџуц (Гог и Магог), излазак Сунца са Запада уместо са истока.

Према појавама и редоследу појављивања предзнака Смака света, учењаци их деле на три групе:

-Појава предзнака и његово нестајање.

-Појава предзнака и његово непрестано понављање и повећавање.

-Појаве које се још нису догодиле.

Што се прве две групе тиче, оне се убрајају у мале предзнаке Судњег дана, док у трећу групу улазе велики и нешто малих предзнака Судњег дана.

Мали предзнаци судњег дана

Учењаци су поменули много малих предзнака Судњег дана; врло много. Ја сам овде споменуо само оне за које сам нашао потврду од Посланика, мир над њим, у веродостојним предајама, док сам оставио оне

предзнаке за које нисам нашао потврду - у домену мог ограниченог знања. То сам одредио након проучавања хадиса и говора улеме-учењака, о њима; у погледу њихове веродостојности или слабости. Могуће је да има још малих предзнака, који имају своје утемељење у вери, а ја нисам наишао на потврдан хадис који о њима говори.

Ове предзнаке сам наводио без неког одређеног редоследа, због тога што нисам наишао на хадис или хадисе који би ме упућивали на њихов редослед. Прво сам споменуо оно за шта су учењаци рекли да се појавило и да је већ нестало. Потом сам обрадио оно што је остало од предзнака, дајући предност ономе што само по себи предњачи.

На пример: Појава нереда предњачи над повлађењем знања. Самим тим што се неред појавио већ у доба асхаба - другова Посланика, мир над њим, после сам дао предност борби са Римљанима над освојењем Цариграда – Константинопоља, јер ме на то наводе предаје од Посланика, мир над њим, потом сам дао предност освојању Цариграда над борбом са Јеврејима у време Исуса, мир над њим, због тога што је његово освојање бити пре појаве Деццала (антихриста), док ће спуштање Исуса, мир над њим, бити после појаве Деццала (антихриста), и тако редом... Неки од предзнака заузимају спомен на самом крају, због тога што се неки неће појавити осим након појаве великих предзнака Судњег дана.

На пример: Рушење Ка'бе од стране

Абесинског роба и појава ветра који ће узети све душе верника.

Оно што је врло битно да се зна јесте да су се почетци великог броја предзнака Судњег дана почели појављивати још у доба асхаба, нека је Бог задовољан са њима. Још увек се они појављују; у неким крајевима више а у неким мање. То ће се завршити са почетком Судњег дана.

На пример: Насупрот повлачењу знања је потпуно незнање. Ово не спречава присутност неког броја учењака, због тога што ће они у то доба бити преплављени назналцима. Према овоме можете упоредити и све остале предзнаке Судњег дана.⁴⁰

Врло је битно напоменути да има људи који сматрају предзнаке Судњег дана таквим да се требају чувати и да су они забрањени. Ова дефиниција и мишљење се не признаје. Није све оно, што је споменуо Посланик, мир над њим, као предзнаке Судњег дана, забрањено или покуђено.

На пример: Натицање чобана у градњи кућа, расипање новца, педесет жена на једног мушкарца; засигурно, и без имало сумње није грех. То су само знаци, док они сами по себи ништа не условљавају од тога, него бивају са добром, са злим, дозвољеним, забрањеним, обавезним и томе слично; Бог најбоље зна.⁴¹

⁴⁰ *Фетхул-Бари*, 13/16.

⁴¹ Невевијево тумачење Сахихул-Муслима 1/159.

Сада започињемо спомињање малих предзнака Судњег дана, са оним што следи:

1. Посланство Мухаммеда, мир над њим:

Посланик, мир над њим, нас је обавестио да је његово посланство доказ близине Смака света - Судњег дана; и да је он Посланик пред Смак света.

У хадису којег преноси Сехл, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Ја и Судњи дан смо послани као ово двоје”**, показујући и састављајући своја два прста.⁴²

Од Енеса се преноси да је рекао: Рекао је Аллахов Посланик, мир над њим: **“Ја и Судњи дан смо послани као ово двоје.”**, па је додао (Енес): Саставио је свој кажипрст и средњи прст.⁴³

Први знак предзнака Судњем дану је, свакако, посланство Мухаммеда, мир над њим.

Он је последњи Божији Посланик, после којег неће долазити више Посланика (са новом Објавом); већ ће после њега доћи Судњи дан, као што средњи прст долази након кажипрста. Између њих нема ни једног прста. Или, самим тим што један од њих предњачи над другим.

⁴² Хадис, бележи Бухари, 11/347.

⁴³ Хидс, бележи Муслим, 18/89-90.

На то нас упуће предаја Тирмизија, у којој се каже: **“Ја и Судњи дан смо послани као ово двоје“** - Ебу Давуд је показао своја два прста, кажипрст и средњи прст - према важности и предности једног над другим”.⁴⁴ У предаји Муслимовој се каже: **“Рекао је Шубеб Чуо сам Катаду када о том случају каже: Као предност једног од њих над другим. Не сећам се да ли сам те речи чуо од Енеса, или их је рекао Катаде.”**⁴⁵

Куртуби је рекао: „Први од свих предзнака (Судњег дана) је Посланик, мир над њим. Самим тим што је он Посланик последњег доба - времена. Послан је, а нема између њега и Судњег дана више посланика.”⁴⁶

Узвишени Бог је рекао:

“Мухаммед није родитељ ни једном од ваших људи, него је Божији Посланик и последњи Веровесник.” (Кур’ан, поглавље Ел-Ахзаб 40)

2. Смрт Посланика, мир над њим

Од предзнака Судњег дана је и смрт Посланика, мир над њим.

⁴⁴ Хадис, бележи Тирмизи, 6/459-460.

⁴⁵ Хадис, бележи Муслим, 18/89.

⁴⁶ „Подсетник на стање умрлих и питања везана за други свет“ стр. 626.

У хадису којег преноси Авф б. Малик, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Број шест ствари пред сами настанак Судњег дана: Моја смрт...”**⁴⁷

Смрт Посланика, мир над њим, је била највећа несрећа која је задесила муслимане. Овај свет, се замрачио пред асхабима, нека је Бог задовољан са њима, када су видели да је умро Посланик, мир над њим.

Енес б. Малик, нека је Бог задовољан са њим, каже: **“На дан када је Посланик, мир над њим, дошао у Медину, она се комплетна озрачила сјајем и лепотом; а када је дошао дан у којем је умро Посланик, мир над њим, она се комплетна замрачила. Још нисмо својим рукама довољно дотицали Посланика, мир над њим. - Кад оно дође моменат да га морамо закопати - па смо онда сви патили и презирали наша срца.”**⁴⁸

Ибн Хаџер је рекао: “Овде се жели истаћи како су асхаби приметили промену Медине, од оне каква је изгледала у време живота Посланика, мир над њим; од међусобне љубави, ведрине и благости; због губитка онога који их је спајао - сједињавао, подучавао и одгајао.”⁴⁹

Са смрћу Посланика, мир над њим, прекинула се небеска Објава, као што је то саопштио Умму

⁴⁷ Хадис, бележи Бухари, 6/277.

⁴⁸ Хадис, бележи Тирмизи, 10/87, 88.

⁴⁹ “Фетхул- Бари”, 8/149.

Ејмен Ебу Бекру и Омеру, нека је Бог задовољан са њима. Када су јој дошли, затекли су је како плаче, па су јој рекли: “Шта те то расплакало?, Оно што је код Бога, слављен нека је Он, боље је за Његовог Посланика, мир над њим. Она је на то рекла: Ја не плачем због тога што не знам да, оно што је код Бога, слављен нека је Он, је боље за Његовог Посланика, мир над њим. На те њене речи, прикључили су јој се у плачу, и остали су дуго време заједно да плачу.”⁵⁰

Као што и сви људи умиру, тако је умро и последњи Посланик, мир над њим; самим тим што Бог, слављен нека је Он, није одредио вечни живот никоме на овоме свету, већ је то само пролазна кућа, као што нам то каже наш Узвишени Створитељ:

“Ниједан човек пре тебе није био бесмртан; ако ти умреш, зар ће они довека живети? Свако живо биће смрт ће окусити! Ми вас стављамо на кушњу и у злу и у добру и Нама ћете се вратити.”
(Кур’ан, поглавље Ел-Енбија’ 34-35)

Има још изузетно много ајета који нам говоре да је смрт истина, и да ће свако живо биће окусити смрт, па макар он био најбоље створење и вођа свих богобојазних, Мухаммед, мир над њим.

Његова смрт је била, како нам то саопштава Куртуби: “Прва потресна ствар за Ислам... потом смрт Омера. Са смрћу Посланика прекинула се Објава и посланство. Прва појава зла је била одметање неких

⁵⁰ Хадис, бележи Муслим, 16/9, 10.

Арапа од вере. То је било прво пресецање добра и његово смањивање.

Ебу Бекр ес-Сидик, нека је Бог задовољан са њим, је рекао: „Доћи ће до инцидента после њега чију ће горчину осетити и груди и прса.“ Сафија б. Абду-л-Мутталиб, нека је Бог задовољан са њом, је рекла: „Задржавам се да не плачем о Посланиче због твог губитка али се бојим анархија, побуна и убистава које долазе.“

3 - Освајање џамије Ал-Акса у Јерусалиму

Од предзнака Судњег дана је свакако и освајање џамије Акса. У хадису Авф б. Малика, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Број шесторо пред само наступање Судњег дана: ... (па је од тога споменуо) освајање џамије Акса.”**

У време Омер б. ел-Хаттаба, нека је Бог задовољан са њим, је било освојање џамије Акса, и то шеснаесте године по хиџретској години. Омер, нека је Бог задовољан са њим, је лично ишао тамо, помирио је њене становнике, отворио је, ослободио је од Јевреја и хришћана и направио је џамију у средишту џамије Акса.

Имам Ахмед преноси од Тарика Убејд б. Адема да је рекао: Чуо сам Омера б. ел-Хаттаба како

говори Ке'абу ел-Ахбарију: „Шта мислиш где да клањам? Он је одговорио: Ако од мене тражиш одговор онда клањај иза стене, док ће комплетан Кудс бити испред тебе. На то му је рекао Омер, нека је Бог задовољан са њим,,: жртвујеш се јеврејима? Не, ја ћу клањати према ономе према чему је клањао Божији Посланик, мир над њим, па се окренуо према Кибли у Меки и клањао је. Потом је дошао и прострео свој огртач и ставио прљавштину у свој огртач, а затим је то урадио и остали свет.

4 - Имвасова колера (вирус)

У претходном хадису Авф б. Малика каже Посланик, мир над њим: **“Број шесторо пред само наступање Судњег дана:... (па је од тога споменуо) потом много смртних случајева, узимаће вас као овчије богиње.”**

Ибн Хад`ер је рекао: **“Кажу: Овај знак се појавио у Имванској колери за време хилафета Омера, нека је Бог задовољан са њим, након освојења цамије Акса.”**⁵¹

Осамнаесте године по хиџри, према мишљењу велике већине историчара, десила се колера у пределу Имваса, потом се проширила на Шам, тако да је умрло велики број асхаба, нека је Бог задовољан са

⁵¹ Фетхул-Бари, 6/278.

њима, и других људи. Каже се: Број умрлих од те болести је износио око 25.000 муслимана. Међу њима су били веома познати асхаби, од којих је Ебу Убејде Амир б. ел-д`еррах - повереник овог уммета, нека је Бог задовољан са њим.

5 - Изобиље богатства и не налажење коме би могла да се да милостиња – помоћ

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“Неће наступити Судњи дан све док не будете имали изобиље богатства и дарожљивости све док не буду богаташе окупили проблеми коме да дају милостињу. Биће позван човек у жељи да му се да нешто богатства, а он ће рећи: Ја немам никакве потребе за њим.”**⁵²

Од Ебу Муса`а, нека је Бог задовољан са њим, од Посланика, мир над њим, се преноси да је рекао: **„Доћи ће време када ће човек ићи са својим златом и тражити некога коме ће да га да, али неће наћи никога ко је у потреби.”**⁵³

Обавестио нас је Посланик, мир над њим, да ће Бог, слављен нека је Он, овој заједници тј. народу подарити земаљске ризнице. Власт овог уммета ће се распростирати целим истоком и западом. У хадису

⁵² Хадис, бележи Бухари, 13/81-82.

⁵³ Хадис, бележи муслим, 7/96.

Севбана, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“Бога ми је сакупио Земљу, видео сам њен исток и запад. Мој народ ће имати њене благодати, као што је мени сабрано. Дате су ми две ризнице: Црвена и бела.”**⁵⁴

Рекао је Посланик, мир над њим: **“Дати су ми кључеви земаљских ризница, или земаљски кључеви.”**

Од Адијја б. Хатима, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: **Када сам био код Посланика, мир над њим, дошао му је један човек, жалећи се на неимаштину. Затим му је дошао други човек, жалећи се на пресретање и опорезивање на путу. Посланик, мир над њим, је рекао: “О Адијј!, јеси ли видео Хиру (град у Ираку)?” Одговорио сам: Нисам, али сам обавештен о њему. На то је рекао Посланик, мир над њим: “Ако ти Бог, слављен нека је Он, подари дуг живот видећеш жену у носилци на камили која ће доћи из Хире да тавафи око Ка’бе и никог се (на том путу) неће бојати сем Узвишеног Бога.”** Рекао сам оно што сам крио у души: **Где су пресретања на путевима?!** “Ако ти Бог, слављен нека је Он, подари дуг живот видећеш отварање ризница Кисре.” Рекао сам: **Кисре б. Хирмиза?!** Одговорио је, мир над њим: **“Кисре б. Хирмиза. Ако ти Бог, слављен нека је Он, подари дуг живот**

⁵⁴ Хадис, преноси Муслим, 18/13.

видећеш човека како издваја прегршт злата или сребра тражећи некога да му то да, али неће наћи никога ко би му то узео...”

Рекао је Адијј: **Видео сам жену у носиљци на камили како је дошла из Хире да тавафи око Ка’бе, а није се бојала никога осим Бога, слављен нека је Он. Био сам међу онима који су отворили ризнице Кисре б. Хирмиза; па ако вам Бог, слављен нека је Он, подари дуг живот видећете оно о чему нас је обавестио Посланик, отац-Касима, мир над њим, о издвајању прегршта.**⁵⁵

Остварила се велика већина онога о чему нас је обавестио Искрени, мир над њим. Повећало се богаство у време асхаба (прве генерације следбеника) због великог броја освајања територија. Разделили су богаство Персије и Византије. Затим се богаство још више увећало у време владавине Омера б. Абду-л-Азиза – Бог му се смиловао, тако да је човек издвајао из своје имовине милостињу али није имао коме да је да.

Пред сами Судњи дан ће се богатство још више увећати, тако да ће особа нудити и давати своја материјална средства другоме а он ће одговарати: Ја немам потребе за њим.

Значи, Бог најбоље зна, ово нам је знак онога што ће се десити у време Мехдија и Исуса, мир над

⁵⁵ Хадис, преноси Бухари, 6/61-611.

њим, од повећавања богатства и избацивања из Земље њених ризница.⁵⁶

У хадису Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Земља ће избацити део себе у облику предворја од злата и сребра.”** Рекао је: **“Доћи ће убица и рећи ће: Овде сам убио; па ће доћи онај који кида родбинске везе и рећи: Овде сам прекинуо робинске везе; па ће доћи крадљивац и рећи: овде ми је одсечена рука; потом ће бити тужени али се од њих ништа неће узимати.”**⁵⁷

Ибн Хаџер наводи да се под непотребности људи за богатством и његовим остављањем жели истаћи време у које ће доћи; када се појави ватра и људи буду заокупљени сакупљањем. Тада се ни један од њих неће освртати на богатство, него само да себи олакша колико је то могуће.

Овај разлог који је споменуо Ибн Хадџер у вези са незаинтересованошћу људи за богатство, не негира да то буде ради неког другог разлога, као што је велики прилив материјалних средстава. То ће се десити у време Мехдија и Исуса, мир над њим.

Значи, постоји могућност да незаинтересованост људи за богатством буде у два различита временска периода - макар међу њима било и велике разлике, а Бог, слављен нека је Он, најбоље зна.

⁵⁶ *Фетхул-Бари*, 13/87, 88.

⁵⁷ Хадис, преноси Муслим, 15/98.

6. Појава нерета

Под (фитном) нередом се подразумева: Искушење, испитивање и тестирање. Највише се употребљава за нешто што није лепо, неки порок или све оно што води тим стварима; као што је: грешење, неверство, убиство, пожар и још много неугодних и непожељних ствари.

Посланик, мир над њим, нас је обавестио да међу предзнаке Судњег дан спада и појава великих нерета, тако да ће неистина прекрити истину, пољуљаће се веровање. Десиће се да човек осване као верник а омркне као неверник или да осване као неверник а омркне као верник. Када год се појави неред, верник ће рећи: Ово је моја пропаст. Затим ће се открити и појавити нешто друго, а он ће говорити: Ово је, ово је. Ови нереди се неће престати појављивати међу људима све до Судњег дана. У хадису Ебу Муса ел-Ешарија се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим:

“Пред Судњи дан ће се појавити такви нереди да ће изгледати као део мркле ноћи. Тада ће бити људи који ће освањивати као верници а омркавати као неверници и омркавати као неверници а освањивати као верници. Тада ће онај који седи бити бољи од онога који стоји; онај који

стоји бити бољи од онога који иде; онај који иде бити бољи од онога који се вози. Поломите ваша камења, посетите појединце међу вама, иступите ваше сабље; ако неко, од вас, дочека то време, нека буде као најбољи Адамов потомак (боље је да погине него да убије верника, оп.рев.).”⁵⁸

(Овај хадис преноси Ахмед, Ебу Давуд, Ибн Маџе и Хаким у “Мустедреку”).

Учењак Муслим преноси од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“Претеците својим добрим делима нереди који ће доћи и бити као део мркле ноћи. Тада ће бити људи који ће освањивати као верници а омржавати као неверници и омржавати као неврници а освањивати као верници. Продаваће своју веру за небитне ствари на овом свету.”**⁵⁹

Од Умми Селеме, нека је Бог задовољан са њом, жене Посланика, мир над њим, се преноси да је рекла: Једне ноћи се Божији Посланик, мир над њим, изненада тргао из сна говорећи: **“СубханАллах! (Слављен нека је Бог!) Шта је Бог, слављен нека је Он, спустио од Својих ризница? И шта је спустио од нереди? Ко пробуди становнике соба - мислећи на своје жене - да обаве молитву? Обучене на дуњалуку а голе на ахирету.”**⁶⁰

⁵⁸ Хадис, преноси Ахмед, Ебу Давуд, Ибн Маџе, и Хаким.

⁵⁹ Хадис, преноси Муслим, 2/133.

⁶⁰ Хадис, преноси Бухари, 13/20.

Од Абдуллаха б. Амра б. Аса се преноси да је рекао: Гласник је дозвоа Божијег Посланика, мир над њим, речима: Заједнички намаз, па смо се окупили око Божијег Посланика, мир над њим, а он је рекао:

“Ни један посланик, који је дошао пре мене, није пропустио а да није упутио свој народ на добро које је знао, а ни да их упозори на зло које је знао. Првацима овог народа је дата сигурност, а да ће га, пред сами Судњи дан, задесити велики проблеми због којих ће сами себе негирати. Наступиће нереди који ће неке ослабити; па ће наступити нереди када ће верник рећи: Ово, ово...па онај који буде волео да се сачува ватре и уђе у Рај, нека му се супростави са својим тежњама, које су веровање у Бога, слављен нека је Он, и Судњи дан.”⁶¹

Хадиса који говоре о нереду има веома много. Посланик, мир над њим, је упозорио свој народ о тим нередима, тражећи од њих да их се чувају. Обавестио нас је да ће пред сами Судњи дан овај народ задесити проблеми и огромни нереди, од којих неће бити друге заштите осим вера у Бога, слављен нека је Он. Судњи дан, држање заједнице – правилних следбеника - удаљавање од нереди и тражење уточишта код Бога, слављен нека је Он, од њих.

⁶¹ Хадис, бележи Муслим, 12/232, 233.

Рекао је, мир над њим: **“Тражите од Бога, слављен нека је Он, заштиту од нереда, видљивог и невидљивог.”**⁶²

Појава нереда са Истока

Највећи број нереда који су се појавили међу муслиманима су били управо са Истока, одакле потиче ђавољи рог. Ово се подудара са оним о чему нас је обавијестио Посланик, мир над њим, у хадису Ибн Омера, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је чуо Божијег Посланика, мир над њим, окренутог према Истоку, како говори: **“Уистину неред долази оданде, уистину неред далази оданде, одакле потиче ђавољи рог.”**⁶³

У Муслимовој предаји се каже: **“Главница неверства је оданде, одакле потиче ђавољи рог.”** - Значи: Исток.

Од Ибн Аббаса, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Посланик, мир над њим, је молио: **“Аллаху мој подари нам берекет (пуно добра) у нашим мерама..., и подари нам берекет у нашем Шаму и Јемену.”** Рече један од слушалаца: **О Божији Посланиче! И у нашем Ираку. Одговорио**

⁶² Хадис, бележи Муслим, 17/203.

⁶³ Хадис, бележи Бухари, 13/45 и Муслим, 18/31.

је: У њему се налази ђавољев рог, распиривач фитнета (нереда) и источна суровост.⁶⁴

Ибн Хаџер је рекао: Извор првог нереда потиче са Истока, што је био узроком поделе међу муслиманима. То је било у ономе што воли и чему се највише радује ђаво. Одатле потичу и новотарије.⁶⁵

Из Ирака су се појавиле Хаварици, Шије, Рафидије, Батиније, Кадерије, Џехмије и Му'атезиле. Највише изјава неверства потиче са Истока; од стране Перзије и Меџусија (ватропоклоника), од којих су Зоространци, Маневије, Муздекије, Хиндуси, Будисти и задњи, не и последњи Каданије и Бехаује...и још много других разарајућих странака и групација.

Појава Татара, у седмом веку, је била са Истока. Од њих су муслимани задобили много тога лошег: рушења, убистава и великог зла које је остало записано у историјским књигама.

До дана данашњег, Исток није престао да буде извор нереда, зла, новотарија, искривљења и отпадништва. Центар окорелих отпадника и непријатеља Ислама - комуниста, са седиштем у Русији и комунистичкој Кини. И Русија и Кина се налазе на Истоку. Појава Антихриста и Гога и Магога ће бити са Истока. Молим Бога, слављен нека је Он, да нас сачува видљивог и невидљивог нереда.

⁶⁴ Хадис, бележи Таберани.

⁶⁵ Види *Фетхул-Бари*, 13/47.

Ја овде морам упозорити да су неки од ових нереда предзнаци Судњег дана, на које нас је упозорио Посланик, мир над њим; као: Битка на Сиффину и појава Хариџија. Овде ћу укратко споменути неке од нереда које ће бити узроком разилажења међу муслиманима и појавом великог зла.

Убиство Осман б. Аффана, нека је Бог задовољан са њим

Прва појава нереда се десила још у доба асхаба (прве генерације муслимана), након убитства вође - халифе - муслимана Омер б. Ел-Хаттаба, нека је Бог задовољан са њим, док је био жив представљао је затворена врата нереда.

Након што је био убијен, нека је Бог задовољан са њим, појавио се велики неред. Појавиће се, хушкачи у чија срца још веровање није нашло право место, као и велики број лицемера - који су се пред народом показивали добро, а скривали зло и радили на зло ове наше вере.

У хадиским збиркама Бухарије и Муслима се налази хадис Хузејфе, нека је Бог задовољан са њим, у којем се преноси да је Омер б. Ел-Хаттаб рекао: **Ко од вас памти речи Божијег Посланика, мир над њим, о нeredу? На шта је Хузејфе рекао: Ја**

памтим онако како је говорио. Омер рече: Изнеси, ти си уистину пожртвован. „Рекао је Божији Посланик, мир над њим: “Намаз, садака и наређивање добра а одвраћање од зла ће бити испкуп и човеково чишћење од разних нереда у његовој породици, његовом иметку и његовом комшији.” Омер рече: „Није ово то што те питам, него о нередима који ће надолазити као велики речни валови и таласи.“ Хузејфе одговори: „О вођо правоверних! Ти се немој њих бојати, између тебе и свих тих нереда су затворена врата.“ Омер рече: „Да ли ће се та врата отворити или ће се разбити?“ Хузејфе одговори: „Не, она ће се разбити.“ Омер рече: „То значи да се више никада неће затворити. Рекли смо (слушаоци): „Да ли се зна каква су то врата?“ Хузејфе рече: „Да, као што се зна да ће сутрадан доћи ноћ.“ Пожурили смо да га приупитамо о тим вратима, па смо наредили Месруку, те га је он упитао речима: „Ко су та врата?“ Хузејфе је одговорио: „Омер.“

Било је онако како нас је обавестио искрени, мир над њим, Омер, нека је Бог задовољан са њим, је био убијен, разбила су се врата, појавили су се нереди и дошла је несрећа.

Први неред који се десио међу муслиманима било је убиство праведног владара, власника два светла Осман б. Аффана, нека је Бог задовољан са њим, рукама неких од заговорника зла, који су се

окупили у Ираку и Египту са циљем да убију Османа , нека је Бог задовољан са њим.

Ушли су у Медину и убили су га, у његовој кући док је читао Куран.

Посланик, мир над њим, је наговестио Осману, нека је Бог задовољан са њим, да ће га задесити велика несрећа. Због тих речи се стрпио и забранио да се побију они који су дошли против њега, како се не би проливала крв других асхаба (следбеника) само ради њега.

У хадису Ебу Муса ел Ешарија, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Посланик, мир над њим, је изашао у један од Мединских вртова...(наведе хадис, све до речи:) затим је дошао Осман, а ја сам рекао: „Сачекај док не затражим дозволу да уђеш.“ Посланик, мир над њим, је рекао: **“Дозволи му и обећај Рајом који ће зарадити несрећом која ће га задесити.”**⁶⁶

Посланик, мир над њим, посебно истиче Осману, нека је Бог задовољан са њим, да ће га задесити несрећа, поврх тога што је Омер, нека је Бог задовољан са њим, био убијен. Омер, нека је Бог задовољан са њим, није био на искушењима на којима је био Осман. Неки у народу су га притискали и тражили његово разрешење као лидера хилафета, због приписивања неправде. Након што их је био убедио

⁶⁶ Хадис, бележи Бухари, 13/48.

(оне који су то захтеvalи његово разрешење) поново су се вратили и убили га.⁶⁷

Са смрћу Османа, нека је Бог задовољан са њим, муслимани су се поделили, избио је рат између асхаба, распространио се неред и безвлашће, повећале су се разлике међу њима, различита мишљења и ставови. Све то је довело до жестоких борби међу асхабима. Божији Посланик, мир над њим, је знао шта ће се десити, од нереди, у њиховом времену. Назирући Мединска утврђења рекао је, мир над њим: **“Видите ли оно што ја видим? Одговорили су: Не. Рекао је: Видим нереди који ће задесити ваше домове, као што капљице кише падају на њих.”**⁶⁸

Имам Невеви је рекао: **“Ово поређење са капљицом која пада на њихове домове је знак величине и уопштености. Значи, доћи ће велики нереди, који ће закупити људе и неће се ограничавати само на једну групу. Ово је био знак текућих ратова међу њима, као што је: Сукоб код деве, Сиффин, Хурре, убиство Османа и Хусејна, нека је Бог задовољан са њима... и друго. Све ово нас упућује на чудесна предсказања Божијег Посланика, мир над њим.”**⁶⁹

⁶⁷ Фетхул-Бари, 13/51.

⁶⁸ Хадис, бележи Муслим, 18/7.

⁶⁹ Невевијев коментар Муслимове збирке, 18/18.

Сукоб око камиле

Од нереда који су наступили после смрти Османа, нека је Бог задовољан са њим, био је познати сукоб око камиле између Алије, нека је Бог задовољан са њим, и Аише, нека је Бог задовољан са њом, Талхе и Зубејра, нека је Бог задовољан са њима.

После смрти Османа, људи су дошли Алији, док је још био у Медини, и рекли су му: „**Пружи руку да ти дамо присегу**“. Он је рекао: „**Сачекајте док се не посаветујем са народом**“. Неки од њих су рекли: „**Је ли то желиш да се убице Османове врате својим кућама, а после више нико неће штети да се освети за његову крв?**“ Ово је био знак да овај народ неће бити поштеђен раскола и нереда.

Наваљивали су на Алију да прихвати њихово давање присеге, на шта је он на крају и пристао. Од оних који су му дали своју присегу су били: Талха и Зубејр, затим су отишли у Мекку да обаве Умру, где их је срела Аиша.

Разменили су мишљења о убиству Османа, затим су се упутили пут Басре, тражећи од Алије да им изручи убице Османа.

Алија није удовољио њиховим жељама, јер је чекао да им пресуде наследници Османа након што се тачно утврди ко га је од њих убио. Тај његов став је био узрок њиховог разилажења, па из страха да се не

усагласе и поистовете се убицама, дошло је до оружаног сукоба између те две групације.

Посланик, мир над њим, је обавестио Алију да ће се нешто десити између њега и Аише, па тако у хадису Еби Рафи'а се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао Алији б. Еби Талибу: **“Између тебе и Аише ће се нешто догодити.”**

Алија је рекао: **Зар ја о Божији Посланиче?! Посланик, мир над њим, је одговорио: “Да”. Алија је приупитао: Значи ја сам један неваљалац о Божији Посланиче. Посланик, мир над њим, је рекао: “Не, али када се то деси, поврати је на сигурно место.”**⁷⁰

Све ово, до сада речено, казује нам да Аиша, Талха и Зубејр нису изашли из Медине са циљем ратовања, него ради помирења међу муслиманима - као што нам то преноси Хаким од Кајса б. Еби Хазима, који каже: **„Када је Аиша стигла до неких кућа Бени Амира, приметили су је пси, а она је рекла: Која је ово вода? Присутни су одговорили: Ел-Хев'еб. Рекла је: Мислим да се налазимо међу њима. Зубејр јој је рекао: Нисмо још, приђимо ближе како би те људи видели и Бог, слављен нека је Он, послао помирење преко тебе. Аиша је рекла: Мислим да би се требала вратити, чула сам Божијег Посланика, мир над њим, када је рекао:**

⁷⁰ Хадис, бележи Ахмед, 6/393.

“Како ће се осећати једна од вас када на њу упозоре пси Хев’еба?”⁷¹

У предаји Беззара, од Ибн Аббаса се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао својим женама: **“Која од вас буде власница камиле “Едбеб”, изаћи ће из Медине и на њу ће упозорити пси Хев’еба. Са њене десне и леве стране биће много убијених, а спасиће се они који остану.”⁷²**

Учењак Ибн Тејмије је рекао: **“Аиша, нека је Бог задовољан са њом, није изашла из Медине са циљем борбе, него са циљем помирења међу муслиманима. Мислила је да је у њеном изласку корист муслиманима, док се после испоставило да је њеностанак у Медини био бољи. Када год би се сетила тог свог изласка, плакала би толико да би поквасила свој прекривач. Ово исто се дешавало и осталима који су изашли и који су се упутили у борбу. Зажалили су и Талха, и Зубејр и Алија, нека је Бог задовољан са њима.**

Сукоб око камиле није био циљ за ратовање, већ је дошло до битке без њихових жеља. Пошто су преговарали Алија, Талха и Зубејр и имали су за циљ да се усагласе на помирење. Након што су се учврстили тражили су изручење убица Османових, који су били извор нереда.

⁷¹ Преноси Хахим, *Мустедрак*, 3/120

⁷² Фетхул-Бари, 13/55.

Алија није био задовољан са убиством Османа, и није ни на који начин помогао око његовог убиства. Заклињао се говорећи: „**Тако ми Бога ја нисам убио Османа нити сам давао повода за његово убиство.**“

Он је био истински чврст и искрен у својим заклетвама. Убице су се побојале да се Алија не сложи и да их не изручи, па су навалили на логор Талхе и Зубејра. Талха и Зубеј су мислили да се Алија дигао против њих, па су почели да се бране. Алија је помислио да су се они дигли у борбу против њега, и почео да се брани. Тако, без њиховог избора, дошло је до великог нереди. Аиша, нека је Бог задовољан са њим, је била на камили, није учествовала у борби и није наредила борбу. Овако су нас обавестили многи познаваоци историје.⁷³

Сукоб на Сиффину

Од нереди који су задесили асхабе (следбенике), нека је Бог задовољан са њима, осим битке око камиле, било је оно на шта нас је упозорио Посланик, мир над њим, речима: **“Неће наступити Судњи дан све док се не сукобе две велике војске, међу њима ће бити велики покољ, а њихова молитва ће бити једна.”**⁷⁴

⁷³ Минхадус- сунне, 2/185.

⁷⁴ Хадис бележи Бухари, 13/8., и Муслим, 18/12,13.

Учењак Ибн Хаџер у свом Фетхул-Барију објашњава које су ове две скупине, па каже:
„Скупина Алије и оних који су били са њим, и скупина Муавије и оних који су били са њим.“

Са добром предајом, Беззар преноси од Зејд б. Вехба да је рекао: **Били смо код Хузејфе, па је рекао: Како ће те се осећати када ваши истомишљеници (они који су исте вере као и ви) буду ударали сабљама једни друге? Одговорили смо: Шта нам саветујеш? Одговори: Држите се скупине која се позива на наређења Алије, чврсто је се држите, јер је она заиста на истини.**⁷⁵

Рат између ове две велике скупине се десио на познатом месту по имену Сиффин, месеца Зулхаџета 36. године по Хиџри. Ове две војске су окупљале преко седамдесет великих војски. Из обе скупине је било убијено око 70.000 људи.⁷⁶

Ово што се десило између Алије и Муавије, засигурно није била жеља ни једног од њих, већ су у својим скупинама имали оних који су следили празноверја и који су подпиривали на борбу. Ствар која је била узрок избијања тог огорченог рата није била у моћи ни једног од њих двојице, ни Алије ни Муавије, нека је Бог задовољан са њима.

Исламски учењак Ибн Тејмије је рекао: „Највећи део оних који су изабрали борбу, из обе скупине, нису били покорни ни Алији ни Муавији.

⁷⁵ Фетхул-Бари, 13/85.

⁷⁶ Фетхул-Бари, 13/414.

Алија и Муавија, нека је Бог задовољан са њим, су највише тражили од бораца да се престане са проливањем крви, али надјачало је оно што се десило.

Када се неред усковитлао, владари су остали немоћни да угасе његову жестину.

Оба табора су имала оне који су подстрекивали на борбу, као што су: Ел Ештер ен-Нехаи, Хашим б. Утбе ел-Миркал, Абдуррахман б. Халид б. Велид, Ебу ел-Е'авер Ес-Сулеми и други. Било је ту оних који су несебично помагали Османа, и оних који су бежали од њега; било је и оних који су помагали Алију и оних који су бежали од њега. Борба против Муавијине војске није била лично против Муавије, него због других разлога.“

Борба у нереду је иста као и борба у цахилијету (предисламском периоду), није се везала са жељама бораца, а ни са њиховим убеђењима, као што нам је рекао Ез-Зухри: „Када наступи неред асхаби (следбеници) Божијег Посланика биће многобројни, па се сложише да свака крв и иметак би задешен тумачењем Кур'ана које их сроза и спусти на разину цахилијетског (предисламског) доба“.

Појава Хариџија

Од нереда који су задесили овај народ је била појава Хариџија, који су иступили против Алије.

Почетак њиховог деловања се увидео након завршетка битке на Сиффину, и сагласности становника Ирака и Шама око арбитраже међу двама зарађеним странама.

При повратку Алије у Куфу од њега су се одвојиле Хариџије – који су били у његовој војсци - и настанили су се у место које се зове Харвера'. Њихов број је достигао 8.000, а неки наводе и цифру од 16.000 људи. Алија, нека је Бог задовољан са њим, им је послао Ибн Аббаса који је требао да врши преговоре са њима. Неколицина се вратила са њим и подвргнула се послушности Алије.

Хариџије су разгласиле да се Алија покајао због своје претходне одлуке, што је био узрок повратка неких њихових присталица. Алија им је одржао говор у једној од Куфских џамија. Неки од њих, који су били ван џамије, почели су да узвикују:

„Нема друге пресуде осим Божије, учинио си највећи грех – ширк, узимајући људске пресуде, а запоставио си Божију Књигу.“

Алија им је рекао: „Ви код нас имате три права: Нећемо вам спречавати улазак у џамије, нити ћемо вам забрањивати плодове ваших усева и нећемо са вама отпочињати рат све док не будете ширили

неред.“

Међутим, они су се окупили и побили су све оне муслимане који су им се супроставили. Поред њих је прошао Абдуллах б. Хаббаб б. Ерт са својом трудном супругом, њега су убили, а распорили су стомак његовој супрузи и извадили су дете из њене материце. Када је то чуо Алија упитао их је за њиховог убицу? Они су одговорили: „Сви смо га убили.“ Алија, нека је Бог задовољан са њим, се припремио за борбу и сукобио се са њима на познатом месту Нехреван. Поразио их је жестоки поразом, тако да се спасио само мали њихов број.

Посланик, мир над њим, нас је обавестио, о отцепљењу једног броја следбеника овог народа, у неколико веродостојних хадиса (казивања).

Од њих је хадис којег преноси Ебу Сеид ел-Худриу којем каже: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Од муслимана ће се одцепити једна врста отпадника вере, коју ће убијати група која је на истини и која је боља од њих.”**⁷⁷

Од њега се, нека је Бог задовољан са њим, преноси да је одговорио на постављено питање о “Хуруријету”? речима: Ја не знам шта је то Хуруријет, али сам чуо Божијег Посланика, мир над њим, како говори: **“Оцепиће се у овом уммету (народу) - није рекао од њега - народ који ће презирати вашу молитву наспрам своје. Учиће**

⁷⁷ Хадис, преноси Муслим, 7/168.

Кур’ан, али то њихово учење неће прелазити њихове вратове или њихова грла. Излазиће из вере као што се удаљава стрела из лука кад је бачена.”⁷⁸

Божији Посланик, мир над њим, је наредио борбу против њих, и наговестио је награду ономе ко их убије, што је довољан доказ о нереду ове групе, њене удаљености од вере и њене огромне штете за овај народ у који уноси неред и узнемирот.

У Бухарији и Муслиму се налази предаја Алије, нека је Бог задовољан са њим, када каже: Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, како говори:

„Пред Судњи дан ће се одцепити једна група људи млађих година, блесавих маштања, са говором који неће бити тачан. Њихово веровање неће прелазити њихове гркљане удаљаваће се од вере као што се удаљава стрела из лука кад буде бачена. Убијајте их где год их сретнете, јер заиста на Судњем дану ће бити награђен онај ко их убије.”⁷⁹

Учењак Бухарија је казао: **“Ибн Омер их је сматрао злом свих Божијих створења, па каже: Позабавили су се ајетима који су били објављени неверницима, па су их преусмерили на вернике.”⁸⁰**

Учењак Ибн Хаџер је рекао: **“Са њима се повећала несрећа и проширила су се њихова**

⁷⁸ Хадис, бележи Бухарија, 12/283.

⁷⁹ Хадис, бележи Бухарија, 12/283.

⁸⁰ Хадис, бележи Бухарија, 12/282.

покварена убеђења. Укинули су каменовање ожењеног човека или удате жене за почињен блуд (разврат). Почели су да сечу руке крадљивцима од мишице. Учинили су обавезним клањање намаза за жену док се налази у хајзу (менструалном месечном периоду). Прогласили су неверником онога који буде у могућности да наређује добро а да одвраћа од зла, ако то не учини. А ако не буде у могућности да то учини онда га сматрају великим грешником. Прогласили су великог грешника неверником. Одустали су од узимање новца фидија од ехлу-зимме (обавезног пореза свим немуслиманима) и од потпуног супростављања њима, по било ком основу. Почели су да отворено нападају оне који су себе називали муслиманима, почели су да их убијају, затварају и прогањају.”⁸¹

Хаварици се неће престати појављивати све до појаве Деццала. У хадису Ибн Омера, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: “Појавиће се особе које ће учити Кур’ан али њихово учење неће прелазити њихова грла. Раскидаће се и умањивати сваког столећа.”

Ибн Омер је рекао: Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, где говори: “Раскидаће се и умањивати сваког столећа (више од двадесет пута) све док се међу њима не појави Деццал (Антихрист).”⁸²

⁸¹ Тумачење хадиса из Бухаријеве збирке „Фетхул-Бари“ , 12/285.

⁸² Хадис, бележи Ибн Маџе, 1/61.

Сукоб на Хурри

Нису престали да се појављују смутње, тј. нереди, све један за другим. Међу њима је и познати сукоб на Хурри у време владавине Језид б. Муавије, који је учинио борбу дозвољеном град Божијег Посланика, мир над њим, и побио је многе од његових асхаба (следбеника), нека је Бог задовољан са њим.

Се'ид б. Мусејјиб је рекао: **Први нереди су се усковитлали тако да није остао ни један учесник Бедра. Затим су дошли друге смутње тако да није остао нико од присутних на Худејбијји.**"

Мусејјиб је поново казао: **"Бојим се ако дођу треће смутње, неће престати све док међу људима не нестане добра и било какве користи."**

Бегави је рекао: "Са првом смутњом је желео да истакне убиство Османа, нека је Бог задовољан са њим, а са другом сукоб на Хурри."⁸³

⁸³ Шерхус-сунне 14/396.

Смутња коју је проузвела тврдња о стварању Кур'ана

У време Аббасија се појавило мишљење о стварању Кур'ана. Ово мишљење је заступао Аббасијски халифа Ме'мун. Потпомогао је то своје мишљење његовим ширењем. У томе су му се прикључили Цехмије и Му'атезиле тако да су исламски учењаци били стављени на једно велико искушење.

На муслимане је, због тога, пала велика несрећа. То их је закупило и одржало их је тако један дужи период. То је био повод убацивања у верко убеђење оног што му не припада.

Осим овога, још је било и много других смутњи и нереда које су погодиле муслимане. Смутње нису престале да се појављују, и наставиле су да се повећавају.

Због ових, и многих других смутњи муслимани су се разјединили на многе групације.

Доносиоц радосних вести, Посланик, мир над њим, обавестио нас је о дељењу и цепању овог народа као што је то било и са претходним народима.

У хадису којег преноси Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **„Јевреји су се поделили на седамдесет и једну или седамдесет и две групе, хришћани су се поделили на седамдесет**

и једну или седамдесет и две групе, а мој уммет (народ)ће се поделити на седамдесет и три групе.“⁸⁴

Од Ебу Амира Абдуллаха б. Лахја се преноси да је рекао: „Ишли смо на Хаџ са Муавијом б. Еби Суфјаном, пошто смо стигли до Мекке у подневско време, устао је и клањао, а затим је рекао“: „Уистину је Божији Посланик, мир над њим, рекао“:

“Следбеници Књиге су се поделили у свом веровању на седамдесет и две странке, а уистину ће се овај народ поделити на седамдесет и три странке - значи: мишљења, Све ће у ватру осим једне, а то је заједништво (цема’ат). У мом народу ће се појавити народ у којем ће преовладавати та мишљења, као што је пас присутан код свога господара. Неће код њих остати ни једна вена и ни један зглоб а да се неће у њега увући та мишљења.”

„Тако ми Бога о скупино Арапа! Ако се не будете владали према ономе са чиме је дошао ваш Посланик, мир над њим, други људи ће бити пречи да то не ураде.“⁸⁵

⁸⁴ Хадис, преноси Тирмизи, 7/397-398.

⁸⁵ Хадис, бележи Ахмед, 4/102.

Слеђење обичаја претходних народа

Од великих нереда за овај народ је свакако и доследно слеђење обичаја јевреја и хришћана.

Неки од муслимана су следили невернике и поистовећивали се са њима. Узимали су њихова правила понашања и били су фасцинирани њима, што је само потврда истинских речи Посланика, мир над њим, у хадису којег преноси Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, када каже:

“Неће наступити Судњи дан све док мој народ не почне узимати правила понашања претходних народа, и то педаљ по педаљ, подлактицу по подлактицу.” Било је казано: **О Божији Посланиче! Као што су Персијанци и Римљани? Посланик, мир над њим, је одговорио: “Па ко су ти ако не они.”**⁸⁶

У другој предаји од Еби Сеида се каже: **Рекли смо: О Божији Посланиче! Јевреја и хришћана? На шта је Посланик, мир над њим, одговорио: “Па ко други?!”**⁸⁷

Учењак Ибн Бетгал каже: **“Знао је Посланик, мир над њим, да ће његов народ следити новотарије, као што су радили и народи пре њих. У многим хадисима је упозоравао на лош и погубан завршетак, јер неће наступити Судњи дан**

⁸⁶ Хадис, бележи Бухарија, 13/300.

⁸⁷ Хадис бележи Бухарија, 13/300, и Муслим, 16/219, 220.

осим на најлошији народ, док ће вера остати постојана само код појединих људи.⁸⁸

Учењак Ибн Хаџер каже: **“Већина ствари на које је упозорио Посланик, мир над њим, се већ десила и појавила, као што ће се десити и појавити остатак онога на шта нас је упозорио Посланик, мир над њим.”**⁸⁹

У ово време сведоци смо све већег броја муслимана, Истока и Запада, који се поистовећују са неверницима. Наши људи се поистовећују са њиховим људима, наше жене се поистовећују са њиховим женама. Сви ови бивају искушавани са неверницима идући толико далеко да напусте и изађу из Ислама. Они су убеђени да неће достићи данашњу цивилизацију и економски напредак осим одбацивање и удаљавање од Божије Књиге (Кур’ана), Суннета (праксе) Његовог Посланика Мухаммеда, мир над њим, и свих оних који правилно разуму веру Ислам. Упознати смо са оним што се десило муслиманима у претходним столећима, са њиховим удаљавањем од Ислама и искривљавање њихових убеђења. Такво стање их доведи до те мере да међу неким од њих, од Ислама, остане само лично име.

Судили су по законима које су устројили неверници, а оставили и запоставили су Божија верска правила и закон. Не постоји ништа јасније

⁸⁸ Тумачење хадиса из Бухаријеве збирке „Фетхул-Бари“, 13/301.

⁸⁹ Тумачење хадиса из Бухаријеве збирке „Фетхул-Бари“, 13/301.

описано од речи Посланика, мир над њим, у којима је описао муслимане и њихово слеђење неверника и судство по њиховим законима, па каже:

“Педаљ по педаљ, подлактицу по подлактицу, толико би их слепо следили да, када би зашли у гуштерово легло, они би пошли за њима (следећи их).”

Учењак Невеви каже: **“Са педљом, подлактицом и гуштеровим гнездом жели се дати пример њиховог (муслиманског) слепог и жестоког поистовећивања са неверницима. То поистовећивање се огледа у грешењу и искривљењу, а не директно у неверству. Ово је јасно и видљиво чудесно предсказање Божијег Посланика, мир над њим, јер се десило све оно на шта нас је упозорио, мир над њим.”**⁹⁰

Овде нисмо у стању да наведемо све смутње и искушења, међу којима су: смутње жена, богатства, љубав за страстима и пожудама, жеља за влашћу, управом и престижом. Све су ово смутње које могу упропастити човека и стровалити га у бездану провалију пакла.

Молимо Бога за спас и сигурност од тога.

⁹⁰ Невевијево тумачење Сахих Муслима, 16/219-220.

Појава лажних посланика

Од предзнака Судњег дана, који су нам најављени, је појава лажљиваца који су себе прогласили посланицима. Било их је око тридесет.

Неки од њих су се појавили у време Посланика, мир над њим, неки у време асхаба (прве генерације муслимана) а неки се још увек појављују.

Под онима који су себе прогласили посланицима, по хадису њих тридесет, не убрајају се сви, јер је њихов број превелики. Овим бројем се мисли само на оне који су достигли велику моћ, углед и велики број својих присталица.⁹¹

У хадиским збиркама Бухарије и Муслима се наводи хадис Ебу Хурејре, да је Посланик, мир над њим, рекао: **“Неће наступити Судњи дан све док се не појаве варалице и лажови, њих око тридесет. Сваки од њих ће за себе говорит да је Божији Посланик.”**⁹²

Преноси се од Севбана, нека је Бог задовољан са њим, да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Неће наступити Судњи дан све док се племена мог народа не сустигну многобошце, док не почну да обожавају кипове, док се не појави око тридесет лажаца од којих ће сваки за себе тврдити**

⁹¹ Тумачење хадиса из Бухаријеве збирке „Фетхул-Бари“ , 6/617.

⁹² Хадис, бележи Бухари, 6/616., и Муслим, 18/45-46.

да је посланик, а ја сам последњи Посланик и нема посланика после мене.⁹³

Велики број хадиса говори о појави ових лажних посланика. У неким хадисима су они ограничени бројком тридесет, као што је то случај у хадису Севбана, нека је Бог задовољан са њим; у неким хадисима је њихов број око тридесет, као што је са хадисом којег бележе Бухарија и Муслим.

Од оних који су се појавили, међу тридесеторицом, био је и Мусејлеме - лажов. Он је прогласио себе послаником пред саму смрт Посланика Мухаммеда, мир над њим, који га је назвао Мусејлеме - кезаб или Мусејлеме - лажов. Број његових присталица се знатно повећао, као и велико зло наспрам муслимана, све док га муслимани нису ухватили и убили у познатој битци на Јермуку.

Скоро у исто време, у Јемену се појавио човек по имену: Ел-Есвед ел-Анеси, који се прозвао послаником, али су га муслимани убили пре смрти Посланика, мир над њим.

Појавила се и жена по имену: Сецдах, која се прозвала послаником и удала се за Мусејлему - кезаба. Након што је он био убијен она се покајала и вратила Исламу.

Исто тако, појавио се Тулејха б. Хувејлид Ел-Есед, као лажни посланик, али се убрзо покајао, и

⁹³ Хадис, бележи Ебу Давуд, 18/45-46.

повратио Исламу и чинио и улепшавао своја добра дела.

Потом се појавио ел-Мухтар б. Еби Убејд Ес-Секафи, који је показао своју неизмерну љубав према Ехли - Бејту (породици Посланика, мир над њим), тражио је одмазду за крв Хусејнову. Број његових присталица се убрзо повећа, па су завладали Куфом у првом делу владавине Ибн Зубејра. Потом га ђаво толико завео да се прогласио послаником и изјавио је како му Гаврило, мир над њим, доноси објаву.⁹⁴

Доказ да је и он међу свим тим лажцима јесте предаја Ебу Давуда, након цитирања хадиса Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, који се налази у Бухарији и Муслиму, а који говори о лажцима и лажним посланицима: “Од Ибрахима Ен-Нехаија се преноси како је рекао Убејду Ес-Селманију: Шта мислиш да ли је овај (ел-Мухтар б. Еби Убејд Ес-Секафи) од њих? Рече: На шта Убејде одговори: Што се њега тиче, он је један од њихових вођа и предводника.”⁹⁵

Од њих је и Харис - кеззаб који се прогласио лажним послаником а био је убијен у време хилафета - владавине Абдул-Мелика б. Мервана.

У време владавине потомака Аббаса појавила се група лажних посланика.⁹⁶

⁹⁴ Тумачење хадиса из Бухаријеве збирке „Фетхул-Бари“ , 6/617.

⁹⁵ Сунен Ебу Давуда, 11/486.

⁹⁶ Тумачење хадиса из Бухаријеве збирке „Фетхул-Бари“ , 6/617.

У данашње време се појавио у Индији: Мирза Ахмед ел-Кадјани, који је себи приписао посланство, и да је он очекивани Месих, а да Исус није жив на небесима... и још много свих тих подлих и лажних изјава. Прикључио му се велики број присталица и помагача. Велики број учењака је почео да говори и да пише о њему, супростављајући се његовим изјавама и обзнањујући људима да је он један од варалица.

Неће се престати појављивати ове варалице (лажни посланици) све док не дође последњи од њих, Антихрист - Деџал.

Учењак Ахмед преноси од Семурета б. Цундеба., нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, на дан помрачења Сунца, рекао: **“Заиста - тако ми Бога- неће наступити Судњи дан све док се не појави тридесет лажаца (оних који ће себе сматрати посланицима) последњи од њих ће бити Ћорави Деџал.”**⁹⁷

Међу овим тридесеторицом лажних посланика налазе се и четири жене. Имами Ахмед преноси од Хузејфе, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“У мом уммету (народу) ће бити двадесет и седам лажаца и варалица, од њих ће бити четири жене. Ја сам заиста последњи Посланик и нема посланика после мене.”**⁹⁸

⁹⁷ Хадис, бележи Ахмед, 5/16.

⁹⁸ Хадис, бележи Ахмед, 5/396.

Општа сигурност

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **„Неће наступити Судњи дан све док се коњаник не буде кретао од Ирака ка Мекки не бојећи се ничега другог осим да не залута у путу.”**⁹⁹

Ово се десило у време асхаба (прве генерације муслимана), Бог био са њима задовољан, и то када се проширио Ислам, и праведност у градовима које су освојили муслимани.

Ово све нам потврђује хадис Адијја, нека је Бог задовољан са њим, када му је рекао Божији Посланик, мир над њим: **“О Адијј! Да ли си видео град Хијерет?” Одговорио сам: Нисам га видео, али сам обавештен о њему. Посланик, мир над њим, му је рекао: “Ако ти се продужи живот видећеш жену у носилци на камили која ће сама доћи из града Хијерета да тавафи – обилази око Ка’бе, неће се бојати никога другог осим Бога...”**

То ће се исто десити у време Мехдија и Исуса, мир над њима, када правда заузме место насиљу и неправди.

Појава ватре на територији Хицаза

⁹⁹ Хадис, бележи Ахмед, 2/370, 371.

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“Неће наступити Судњи дан све док се не појави ватра на Хицаској земљи, која ће обасјавати вратове камила у Басри.”**¹⁰⁰

Ова ватра се појавила средином седмог хицретског века, године шесто педесет и четврте. Била је то огромна ватра, коју су описали учењаци који су је доживели и видели.

Невеви каже: “У наше време, у граду Медини, шесто педесет и четврте године, појавила се врло велика ватра у источном делу Медине поред пустиње Хавран. Вест о њој се проширила у Шаму и осталим градовима, док су мене о њој обавестили они који су је видели од становника Медине.”¹⁰¹

Ибн Кесир нам наводи неколико изјава сведока који су у Басри видели вратове камила осветљене том хицаском ватром.

Ибн Хаџер каже: “Што се тиче поменуте ватре (у хадису Божијег Посланика, мир над њим) то је она што се појавила у Мединској покрајини, на чему се сложио Куртуби и др.”¹⁰²

Овом ватром се не мисли на ватру која ће се појавити пред сами Судњи дан, која ће терати људе и

¹⁰⁰ Хадис, бележи Бухари, 13/78, и Муслим, 18/30.

¹⁰¹ Неветијево тумечење Муслимове збирке хадиса, 18/28.

¹⁰² *Фетхул-Бари*, 13/79.

сакупљати их на једно место, о чему ћемо говорити када будемо спомињали велике предзнаке Судњег дана.

Борба против народа “Турк”

Муслим преноси од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“Неће наступити Судњи дан све док се муслимани не сукобе са народом Турк, народом чија лица изгледају као кожни прекривени штит, обучених у длакаву одећу - кострет, у којој се свакодневно крећу.”**¹⁰³

У Бухаријевом Сахиху се преноси од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Посланик, мир над њим, рекао: **“Неће наступити Судњи дан све док се не сукобите са народом чија одећа је од кострети, и све док се не сукобите са народом Турк, малих очију, црвених лица и малих заравњених носева док су им лица као кожни прекривени штит.”**¹⁰⁴

Од Амр б. Тегаллуба се преноси да је рекао: Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, како говори: **“Од предзнака Судњег дана јесте да се сукобите и борите против народа Турк са**

¹⁰³ Хадис, бележи Муслим, 19/37.

¹⁰⁴ Хадис, бележи Бухари, 6/604.

широким лицима. Њихова лица сличе кожном прекривеном штиту.”¹⁰⁵

У првој владавини Бени Умејјета, у време Муавије, нека је Бог задовољан са њим, муслимани су се сукобили са народом Турк.

Ебу Је’ала преноси од Муавије б. Худејца да је рекао: „Био сам код Муавије б. Еби Суфјана када му је дошло писмо од његовог изасланика о борби и победи над народом Турк. Још га је обавестио о њиховом великом броју убијених и заробљених, због чега се наљутио Муавија и наредио је да му се одговори: „Разумео сам твоје писмо о броју убијених и заробљених. Ни за шта од тога набројаног ја нисам знао, али да је Бог дао па да сам био упознат с тиме не бих ти дозволио да ратујеш са њима без мог одобрења.” Рекао сам: Зашто о владару правоверних? Он ми на то одговори: Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, како је говорио:

“Пред Арапима ће се појавит народ Турк, којег ће сустићи, а они ће бити као биљке угодног мириса и лепог пелина”, због тога ја презирем да се борим против њих.^{““““}

Абдуллах б. Зубејр, нека је Бог задовољан са њим, преноси од свог оца, нека је Бог задовољан са њим, да је рекао: Седео сам код Божијег Посланика, мир над њим, и чули смо га, мир над њим, како говори: **“Мој уммет ће пратити народ широких**

¹⁰⁵ Хадис, бележи Ахмед, 5/70.

лица, малих очију, а лица њихова ће бити као кожни штит (то је поновио три пута), све док их не сустигну на Арапском полуострву. Од прве њихове групе спасиће се само они који побегну. У другој групи ће неки бити убијени а неки спашени, док ће трећа група бити потпуно уништена, и нико се неће спасити.” Присутни су казали: **О Божији Посланиче! Ко су они? Посланик, мир над њим, рече: “Они су народ Турк.”**

У другој предаји је казао: **“Тако ми Онога у чијој је руци моја душа, свезаћете их конопцима за ограде цамија.”**

Абдуллахов отац, нека је Бог задовољан са њим, даље је додао и казао: „Од тад Бурејде никуда није ишао без две или три камиле и свега што је потребно за пут како би могао благовремено побећи, након онога што је чуо од Посланика, мир над њим, да ће задесити намеснике народа Турк.¹⁰⁶

У време асхаба, Бог био са њима задовољан, био је познат хадис у којем Божији Посланик, мир над њим, каже: **“Пустите и не узнемиравајте народ Турк као што су и они вас пустили.”¹⁰⁷**

Ибн Хаџер каже: “Између њих (народа Турк) и муслимана је била преграда која се отварала и рушила мало по мало. Велики део њих је био заробљен док су се владари натицали и уздизали са њима, самим тим што су описивани са огромном жестином и гордошћу.

¹⁰⁶ Хадис, бележи Ахмед, 5/348, 349.

¹⁰⁷ Хадис, бележи Ебу Давуд, 11/409.

Војна јединица вође Му'атесима била је скоро сва састављена од њих. Народ Турк се узбунио против краља и убили су његовог сина Мутевекила, потом његове синове једног по једног. Од њих су настали многи владари који су завладали страним државама. Њих су поразили породица Себкеткејн, потом породица Селд'ук, чија се владавина проширила на Ирак, Шам и Перзију.

Остатак њихових следбеника у Шаму је породица Зенки, њихови следбеници су били секта Бејт Ејјуб, који су настали исто тако од народа Турк, који су их поразили у Египту, Шаму и Хиџазу.

Пестоте године појавила се породица Селџук која је почела да руши градове а мушкарци су убијали њихове становнике.

Потом су дошли Татари, и шестоте године се појавио Џинкис Кан, са којим се читав овај свет запалио, а нарочито Исток. Није остао ни један град а да се његово зло није угнездило у њему. Лично су се постарали и у Багдаду су убили задњег свог халифу (владара) Мусте'асима 656 године. Нису престали да сију зло по земљи све док се није појавио "Ленк" - што је значило „Шепави“, који се звао Темур.

Као да су се заситили свих тих догађања оставили су на миру Шамска насеља и настанили се у њима. Затим су потпуно спалили Дамаск све док нису завладали њиме, а затим су освојили Бизантију и Индију и све што се налази између ова два места.

Али његов век није потрајао дуго, Бог, слављен нека је Он, га је узео себи а његова деца су се поделила по градовима.

Тако се десило све оно о чему нас је обавестио искрени Посланик, мир над њим, речима: **“Бену Кантура ће бити први који ће отети и преузети владавину мога уммета (народа).”** ... као да жели да речима: „мој уммет” уммет (народ) по пореклу а не уммет (народ) по вери, што би значило: Арапи, а Бог, слављен нека је Он, најбоље зна.”¹⁰⁸

Према овоме што смо изнели можемо закључити да појава Татара у седмом хиџретском веку потиче од народа Турк. Карактеристике којима је био описан народ Турк потпуно се поклапају са Татарима. Њихова појава је највише била изражена у време Учењака Невевија, Бог му се смисловао, који је о њима рекао следеће:

“Дошло је до сукоба са овим народом Турк, са свим својствима са којима их је описао Посланик, мир над њим: Малих очију, црвених лица, оборених носева, широких лица, њихова лица су као кожни штит, обучених у длакаву одећу. Са свим овим својствима су се појавили у нашем времену, с којима су се муслимани сукобили неколико пута, па чак и сада.”¹⁰⁹

Велики део народа Турк је прешао на Ислам и од њих је била велика корист за Ислам и муслимане.

¹⁰⁸ Фетхул-Бари, 6/609, 610.

¹⁰⁹ Невевијево тумачење Муслимове хадиске збирке, 18/37-39.

Основали су јаку исламску државу која је представљала снагу за Ислам. У њихово доба је дошло до огромних освајања: Освајење Истанбула, главног града Бизантије, што преставља велико охрабрења пред сами Судњи дан и појава Антихриста. Тако је Ислам ушао у Европу и у велики део градова Истока и Запада.

Сукоб са странцима – неарапима

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“Неће наступити Судњи дан све док се не сукобите са неарапским народом који живи у два града: Хуза и Кирман; црвених лица, спљоштених носева, малих очију, лица као да су им прекривена кожним штитом а одећа им је од крзна.”**¹¹⁰

Сва ова њихова својства се се подударила са својствима народа Турк, који су описани у бројним хадисима. У овом хадису је била споменута борба са становницима Хуза и Кирман, који су два страначка-неарапска града. Због тога је њихов опис био исти са описом народа Турк.

Ибн Хаџер каже: “На овај хадис можемо одговорити да он нема никакве везе са хадисом који

¹¹⁰ Хадис, бележи Бухари, 6/604.

спомиње борбу са народом Турк, али оба хадиса желе да нас упозоре на појаву две различите групације.”¹¹¹

Овај став потврђује предаја Семурета, нека је Бог задовољан са њим, када је казао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Бојим се да вас Бог не закупи странцима који ће прерасти у лавове који неће узмицати. Убијаће ваше борце и јешће вашу опскрбу.”**¹¹²

Од Ебу Харејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Бојим се да ће вас закупити странци, као лавови који не узмичу, убијајући ваше борце и једући ваше опскрбе.”**¹¹³

Према свему овоме, борба и сукоб са странцима спада у предзнаке Судњег дана.

Нестанак еманета – поверења

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: „Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **„Када се изгуби поверење, очекујте Судњи дан.“**Ебу Хурејре је рекао: „Како ће се оно изгубити о Божији Посланиче?“ Посланик, мир над

¹¹¹ *Фетхул-Бари*, 6/607.

¹¹² Хадис, бележи Ахмед, 5/11.

¹¹³ Хадис бележи Таберани, 7/311.

њим, је одговорио: „**Када се одговорни послови буду давали неодговорним људима, очекуј Судњи дан.**”¹¹⁴

Овде видимо како Посланик, мир над њим, објашњава губитак и нестанак поверења из срца људи, тако да у њима неће остати ништа друго осим његовог трага.

Преноси се од Хузејфе, нека је Бог задовољан са њим, да је рекао: „Божији Посланик, мир над њим, нам је казао два хадиса, један од њих сам доживео, док други ишчекујем. Говорио нам је, како се поверење угнездило у самом корену људског срца, што сам сазнао из Кур’ана, а потом и из Суннета. Говорио нам је о дизању и нестанку еманета (поверења), речима:

“Једнога дана ће човек мало заспати, па када се пробуди неће наћи поверења у своме срцу, од њега, у свом срцу, неће наћи ништа до његовог траг у облику једне безбојне тачке; потом ће поново заспати и оно ће поново бити дигнуто од њега, тако да ће његов траг осетити као што се жуљ осећа, који га на нози пече као жеравица од којег настаде пришт. Видеће тај пришт како је набубрео а у њему се неће налазити ама баш ништа. Тада ће се људи удаљавати један од другог, јер нико од њих неће бити у стању да одржи еманет (поверење). Биће речено: У тој породици се

¹¹⁴ Хадис бележи Бухари, 11/333.

налази поверљив човек, на шта ће се одговорити: Непознат је! Неуспешан је! Неиздржљив је! У његовом срцу се не налази иман (веровање) ни колико једно зрно горушице. Дошло је време када се више не сећам ко ми је од вас дао присегу. Ако је муслиман, Ислам ће га вратити. Ако је хришћанин брзо ми га доведите. Што се данашњег дана тиче, дао сам присегу само тој и тој особи.”¹¹⁵

Овај хадис нам јасно указује да ће еманет (поверење) бити подигнут из људских срца, тако да ће човек постати неповерљив након што је био поверљив.

Ово ће се десити оној особи која се не буде бојала Бога, слављен нека је Он, којој ослаби веровање и која се буде дружила са неповерљивим људима па и сама постане неповерљива, јер се друг увек поводи за другом.

Од јасних знакова губитка еманета (поверења) јесте давање врло одговорних радњи и функција особама које то нису у стању да обављају, што је узрок запостављања људских права и потреба и ширења нередице и смутњи међу њима.

Па када изгуби поверење код особе која се бави надзором и управом над људима, онда ће се, уистину, тај еманет (поверење) изгубити и нестати и код оних који су му потчињени. Исправност вође је

¹¹⁵ Хадис, бележи Бухари, 11/333.

уједно исправност и вођених, а његова пропаст је пропаст и оних које он води.

Давање послова онима који их нису доследни је јасан знак људске слабости у вери, самим тим што дају одговорне функције онима који се неће борити за њихову веру. Ово ће се догодати када завлада незнање и када нестане знања.

Због свега овога учењак Бухари овај хадис Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, наводи у поглављу о знању.

Ибн Хаџер каже: “Узрок спомињања овог хадиса у поглављу о знању, поверавања одговорних ствари неодговорним лицима, бива узроком надвлађивања незнања и нестанка знања, што је све целокупно од предзнака Судњег дана.”¹¹⁶

Божији Посланик, мир над њим, нас је обавестио о доласку варљивих година, у којима ће се ствари изокренути, искрени ће се сматрати лажљивцем и лажљивац ће се сматрати искреним. Повереник ће се сматрати неповереником и неповереник ће се сматрати повереником.

О овоме ћемо нешто више говорити о предзнаку Судњег дана повећавањем лоших људи.

Повлачење знања и појава незнања

¹¹⁶ Фетул-Бари 1/143.

Од предзнака Судњег дана је и повлачење знања и ширење незнања. У Бухарији и Муслиму се наводи предаја Енес б. Малика, нека је Бог задовољан са њим, да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Од предзнака Судњег дана јесте повлачење знања и потврђивање незнања.”**¹¹⁷

Бухарија преноси од Шекика да је рекао: Био сам са Абдуллахом и Ебу Мусаом, па они рекоше: Рекао је Посланик, мир над њим: **“Неколико дана пред наступање Судњег дана појавиће се незнање а повући ће се знање.”**¹¹⁸

У Муслимовој предаји се од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, наводи да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Приближило се време повлачења знања, појаве нерета, похлепе и превеликог броја прељубе.”**¹¹⁹

Ибн Бетгал каже: “Све што обухвата овај хадис, од предзнака Судњег дана, смо видели својим очима. Умањило се знање, појавило се незнање, увукла се похлепа у срца, завладао је неред и повећање убистава.”¹²⁰

¹¹⁷ Хадис, бележи Бухари, 1/178., и Муслим, 16/222.

¹¹⁸ Хадис, бележи Бухари, 13/13.

¹¹⁹ Хадис, бележи Муслим, 16/222, 223.

¹²⁰ *Фетхул-Бари*, 13/16.

На крају, учењак Ибн Хаџер каже: “Оно што се може видети јесте да велики део предзнака Судњег дана имају своју супротност. Са хадисом се жели истаћи да ће доћи време када ће се појавити нешто од предзнака који неће имати своју супротност, осим један мали део. Када се повуче (нестане) знање, неће остати ништа друго до незнање, што не спречава присуство веома малог броја људи који ће бити учени, али биће утопљени у ту појаву.

Повлачење знања ће настати нестанком учених људи, као што нам је наговештено хадисом Абдуллаха б. Амра б. Ел - Аса, нека је Бог задовољан са њим, који каже: Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, где говори: **“Уистину Бог неће повући знање узимајући га од Својих робова, али ће повући знање са повлачењем учених људи, тако да неће остати ни један учен човек. Тада ће људи узимати за вође незналице, које ће питати, а они ће им доносити одредбе (фетве) без знања. Биће од оних који су залутали и као такви ће водити људе у заблуду.”**¹²¹

Невеви каже: “Овај хадис нам јасно показује да се, са повлачењем знања, у претходним хадисима, не мисли његово нестајање из људских срца, већ смрћу оних који су га имали код себе. Тада ће људи постављати питања неукима који ће им давати

¹²¹ Хадис, бележи Бухари, 1/194.

погрешна и нестручна мишљења, они ће бити у заблуди и друге ће водити у заблуду.¹²²

Под знањем се овде мисли на шеријатско знање, тј. познавање Кур'ана и праксе Божијег Посланика, знање које смо наследили од Божијег Посланика, јер су учењаци наследници Божијих посланика. Нестанком наследника нестаје и наслеђе, тј. нестанком учењака не стаје и знање које су поседовали. Умирањем и нестанком праксе нашег Посланика, мир над њим, појављују се новотарије и полако преовладава незнање.

У хадису се не мисли под знањем, на ово наше дуњалучко (овосветско), што су нам доказ и речи Посланика, мир над њим: **“Питаће их и они ће им одговарати (давати фетве) без потребног знања, они ће бити у заблуди и друге ће водити у заблуду”**. Под заблудом се мисли само на незнање и не познавање верских прописа. Једино се прави учењаци владају по свом знању, предводе вернике и упућују их на Прави и Истински пут. Знање без рада нема никакве користи, већ само зле последице за онога који зна а не ради по свом знању. Доказ овога налазимо у Бухаријевој предаји, где се каже: **“и смањеног рада (нерад по свом знању)”**¹²³

Исламски историчар Ез-Зехеби, приликом спомињања једне групе учењака каже: “Није им од

¹²² Невевијево тумачење Муслимове збирке хадиса, 16/223,224.

¹²³ Предају, бележи Бухари, 10/456.

знања дато осим један мали део. Што се тога данас тиче, од малог броја знања није остало осим још мање, код једног малог броја људи. А мали је број оних који раде по свом знању. Довољан нам је Бог и диван ли је Он помагач.”¹²⁴

Ако се ово дешавало у Зехебијево време, па шта је онда у данашње време? Како год је одмицало време од посланства Мухаммеда, мир над њим, тако се и знање смањивало а незнање појављивало. Асхаби (прва генерација муслимана) су били најзнанији у овом народу или заједници, потом табиини (друга генерација муслимана), потом генерација после табиина (трећа генерација муслимана), који су живели у најбољим столећима, као што каже Посланик, мир над њим: **“Најбољи људи су они који се налазе у овом столећу (мисли се на асхабе муслимане), потом они који дођу после њих, потом они који дођу после њих.”**¹²⁵

Знање се није престало смањивати, а није се ни незнање повећало, све док људи нису заборавили обавезе у Исламу. Преноси се да је Хузејфе, нека је Бог задовољан са њим, говорио: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Ислам ће се излизати као што се излиже шав на кошуљи. Неће се знати шта је то пост, нити шта је намаз, нити шта је Хаџ, нити шта је добротинство. Једне ноћи ће се Божија**

¹²⁴ Види „Тезкиратул-Хуффаз“, 3/1031.

¹²⁵ Хадис, бележи Муслим, 16/86.

Књига - Кур'ан уздигнути те од ње, на Земљи, неће остати ни један ајет. Остаће само једна врста људи: Старије и изнемогле особе, које ће говорити: Затекли смо наше очеве да изговарају следеће речи: (Ла илахе иллалах - Нема другог бога осим Аллаха), и ми их изговарамо.” Искрени Ебу Бекр, је на то рекао: Шта ће им користити речи (Ла илахе иллалах) а не знају ни шта је намаз, ни шта је пост, ни шта је Хаџ, ни шта је добротворство? Хузејфе, нека је Бог задовољан са њим, није обратио пажњу на његово питање. Он је поновио питање три пута. Тек на његово треће постављање питања, Хузејфе му одговори: О Искрени! То ће их заштитити од ватре Пакла, понављајући то три пута.“¹²⁶

Абдуллах б. Мес'уд каже: “Кур'ан ће бити подигнут између вечерње и јутарње молитве (Јација и Сабах); ноћу, из унутрашњости људи, тако да на Земљи неће од њега (Кур'ана) остати ништа.”¹²⁷

Ибн Тејмије каже: “Кур'ан ће бити подигнут пред сами Судњи дан, са страница (на којима је био писан) и из прса (људи који су знали било шта напамет); у прсима неће од њега остати ништа, а нити ће на страницама остати било шта.”¹²⁸

¹²⁶ Хадис, бележи Ибн Маџе, 2/1344-1345.

¹²⁷ Хадис, бележи Таберани, 7/329-330.

¹²⁸ *Фетве* Ибн Тејмије, 3/198-199.

Највеће од овога свега јесте да се на Земљи неће спомињати име Узвишеног Бога, као што нам је речено у хадису од Енеса, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

“Неће наступити Судњи дан све док се не престане на Земљи изговарати: Аллах, Аллах.”¹²⁹

Ибн Кесир каже: “О значењу овога хадиса имамо два мишљења:

Прво: „Он значи да тада неће постојати нико да спречава и одговара од онога што неваља, неће бити никога ко би нападао особу која се покорава грешењу, повезујући то са речима споменутим у хадису: **“Све док се не престане изговарати: Аллах, Аллах.”** И хадисом Абдуллаха б. Омера, нека је Бог задовољан са њим: **“Од њих ће остати само облак прашине, неће познавати добротинство, а нити ће негирати оно што не ваља.”**¹³⁰

Друго: Све док не престане да се спомиње Бог на Земљи, а неће се на њој познавати ни Његово име. То ће се десити код поремећаја времена, рушења једне врсте човечанства и код мноштво неверства (куфра), разврата и грешења.”¹³¹

¹²⁹ Хадис, бележи Муслим, 2/178.

¹³⁰ Хадис, бележи Ахмед, 11/182.

¹³¹ Види “Ен-Нихаје/Ел-Фитену вел Мелаким”, 1/186.

Мноштво полиције и саучесника неправедницима

Учењак Ахмед преноси од Ебу Умаме, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“Пред сам крај овог уммета (народа) (пред Судњи дан) појавиће се људи - или је рекао: Појавиће се људи из овог уммета (народа) пред сами Судњи дан - који ће имати бичеве, као кравље репове; освањиваће а Бог ће бити љут на њих и омркаваће а Бог ће бити љут на њих.”**¹³²

У свом “Кебиру” Таберани преноси: “Пред сами Судњи дан ће бити полиција која ће освањивати у Божијој љутњи и освањивати у Божијој љутњи, Чувај се да им не будеш друштво.”¹³³

Жестока претња ватром је дошла овој врсти људи који се буде окомили на муслимане и бесправно их буду кажњавали.

Учењак Муслим преноси од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Две врсте људи од становника ватре нећу видети: Људе који имају бичеве као крављи репови са којима ударају свет.”**

Невеви, каже: “Овај хадис је један од чудотворних предказања Посланика, мир над њим,

¹³² Хадис, бележи Ахмед, 5/250.

¹³³ Види, *Итихафул-Џемаа*, 1/507, 508.

јер се десило оно на шта нас је упозорио Посланик, мир над њим, док су власници бичева полицијски службеници.”¹³⁴

Божији Посланик, мир над њим, рече Ебу Хурејри, нека је Бог задовољан са њим: **“Ако ти живот буде дужи, убрзо ћеш видети народ који ће освањивати у Божијој љутњи и омркивати у Божијем проклетству, у њиховим рукама ће бити нешто налик на кравље репове.”**¹³⁵

Од Ибн Аббаса, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Управљаће вам намесници који ће бити гори од Мецусија (ватропоклоника у Персији).”**¹³⁶

Проширеност неморала – проституције

Од предзнака који су се појавили, проширили и који су највише били међу људима јесте проституција;

Божији Посланик, мир над њим, нас је упозорио да је то од предзнака Судњег дана. У хадиским збиркама Бухарије и Муслима се наводи од Енеса, нека је Бог задовољан са њим, да је рекао: Рекао је Посланик, мир над њим:.. **“Од предзнака**

¹³⁴ Невевијево тумачење Муслимове хадиске збирке, 17/190.

¹³⁵ Хадис, бележи Муслим, 17/190.

¹³⁶ Меџмае Зеваид, 5/235.

Судњег дана... (па од њих спомену) појава проституције.”¹³⁷

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Људима ће наступити превртљиве и варљиве године... (па спомену хадис у којем стоји) распрострањиве се и раширити неморал.”¹³⁸**

Најгоре од свега тога јесте да ће се проституција дозвољавати. У “Сахиху” се налази предаја Ебу Малика Ел-Еш'арија да је чуо Посланика, мир над њим, где говори: **“У мом уммету ће бити људи који ће дозвољавати (сматрати халалом) проституцију и свиљу.”¹³⁹**

Пред сами Судњи дан и нестанак верника, остаће само неваљали и зли људи који ће вршити сполно општење магараца (тј. људи ће јавно имати односе са женама уз присуство других људи, као магарци).

Као што се то јасно наводи у хадису Нуваса, нека је Бог задовољан са њим: **“Остаће само најгори људи који ће вршити магареће сполно општење, и на њима ће наступити Судњи дан.”¹⁴⁰**

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Посланик, мир над њим, рекао: **“Тако ми Онога у чијој је руци моја душа,**

¹³⁷ Хадис, бележи Бухари, 1/178., и Муслим, 16/221.

¹³⁸ Хадис, бележи Хаким, 4/512.

¹³⁹ Хадис, бележи Бухари, 10/51.

¹⁴⁰ Хадис, бележи Муслим, 18/70.

овај уммет (народ) неће нестати све док се људи не приближе женама и почну имати сполни однос по путевима. Најбољи од њих тада ће бити они који кажу: Да си вршио сполни однос барем иза зида (скривено)!”¹⁴¹

Куртуби у свом делу “Ел-Муфхим” каже на пријашњи хадис Енеса: “У овом хадису се налази знак од посланикових знакова (чудеса), јер нас обавештава о стварима које ће се десити посебно у овим нашим временима.”¹⁴²

Ако је овакво стање било у време Куртубија, онда се тај порок још више проширио у овом нашем времену. Због надвладавања незнања и раширености нереди међу људима.

Проширеност камате

Од предзнака Судњег дана, свакако спада и раширеност камате међу људима. Дошло је време када људи више не воде рачуна да ли ће им опскрба бити на халал (дозвољен) начин или забрањен. У хадису Ибн Мес’уда, нека је Бог задовољан са њим, преноси да је Посланик, мир над њим, рекао: **“Пред сами Судњи дан прошириће се камата.”**¹⁴³

¹⁴¹ Преноси Убу Јеала.

¹⁴² Фетхул-Бари, 1/179.

¹⁴³ Преноси Таберани у „Тергибу и терхибу“ од Мунзирија, 3/9.

У Бухаријевој збирци се од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“Доћи ће време када човеку неће бити битно одакле и како стиче зараду, да ли на дозвољен или недозвољен начин.”**¹⁴⁴

Ови хадиси се односе на велики број муслимана у овом времену, гледамо их како им није главна преокупација како ће стећи своју зараду.

Битно је да имају подоста средстава, а уопште није битно да ли је то на харам (забрањен) или халал (дозвољен) начин. Ово се највише дешава због присуства камате у међусобним пословима. Број банака, које раде с каматом, постао је све већи, а и број корисника је постао све већи.

Од веома велике проицљивости учењака Бухарије јесте и то да овај хадис Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, наводи у поглављу речи Узвишеног Бога:

“О верници, бездушни зеленаши не будите, и Аллаха се бојте, јер ћете тако постићи шта желите.” (Куран, поглавље Али - 'Имран 130)

Како би објаснио да једење “дуплих” зарада спада у камату, што се све више шири међу људима, а заборавља се прави циљ стицања имовине.

¹⁴⁴ Хадис, бележи Бухарија, 4/313.

Појава музичких инструмената и њихово дозвољавање

Од Сехл б. Се'ада се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао : **"Пред сами Судњи дан појавиће се понижења, клевете и вређање."** Присутни су упитали: **Када ће то бити о Божији Посланиче? Посланик, мир над њим, је одговорио: "Када се појаве музички инструменти и певачице."**¹⁴⁵

Велики број овога, што нам је предсказано, увелико се десило а и дешава се још од пре неколико година, што је данас увелико више изражено. У скорашње време појавио се велики број музичких инструмената, који се распространио по читавом свету. Увећао се број певача и певачица, на које се односи претходни хадис (казивање).

Још горе од свега овога јесте да већина људи ово све одобрава, поред жестоке претње оном ко ово одобрава, са понижењем, клеветом и вређањем. У Бухаријевом Сахиху се преноси да је Бухарија рекао: Рекао је Хишам б. Аммар : „Причао нам је Садека б. Халид (потом наведе ланац преносилаца све до Ебу Малика ел-Еш'арија, нека је Бог задовољан са њим, да је чуо Посланика, мир над њим, где говори) :

¹⁴⁵ Хадис, бележи Ибн Маџе, 2/1350.

"Од мог уммета (народа) ће бити људи који ће дозвољавати либерализам, свилу, опојна пића и музичке инструменте. Народ ће се спуштати у подножја брда с стоком која ће сама ићи на пашу. Долазиће им сиромаша и тражиће помоћ, а они ће одговарати: Дођи нам сутра. Такве ће Бог уништити, не дирајући брдо, тако што ће их претвотити у свиње и мајмуне до Судњег дана."¹⁴⁶

Ибн Хазм тврди да је, ланац преносилаца, овог хадиса прекинут, тј. нема своју везу између Бухарије и Садеке б. Халида. Супростављајући се овим речима Ибнул-Кајјим му одговори на жесток начина:

1- Бухарија се састао са Хишамом б. Аммаром и од њега је чуо споменути хадис. Ово је доказ непрекидности у ланцу преносилаца, јер је, значи, Бухарија и живео и чуо од њега хадис. Па када каже (Бухарија): "Рекао је Хишам"; онда нема никакве разлике са речима: "Преноси се од Хишама".

2- Све потврдно поверљиве особе преносе директно од Хишама; Исмаил у своме "Сахиху" каже: Обавестио ме је Хасан: Обавестио нас је Хишам б. Аммар"; ланцем преносилаца и садржајем хадиса.

3- Овај хадис је веродостојан и осим предаје Хишама; јер исто преносе: Исмаил и Осман б. Еби Шејбе, преко два различита ланца преносилаца, од Ебу Малика ел-Еш'арија, нека је Бог задовољан са њим.

¹⁴⁶ Хадис, бележи Бухарија, 10/51.

4- Ако би пристали на чињеницу да Бухарија није живео у време Хишама, и да није од њега лично чуо споменути хадис, онда само његово уврштавање у свој „Сахих”, нам даје до знања да је он код њега потврђен од Хишама, макар се и не споменуло посредништво између њега и Хишама. Било због тога што је хадис био познат, или што има много таквих хадиса, а који су познати од Хишама.

5- Ако Бухарија, у своме “Сахиху” каже: “Рекао је тај и тај”; мисли се да је тај хадис код њега веродостојан.

6- Бухарија овај хадис наводи доказујући свој верозаконски став по тој тематици, која је споменута у хадису; уврставајући га у “Сахих” по основи а не по доказима.

Ово нам све указује да је хадис веродостојан и да у томе нема никакве сумње.

Ибн Саллах каже: “Нема потребе освртати се на Мухаммеда б. Хазма Ез-Захирија и његову реплику на Бухаријеву предају дотичног хадиса од Ебу Амира или Ебу Малика, спомињајући горе наведене доказе.” Потом рече: “Хадис је веродостојан, познатог ланца преносилаца, има све услове веродостојности, Бухарија ради по томе да је хадис познат од стране поверљивих особа који преносе од особе за коју се вежу... а Бог најбоље зна.”¹⁴⁷

¹⁴⁷ Хадиске науке, Ибн Саллах, стр., 32.

Одужио сам са објашњавањем овог хадиса из простог разлога што се велики део људи упорно и чврсто држи мишљења Ибн Хазма, доказујући њиме дозвољеност музике и музичких инструмената.

Видели смо да су наведени хадиси по том питању (забрани музике, музичких инструмената и др.) веродостојни, те да се овоме народу прети жестоким казнама због проширености места за разоноду и све већег приступа хараму (забрањеном).

Раширеност пијења опојних пића (алкохола) и њиховог дозвољавања

Међу овим уметом (народом) проширила су се алкохолан пића. Људи су почели да их називају разним именима, али најгоре од свега тога јесте што то већина људи дозвољава. Ово је један од предзнака Судњег дана.

Имами Муслим преноси од Енеса, нека је Бог задовољан са њим, да је рекао: Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, где говори:

“Од предзнака Судњег дана:...(па од њих спомену) пиће се алкохол (опојна пића).”¹⁴⁸

Још пре смо спомињали овај порок у хадисима који су говорили о музичким инструментима, и да ће

¹⁴⁸ Хадис, бележи Муслим, 16/221.

бити људи који ће одобравати и дозвољавати пијење алкохола.

Навешћемо хадис којег бележи Ахмед б. Маџе од Убадета б. Самита, у којем каже: Рекао је Божији Посланик, мир над њим:

“Једна група из мог уммета (народа) ће дозвољавати (чинити халалом) алкохол, под другим именом.”¹⁴⁹

Алкохол су назвали многим именима, па чак су му дали и име „пиће за душу“ као и томе слично.

Ибн Ареби, тумачећи одобравање алкохола, каже:

- убеђеност да је његово пијење халал (дозвољено),
- да се тиме мисли на оданост и распуштеност у његовом пијењу, као што се то дешава у стварима које су нам дозвољене.

Ибн Ареби нам спомиње да је чуо и видео особе које то раде, што је, свакако, у овом нашем времену још распрострањеније, тако да су неки чак били искушани његовим пијењем.

Најгоре од свега тога јесте његова јавна продаја, јавно пијење и уживање у алкохолу, па чак и у неким исламским земљама. Опојна средства се ненормалном брзином проширују, што нас упозорава на једну велику опасност и велики неред, а код Бога, слављен нека је Он, је оно што је било и шта ће бити.

¹⁴⁹ Хадис бележи Ахмед, 5/318., и Ибн Маџе, 2/1123.

Украшавање џамија и надметање у њиховој градњи

Од предзнака Судњег дана спада и украшавање, кићење и надметање у изградњи џамија.

Учењак Ахмед преноси од Енеса, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао : **"Неће наступити Судњи дан све док људи не буду почели да се надмећу у градњи џамија."**¹⁵⁰

У Несаијевој и Ибн Хузејминој предаји се преноси да је Посланик, мир над њим, рекао : **"Од предзнака Судњег дана јесте да ће се људи надметати у изградњи џамија."**¹⁵¹

Бухарија каже : "Рекао је Енес:“ Надметаће се у градњи џамија, а неће их посећивати осим врло мало верника. Надметање је пажња на изглед и украшавање џамије.““

Ибн Аббас је рекао : „Украшаваће џамије као што јевреји и хришћани украшавају своје богомоље."¹⁵²

Омер, нека је Бог задовољан са њим, је забранио украшавање џамија, јер оно заокупља мисли клањача. Када је наредио обнову Посланикове, мир над њим, џамије, рекао је : "Нека буде местом људи

¹⁵⁰ Хадис, бележи Ахмед, 3/134.

¹⁵¹ Хадис, бележи Несаи, 2/32.

¹⁵² Хадис, бележи Бухари, 1/539.

да се могу сакрити од кише, а немојте нипошто да боја џамије буде у црвену или жуту боју, па да тиме доводите људе у искушења."¹⁵³

Бог се смиловао Омеру, нека је Бог задовољан са њим; људи (овде се не мисли на асхабе (прву генерацију муслимана)) нису урадили по његовом савету, нису се задовољили само бојењем џамија у жуто и црвено, већ су их украсили као што се украшава одећа неком од нас. Владари и намесници су почели да се надмећу у градњи џамија и њиховом улепшавању, све до застајања даха и чуђења када их видимо. Овакве џамије се и дан данас налазе, а муслимани нису престали да се надмећу у њиховом надметању.

Нема сумње да је украшавање џамија постало појмом раскоша и луксуза, а смисао изградње је ради покорности Богу и богослужења у њима. Џамија је довољно место где ће људи да се упознају, да налазе свој мир и благостање.

Постоји страшна претња о уништењу због таквих накићених џамија. Хаким Ет-Тирмизи преноси од Ебу Ед-Дерда'а, нека је Бог задовољан са њим, да је рекао: **"Када се почну декорисати и украшавати ваше џамије а када се почну остављати и запостављати ваши мусхафи (Кур'ан) онда вам ништа не предстоји друго него уништење."**¹⁵⁴

¹⁵³ Хадис, бележи Бухарија, 1/539.

¹⁵⁴ Хадис, бележи Тирмизи, 1/220.

Мунави каже : "Украшавање џамија и одобравање музичких инструмената је забрањено, због тога што заокупљају срце, одвраћају од скрушености, размишљања и присутности са Узвишеним Богом.

По учењу Шафијске правне школе, забрањено је украшавање џамија златом и сребром, па макар се и о Каби у Меки радило."

Надметање у градњи високих кућа

Ово је један од предзнака Судњег дана који се појавио још за време Посланиковог живота, и знатно се проширио све док људи нису почели увелико да се надмећу у градњи кућа, украшавајући их.

Ово је све био узрок зашто је Бог, слављен нека је Он, Земљу простро и потчинио муслиманима, као и увећане имовине у њиховим рукама због великог броја освојених територија. Није прошло много времена а многи од њих су почели да се поуздају само у дуњалук (овај свет), што је била болест претходних народа. Та болест се највише изражавала у великом иметку и његову трошењу на оно што верски прописано није оправдано.

Селацима и њима сличнима од сиромаша, указала се прилика за овим пороком, тако да, пошто су стекли велике количине имовине почели су са

градњом високих грађевина и њиховом надметању. Све ово, нашта нас је упутио потврдно Посланик, мир над њим, се догодило.

У обе хадиске збирке "Сахиха" се преноси хадис од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Посланик, мир над њим, одговорио анђелу Гаврилу на његово питање о времену настанка Смака света : **"Али рећи ћу ти нешто о његовим предзнацима...(па од њих спомену) када се сточари буду надметали у градњи кућа, то је предзнак Судњег дана."**¹⁵⁵

У Муслимовом „Сахиху“ се додаје : **"Када видиш голе и босе сточаре како се надмећу у градњи кућа."**¹⁵⁶

У Ахмедовој предаји се преноси да је Ибн Аббас рекао: **"О Божији Посланиче ! Ко су то голи, боси и гладни сточари ? Посланик, мир над њим, је одговорио: "Арапи."**¹⁵⁷

Бухарија преноси од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **"Неће наступити Судњи дан...све док се људи не буду натицали у градњи кућа."**¹⁵⁸

Хафиз Ибн Хаџер каже: "Надметање у градњи кућа има за циљ да сваки онај ко гради кућу жели да његова кућа буде већа од његовог комшије. Може да

¹⁵⁵ Хадис, бележи Бухарија, 1/114.

¹⁵⁶ Хадис, бележи Муслим, 1/158.

¹⁵⁷ Хадис, бележи Ахмед, 4/332-334.

¹⁵⁸ Хадис, бележи Бухарија, 13/81, 82.

значи и да жели предњачити са кићењем и украшавањем. Велики део овога је већ присутан, а још се више проширује.”¹⁵⁹

Ово се очигледно примећује у овом нашем времену, људи се надмећу у градњи, хвалисању висина, ширина и украсености њихових кућа. Дошло се дотле да су почели градити познате небодере (у Америци) у разним деловима света.

Када робиња роди себи господара

У подужем хадису (казивању) анђела Гаврила, спомиње се да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **"Обавестићу те о предзнацима Судњег дана: Када робиња роди себи господара."**¹⁶⁰

У Муслимовој предаји се наводи: **"Када робиња роди свога господара."**¹⁶¹

Учењаци су се разишла по питању ових хадиса на неколико мишљења, од тога Хафиз Ибн Хаџер спомиње четири:

1. Учењак Хаттаби каже : "То значи ширење Ислама, распрострањеност становника у источним градовима, њихово заробљавање. Када човек буде имао у власништву робињу која роди дете, онда то

¹⁵⁹ Фетхул-Бари, 13/88.

¹⁶⁰ Хадис, бележи Бухарија, 1/114.

¹⁶¹ Хадис, бележи Муслим, 1/163.

њено дете долази на степен њеног господара, самим тим што је оно дете њеног управитеља."

Невеви спомиње да је ово мишљење великог броја учењака.

Ибн Хаџер каже: "Његово (Хаттабијево) мишљење је дискутабилно, јер је пород робиња био присутан у време када је изречен овај хадис; а заузимање источних градова и њихово заробљавање се десило у време ширења Ислама. Ово наведено у хадису нам говори о стварима које ће се десити пред сами Судњи дан."

2- Да власници робиња продају робиње које су им родиле децу. То ће се толико проширити да ће доћи време да ће их куповати њихова властита деца а неће знати ништа о томе.

3- Да робиња роди дете са слободним човеком (тј. особом која није роб) или у проституцији, потом власник прода робињу, која се креће од власника до власника, све док је не купи њен син (не знајући да му је мати) или њена кћи. Ово се своди на методологију претходног излагања.

4- Да дође до непослушности деце према својим родитељима, тако да се почну понашати према њима као да су њихови власници а да су им родитељи робље, због разних врста презира, злостављања, ударања и искоришћавања. Све ово је метафорички названо робовањем. Раб (управитељ, господар) је уствари истински одгајатељ.

Ибн Хаџер каже: “Ово мишљење је код мене најближе стварности, због саме своје садржине, која нас упућује на необична и чудна стања у којима се налази овај народ. Када дође време да се нормалне појаве почну јављати у супротним (ненормалним) појава, знајмо да је Судњи дан близу. Као на пример: када одгајани постане одгајитељ, када понижени постане узвишен, што одговара једном од предзнака Судњег дана: „Када голи и боси постану краљеви (владари) на Земљи.”¹⁶²

5-Навешћемо и пето мишљење које заступа Ибн Кесир, Бог му се смиловао, а оно гласи : "Пред сами Судњи дан робље ће постати предметом послуге, тако ће робиња подпасти под управом великог човека, мимо слободних жена", упоређујући са мишљењем: **"Када видиш голе и босе и сиромашне како се надмећу у градњи кућа."**

Мноштво убистава

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **"Неће наступити Судњи дан све док се не увећа Херез."** Присутни су упитали: **Шта је то**

¹⁶² Фетхул-Бари, 1/122-123.

Херец о Божији Посланиче? Посланик, мир над њим, је одговорио: “Убиства, убиства.”¹⁶³

У Бухаријевој предаји, од Абдуллаха б. Мес’уда се наводи следеће: **“Пред сами Судњи дан доћи ће дани Хереца (убиства); у њима ће нестати знања а појавиће се незнање.”**Ебу Муса каже: **А Херец значи убиство на абесинском језику.”¹⁶⁴**

Од Ебу Муса се преноси да је Посланик, мир над њим, рекао : **“Пред сами Судњи дан појавиће се Херец.”** Присутни су упитали: **Шта је то Херец? Посланик, мир над њим, је одговорио: “Убиства”.** Присутни су упитали: **Да ли то значи више убистава него што ми чинимо, јер ми у једној години убијемо преко 70.000 особа. Посланик, мир над њим, је одговорио: “То се не односи на ваше убијање неверника, већ на ваша међусобна убијања.”** Присутни су поново упитали: **Па хоћемо ли тада бити при памети (имати разума)? Посланик, мир над њим, је одговорио: “Од већине особа тог времена биће истргнут разум, па ће се то надоместити са глупостима тих савременика. Већина ће мислити да је на нешем паметном, а неће бити ни на чему паметном.”¹⁶⁵**

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: **Рекао је Божији Посланик, мир над њим: “Тако ми Онога у чијој је руци моја**

¹⁶³ Хадис, бележи Муслим, 18/13.

¹⁶⁴ Хадис, бележи Бухарија, 13/14.

¹⁶⁵ Хадис, бележи Ахмед, 4/414.

душа, неће нестати дуњалука (овог света) све док не дође дан када убица неће знати због чега је убио, а ни убијени због чега је убијен.” Упитали су: Како ће тада бити? Посланик, мир над њим, је одговорио: “Херец, и убица и убијени ће у ватру.”¹⁶⁶

Оно о чему нас је обавестио Посланик, мир над њим, у хадисима, великим делом се догодило. Дошло је до борбе између муслимана још у време асхаба (прве генерације муслимана), након смрти Османа, нека је Бог задовољан са њим, тако да су се битке повећавале из места у место, из времена у времену, тако да се код великог броја тих борби није знао чак ни прави разлог.

Ових задњих година је дошло до великих ратова који су са собом однели велики број жртава, што је би узрок раширености нереда међу људима, догађа се да једна особа убија другу без оправданог разлога за то.

Исто тако, проширеност смртоносног оружја које може да уништи по читаве народе и заједнице, је узрок великог броја ратова и убистава. Дошло је време када људско тело нема вредности. Бива заклан као што се теле коље, због распуштености и непромишљености. Када дође до нереда убица ће бити убијен, а неће знати због чега је убијен и зашто је убијен. Сведоци смо убистава где особа убије другу

¹⁶⁶ Хадис, бележи Муслим, 18/35.

због безначајног разлога. Све ће се то дешавати због разних узнемирености међу људима, што свакако потврђују речи Посланика, мир над њим: **“Од већине особа тог времена биће истргнут разум.”** - молимо Бога, слављен нека је Он, да нас спаси и сачува сваког нереди, било видљивог или невидљивог.

Овај уммет (народ) је народ самилости, који неће имати казну на Ахирету, тако да је Узвишени Бог дао да искусе патњу на овом свету, било са нередима, земљотресима или убиствима. У хадису Садека б. Мусенна се преноси да је рекао: Казивао нам је Реббах б. Харис, преносећи од Ебу Бердета, који је казао: „Док сам стајао на пијаци, ослоњен на Зијадову ограду, ударио сам руком о руку у знак чуђења, на шта је рекла једна особа од Енсарија, чији је родитељ био један од асхаба (следбеника) Божијег Посланика, мир над њим: „Чему се чудиш о Ебу Бурде? Рекао сам: Чудим се народу чија је вера једна, Посланик један, позивање у веру једно, обављање Хаџа једно, једна борба, а неки од њих дозвољавају убијање других.“ Присутна особа рече: „Немој се чудити! - чуо сам свога оца који ме обавестио да је чуо Божијег Посланика, мир над њим, да је казао: **“Овај мој народ је народ милости, који на Ахирету (будућем свету) неће имати полагање рачуна, а нити казну. Његова казна ће бити у убиствима, земљотресима и нередима.”**¹⁶⁷

¹⁶⁷ Хадис, бележи Хаким, 4/253, 254.

У Предаји Ебу Муса се наводи следеће: **“Овај мој уммет (народ) је уммет милости, који неће на будућем свету бити кажњен, него ће бити кажњен још на овом свету са убиствима, узнемиреношћу и земљотресима.”**¹⁶⁸

Брзина протока времена

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Неће наступити Судњи дан све док ... не дође до близине времена (да време веома брзо пролази).”**¹⁶⁹

Исто тако, од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Неће наступити Судњи дан све док време не буде веома брзо пролазило, тако да ће година изгледати као месец, месец ће изгледати као седмица, седмица ће изгледати као дан, дан ће изгледати као сат, а сат ће изгледати као време које је потребно да сагори један палмин лист.”**¹⁷⁰

Око стварне чињенице, шта то у ствари значи, учењаци су се разишли на неколико мишљења:

¹⁶⁸ Хадис, бележи Ахмед, 4/410.

¹⁶⁹ Хадис, бележи Бухарија, 13/81-82.

¹⁷⁰ Хадис, бележи Ахмед, 2/537,538.

1- Под брзином протока времена се мисли на мањкавост користи у том времену.

Ибн Хаџер каже : "Ово смо осетили још у нашем времену. Сведоци смо брзине проласка времена које нисмо запамтили у доба оних који су живели пре нас."¹⁷¹

2- Под брзином протока времена се мисли на време у којем ће се појавити Мехди и Исус, мир над њим. У том времену ће људи уживати у дуњалучким (овосветским) лепотама, у изобиљу сигурности и у предњачењу праведности. У таквим околностима људима се дани ужитака чине врло брзим и кратким, макар они и били дуги; док им се тренуци потешкоћа чине веома дугим, макар и били кратки.

3- Под брзином протока времена се мисли на стање народа због помањкања вере, тако да, скоро, међу њима неће бити оних који ће упућивати на добро а одвраћати од зла. Надвладаће грешење, појавиће се велики број грешника и преступника. Све то ће бити узроком остављања тражења знања и задовољством са незнањем. По питању знања сви су људи различити, самим различитим степенима знања; као што каже Узвишени:

"а над сваким зналцем има још знанији."
(Кур'ан, поглавље Јусуф, 76)

Само су људи исти по питању ако су незналице.

¹⁷¹ Фетхул-Бари, 13/16.

4- Под брзином протока времена се мисли на велику распрострањеност превозних средстава, ваздушних и копнених, који се одликују великом брзином, што свакако, све удаљене ствари чини блиским.

5- Под брзином протока времена се мисли на стварну његову брзину, која ће наступити пред Судњи дан.

До овога још није дошло, што нам потврђује и чињеница стања које ће бити са појавом Антихриста. Дан ће бити као година, потом као месец, потом као седмица. Исто као што ће се овако продуживати дани, тако ће се и смањивати. То све је узроком поремећаја светских закона и близина нестанка овога света.

Ибн Ебу Џемре каже: “Постоји вероватноћа да се под брзином протока времена мисли на његову краткоћу, према ономе што нам је наведено у хадису: **“Неће наступити Судњи дан све док година не постане као месец”**. Према томе, ово скраћење може бити стварно или имагинарно (замишљено): што се стварног тиче, оно се још није догодило, и то је једно од појава које ће се догодити пред сами Судњи дан.

Што се имагинарног тиче, оно има своју дужину од саме своје појаве. То добро познају верски и овоземаљски учењаци. Сви они су сведоци да не могу урадити и достићи онолико колико су некада радили. Сваки од њих се жали на то с непознавањем правог разлога. Могуће је да се то догађа због

смањеног имана (веровања) и појаве разних наопаких радњи. То је све узрок да се на то не обазире много људи, без обзира колико могу учинити на побољшању онога што их свих заокупља.

Нема сумње да је корист у земљи и на земљи повезана са снагом веровања, извршавањем наредби и чувањем од онога што је забрањено. Доказ томе су речи Узвишеног Бога:

“А да су становници села и градова веровали и греха се клонили, Ми бисмо им благослове и с неба и из земље слали...” (Кур'ан, поглавље Ал-А'раф, 96)

Близина пијаца – трговина

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“Неће наступити Судњи дан све док се не појаве многи нереди, док се не увећа лаж и док не буде велики број пијаца веома близу.”**¹⁷²

Учењак Хамуд Тувејдери каже: “Што се близине пијаца тиче, њено тумачење се наводи у једном даиф (слабом) хадису, у којем се каже да се мисли на слабо тржиште (стагнација тржишта) и веома малу зараду. Површно гледајући, а Бог,

¹⁷² Хадис, бележи Ахмед, 2/519.

слављен нека је Он, најбоље зна, то је знак близине људи (градова) чији смо сведоци. Све је то узроковано разним превозним средствима и апаратима за преношење гласа; као што је телевизор који је приближио и зближио земаљске пијаце и трговине. Све ово узрокује да не може да дође до промене цена неког артикла, у било којем месту, а да за то одмах не сазнају други трговци; повећавајући своју робу, ако је дошло до повећања, или је смањују ако је дошло до снижења. Трговци по робу одлазе својим аутомобилима, па макар се трговине налазиле на удаљености и до једног дана. Са авионима одлазе у места која су удаљена на месец и више дана хода, и враћају се одмах у току истог или следећег дана.

Пијаце - трговине су се зближиле на три начина:

- а) брзина сазнавања висине цена у њима,
- б) брзина одласка из једне пијаце у другу, па макар међу њима била велика раздаљина,
- ц) њихова близина у висини цена и проценама њихових међусобних власника, а Бог, слављен нека је Он, најбоље зна.“

Појава идолпоклонства - неверства у овом народу

Ово је један од предзнака Судњег дана који се већ давно појавио и који је још увек у порасту. Појава идолпоклонства у овом уммету (народу) је био резултат сусретања муслимана са многобожачким племенима. Почели су да се обожавају кипови, да се подижу надгробни споменици, почели су да их обожавају мимо Бога, слављен нека је Он, узели су их местима за тражење благослова, почели су да им приносе жртве и да им уче разне хвалоспеве. Велика већина је на степену претходних божанстава : Лата, Уза, Мената или још горе од тога.

Ебу Давуд и Тирмизи преносе од Севбана, нека је Бог задовољан са њим, да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **"Када се положи сабља у мом народу, неће се уклонити до Судњег дана, и неће наступити Судњи дан све док се (муслиманска) племена не сусретну са многобожачким и док племена из мог уммета (народа) не почну да обожавају кипове."**¹⁷³

Бухарија и Муслим преносе хадис од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, у којем каже: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **„Неће наступити Судњи дан све док се не помешају**

¹⁷³ Хадис, бележи Ебу Давуд, 11/322-324.

женске стражњице око познатог места Девс и док се не почну обожавати божанства Зу-Халесе.¹⁷⁴

Зул-Халеса је божанство у месту Девс које су обожавали у доба цахилијета (предисламско доба). Десило се све на шта нас је обавестио Посланик, мир над њим, у овом хадису. Становници Девса су проширили велику смутњу својим обожавањем Зу-Халесета када се повратило незнање у тим местима. Тако се почело са обожавањем кипова а запоставио се Узвишени Створитељ. То је трајало све до појаве Мухаммеда б. Абдул-Веххаба и његовог позивања у веровање у Једноћу Бога. Са Божијом помоћу обновио је све оно што се од вере запоставило. Повратио је Ислам на Арапско полуострво.

Абдул-Азиз б. Мухаммед б. Су'уд је послао једну групу даија (позиватеља у Ислам) ка Зу-Халесету. Порушили су божанства и зграде у којима су се налазили. По престанку владавине Ал-Су'уд на Арапском полуострву, повратило се незнање по други пут у свим тим местима.

Са доласком на власт краља Абдул-Азиза б. Абдур-Рахмана Ал-Су'уда на Арапском полуострву, он је послао војску која је порушила сва места у којима су се обожавали кипови поред Узвишеног Бога и потпуно су уклонили све што је имало било каквог утицаја на тај гнусни чин. Хвала Богу на свим тим благодатима.

¹⁷⁴ Фетхул-Бари, 8/71.

Још увек су слике незнанобоштва присутне у многим градовима, а Посланик, мир над њим, нам је то јасно потврдио речима: **“Неће нестати ноћи и дана све док се не почне обожавати Лат и Узза.”** Аиша, нека је Бог задовољан са њом, на то је рекла: О Божији Посланиче! Мислила сам, након што је Узвишени Бог објавио следеће:

“Он по Посланику Своме шаље упуство и веру истиниту да би је уздигао изнад свих вера, макар не било право многобошцима.” (Кур'ан, поглавље Ас-Сафф, 9) да је то у потпуности. Божији Посланик, мир над њим, је на то казао: **“Од тога ће бити оно што Бог буде хтео. Затим ће Бог упутити благи поветарац од којег ће умрети свако ко је у свом срцу имао и колико зрно горушице веровања, тако да ће остати само они код којих нема никаквог добра који ће се повратити на веру својих очева.”**¹⁷⁵

Постоје многе појаве неверства, која се не ограничавају само на обожавање камења, дрвећа или гробова, већ се иде дотле да се узимају владари за божанства заједно са Узвишеним Богом.

Ти владари су почели да доносе људима законе које су сами измислили обавезујући народ да се по њима суди а да се остављају и занемарују сви шеријатски (верски) закони и прописи. Себе су

¹⁷⁵ Хадис, бележи Муслим, 33/18.

замислили и успоредили са Узвишеним Богом, као што нас је на то упозорио Узвишени речима:

“Они, поред Бога, боговима сматрају свештенике своје и монахе своје”(Кур'ан, поглавље Ат-Тавба, 31) тј. учинили су своје учењаке и побожњаке својим божанствима којима се покорајаву у свему што им нареде или забране.

Ако је ово везано за оно што им наређују и оно што им забрањују, па шта је онда са онима који су оставили и бацили Ислам иза својих леђа, следећи неке настране правце; од којих су: лаицизам, комунизам, социјализам, национализам, а поврх свега тврде да су муслимани.

Појава разврата, прекидања родбинских веза и лоши међукомшијски односи

Учењаци Ахмед и Хаким преносе од Абдуллаха б. Амра, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“Неће наступити Судњи дан све док се не појави неморал, бесрамност, кидање родбинских односа и лоши међукомшијски односи.”**¹⁷⁶

Таберани у свом делу “Ел-Евсат” преноси од Енеса, нека је Бог задовољан са њим, да је рекао:

¹⁷⁶ Хадис, преноси Ахмед, 10/26,31.

Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Од предзнака Судњег дана спада: разврат, бесрамност и прекидање родбинских односа.”**

Учењак Ахмед преноси од Ибн Мес’уда, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“Пред сами Судњи дан ће се појавити... кидање родбинских односа.”**¹⁷⁷

Све оно на шта нас је упозорио наш Посланик, мир над њим, се десило. Разврат и неморал су се проширили међу многим људима, не спомињујући шта све раде од греха и шта их чека због тога од казни. Ближњи се не пази и не обилази са својим ближњим, већ су се међу њима прекинуле све везе и спојеви. Прођу по месеци и године а да се не посете, и поред тога што живе у једном месту. Све ово је продукт слабог веровања, јер нас је Посланик, мир над њим, подстицао на успостављање и чување родбинских веза, а упозорио нас на опасност њиховим кидањем.

Посланик, мир над њим, је рекао: **“Када је Бог створио створења, родбинска веза је устала и казала: Је ли ово место уточишта оних који прекидају родбинске односе? Бог, слављен нека је Он, је одговорио: Да; да ли ћеш бити задовољна да спојим оне који спајају родбинске односе а да раставим оне који их раскидају? Одговори: Свакако. Узвишени Бог је рекао: То ти припада.”**

¹⁷⁷ Хадис, преноси Ахмед, 5/333.

Затим је Божији Посланик, мир над њим, рекао: Ако желите проучите следеће Божије ајете:

“Зар и ви не бисте, кад бисте се власти дочепали, наред на Земљи чинили и родбинске везе кидали! То су они које је Аллах проклео и глувим и слепим их учинио. Како они не размисле о Кур’ану, или су им на срцима катанци!” (Кур’ан, поглавље Мухаммед, 22-24)

Божији Посланик, мир над њим, је рекао : **„У Рај неће ући онај који кида родбинске односе.“**¹⁷⁸

Што се међукомшијских односа тиче, заиста је сувишно и говорити. Колико ли само има комшија који и не познаје своје комшије, а нити се распитају за њихова стања, како би им пружили руку помоћи ако им она затреба; већ поврх тога не престају да их узнемиравају.

Божији Посланик, мир над њим, је забранио да се комшији чини неправда и штета, говорећи: **“Ко верује у Бога и у Судњи дан нека не узнемирава свога комшију.”**¹⁷⁹

Божији Посланик, мир над њим, је наређивао да се према комшијама добротинство чини, говорећи: **“Ко верује у Бога и у Судњи дан нека своје комшији добротинство чини.”**¹⁸⁰

И још је Божији Посланик, мир над њим, казао: **“Гаврило ми није престајао опоручивати комшију**

¹⁷⁸ Хадис, бележи Муслим, 16/114.

¹⁷⁹ Хадис, бележи Муслим, 2/20.

¹⁸⁰ Хадис, бележи Муслим, 16/176.

све док нисам помислио да ће ме моћи наследити (у иметку после његове смрти).¹⁸¹

Подмлађивање старца

Од Ибн Аббаса, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **„Пред крај овога света биће људи који ће се бојити у црно, као пеликани, који неће осетити рајски мирис.“**

Ово што се спомиње у хадису (казивању) је присутно у овом нашем времену. Међу људима је распрострањено бојење и фарбање својих брада и коса црном бојом.

Мени се чини – а Бог, слављен нека је Он, најбоље зна - да се под речима Посланика, мир над њим: „Као пеликани“ мисли на поређење стања неких муслимана у овом нашем времену. Видимо како неки од својих брада праве такве облике да заиста сличе пеликанима; брију комплетну ширину браде остављајући длаке само на бради, потом то боје црном бојом, изгледајући као пеликани.

Ибн Џевзи каже: ”Под појмом да неће осетити рајски мирис се може узети због тога шта долази са тим чином, или због њихобог убеђења, а не због чина

¹⁸¹ Хадис, бележи Ахмед, 4/156.

као чина. Тај њихов чин је постао њихово обележје, као што се за Хаварице каже да им је особина ћелавост и обријаност, иако бријање главе не спада у забрањене радње.”

Ја кажем: Посланик, мир над њим, је забранио бојење и фарбање косе и браде црном бојом, у Бухарији и Муслиму се преноси од Џабира б. Абдуллаха, нека је Бог задовољан са њим, да је рекао: „Дошло се са Ебу Кухафом, приликом освојења Мекке, а његова брада и коса је била изразито беле боје, па је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Промените ово са нечим другим (тј. обојите неком другом бојом) али се клоните црне боје.**“¹⁸²

Велика шкртост

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: **“Од предзнака Судњег дана јесте појава велике шкртости.”**

Исто се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **„Време ће веома брзо пролазити, смањиће се посао и на све то ће доћи велика шкртост.“**¹⁸³

¹⁸² Хадис, бележи Муслим, 14/79.

¹⁸³ Хадис, бележи Бухарија, 13/13.

Од Муавије се преноси да је рекао: Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, где говори: **„Стања ће постајати све тежа и тежа, а то људима неће повећати ништа друго до шкртост.“**

Шкртост спада у веома покуђена и ружна својства, која је Ислам забранио, објашњавајући да се засигурно спасио онај који се сачува шкртости, као што каже Узвишени: **„А они који буду сачувани грамзљивости, биће ти који ће успети.“** (Кур'ан, поглавље Ат-Такабун, 16)

Од Џабира се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **„Чувајте се неправде, јер је неправда веома тешка на Судњем дану, и чувајте се шкртости јер она уништила оне који су били пре вас. Навела их је на разна крвопролића и чињење дозвољеним своју родбину.“**¹⁸⁴

Учењак Ијад каже: „Ово уништење може да садржи уништење овог дуњалука (овог света), самим тим њиховим крвопролићима. Може да значи и њихово уништење на Ахирету (будућем свету), што је више могуће. А може да значи њихово уништење и на дуњалуку и на Ахирету.“

¹⁸⁴ Хадис, бележи Муслим, 16/134.

Мноштво трговине

Од предзнака Судњег дана спада трговина и њена распрострањеност међу људима, у којој већ увелико учествују и жене.

Имам Ахмед и Хаким преносе од Абдуллаха б. Мес'уда, нека је Бог задовољан са њим, да је Посланик, мир над њим, рекао: **“Пред Судњи дан ће се појавити разне пошилке, и проширеност трговине, у којој ће жена заједно обављати трговачке послове са својим мужем.”**¹⁸⁵
(Ахмед, 5/333)

Несаи преноси од Амра б. Тегаллуба, нека је Бог задовољан са њим, да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим:

“Уистину од предзнака Судњег дана јесте проширеност и велики број новчаних средстава, што ће узроковати проширеност трговине.”¹⁸⁶

Што нам се предсказало, дошло је, увећао се број трговина, у њу су се укључиле жене, људи су стављени на кушњу капиталом и натицањем у његовом стицању.

Посланик, мир над њим, нас је обавестио како се за овај народ не боји сиромаштва, него од приступачности и привлачности дуњалука (овог

¹⁸⁵ Хадис, бележи Ахмед, 5/333.

¹⁸⁶ Хадис, бележи Несаи, 7/244.

света) и међусобног натицања у његовом придобијању.

У једном хадису се преноси да је Посланик, мир над њим, рекао :

„Тако ми Бога ја се за вас не бојим сиромаштва, него се бојим да вам се не “отвори” дуњалук (овај свет) као што се отворио онима који су били пре вас; па да се око њега натичете као што су се и они натицали и да вас он не упропасти као што је и њих упропастио.”¹⁸⁷

У Муслимовој збирци се додаје:

“Па ћете бити упропаштени као што су њихова божанства упропашћена.”¹⁸⁸

Посланик, мир над њим, каже:

“Када се омогући освојање Персије и Византије какав ћете бити народ?” Абдуррахман б. Авф одговори: **Говорићемо онако како нам је Бог, слављен нека је Он, наредио. Божији Посланик је рекао: “Али нешто другачије: “Међусобно ћете се натицати, затим ћете завидети једни другима, затим ћете окренути леђа једни другима, а затим ћете се мрзети међусобно.”¹⁸⁹** Или слично томе.

Натицање у придобијању и освајању дуњалука (овога света) води ка слабости вере, пропасти (народа) и разилажењу мишљења, као што се десило онима пре нас и што се нама самима управо дешава.

¹⁸⁷ Хадис, бележи Бухарија, 6/257, 258.

¹⁸⁸ Хадис бележи Муслим, 18/96.,

¹⁸⁹ Хадис, бележи Муслим, 18/96.

Мноштво потреса и подрхтавања тла

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим:

„Неће наступити Судњи дан све док не учестају земљотреси.“¹⁹⁰

Од Селемета б. Нуфејла Ес-Секунија се преноси да је рекао: Седели смо код Божијег Посланика, мир над њим... (наводећи хадис у којем, између осталог стоји):

“Пред Судњи дан ће се појавити велика смртност, након које ће уследити велики број земљотреса.”¹⁹¹

Ибн Хаџер каже: “Велики потреси задесиће већину северних, источних и западних градова, али оно што се из хадиса може видети да се под овим мисли на њихову свеобухватност и непрестаност.”¹⁹²

Ово потврђује и предаја Абдуллаха б. Хавале, нека је Бог задовољан са њим, када каже: Божији Посланик је ставио своје руке на моју главу - или на моје теме - па је рекао:

“О сине Хаввалов!, када видиш међусобна размимоилажења на Светим местима, знај да су се приближили земљотреси, несреће и огромне

¹⁹⁰ Хадис, бележи Бухарија, 13/81, 82.

¹⁹¹ Хадис, бележи Ахмед, 7/306.

¹⁹² Фетхул Бари 13/87.

потешкоће; тада ће наступање Судњег дана бити ближе људима него што су моје руке близу твоје главе.”¹⁹³

Појава пропадања, изобличавања и склизавости земље

Од Аише, нека је Бог задовољан са њом, се преноси да је рекла: Рекао је Божији Посланик, мир над њим:

„Пред сами крај овог народа, појавиће се улегнуће, деформација и склизавост земље.“ Аиша, нека је Бог задовољан са њом, је упитала: „О Божији Посланиче! Зар ћемо бити уништени а међу нама ће бити добрих Божијих робова?“ Посланик, мир над њим, је одговорио: **“Да, када се појави злоба код људи.”¹⁹⁴**

Од Ибн Мес’уда, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **”Пред сами Судњи дан ће се појавити пропадање, деформација и склизавост земље.”¹⁹⁵**

Спомиње се да се то односи на присталице праваца Зенадика и Кадерија.

¹⁹³ Хадис, бележи Ахмед, 5/288.

¹⁹⁴ Хадис, бележи тирмизи, 6/418.

¹⁹⁵ Хадис, бележи Ибн Маџе, 2/1349.

Имами Ахмед преноси од Абдуллаха б. Омера, нека је Бог задовољан са њим, да је рекао: Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, да је говорио: **“У мом уммету (народу) ће се појавити пропадање и изобличавање земље, и то над Зенадикама и Кадеријама.”**¹⁹⁶ (Муснед Ахмед, 9/1349)

У Тирмизијевој збирци хадиса се додаје: **“У овом уммету - или у моме уммету - ће се појавити пропадање, изобличавање или склизавост земље над припадницима Кадеријског правца.”**¹⁹⁷

Абдуррахман б. Саххар Ел-Абди преноси од свога оца, који је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **”Неће наступити Судњи дан све док не дође пропадање земље под неким племенима, биће речено : Има ли ико да је остао од тих и тих особа?”** Казао је (преносилац хадиса): „Схватио сам да се под појмом кабаил (племена) мисли на Арапе; због тога што странци своја становишта називају селима.“¹⁹⁸

Од Мухаммеда б. Ибрахима Ет-Тејмија се преноси да је рекао: Чуо сам Бекиру, жену Ка’ака’а б. Еби Хадреда да је говорила: Чула сам Божијег Посланика, мир над њим, док је био на мимберу, како говори: **“Када чујете да је комплетна војска**

¹⁹⁶ Хадис, бележи Ахмед, 9/1349.

¹⁹⁷ Хадис, бележи Тирмизи, 6/367,368.

¹⁹⁸ Хадис, бележи Ахмед, 4/483.

нестала у земљи (потонула), знајте да је Судњи дан веома близу.”¹⁹⁹

Пре овог нашег времена десила су се нека улегнућа земље на истоку и на западу, док се то данас дешава много чешће и у разним деловима земље, која нам долазе као опомена пред жестоку казну, застрашивање робова од Узвишеног Бога и скоро кажњавање присталицама разних новотарија у вери и великих грешника. Све то са циљем да људи размисле о својим поступцима, поврате се своме Створитељу, схвате да се Судњи дан веома приближио и да нема другог спаса и прибежишта осим код Узвишеног Створитеља.

У предајама наилазимо на жестоке претње онима који се оглушују од Божијих забрана, од којих су музичари, алкохоличари, и др.

Тирмизи преноси од Имрана б. Хусејна, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“У овом уммету (народу) ће се појавити улегнуће, изобличеност и склизавост земље.”** Један човек од муслимана је рекао: **О Божији Посланиче! Када ће се то догодити? Посланик, мир над њим, је одговорио: “Када се појаве музички инструменти, певачице и алкохоличари.”²⁰⁰**

¹⁹⁹ Хадис, бележи Ахмед, 6/378, 379.

²⁰⁰ Хадис, бележи Тирмизи, 6/458.

Изобличавање ће бити стварно и сематичко: Ибн Кесир у своме тefsиру (коментару Кур’ана) тврди да ће изобличавање бити стварно, потврђујући то Кур’анским ајетом где Бог, слављен нека је Он, каже: **“Вама је познато оно што се догодило онима од вас који су се о суботу огрешили, као и то да смо им Ми рекли: ”Будите мајмуни презрени.!”** (Кур’ан, поглавље Ел-Бекара, 65)

Ово мишљење заступа још Ибн Аббас и други учењаци, што је најисправније и најтачније. Муџахид, Ебу Алије и Катаде заступају мишљење да се то изобличавање десило сематички а не истински, јер се оно односило само на њихова срца, а нису се изобличили у мајмуне.²⁰¹

Ако узмемо да изобличавање подноси чињеницу да се односи само на сематичке појаве, онда имамо веома много примера оних који су огрезли у грешењу и чија су срца изобличена; то је све био резултат да више нису били у стању да разликују дозвољене од недозвољених ствари, нити између упућивања на добро и одвраћања од зла. Њихов пример је пример мајмуна и свиња, да нас Узвишени Бог сачува таквих стања, а све ово на шта нас је упозорио Посланик, мир над њим, да ће се засигурно десити, било у јасном или сематичком облику.

²⁰¹ Тумачење Кур’ана Ибн Кесир, 1/151,153.

Нестанак побожњака

У предзнака Судњег дана спадају и следеће појаве: нестанак побожних људи, мали број угледних и поштованих и велики број неваљалих тако да неће остати осим неваљалци, над којима ће наступити Смак света.

У хадису Абдуллаха б. Амра, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Неће наступити Судњи дан све док Бог, слављен нека је Он, не узме добре вернике, тако да остану само они у којима нема никаква добра; који неће познавати добротинство а нити ће спречавати било какво зло.”**²⁰²

Што значи: Бог, слављен нека је Он, ће Себи узети вернике, а оставити обичан свет и најгоре људе, у којима нема ни колико трун добра, што ће бити резултатом повлачења знања, тако да ће људи узимати себи за вође незналице који ће доносити одлуке без потребног знања.

Амр б. Шу’ајб преноси од свога оца, а он од свога деда, да је Посланик, мир над њим, рекао:

“Доћи ће време када ће владати само клеветници, олоши и покварењаци који се неће држати својих уговора и поверења, који ће се

²⁰² Хадис, бележи Ахмед, 11/181, 182.

разићи у мишљењима и биће овако (међусобно испреплећући прсте).”²⁰³

Нестанак побожњака ће уследити са повећаним грешењем, остављањем наређивања на добро и одвраћања од зла. Када побожњаци буду гледали неко од неваљалих дела а не буду настојали да га уклоне или укажу на њега, доћи ће до проширења нереди на земљи, тако да ће се и на њих спустити Божија казна, заједно са онима који су чинили тај преступ. На овакав став нас упућује и хадис у којем је речено Божијем Посланику, мир над њим: „Зар ћемо бити уништени а међу нама има побожних особа“? А Посланик, мир над њим, је одговорио: **“Да, када се увећа покварењаштво.”**²⁰⁴

Повећан број покварењака

Од предзнака Судњег дана спада и много већи број покваренака у односу на побожњаке, који ће преузети монопол по питању њихове вере. Ствар људи ће постати у рукама покварењака, презрењака и оних код којих нема ни колико трун добра. Ово стање ће бити сушта супротност реалности и нормалности, чији се знаци виде још у овом нашем времену.

²⁰³ Хадис, бележи Ахмед, 12/12.

²⁰⁴ Хадис, бележи Бухарија, 13/11.

Сведоци смо наших представника и властодржаца код којих има најмање добра и најмање знања, поврх чињенице да би они требали да буду најбољи међу људима по својој богобојазности и да предњаче над својим подређеним. Најбољи и најквалитетнији људи су они који су најбоље вере и који су најбогобојазнији. Узвишени Бог каже: **“Најугледнији код Бога је онај који је најбогобојазнији.”** (Кур’ан, поглавље Хуџурат, 13)

Божији Посланик, мир над њим, не би давао власт ником другом до ономе ко је заиста заслужује, и ко је најбољи и најзнанији међу људима. Тако су поступали и владари које су дошли после њега, од чега имамо велики број примера. Један од тих је и предаја која се наводи у Бухаријевом Сахиху, од Хузејфе, нека је Бог задовољан са њим, да је Посланик, мир над њим, рекао становницима Нецрана: **“Послаћу вам истински поверљивог човека”, почаствујући их асхабом (следбеником) Посланика, мир над њим, и то Ебу Убејду, нека је Бог задовољан са њим**”²⁰⁵

Ово су неки од доказа који нас упућују на повећан број лоших људи, што спада у предзнаке Судњег дана, навешћемо још само неке од бројних хадиса (казивања) који говоре о томе:

²⁰⁵ Хадис, бележи Бухари 13/232.

Учењак Ахмед преноси од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим:

“Наступиће превртљиве године; лажов ће се сматрати искреним, а искрени лажовом, неповерљив ће се сматрати поверљивим, а поверљив неповерљивим, говориће само „Рувејбидату.” Било је речено: Шта је то Рувејбидату? Посланик, мир над њим, је одговорио: **“Огресли грешник који ће причати о општим стварима.”**²⁰⁶

У подугом хадису анђела Гаврила се каже: **”Али обавестићу те о његовим предзнацима (Судњег дана)...када голи и боси буду предводници људи, то је предзнак Судњег дана.”**²⁰⁷

Од Омера б. Ел-Хаттаба, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **„Од предзнака Судњег дана, је да дуњалуком (овим светом) завлада простак, син простака; тог дана ће најбоља особа бити верник који се налази између два дарежљивца.”**²⁰⁸ (Мед`меа Ез-Зеваид, 7/325)

И такође: **“Када се одговорна ствар буде давала неодговорним особама, очекујте Судњи дан.”**²⁰⁹

²⁰⁶ Хадис, бележи Ахмед, 15/37, 38.

²⁰⁷ Хадис, бележи Муслим, 1/163.

²⁰⁸ Види „Медмеа Ез-Зеваид“, 7/325.

²⁰⁹ Хадис, бележи Бухарија, 11/332.

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: **“Од предзнака Судњег дана: ... да се узвисе најнижи друштвени слојеви над истакнутим личностима”**, „зар ниси овако чуо од Хибија о Абдуллах б. Мес’уд?“ Он одговори:“ Да тако ми Господара Кабе. Рекли смо: Шта су то најнижи друштвени слојеви?“ Одговорио је: „Покварењаци, становници огромних затворених кућа, који се уздижу изнад побожњака и добрих људи. Под истакнутим личностима се мисли на становнике побожних домова.“

Учењак Ахмед преноси од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Неће нестати дуњалука (овога света) све док њен управитељ не постане простак, син простака.”**²¹⁰ То јест све док дуњалучке (овосветске) благодати, учинци и аутеритети не постану само његови.

У Ахмедовој предаји од Хузејфе б. Јеманија, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Посланик, мир над њим, рекао: **“Неће наступити Судњи дан све док не постане међу људима најпризнатији простак син простака.”**²¹¹

У Бухарији и Муслиму се преноси хадис од Хузејфе, нека је Бог задовољан са њим, око

²¹⁰ Хадис, бележи Ахмед, 16/284.

²¹¹ Хадис, бележи Ахмед, 5/389.

повлачења поверења, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

“Све док човеку не буде речено: Нема га изгледнијег! Нема га елегантнијег! Нема га паметнијег! А у његовом срцу неће бити вере ни колико зрно горушице.”²¹²

У овом времену је ово све више приметно и све више присутно међу муслиманима. Данас кажу за човека: Нема га паметнијег! Нема га моралнијег! Описивајући га најлепшим описима, док је он један од најпоқваренијих људи и најмање је побожан и поверљив, па чак може бити и један од непријатеља Ислама и муслимана... Нема снаге нити моћи без Божије Узвишене помоћи.

Да се назива поздрав само оним особа које познајемо

Од предзнака Судњег дана јесте да човек неће називати селам (поздрав мира) ником другом до ономе кога познаје. У хадису Ибн Мес’уда, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао : Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **„Од предзнака Судњег дана јесте да човек назове селам**

²¹²Хадис, бележи Бухарија, 11/333.

(поздрави) другом човеку, али само онеме кога познаје.²¹³

У другој предаји стоји: „**Пред Судњи дан ће доћи до поздрављања само између познатих.**“²¹⁴

Ова ствар је веома приметна у овом нашем времену, велика већина људи не незива селам (поздрав мира) и не поздравља се осим са онима које познаје, што је свакако опречно пракси Посланика. Божији Посланик, мир над њим, нас је подстицао на ширење селам (поздрава) онима које познајемо и онима које не познајемо, што је опет, разлог повећања међусобне љубави међу муслиманима, која је узрок за веровање са којим бива улазак у Рај.

У хадису Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **”Нећете ући у Рај све док не будете веровали, а нећете веровати све док се не будете међусобно волели, а хоћете ли да вас упутим на нешто што ако будете радили међусобно ћете се заволети ? Ширите селам (поздрав мира) међусобно.**”²¹⁵

²¹³ Хадис, бележи Ахмед, 5/326.

²¹⁴ Хадис, бележи Ахмед, 5/333.

²¹⁵ Хадис, бележи Муслим, 2/35.

Тражење знања код млађих особа

Абдуллах б. Мубарек преноси од Ебу Умејје Ел-Д`умехија, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Од предзнака Судњег дана је троје: Прво: Да се знање тражи код млађих особа...**“²¹⁶

Абдуллах б. Мубарек је био упитан о млађима, па је рекао: **“Они који буду одговарали по свом мишљењу, па тако старији преносе то од млађих, а није млад.”**

Око тога, исто тако је било речено: “Долазиће им знање од млађих особа; То јест: Новотара у вери.”

Од Ибн Мес`уда, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: “Људи неће престајати да буду у добру све док им знање буде долазило од асхаба (следбеника) Посланика, мир над њим, и од њихових старијих; па када им знање буде долазило од млађих, разићи ће се у мишљењима и биће уништени.”²¹⁷

²¹⁶ Фетхул-Бари 1/243.

²¹⁷

Појава изазовно обучених особа

Од предзнака Судњег дана јесте излазак жена из верских оквира, облачењем одеће која не покрива њихова стидна места, њихово показивање својих украса, коса и свега што је обавезно да се покрије.

У хадису Абдуллаха б. Амра, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Пред крај мог народа ће се појавити људи који ће јахати у седлима (на својим јахалицама), слични девиним седлима, силазиће пред џамијским вратима. Њихове жене ће бити веома изазовно обучене, њихове косе ће бити као грбе витких, одважних хоросанских дева. Оне су проклете, иза вас ће доћи народи, код којих ће ваше жене служити њихове, као што вас служе жене претходних народа.”**²¹⁸

У Хакимовој збирци стоји: **“Пред крај овог уммета (народа) ће људи јахати на својим јахалицама у меканим седлима. Пред врата њихових џамија ће долазити њихове жене, веома изазовно обучене (тј. биће обучене-односно голе).”**

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Две врсте становника Пакла нећу никако видети: Народ који ће имати бичеве као**

²¹⁸ Хадис, бележи Ахмед, 12/36.

кравље репове, којима ће ударати свет, и жене прозирне одеће, које одступају од покорности Узвишеном Богу и у чувању полног органа, а на тај посао навраћају и друге особе. Њихове главе су као грбе код дева (свезивањем косе на врх главе). Такве особе неће ући у Рај, а нити ће осетити његов мирис, који се шири на удаљеност толику и толику.”²¹⁹

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: “Од предзнака Судњег дана:...да показују одећу коју ће носити жене што ће их чинити веома изазовним.”

Ови хадиси спадају у чудесна предсказања Посланика, мир над њим, које су се обистиниле онако како нам је и предочио, мир над њим, пре овога нашег времена, што се то данас увелико очитује.

Божији Посланик, мир над њим, је ову врсту људи назвао (изазовним - обучене а голе) због њиховог облачења, што их чини голим, јер њихова одећа не покрива оно што би требала, због своје танкоће и провидности. Овакву одећу користи велика већина жена.²²⁰

Каже се: Значи (изазовно обучене), тј. покривених тела, стегнутих покривача, тесне одеће, која ће оцртавати њено тело, истицати њене груди и задњицу, или ће откривати поједине делове тела, због

²¹⁹ Хадис, бележи муслим, 17/190.

²²⁰ „Халал и харам у Исламу, 83.

којих ће бити кажњена на Ахирету(будућем свету).

Посланик, мир над њим, је сабрао све ове описе у једно: **“Изазовно и опасно обучене”**, и исто тако: **“Које одступају од покорности Узвишеном Богу и чувању полног органа, а на тај посао навраћају и друге особе. Њихове главе су као грбе код хоросанских дева** (свезивањем косе на врх главе).” Ова појава је веома приметна у овом нашем времену, као да је Посланик, мир над њим, наводећи хадис, гледао стања у овом нашем времену, и описивао нам га. У овом нашем поднебљу наилазимо на велики број фризерских радњи само за жене, радње за све педикерске услуге. Већина радника у тим радњама су мушкарци који за своје услуге узимају повелике накнаде, али то није све, велика већина жена се не задовољава само оним што им је одредио Узвишени Створитељ, од природних коса, већ купује и пресађује себи уметну косу, како би изгледала што привлачније, нежније, блиставије и лепше, што ће јој помоћи да привуче пажњу људи.

Истинитост снова верника

Међу предзнаке Судњег дана спада истинитост снова верника. Докле год је особа искрена у свом веровању, њени снови ће бити искрени. У Бухарији и Муслиму се преноси хадис од Ебу Хурејре, нека је

Бог задовољан са њим, да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Када време буде веома брзо пролазило, скоро да ни један сан верника неће бити неистинит. Најистинитијих снова ће бити они који су најистинитији у говору. Сан верника је четрдесет и пети део посланства.”**²²¹

У Бухаријиној предаји стоји: **“Скоро да ни један сан верника неће бити неистинит...од посланства ће једино преостати да се верник неће служити лажним говором.”**

Ибн Еби Џемре каже: “Појашњење хадиса у којем се спомиње да скоро ни један сан искреног верника неће бити неистинит, је следеће: Већина тих снова ће се показивати у облику којег неће бити потребно објашњавати, и тако ће се спречити присуство лажи у њима, за разлику од предходног, чија су тумачења скривена, која су тумачили свакојаке особе, па се не би дешавало онако како су тумачили, што је омогућило присуство лажи на овакав начин.“

Рекао је: “Мудрост у давању посебности свега тога пред сам крај овога света, јесте да ће се верник у том времену осећати усамљеником; као што је то споменуто у хадису: **“Ислам је почео на појединцима и завршиће се на појединцима.”**²²²

²²¹ Хадис, бележи Муслим.

²²² Хадис, бележи Муслим, 2/176.

У том времену ће се умањити број саговорника и помагача вернику, а он ће бити почашћен са истинитим сновима.²²³

Учењаци су се разишли по питању тачног одређивања времена у којем ће снови бити истинити, на неколико мишљења:

1. То ће се десити пред само наступање Судњег дана. Велики део знања и шеријатског (верско-правног) подучавања ће бити подигнут са земље.

Све то због различитих смутњи и нереда и мноштва убистава. Верници ће клонути духом, потребни онога ко ће обновити веру и подсетити их на све оно што су били заборавили од своје вере. На тај начин су и претходни народи били опомињани и подучавани од својих посланика. Пошто је наш Посланик Мухаммед, мир над њим, био последњи посланик, затвориће се врата доласку нових посланика, али ће им то бити замењено са истинитим сновима, који су један од делова посланства, како би били обрадовани или опоменути. Ово мишљење потврђује и хадис Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим: **“Време ће почети веома брзо пролазити, а знање ће бити подигнуто са земље.”**²²⁴

Ибн Хаџер сматра да је ово мишљење најисправније и најближе истини.

²²³ Фетхул-Бари, 12/406.

²²⁴ Хадис, бележи Муслим, 16/222.

2. То ће се догодити приликом смањеног броја верника, а надвладаности неверства, незнања и грешења над присутним особама. Верник неће наћи никога за саговорника, али ће, у исто време, бити помогнут са истинитим сновима, као почаст и весеље.

Ово мишљење је веома близу предходном мишљењу Ибн Еби Цемрета, по којима се не одређује тачан термин наступања истинитих снова, већ, како год се приближава завршетак овога света, а од вере се буде узимало само један мали број, вернику ће остати само истинити снови.

3. То стање је везано посебно за време Исуса, мир над њим. Становници његовог времена ће бити најбољи и најодабранији од људи, након доба посланства. Биће најистинитијег говора, а у њиховим сновима неће бити лажи. А Бог, слављен нека је Он, најбоље зна.

Мноштво писања и издавања књига

У хадису Ибн Мес'уда, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Посланик, мир над њим, рекао: ” **Пред сами Судњи дан ће бити ... појава пера (средстава за писање).**”

Појавом пера се мисли - а Бог најбоље зна - на мноштво писања и издавања књига.

У предаји Тајалиса и Несаије се наводи хадис Амра б. Тегаллуба, где каже: Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, да је говорио: **“Од предзнака Судњег дана ... да се увећа и прошири трговина, а појави знање.”**²²⁵

То значи - а Бог најбоље зна - појава средстава подучавања, а то су књиге.

У овом нашем времену је ова појава увелико изражена, и распрострањена по свим деловима света, изобиљем средстава за штампу (штампарија) и копирапарата, који су у многоструком допринели њеном ширењу.

Са свим овим, на другој страни уочавамо велику заступљеност незнања међу људима. Скоро да је нестало корисног знања, што подразумева Кур’ан и Праксу Посланика, мир над њим, и наравно рад по њима, док им ништа неће користити велики број литературе.

Потцењивање праксе Посланика, мир над њим

У предзнаке Судњег дана спада и потцењивање законитости Узвишеног Бога, као што нам је речено у хадису Ибн Мес’уда, нека је Бог задовољан са њим, где каже: „Чуо сам Божијег

²²⁵ Хадис, бележи Несаи, 7/244.

Посланика, мир над њим, да је говорио: **“Од предзнака Судњег дана јесте да човек прође поред џамије а да не клања барем два реката намаза.”**²²⁶

У другој предаји се наводи: **“Да човек прође кроз џамију а да не клања у њој.”**

Од Ибн Мес’уда, нека је Бог задовољан са њим, се исто тако преноси, да је рекао: **“Од предзнака Судњег дана јесте да се џамије узму само за пут и пролазак кроз њих.”**²²⁷

Од Енеса, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“Од предзнака Судњег дана јесте да се џамије узму само за пролаз кроз њих (тј. као путеви).”**²²⁸

Овакво нешто није дозвољено, јер узвишеност и светост џамија спада у узвишености и светост Божијих законитости, што је знак веровања и богобојазности, како нам каже Узвишени Створитељ:

Па ко поштује Аллахове прописе - знак је честитог срца. (Кур’ан, поглавље Ел- Хаџ, 32)

Божији Посланик, мир над њим, каже: **„Када неко од вас уђе у џамију, нека не седне док не клања два реката намаза.”**²²⁹

Од највећих несрећа је то што су џамије постале предметом екскурзија, излета и задовољстава неверника, након што су била местом спомињања и

²²⁶ Хадис, бележи ибн Хузејме, 27283, 284.

²²⁷ Хадис „Меџме’а Ез-Зева’ид“, 7/329

²²⁸ Хадис, бележи Хаким, 4/446

²²⁹ Хадис, бележи Муслим, 5/225-226

местом робовања Узвишеном Богу. Ово је приметно у овом нашем времену, а нарочито у неким исламским земљама и земљама којима владају неверници. Нема снаге нити моћи без Божије помоћи.

Огромност месеца

Од Абдуллаха б. Мес'уда, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Од предзнака близине Судњег дана спада огромност месеца.”**²³⁰

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Рекао је Божији Посланик, мир над њим: **“Од предзнака Судњег дана спада огромност месеца; у ноћи ће се видети месец и биће речено: У две ноћи.”**

Од Енеса б. Малика, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **”Од предзнака Судњег дана спада огромност месеца; у ноћи ће се видети месец и биће речено: У две ноћи.”**

Тумачећи ова два хадиса долазимо до сазнања о огромности месеца, приликом његовог појављивања, што није обично почетком месеца.

²³⁰ Хадис, Меџме'а Ез-Зеваид, 3/146

Велико присуство лажи и несигурност у потврђивању вести

Од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **”Пред крај овога света ће се појавити људи који ће вам говорити о стварима за које нисте чули ни ви а ни ваши очеви; па тешко вама и тешко њима.”**²³¹

У другој предаји стоји: **“Пред крај овога света ће се појавити варалице и лажљивци, који ће вам долазити са причама за које нисте чули ни ви ни очеви ваши; па тешко вама и тешко њима. Неће вас одводити на странпутицу а нити ће вам нешто корисно доносити.”**

Муслим преноси од Амира б. Абде да је рекао: Рекао је Абдуллах б. Мес’уд, нека је Бог задовољан са њим: **„Ђаво ће се приказивати у људском облику, који ће долазити људима и говорити им различите лажи, које ће их разјединити, тако да ће неко од њих рећи: Чуо сам човека како говори то и то, чије ми је лице познато, али се не сећам његовог имена.”**²³²

Абдуллах б. Амр б. Ел-Ас, нека је Бог задовољан са њим, је рекао: **“На мору се налазе**

²³¹ Хадис, бележи Муслим, 1/78.

²³² Хадис, бележи Муслим, 1/79.

затворени и свезани ђаволи, које је свезао посланик Сулејман (Соломон), мир над њим. Бојим се да се не ослободе и да не дођу људима да уче Кур’ан.”²³³

Невеви каже : ”То значи: Учиће нешто што није Кур’ан, а ви ћете говорити да је то Кур’ан. То учење ће удаљити обичан свет, који неће бити довољно опрезан.”

Данас смо сведоци великог броја страних и чудних хадиса (казивања), док се људи не устручавају да преносе разне ставове и мноштво лажи, без додатне провере исправности и тачности таквог говора. Ово ће бити резултат одвођења људи на странпутицу и искушење. Посланик, мир над њим, нас је упозорио о веровању изјава таквих особа. Хадиски учењаци ове хадисе узимају основом у потврђивању речи особа која нам долазе са различитим информацијама, приписујући то Божијем Посланику, мир над њим, без детаљне провере преносиоца, како би се утврдила исправност и истинитост говора.

Узрок великих људских лажи у овом нашем времену, постаје узрок да људи нису у стању да разликују вести које им долазе, тако да се више не може разликовати оно што је истинито од онога што је неистинито.

²³³ Хадис, бележи Муслим, 1/79, 80.

Велика појава лажног и ускраћивање истинског сведочења

У хадису Абдуллаха б. Мес'уда, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **”Пред Судњи дан ће се појавити ... лажно сведочење и ускраћивање истинског сведочења.”**²³⁴ (Муснед Ахмед, 5/333)

У лажно сведочење спада намерна лаж у изношењу било каквог сведочења. Лажно сведочење, као и ускраћивање истинског сведочења је узрок поништавање истине.

Узвишени Бог каже: **И не ускратите сведочење; ко га ускрати, срце његово ће бити грешно.** (Кур'ан, поглавље Ел-Бекара, 283)

Од Ебу Бекрета, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Били смо код Божијег Посланика, мир над њим, када је рекао: **“Хоћете ли да вас обавестим о највећим гресима (то је поновио три пута)? Чињење ширка (многобоштва) према Узвишеном Богу, непослушност према родитељима и лажно сведочење - или лажни говор - био је наслоњен па је сео; није престајао то понављати све док нисмо рекли (у себи) да хоће престати.”**²³⁵

²³⁴ Хадис, бележи Ахмед, 5/333.

²³⁵ Хадис, бележи Бухарија, 5/261.

Има ли данс ичега више од лажног и ускраћеног сведочења?!

Због своје тежине и опасности, Божији Посланик, мир над њим, је ову појаву упоредио са чињењем идолопоклонства и непослушношћу према родитељима. Лажно сведочење је узрок неправде, насиља, занемаривања људских права у новчаним и имовинским стварима. Та појава је доказ слабости веровања и одсуства страха од Милостивога.

Мноштво жена а мањкавост мушкараца

Од Енеса се преноси да је рекао: „Испричаћу вам хадис којег вам нико после мене неће испричати; Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, да је говорио: **“Од предзнака Судњег дана је мањкавост знања, појава и присутност незнања, појава неморала (блуда), повећан број жена и мањкавост мушкараца, тако да ће на једног управитеља доћи и по педесет жена.”**²³⁶

Било је речено: Узрок томе је засигурно велика присутност нереда, која ће узроковати разним убиствима, у којима ће највише страдати мушкарци, они су борци, за разлику од жена.

²³⁶ Хадис, бележи Бухарија, 1/178.

Учењак Ибн Хаџер каже: ”Предходно мишљење узимам са резервом, јер се у хадису Ебу Муса’а јасно каже: **“Мали број људи а велики број жена.”**²³⁷

Овај хадис нас упућује на јасан и очит знак, а не на било који други разлог. Пред сами Судњи дан Бог, слављен нека је Он, ће учинити да ће се мање рађати мушка деца а много више женска. Велики број женске популације бива одговарајућим узроком појаве незнања и подизања знања.²³⁸

Рекао сам: Ништа не спречава да буде онако како спомиње Ибн Хаџер, а и због неких других разлога који ће довести до смањења броја мушкараца а повећавања броја жена, као што су нереди који проузрокују ратове. У Муслимовој предаји се наводи доказ који нас упућује да је смањен број људи а велики број жена узрок нестанка људи а остајање жена. Оно што, у већини случајева, узрокује смањењу броја људи, јесу ратови. У Муслимовој предаји се наводи да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **”Нестаће људи, а остаће жене, тако да ће на једног управитеља доћи и по педесет жена.”**²³⁹

Овде се не жели потенцирати стваран број (педесет), јер у хадису Ебу Муса’а, нека је Бог задовољан са њим, се каже: **“Човек ће видети иза**

²³⁷ Хадис, бележи Муслим, 7/96.

²³⁸ Фетхул-Бари, 1/179.

²³⁹ Хадис, бележи Муслим, 16/221.

себе како га следи четредесет жена које са наслађују гледајући у њега.”²⁴⁰

Значи број се узима метафорички, а Бог, слављен нека је Он, најбоље зна.

Велики број изненадних смрти

Од Енеса б. Малика, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Посланик, мир над њим, рекао: **”Од предзнака Судњег дана ... појава изненадне смрти.”**

Ова појава је данас увелико присутна, великим бројем изненадних смрти. Видимо здравог човека који изненада умре. Овакво стање се данас, у нашем модерном свету, назива срчаним ударом. Разуман треба мало да се замисли, кајући се и враћајући се Узвишеном Створитељу, пре него што му дође изненадна смрт.

Имам Бухарија би говорио: “У слободно време искористи благодати молитве-клањања можда ти смрт неочекивано дође. Колико си само здравих, без болести видео које душа изненада напусти.”

Ибн Хаџер каже: “Најчуднија ствар је што се то (изненадна смрт) десило баш њему - тј. Бухарији или некоме од његових ближњих.”

²⁴⁰ Хадис, бележи Муслим, 7/96.

Међусобно непознавање

Од Хузејфе, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је рекао: Божији Посланик, мир над њим, био је упитан о Судњем дану? Па је одговорио:

”Знање о томе је код Мога Створитеља, о његовом наступању не зна нико други сем Њега, али ја ћу вас обавестити о његовим предзнацима, и ономе што ће се догодити пред само његово наступање. Пред његово наступање ће бити великих нереда и анархије.” Присутни су упитали: **О Божији Посланиче! О нeredу смо већ упознати, а шта је то анархија? Посланик, мир над њим, је рекао: “На Абесијском језику: убиство, међусобно непознавање, тако да скоро ни једна особа неће познавати другу.”**²⁴¹

До међусобног непознавања и запостављања ће доћи услед великих нереда, искушења и убистава међу људима, овладавању људи материјализмом, када свако буде радио само ради себе, не осврћући се на добробит других људи, нити на њихова права. Све то ће бити узроком проширености болне мржње. Особе ће живети у домену својих мишљења и својих страсти.

Неће постојати морални управитељи који би радили на људском међусобном упознавању. Неће

²⁴¹ Хадис, бележи Ахмед, 5/389.

бити верског братства које би их састављало на љубави према Узвишеном Богу и помагању у добротинству и честитости.

Таберани преноси од Мухаммеда б. Севкета да је рекао: “Дошао сам Ну’ајму б. Еби Хинду, који ми показа неколико страница, у којима је писало:

Од Ебу Убејде б. Ел-Церраха и Му’аз б. Цибела Омеру б. Ел-Хаттабу: „Селам алејке ... (спомињајући писмо, у којем стоји:) Причали смо о стварима овог уммета (народа) пред сам крај овога света, када ће видљиви пријатељи постати тајни непријатељи ... (потом спомену одговор Омера, нека је Бог задовољан са њим, њима, у којем се каже:

„Ваше писање у којем ме упозоравате о стварима овог уммета (народа) пред сам крај овога света, када ће видљиви пријатељи постати тајни непријатељи. Ви нисте једни од тих људи, а нити је то ово време. У том времену ће се појавити жеља и бојазан, жеља ће бити у смислу добара њиховог материјалног света.”

Повратак Арапске земље у облик пашњака и река

У предзнаке Судњег дана спада и повратак Арапске земље у облик пашњака и река; у хадису Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да

је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **“Неће наступити Судњи дан све док се не поврати Арапска земља у облик пашњака, река.”**²⁴²

У овом хадису имамо јасне доказе да је Арапска земља била у облику пашњака и река, и да ће се она поново повратити на исти облик на којем је била, у облику пашњака и река.

Имам Невеви каже, тумачећи значење повратка Арапске земље у облик пашњака и река: “То значи - а Бог најбоље зна - Арапи ће оставити и удаљиће се од земље, тако да ће она остати запостављена, непосијана и ненаводњавана. Све је то узрок мањкавости људи, великим бројем ратова, нагомилавањем нереди, близином Судњег дана, помањкања жудње, недовољно времена за остваривање жудњи и заинтересованости за то.”²⁴³

Мишљења сам да мишљење које заступа учењак Невеви, а Бог то најбоље зна, по питању тумачења хадиса, није меродавно. Арапска земља је неплодна и сушна, са малим бројем растиња. Већина вода се црпи из бунарева или настају спуштањем кише. Ако пољопривредници престану заливати своје усеве и ако престану да их обрађују, поседи ће засигурно изумрети и неће се моћи повратити у пашњаке и реке.

²⁴² Хадис, бележи Муслим, 7/97.

²⁴³ Невевијево тумачење Муслимове збирке хадиса, 7/97.

Спољашност хадиса нас упућује да ће Арапски градови обилувати водом, која ће тећи у облику река, од које ће настати много растиње, и претвориће се у пашњаке и шуме.

Овај став потврђује појава великог броја извора, који су изврли попут река, од којих је израсло много биља.

Биће онако како нас је обавестио искрени Посланик, мир над њим, како нам то преноси Му'аз б. Џебел, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао у бици на Тебуку:

”Сутра ћете доћи на извор у Тебуку, којем нећете успети доћи а већ ће се преобразити у реку. Ко од вас дође на ту реку, нека не узима ништа од воде док ја не дођем.” Када смо дошли до те реке затекли смо две особе. Извор је био у облику ремена на обући који се сужавао. Рекао је: **Божији Посланик, мир над њим, питао их је: ”Јесте ли ишта узимали од воде?”** Одговорили су: **Да.** Божији Посланик их је искритиковао и говорио им онолико колико је Бог хтео. Рекао је: **Потом су са извора захватили мало по мало воде, док се није сакупило мало више воде.** Рекао је: **Божији Посланик, мир над њим, је у тој води опрао своје руке и лице, и воду поново вратио у исту посуду. Извор је протекао обилном водом, или је рекао обилном реком... док се све особе нису напиле, а потом је Божији Посланик, мир над њим, рекао:**

”Бојим се о Му’азе, ако ти Бог подари дуг живот, да ћеш овде видети оно што ће напунити срца.”²⁴⁴

Изобиље кише а мањак биљака

Преноси се од Ебу Хурејре да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **„Неће наступити Судњи дан док земљу не захвати киша пред којом неће издржати куће од иловаче, него ће издржати само куће од дрвета.”²⁴⁵**

Преноси се од Енеса, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **„Неће наступити Судњи дан док људе не погоди свеобухватна киша од које неће ништа из земље никнути.”²⁴⁶**

Ако је киша узрок раста биљака, Божије је да створи (учини) оно што ће онемогућити овај узрок због постојања редоследа покретања узрока јер је Бог тај који ствара узроке и проузроковано, ништа Га не чини немоћним.

Преноси се од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **„Није сушна година да на вас не падне**

²⁴⁴ Хадис, бележи Муслим, 15/40-41.

²⁴⁵ Хадис, бележи Ахмед, 7554.

²⁴⁶ Хадис, бележи Ахмед, 3/140.

киша, него је сушна година да вам пада и пада а из земље ништа не никне.“²⁴⁷

Повлачење реке Еуфрат са брда злата

Преноси се од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Неће наступити Судњи дан док се Еуфрат не повуче са брда злата, брда због којег ће се људи међусобно убијати, од стотине ће бити убијено деведесет девет, сваки од њих ће тада рећи: „Да ми је да будем онај који ће остати жив.“**“²⁴⁸

Брдом злата се не мисли на нафту или црни петрол као што то сматра Ебу Убејје у свом коментару на Ибн Касимово дело Ен Нихаје, ел фитен вел мелахим, због следећег:

1. У тексту хадиса стоји: брдо од злата, а нафта у стварности није злато, зна се да је злато позната руда.

2. Божији Посланик, мир над њим, је обавестио о води која ће се повући са брда злата, брда које ће људи видети, а нафта се црпи машинама из дубоке унутрашњости земље.

²⁴⁷ Хадис, бележи Муслим, 18/30.

²⁴⁸ Хадис, бележи Бухари, 13/78.

3. Божији Посланик, мир над њим, посебно истиче Еуфрат од других мора и река, а нафта се добија из многобројних мора и делова земље.

4. Божији Посланик, мир над њим, је обавестио о сукобу око овог блага. Није се десило да су се људи сукобили приликом проналаска нафте у Еуфрату или другде. У другим предајама чак се забрањује оном ко присуствује овом благу да од њега узме било шта, а преноси се тако од Ебу Ка'ба: Људи ће се разилазити у стицању (тражењу) дуњалука (овог материјалног света). Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, да је рекао: „**Још мало па ће се Еуфрат повући са брда злата , ко буде томе присутан нека од њега не узме ништа.**“²⁴⁹

Онај ко сматра да се овим хадисом мисли на нафту обавезује га мишљење да је забрањено узети било шта од нафте, а то нико не каже.

Учењак Ибн Хаџер сматра смутњу и међусобно убијање разлогом забране узимања било чега од тог брда.

Разговор животиња и предмета са човеком

Од предзнака Судњег дана је и разговор животиња са човеком и разговор предмета са

²⁴⁹ Хадис, бележи Муслим, 18/19.

човеком. Обавестиће човека о ономе што се десило у његовом одсуству. Проговориће поједини делови човека. Тако ће бутине обавестити човека о делима његове породице у току његовог одсуствовања.

У хадису Ебу Хурејре стоји: „**Напао је вук стадо и узео једну овцу. Чобан га је следио и отргнуо овцу од њега. Потом се вук попео на оближње брдашце, сео је на стражње шапе па је рекао: -Отргнуо си ми нафаку којом ме Бог опскрбио. Човек је рекао: -Тако ми Бога, нисам видео вука да говори до данас.**“

Чуднији од тога је долазак човека у палмовик између два изгорела камењара, који нас је прецизно обавестио о оном што је било и што ће бити после нас, а човек је био један од јевреја. Човек је сав у чуду отишао Посланику, и казао му је шта се догодило, а Посланик му је поверовао и рекао му је: „**Доиста је то предзнак Судњег дана. Још мало па човек неће да изађе и да се врати кући а да му папуче и бич не кажу шта је његова породица радила у његовом одсуству.**“²⁵⁰

У Ахмедовој предаји од Ебу Сеида Ел Худрија, нека је Бог задовољан са њим, се спомиње прича од речи Божијег Посланика, мир над њим: „**Истину је рекао, тако ми Оног у чијој руци је моја душа, неће наступити Судњи дан док животиње не пропричају са људима, док крајеви бича и каиши**

²⁵⁰ Хадис, бележи Ахмед, бр. 8049.

папуча и бутине не кажу човеку шта је радила његова породица.“²⁵¹

Прижељкивање смрти због жестине несреће (искушења)

Преноси Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„Неће наступити Судњи дан док човек не прође поред гроба неког човека говорећи: Камо срећеда сам ја на његовом месту.“²⁵²

Од њега се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **„Тако ми Онога у чијој руци је моја душа, неће отићи (нестати) овај свет све док човек не прође поред гроба, не задржи се дуго пред тим кабуром и не каже: Камо среће да сам ја на месту становника овог гроба. А неће бити дужан. Само ће бити несрећан (и искушан).**

Прижељкивање смрти ће доћи са мноштвом смутњи, променом целокупног стања и изменом шеријата (верозакона).

Ово и ако се није десило, без сумње ће се десити. Ибн Мес'уд, нека је Бог задовољан са њим, је рекао: „Доћи ће време у којем кад би неко од вас

²⁵¹ Хадис, бележи Ахмед, 3/83, 84.

²⁵² Хадис, бележи Бухари, 13/81, 82.

нашао смрт на продају - купио би је, као што је речено - овај живот је живот у којем нема добра, када би се смрт продавала човек би је купио.“

Учењак Ираки каже: „Не мора то да буде у сваком месту, нити у сваком времену, нити код свих људи. Довољно је да се то обистини у појединим деловима у неком времену, а прижељкивање смрти поред гроба је знак о нереду тога доба који се спустио на људе. Човек не чезне за смрћу. Његова природа се узнемири док гледа мртваце и гробове. Његова нарав бежи од помисли за жудњом о смрти. Самоћа кабура (гроба) и забрањено прижељкивање смрти му је прихватљивије од жестине несреће и искушења. Овај хадис има за циљ да нас обавести о ономе шта ће бити а не да нам наметне шеријатски (верско-правни) пропис.²⁵³

Наговестио је Божији Посланик, мир над њим, људима жестину и патњу због које ће прижељкивати долазак Децала (Антихриста).

Тако Хузејфе, нека је Бог задовољан са њим, преноси хадис у којем Божији Посланик, мир над њим, каже: „**Доћи ће време у коме ће људи прижељкивати Децала (Антихриста). Цабир је упитао: А због чега? Због силне патње и терета, одговорио је Божији Посланик, мир над њим.**²⁵⁴

²⁵³ Види, „Фејдул-Кадир, 6/418., или Фетх, 13/75-76.

²⁵⁴ Хадис, бележи Таберани у „Евсету“, 7/284, 285.

Мноштво Римљана и њихова борба против муслимана

Ел Мустеврид ел Курешиј код Амр бин Аса, нека је Бог задовољан са њим, је казао: Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, да је рекао: **„Наступиће Судњи дан а Римљани ће бити најмногобројнији.“** Амр му је казао: Пази шта причаш. Причам оно што сам чуо од Божијег Посланика, мир над њим, одговори му је он.²⁵⁵

Авф бин Малик ел Ешце'и преноси да му је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **„Наброј шест предзнака Судњег дана ... па је споменуо: Потом ће наступити примирје између вас и Римљана, па ће они прекршити тај договор, доћи ће против вас под осамдесет бајрака, испод сваког бајрака дванаест хиљада.“**²⁵⁶

Џабир бин Семуре преноси од Нефи'а бин Утбета: „Били смо са Божијим Послаником, мир над њим,... запамтио сам од њега четворо: **„Борићете се против Цезире (Арапског полуотока оп.пр.) па ће је Бог отворити, затим против Перзије па ће је Бог отворити, затим против Византије па ће је Бог отворит, затим против Деџала (Антихриста) па ћете га савладати.“** Затим Нефи'а рече Џабиру:

²⁵⁵ Хадис, бележи Муслим, 18/22.

²⁵⁶ Хадис, бележи Бухари, 11/347.

Џабире, нећемо видети Деццала пре него ли покоримо Римљане.²⁵⁷

Опис борбе муслимана и Римљана се бележи у хадису (казивању) Јусејр бин Џабира: „Усковитлао се црвени ветар Куфом, дошао је човек и неуобичајено повикао: О Абдуллах бин Мес'уде, ово је Кијамет (Судњи дан)! Абдуллах се исправи из наслона и рече:

Неће наступити Судњи дан док не дође време у коме се мираз неће делити, а плену се не буде имао ко радовати. Потом руку усмери у правцу Шама и рече: Непријатељ се скупља против муслимана а и муслимани се скупљају против њих. Хоћеш рећи, Римљани? Упитао је. Да, Одговорио је. Биће то сукоб жестоких размера. Муслимани ће истурити своје јединице смрти, повратка без победе нема. Бориће се док се ноћ не испречи између њих. Без победника и без јединице. Затим ће муслимани истурити другу јединицу смрти. Повратка без победе нема. Бориће се до ноћи. Биће борба без победника и без јединице. Четвртог дана ће им се прикључити остатак муслимана. Бог ће учинити невернике пораженим. Биће побијени у невиђеној или до тада незапамћеној бици. У том сукобу ће чак и птице мртве падати. Стотину потомака на једног оца ће се пребројавати а наћи ће само једног преживелог. Којем плену ће се после тога радовати и коме ће мираз поделити? Док буду у таквом стању чуће за већу несрећу од те.

²⁵⁷ Хадис, бележи Муслим, 18/26.

Гласник ће донети вест: Деџал (Антихрист) вам је код породица! Побациће оно што је у њиховим рукама, кренуће, послаће десет коњаника у извидницу. Божији Посланик, мир над њим, је казао:

„Доиста знам њихова имена, имена њихових очева и боју њихових коња. Биће то најбољи коњаници или од најбољиих коњаника на земљи тога дана.“²⁵⁸

Овај рат ће се десити у Шаму, на крају времена, пре појаве Деџала (Антихриста). Упућују на то хадиси (казивања). Муслимани ће победити Римљане и то ће бити увод у освајање Цариграда.

Тако у хадису којег преноси Ебу Хурејре, Божији Посланик, мир над њим, је казао: **„Неће наступити Судњи дан док Римљани не дођу у Ел Е'амак и Дабик²⁵⁹, а док пред њих не изађе мединска војска од најбољих становника земље тог времена. Кад се поређају у редове Римљани ће рећи: „Не мешајте се између нас и оних које сте заробили од нас (а сад су муслимани)“. Муслимани ће одговорити: „Тако нам Бога, нећемо оставити своју браћу“, па ће се сукобити. Трећина ће побећи и њима Бог никад неће опростити. Трећина ће погинути и биће најбољи шехиди (борци на Божијем путу) код Бога. А трећина ће победити и никад више неће бити искушана. Освојиће**

²⁵⁸ Хадис, бележи Муслим, 18/24, 25.

²⁵⁹ Градови у Сирији, близу Халепа, види Муслимову збирку хадиса, 18/21.

Цариград. Док буду делили плен, сабљи обешених на маслине, међу њима ће ђаво повикати: Заиста је Месих (Антихрист) код ваших породица, а то ће бити дезинформација. Када дођу у Шам појавиће се. Док се буду спремали за борбу попуњавајући редове, почеће намаз и сићи ће Исус син Маријин.

Ебу Дерда, нека је Бог задовољан са њим, преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „Доиста ће зборно место муслимана на дан покоља бити у долини Ел Гута у близини града званог Дамаск, једног од најбољих градова Шама.“

Ибн Мунир каже: Прича о Римљанима до данас није употпуњена, не знамо да су се борили на копну у толиком броју. Та прича је од догађаја који се још нису догодили. У њој је радосна вест и опомена, упућује на коначну победу верника, упркос бројности непријатеља, радује наговештајем многобројности муслиманске војске.²⁶⁰

Освојање Цариграда (Константинопоља)

Од предзнака Судњег дана је и освајање града Цариграда- пре појаве Деџала (Антихриста) - од стране муслимана. Хадиси (казивања) упућују на то да „ће освајање бити после сукоба са Римљанима у

²⁶⁰ Види, „Фетхул-Бари“, 6/278.

великом страдању и победе муслимана над њима, тада ће муслимани кренути према Цариграду, Бог ће им га отворити без борбе, њихово оружје ће бити текбир (Аллаху екбер) – (Бог је највећи) и техлил (ла илахе иллеллах) – (Нема другог Бога осим једног Бога).

Ебу Хурејре преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Јесте ли чули за град чија је једна половина на копну а друга у мору? -Јесмо Божији Посланиче. - Неће наступити Судњи дан док седамдесет хиљада синова Ишакових не крену на њега. Кад стигну - спустиће се, неће се борити оружјем нити ће стрелу одапети. Рећи ће: Ла илахе иллеллаху (Нема другог Бога осим једног Бога), Аллаху екбер (Бог је највећи) а половина тога града ће пасти.**“ Севр, један од равија (преносилаца) каже: „Нисам сигуран да ли је то половина која је у мору“, „затим ће рећи други пут: **Ла илахе иллеллаху (Нема другог Бога осим једног Бога), Аллаху екбер (Бог је највећи) па ће им се отворити, ући ће у њега. Док буду делили плен гласник ће повикати: Деџал (Антихрист) се појавио! Оставиће све и вратиће се.**²⁶¹ Јавља се нејасноћа у хадису код речи: **Кренуће на њега седамдесет хиљада синова Исхакових** - кад се зна да су Римљани потомци Исхакови. Порекло воде од 'Ајса сина Ишакова сина Божијег посланика и

²⁶¹ Хадис, бележи Муслим, 18/43-44.

пријатеља Аврама, мир над њим. Нејасноћа је у томе како ће Цариград освојити они?!

Учењак 'Ијад сматра да у већини Муслимових збирки стоји - од потомака Исхакових, затим каже: „Неки кажу познато и запамћено је - од потомака Исмаилових- на то упућује смисао хадиса јер се мисли на Арапе“!!!

Учењак Ибн Кесир сматра да хадис упућује на то како ће Римљани примити Ислам на крају времена па ће можда Цариград освојити скупина њих, као што је речено у претходном хадису: **Кренуће седамдесет хиљада синова Исхакових.**²⁶² Образлаже то похвалом њима у хадису Мустеврида ел Курешија који каже: Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, који каже: **„Наступиће Судњи дан а Римљани ће бити најмногбројнији народ.“** Амр бин Ас му је рекао: „Пази шта причаш.“ „Причам оно што сам чуо од Божијег Посланика, мир над њим“, одговори он. Амр му је рекао: „Можда то образлажеш тиме што поседују четири одлике: благи у смутњи, брзи у освешћивању после несреће, брзо се враћају након узмицаја, добри су према сиромашнима, сирочади и слабима, а пета одлика је лепа све то их штити од неправде владара.“²⁶³

Сматрам доказом да ће Римљани примити Ислам на крају времена претходни хадис Ебу Хурејре

²⁶² Невевијев коментар Муслимове хадиске збирке, 18/43, 44.

²⁶³ Невевијев коментар Муслимове хадиске збирке, 18/22.

о сукобу са Римљанима када Римљани рекоше муслиманима: „**Пустите нас да се боримо против оних које сте заробили од нас, а муслимани ће рећи: Тако нам Бога ми не напуштамо нашу браћу**“²⁶⁴. Дакле Римљани су тражили од муслимана да их оставе да се боре против оних који су раније били заробљени па су примили Ислам, а муслимани су то одбили образлажући то тиме да онај ко прихвати Ислам бива нашом браћом, никоме га не остављамо. А сама чињеница да је већина муслиманске војске од бивших неверника није чудна.

Невеви каже: „Ова пракса је присутна у нашем времену, чак већина Исламских војника у Шаму и Мисру су бивши заробљеници који данас, Богу хвала заробљавају противнике невернике. Таквих је у нашем времену пуно, на хиљаде заробљених одједном. Хвала Богу на појави и величини Ислама.

У прилог тврдњи да ће потомци Исхака освојити Цариград је и податак да ће број војника Римљана достићи милион. Неки ће бити убијени, други ће примити Ислам и бити у саставу муслиманских снага које ће освојити Цариград, а Бог опет најбоље зна.

Освојење Цариграда без борбе се још није десило. Тирмизи од Енес бин Малика, нека је Бог задовољан са њим, бележи речи:

„Освојење Цариграда је са Судњим даном.“

²⁶⁴ Невевијев коментар Муслимове хадиске збирке, 18/21.

Потом Тирмизи каже: „Махмуд каже (мисли се на Гејлана учитеља Тирмизијиног): „Овај хадис је гариб (необичан), Цариград је град Римљана, биће освојен са појавом Деџала (Антихриста), а Цариград је освојен у време неких од асхаба (следбеника) Божијег Посланика, мир над њим.“²⁶⁵

Међутим, тачно је да Цариград није освојен у доба асхаба (прве генерације муслимана). Муавија, нека је Бог задовољан са њим, је слао војску на Цариград под водством његовог сина Језида, војску у којој је био и Ебу Ејјуб ел Енсари, али га нису освојили. Потом га је опседао Меслеме бин Абдул Мелик и такође га није освојио, али се успео нагодити са становницима Цариграда да у њему саграде месџид (џамију).²⁶⁶

Освајање Цариграда од стране Турака такође је било са борбом. Данас је он у рукама неверника²⁶⁷ и биће освојен задњим освајањем онако како је о томе обавестио Посланик, мир над њим.

Освајање Цариграда радошћу наговештеној у хадису (казивању) ће се догодити у ближој или даљој будућности коју зна само Узвишени Бог и то ће бити истинско освајање када се муслимани врате вери од које су се окренули. Што се тиче освајања Турака које

²⁶⁵ Предање, Тирмизи, 6/498.

²⁶⁶ Види „Ен нихаје фил фитен мелахим“, 1/62.

²⁶⁷ Књига је писана осамдесетих година, када су на власти били Ататуркови наследници, атеисти и љутити непријатељи ислама и муслимана. (оп. рев.).

је било пре нашег времена оно је увод великог освајања. Осим тога Цариград је изашао из руку муслимана оног дана кад је Турска влада прогласила неисламску владу, неверску (лаичку), када је ратификовала уговоре са неверницима, Божијим непријатељима и када је почела судити Турским законом незнабожачким и неверничким.

А вратиће се исламско освајање овог града, ако Бог да, онако како нас је о томе обрадовао Божији Посланик, мир над њим.²⁶⁸

Долазак Кахтанца

На крају времена ће се појавити човек из племена Кахтан. Људи ће му се покорно одазвати. То ће наступити са променом времена, због тога га учењак Бухари спомиње у поглављу - промена времена.

Бележи Ахмед и два учењака од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **„Неће наступити Судњи дан док не изађе човек из племена Кахтан, водиће људе својим штапом.“**²⁶⁹

²⁶⁸ “Хашијетул Умдету тefсир ан ибн Кесир“, 2/256.

²⁶⁹ Хадис, бележи Ахмед, 18/ 103., 9395., и Бухари, 13/76., Муслим, Муслим, 18/36.

Куртуби је казао: „Речи - водиће људе својим штапом - је метафора о животу људи, њиховој поводљивости и слагању са њим. Свакако да и само спомињање штапа упућује на његову грубост и жестину према њима.“²⁷⁰

Сматрам да је то тако, вођење људи штапом метафора покорности њему и његовој заповеди. Само се речи Куртубија о његовој грубости не односе на све људе, него само на грешнике. Кахтанац ће да буде добар човек. Судиће праведно. То потврђује предаја Ибн Хаџера од Ну'ајм бин Хамаде да он јаком предајом преноси од Абдуллах бин Амра да је споменуо халифе а потом: и човек из племена Кахтан.

Такође и предаја доброг сенеда (повезаности између преносилаца хадиса) од Ибн Аббаса: „И човек из племена Кахтан, сви су добри“.²⁷¹

Када је Абдуллах бин Амр бин ел Ас, нека је Бог задовољан са њим, говорио да ће Кахтанац бити краљ, наљутио се Муавија, нека је Бог задовољан са њим, устао је, захвалио се Богу онако како Му доликује и рекао: Обавештен сам да неки од вас казују речи којих нема ни у Кур'ану нити у хадисима Божијег Посланика, мир над њим, Они су ваше незналице. Добро се чувајте жеља које заводе оне који их говоре. Ја сам чуо Божијег Посланика, мир над њим, како каже: „Доиста власт припада Курејшу.

²⁷⁰ Ет- Тезкире, 635.

²⁷¹ Фетхул-Бари, 6/535.

У томе им нико раван није. Ко се успротиви томе Бог ће га на лице оборити. И тако ће бити док Курејшије буду вери привржени.²⁷²

Негирање Муавије је дошло из бојазни од нечије помисли о томе како је хилафет (власт) дозвољен другима, мимо Курејшија. Муавија није негирао долазак Кахтанца. У хадису Муавије стоји: - **„Све док Курејшије буду привржени вери, а ако је не буду успостављали, губе право власти.“** Тако се и догодило. Људи су се покоравали Курејшијама док није ослабила приврженост Курејшија вери, па је ослабила њихова власт и прешла другима.

Овај Кахтанац није Ел Џехџах. Кахтанац је слободан из племена Кахтан којем припадају становници Јемена из племена Хамир, Кенде, Хемедан и други. А Ел Џехџах води порекло од робља. У прилог томе је и предаја Ахмеда од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **„Неће нестати ноћи ни дана док не завлада један од робова, зваће га Џехџах.“**²⁷³

²⁷² Хадис, бележи Бухари, 6/532, 533.

²⁷³ Хадис, бележи Ахмед, 8346., и Муслим, 18/36.

Борба против Јевреја

Од предзнака Судњег дана је и борба муслимана против Јевреја која ће се догодити на крају времена.

Разлог борбе ће бити то да ће Јевреји бити војска Децалова (Антихриста), њима ће се супротставити војска Исуса, мир над њим, - а то су муслимани.

Сукоб у којем ће дрво и камен проговорити: „О муслиману, о Божији робе, иза мене је Јевреј. Дођи и убиј га.“

Муслимани су се борили против Јевреја још у доба Божијег Посланика, мир над њим. Победили су их и протерали су их са Арапског полуотока, следећи речи Божијег Посланика, мир над њим: „**Сигурно ћу протерати Јевреје и Хришћане са Арапског отока и на њему неће остати нико осим муслимана.**“²⁷⁴

Међутим тај сукоб није био од предзнака Судњег дана о којим говоре хадиси. Божији Посланик је наговестио борбу муслимана против Јевреја када се појави Децал (Антихрист) и када сиђе Исус, мир над њим.

Учењак Ахмед бележи од Семуре бин Џундуба дугачак хадис који је изговорио Божији Посланик, мир над њим, на хутби онога дана кад је наступило помрачење Сунца....(у њему је споменуо Децала

²⁷⁴ Хадис, бележи Муслим, 12/92.

(Антихриста)) и рекао: „Верници ће се окупити у Бејтул Макдису²⁷⁵. Потрешће их жесток потрес. Затим ће Бог, слављен нека је Он, уништити Деццала (Антихриста) и његову војску, чак ће корен, или је рекао - темељ зида.“ Хасан ел Ешјеб је казао: „Корен дрвета, дозивати и рећи: О верниче, или је рекао: О муслиману ово је Јевреј, или је рекао: Ово је неверник, дођи и убиј га.“

Каже: То ће бити тако, бићете затечени замршеношћу тих ствари. Питаћете се међусобно: Да ли је ваш Посланик споменуо нешто од тога?

Бухари и Муслим бележе од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Неће наступити Судњи дан док муслимани не зарате са Јеврејима, а муслимани ће их поразити. Жидови ће се сакрити иза камења и дрвећа па ће камен и дрво проговорити: О муслиману, о Божији робе. Овде иза мене је Јевреј, дођи и убиј га. Једино дрво ел-Гаркад неће говорити јер је то дрво Јевреја²⁷⁶.**

Из контекста хадиса (казивања) се може схватити да је говор камена и дрвета стваран. То је стога што је прича предмета чврста у бројним хадисима који не говоре само о борби против Јевреја. Већ сам о томе посебно говорио јер је и то од предзнака Судњег дана.

²⁷⁵ Џамија Ал-Акса у Јерусалиму у Палестини.

²⁷⁶ Хадис, бележи Бухари, 6/103., и Муслим, 18/44-45.

Ако ће предмети тада проговорити онда нема потребе говор камена и дрвета посматрати у пренесеном значењу, као што то тврде неки учењаци. Доиста не постоји доказ који нас обавезује да израз посматрамо изван његове стварности (правог значења).

Говор предмета се спомиње и у Кур'ану, као на пример у речима Узвишеног:

Аллах који је дао способност говора сваком бићу, обдарио је даром говора и нас, одговориће (делови тела- оп.пр.). (Куран, поглавље Фуссилет, 21.)

Или речи Узвишеног:

И не постоји ништа што Га не велича, хвалећи Га, али ви не разумете величање њихово. (Куран, поглавље Ал Исра, 44.)

Бележе се речи Ебу Умаме ел Бахилија, нека је Бог задовољан са њим: „Одржао је Божији Посланик, мир над њим, хутбу, већина реченог је било о Децалу (Антихристу). Упозорио нас је на њега, споменуо је његов долазак, затим силазак Исуса, мир над њим, да га убије, па је рекао“: „**Рећи ће Исус, мир над њим: Отворите врата! Па ће отворити, иза њих ће бити Децал (Антихрист) а са њим седамдесет хиљада Јевреја, сви наоружани кратким сабљама. Када га буде Децал (Антихрист) погледао почеће да се топи као што се со топи у води, затим ће се удаљити бежећи. Исус, мир над њим, ће тада рећи: Вера је ударац за тебе,**

нећеш ме претећи у њему, па ће га стићи код Источних врата и убиће га. Тако ће Бог, слављен нека је Он, поразити Јевреје. Неће остати ништа од онога што је Бог створио иза чега ће се Јевреј сакрити а да не проговори Божијом дозволом. Ни камен, ни дрво, ни зид, ни животиња. Једино ће Гаркад (горушица) ћутети јер је то њихово дрво. У хадису се јасно указује на говор предмета.²⁷⁷

Такође само изузимање горушице (Гаркад) из предмета који обавештавају о Јеврејима, јасно упућује да је реч о стварном говору, јер да се хтела метафора онда ово изузимање не би имало значење, (било би безначајно). Ако бисмо пак узели говор предмета у пренесеном значењу онда борба против Јевреја не би била чудо на крају врамена. Њихов пораз од муслимана би био као пораз свих других неверника пред муслиманима, а о којима се не спомиње оно што би упућивало на скривање и говор предмета. Ако помно проучимо хадис уочићемо чуђење које ће се догодити на крају времена а биће од предзнака Судњег дана. Све то упућује на стварност говора предмета у борби против Јевреја, а не о метафори, о Јеврејској немоћи да се одбране од муслимана.

²⁷⁷ Хадис, бележи Ибн Маџе, бр. 4077.

Чишћење Медине од покварењака и њено рушење на крају времена

Подстицао је Божији Посланик, мир над њим, на становање у Медини. Бодрио је на то и обавестио је да нико неће да напусти Медину зато што му се у њој не свиђа а да га Бог, слављен нека је Он, неће у њој заменити са бољим од њега.

Обавестио је да ће од предзнака Судњег дана бити прочишћење Медине од њених покварењака, који су најгори људи, као што ковач чисти јаловину гвожђа.

Бележи Муслим од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Доћи ће време када ће човек позвати стричеве и рођаке говорећи: Дођите у изобиље, дођите у изобиље, а Медина им је боља кад би само знали. Тако ми Онога у чијој је руци моја душа нико је неће напустити презирући је а да га Бог неће заменити бољим од њега. Доиста је Медина попут меха који одваја нечистоћу. Неће наступити Судњи дан све док се Медина не очисти од покварењака као што мех чисти јаловину од гвожђа.**“²⁷⁸

Учењак 'Ијад ово чишћење посматра у времену Божијег Посланика, мир над њим, јер хиџру

²⁷⁸ Хадис, бележи Муслим ,бр. 9/153.

(пресељење) и боравак у Медини није могао учинити нико осим чврстог верника, а лицемери и незналице нису могли издржати жестину недаће у њој, тако да не могу рачунати ни на награду у томе.

Невеви то смешта у време Деццала (Антихриста), а избор учењак 'Ијада му се чини мало могућим, те спомиње могућност овог догађаја у различитим временским раздобљима.

Ибн Хаџер спомиње могућност догађања у оба времена:

- Време Божијег Посланика, мир над њим, потврђујући то случајем бедуина забележеног у збирци Бухарије од Џабира, нека је Бог задовољан са њим: „Дошао је бедуин Посланику, мир над њим, и дао му је присегу за Ислам. Потом је дошао сутрадан и рекао: „Истерај ме из Медине!“ Посланик је то одби три пута и рече му: Медина је попут меха, одваја прљавштину а оставља лепоту.²⁷⁹

- Друго време је време Деццала (Антихриста) као што Бухарија бележи хадис Енес ибн Малика, нека је Бог задовољан са њим, у којем је Божији Посланик, мир над њим, споменуо Деццала (Антихриста) и рекао: „Потом ће се Медина са својим становништвом три пута затрести па ће

²⁷⁹ Хадис, бележи Бухари, 4/96.

Бог, слављен нека је Он, из ње извести сваког неверника и лицемера.²⁸⁰

Што са пак тиче периода између та два времена овај хадис се не односи на њега. Много је вредних асхаба (следбеника) који су напустили Медину после смрти Божијег Посланика, мир над њим, као Муаз ибн Џебел, Ебу Убејде, Ибн Мес'уд, Алија; Талха, Зубејр, Аммар и друга најбоља створења.

Све то указује да се хадисом (казивањем) желело истаћи одређено време и људи над другима, доказујући то речима Узвишеног: **А има их и међу становницима Медине који су у лицемерству спретни, а лицемер је без сумње, неваљалац.**

(Куран, поглавље ет-Тевба, 101.)²⁸¹

Што се тиче потпуног одласка људи из Медине то ће се десити на крају времена, пред сами почетак Судњег дана.

У хадису Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, стоји: Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, кад је рекао: **Напустићете Медину у добру у којем је била. У њу неће нико улазити осим звери - мисли се на грабљивице, животиње и птице. Задњи ће у њој остати два чобана из племена Музејна. Ићи ће у Медину гонећи овце а у Медини**

²⁸⁰ Хадис, бележи Бухари, 4/95.

²⁸¹ Види, „Фетхул-Бари“, 4/88.

ће наћи дивљину. Ићи ће док не стигну до последње падине. Ту ће пасти на лица.²⁸²

Имам Малик бележи хадис Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, у којем Божији Посланик, мир над њим, каже: **Сигурно ћете оставити Медину са најлепшим што је у њој па ће ући пас или вук и мокрити на зид месцида (џамије) или на минбер. Упиташе: Божији Посланиче, чији ће бити плодови тога времена? Звери, птица и грабљивица, одговори он.**²⁸³

Ибн Кесир каже: Сврха хадиса је указати на то да ће Медина остати читава у данима Деџала (Антихриста), таква ће бити и у времену Исуса, мир над њим, све док Исус, мир над њим, не умре и не буде покопан у њој, затим ће се срушити после тога.²⁸⁴

Затим је споменуо хадис Џабира, нека је Бог задовољан са њим: „Пренео ми је Омер бин Хаттаб, нека је Бог задовољан са њим, да је чуо Божијег Посланика, мир над њим, кад је рекао“: **„Путоваће коњаник до обронака Медине а затим ће рећи: У овом граду је некада било много муслимана.“**²⁸⁵

Ибн Хаџер каже: „Пренеси Омер бин Шуббе исправну предају од Авф бин Малика у којој стоји“: „Ушао је Божији Посланик, мир над њим, у месцид

²⁸² Хадис, бележи Бухари, 5/89, 90.

²⁸³ Види, “Ел-Мувета“, 2/888.

²⁸⁴ Види, „Ен-Нихаје, ел фитен вел мелахим“, 1/158.

²⁸⁵ Хадис, бележи Ахмед, 1/124.

(цамију) па нас је погледао и рекао“: **Бога ми, сигурно ће понижени становници Медину оставити четрдесет година грабљивицама, птицама и зверима.**“ Потом Ибн Хаџер каже: „Ово се сигурно још није догодило“.²⁸⁶

Све ово упућује на то да ће потпуно напуштање града Медине бити на крају времена. Након изласка Деџала (Антихриста) и спуштања Исуса сина Маријиног, мир над њим.

Могуће је да се то догоди са појавом ватре која ће терати људе, и то ће бити последњи предзнак Судњег дана и први знак почетка Смака света јер после овог предзнака нема ништа осим Смака света.

Потврђује то и хадис Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим: „**Последњи који ће остати у њој су два чобана из Музејне, желеће Медину, терајући овце, а наћи ће је дивљом**²⁸⁷, значи: напуштеном од људи или настезеном зверима, а Бог, слављен нека је Он, опет, зна најбоље.

Слање благог поветарца који ће узимати душе верника

Од предзнака Судњег дана је и слање благог поветарца који ће узимати душе верника па неће на

²⁸⁶ *Фетхул Бари*, 4/90.

²⁸⁷ Хадис, бележи Бухари, 4/89, 90.

земљи остати нико ко ће говорити: Бог, Бог. Остаће само неваљали људи. Над таквима ће наступити Катаклизма.

У опису овог ветра стоји како је он мекши од свиле. Можда је то Божија почаст према његовим слугама верницима у времену препуном кушњи и зла.

У подужем хадису Неввас бин Сем'ана о Децалу (Антихристу), силаску Исуса, мир над њим, Гогу и Магогу стоји: **„Бог ће послати леп ветар, прихватиће их испод пазуха, узеће душу сваког верника и муслимана, остаће само зли људи који ће се ускомешати попут магараца. Над таквим ће наступити Судњи дан.**²⁸⁸

Бележи Муслим од Абдуллах бин Амра, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Појавиће се Децал** (па је споменуо хадис и у њему:) **Бог, слављен нека је Он, ће послати Исуса сина Маријиног који ће личити као Урве бин Мес'уд** (један од асхаба, оп. рев.), **тражиће Децала (Антихриста), наћи ће га и уништитиће га. Затим ће проћи седам година а између двојице људи неће бити злобе. Затим ће Бог, слављен нека је Он, из правца Шама послати хладан ветар од којег нико на земљи у чијем срцу буде трун веровања неће преживети. Чак и кад би се неко од**

²⁸⁸ Хадис, бележи Муслим, 18/70.

вас сакрио у пећину ветар би у њу продро и душу му узео.²⁸⁹

Хадиси упућују на то да ће се овај ветар догодити после силаска Исуса, мир над њим, после убиства Деџала (Антихриста) и уништења Гога и Магога.

Такође ће се догодити овај ветар после изласка Сунца са Запада, после појаве животиње и осталих великих предзнака Судњег дана.²⁹⁰

Стога је његова појава врло близу појави Судњег дана. Овај хадис није у супротности са хадисом: „Скупина моје заједнице (народа) неће престати да се бори на Истини и биће супериорна до Судњег дана.“²⁹¹ Или са предајом: „Јасни на Истини, неће им шкодити они што их напусте, све док не дође Божија наредба, а они буду такви.“²⁹²

Мисли се на то како ће остати на Истини све док их овај благи поветарац не усмрти пред сами Судњи дан. А Божија наредба значи дување тог ветра.²⁹³

У хадису Абдуллах бин Амра стоји како ће се овај ветар појавити из Шама, као што смо споменули.

А у хадису Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, се каже како је Божији Посланик, мир над

²⁸⁹ Хадис, бележи Муслим, 18/75, 76.

²⁹⁰ Види, “Фејдул-Кадир”, 6/417.

²⁹¹ Хадис, бележи Муслим, 2/193.

²⁹² Хадис, бележи Муслим, 13/65.

²⁹³ Хадис, бележи Муслим, 2/132.

њим, рекао: „Доиста ће Бог, слављен нека је Он, послати ветар из Јемена мекши од свиле. Неће оставити никога ко у срцу буде имао колико трун веровања а да га не усмрти.“²⁹⁴

Одговор је могућ на један од два начина:

1. Могуће је да се ради о два ветра: из Шама и из Јемена.

2. Могуће је да ће почетак тог ветра бити из једног од ова два места, затим ће се сусетићи и ту се проширити.

А Бог, слављен нека је Он, најбоље зна.²⁹⁵

Скрнављење Свете џамије у Меки и рушење Кабе

Неће оскрнавити свету џамију нико осим њен становник у Меки, а њени становници су муслимани.²⁹⁶ Када то учине снаћи ће их пропаст. Затим ће се појавити човек из Хабеша (Абесиније) звани Зу Сувајкатен развалиће Кабу камен по камен, покрасће њене наките и згулиће њен огртач. То ће се догодити на крају времена, када на земљи неће остати нико ко ће говорити Боже, Боже. Због тога се након

²⁹⁴ Хадис, бележи Муслим, 2/132.

²⁹⁵ Невевијев коментар муслимове збирке хадиса, 2/132.

²⁹⁶ Види, “Фетхул-Бари”, 3/462.

овог рушења Каба никад више неће саградити, како о томе говоре веродостојни хадиси.

Бележи учењак Ахмед од Сеид ибн Сем'ана да је чуо Ебу Хурејру, како прича Ебу Катаде, да је чуо Божијег Посланик, мир над њим, кад је рекао: „**Даће присегу Исламу између Рукна и Мекаму Ибрахима**, (два краја, ћошка Кабе, оп. рев.) **Кућу неће скрнавити нико осим њен становник, па кад је оскрнавe не питај о уништеним Арапима. Потом ће доћи Абесинци и потпуно ће је разрушити и никада више саграђена неће бити. Они су ти који ће однети њено благо.**”²⁹⁷

Преноси се од Абдуллах ибн Омера да је чуо Божијег Посланика, мир над њим, кад је рекао: **Срушиће Кабу Зу-Сувејкатејн, из Хабеша, опљачкаће њено благо и стргнути њен огртач. Као да гледам у њега: ћелав спреда, искривљених зглобова, удараће по Каби његовим појасом и крампом.**”²⁹⁸

Бележи Ахмед и два учењака (Бухарија и Муслим) од Ебу Хурејре да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Срушиће Кабу Зу Сувејкатејн из Хабеша.**”²⁹⁹

Такође Ахмед и Бухарија бележе од Ибн Аббаса, нека је Бог задовољан са њим, како је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Као да га гледам:**

²⁹⁷ Хадис, бележи Ахмед, 15/35.

²⁹⁸ Хадис, бележи Ахмед, бр. 7053.

²⁹⁹ Хадис, бележи Ахмед, бр. 9394.

црн, шепав, руши је камен по камен (мисли се на Кабу).“³⁰⁰

Бележи Ахмед од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **На крају времена ће се појавити Зу Сувејкатејн на Каби** - преносилац каже: Сматрам да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **и мислим да ће је срушити.**³⁰¹

Ако би се рекло да су ови хадиси опречни речима Узвишеног: **Зар не видите да смо Харем светим и безбедним учинили.** (Куран, поглавље Анкебут, 67.)

Да Бог је, слављен нека је Он, заштитио Меку од напада слонова и онемогућио њихове власнике да сруше Кабу, али она тада није била Кибла. Како ће онда њоме завладати Хабешије након што је постала Кибла свих муслимана?!

Одговор на овакве претпоставке је: рушење Кабе ће се десити на крају времена, уочи Судњег дана, кад на земљи не остане нико ко говори Боже, Боже (Аллах, Аллах). Стога у Ахмедовој предаји од Сеид бин Сем'ана стоји: **Никад више након тога неће бити поправљена.**

То је, дакле, безбедан Харем док га не оскрнавe његови становници.

³⁰⁰ Хадис, бележи Ахмед, 2010.

³⁰¹ Хадис, бележи Ахмед, 8080.

У Курану нема доказа за трајну сигурност свете џамије у Меки која се спомиње у поглављу Курана.

Рат у Меки се догађао неколико пута. Најжешћи се свакако догодио у доба Карамита, у четвртом хиџретском веку. Побили су много муслимана, ишчупали црни камен (хаџерул есвед), однели су га у њихово место пребивалишта и након дуго времена су га вратили.

Упркос свему томе што се десило није било супротно племенитом стиху јер су то учинили муслимани и они који припадају њима.

То је идентично предаји учењака Ахмеда да свету џамију неће оскрнавити нико осим сами муслимани, па се десило онако како је то наговестио Божији Посланик, мир над њим, и то ће се сигурно десити на крају времена.

Након тога се Каба неће поново оспособити, онда када на земљи не буде било ниједног муслимана.³⁰²

³⁰² Види, „Фетхул-Бари“, 3/461-462.

ДРУГИ ДЕО

ВЕЛИКИ ПРЕДЗНАЦИ СУДЊЕГ ДАНА

- Предговор
- Прва студија: Мехдија
- Друга студија: Деџал (Антихрист) преварант
- Трећа студија: Силазак Исуса, мир над њим
- Четврта студија: Гог и Магог
- Пета студија: Три помрачења
- Шеста студија: Дим
- Седма студија: Излазак Сунца са Запада
- Осма студија: Животиња
- Девета студија: Ватра која тера људе

ПРЕДГОВОР

Редослед догађања великих предзнака Судњег дана

Нисам нашао јасан текст који би прецизирао редослед догађања великих предзнака Судњег дана. Они се спомињу у хадисима заједно без редоследа. Њихово спомињање по реду не обавезује и њихово догађање по споменутом редоследу.

Везани су везником вав (ع) а он у арапском језику не обавезује редослед. Текстови у редоследу се разликују један од другог. Како би то било јасније навешћу пример неких од тих хадиса који спомињу све велике предзнаке Судњег дана или неке од њих:

1. Бележи учењак Ахмед од Хузејфе бин Усејд ел Гаффарија, нека је Бог задовољан са њим, да је рекао: „Дошао нам је Божији Посланик, мир над њим, а ми смо размишљали. Рекао је: **„О чему размишљате?**

Одговорили смо: **О Судњем дану.** Рекао је:

„Доиста неће наступити док не видите пре њега десет знакова, па је споменуо: Дим, Деџала (Антихриста), животињу, излазак Сунца са Запада, спуштање са небеса Исуса, мир над њим, сина Маријиног, Гог и Магог, три помрачења сунца: помрачење са Истока, помрачење са Запада и

помрачење на Арапском полуотоку, а последњи од њих је ватра из Јемена која ће терати људе њиховом окупљању.³⁰³

Муслим бележи овај хадис од Хузејфе бин Усејда са другом изјавом у којој стоји:

Доиста Судњи дан неће наступити док се не деси десет знакова: помрачење са Истока, помрачење са Запада, помрачење на Арапском полуотоку, Дим, Деџал, животиња из земље, Гог и Магог, излазак Сунца са Запада и ватра из дубине Адена која ће гонити људе. У другој предаји стоји: А десети је силазак Исуса сина Маријиног.³⁰⁴ Ово је један хадис од истог преносиоца у којем се редослед разликује.

2. Бележи муслим од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Пожурите са добрим делима пре него што се догоди шесторо: излазак Сунца са Запада, или Дим, или Деџал, или животиња или оно што се тиче посебно вас**³⁰⁵ **или оно што се тиче свих**

³⁰³ Хадис, бележи Муслим, 18/27,28., са Невевијем коментаром.

³⁰⁴ Хадис, бележи Муслим, 18/28, 29., са Невевијем коментаром.

³⁰⁵ У коментару стоји „И каже Хишам: „оно што се тиче посебно вас је смрт, а оно што се тиче свих вас је Судњи дан.“ Муслим, 18/87, са Невевијевим коментаром.

вас.³⁰⁶

Муслим бележи овај хадис од Ебу Хурејре али и са другим речима: **Пожурите са пословима пре него што се догоди шесторо: Деџал и Дим и животиња из земље и излазак Сунца са Запада и оно што се тиче свих вас и оно што се тиче искључиви сваког појединца.**³⁰⁷

И овај хадис је такође још један хадис од истог преносиоца са различитм редоследом предзнака, као и са различитим везником на арапском језику, а ни један од њих не упућује на редослед.

Оно што је могуће је спознаја неких од предзнака путем догађања једних непосредно након других као што се спомиње у неким предајама. Такав је и хадис Неввас бин Сем'ана којег ћемо споменути касније, ако Бог да, у том хадису се спомињу неки знакови по редоследу догађања. Тако се прво спомиње излазак Деџала (Антихриста) пред људе, затим силазак Исуса, мир над њим, који ће га убити, затим појава Гога и Магога у времену Исуса, мир над њим и спомињање његове молбе Богу за њихово уништење.

Такође се спомиње у појединим предајама да је први предзнак тај и тај, у неким да је последњи тај и тај, па и поред тога постоји опречност међу

³⁰⁶ Хадис, бележи Муслим, 18/87., са Невевијевим коментаром.

³⁰⁷ Исти извор.

учењацима који је први и то још од времена асхаба, нека је мир над њима.

Тако Ахмед и Муслим бележе од Ебу Зурре: „Седели су код Мерван бин Хакема тројица муслимана, па су га чули како је казао да је први знак појава Деџала (Антихриста). На то је Абдуллах бин Омер, мир над њим, рекао: То што је рекао Мерван није ништа. Чуо сам Божијег Посланика, мир над њим, да је рекао: **Доиста је први предзнак излазак Сунца са Запада и излазак животиње на људе у јутарњем времену.** Које год од ово двоје се пре догоди, непосредно после тога ће се догодити и друго. Ово је Муслимова верзија.

Учењак Ахмед додаје у својој предаји: „Рекао је Абдуллах - а читао је књиге“: „Мислим да ће се прво десити излазак Сунца са Запада.“³⁰⁸

Да, спојио је Ибн Хаџер између почетка са Деџалом (Антихристом) и почетка са изласком Сунца са Запада, па каже: „Оно што преовладава, на основу укупних предаја, је та да је појава Деџала први велики знак који ће најавити промену целокупног стања на већини земље. То ће се завршити смрћу Исуса, мир над њим. А излазак Сунца са Запада је први велики знак који ће најавити промене у вишем (небеском) свету, а све то ће кулминирати Судњим даном. Можда се појава животиње догоди оног дана када Сунце изађе са

³⁰⁸ Хадис, бележи Ахмед, 6881.

Запада.“

Потом каже: „Мудрост је у томе да се са изласком Сунца са Запада затварају врата покајања (тевбе), па ће изаћи животиња која ће распознавати вернике од неверника употпуњавајући тако затварање врата покајања. А први знак почетка Смака света је ватра која ће терати људе.³⁰⁹

Ибн Кесир сматра да је излазак животиње први велики неуобичајени знак земље. Доиста животиња која разговара са људима, разликује верника од неверника је догађај стран уобичајеним нормама.

А што се тиче изласка Сунца са Запада, то је догађај врло очит, стога је он први знак небеса. Појава Деццала, силазак Исуса, мир над њим, са неба, излазак Гога и Магога, доиста, иако ће се они појавити пре изласка Сунца са Запада и пре животиње, они су ипак људи. Њихова видљивост, њихов пример је нормална појава за разлику од појаве животиње, изласка Сунца са запада који су неуобичајени.³¹⁰

Коментар Ибн Хаџера је супериорнији стога што појава Деццала у смислу људског бића није знак, него је чудно стање у којем се он појављује. Људско биће а поред тога моћно да нареди небесима кишу од које ће земља изникнут, биће са којим је толико и толико онога што није уобичајено, као што ће о томе

³⁰⁹ Фетхул-Бари, 11/353.

³¹⁰ Ибн Кесир, „Ен Нихаје“, 1/164, 168.

бити речи приликом спомињања Деџала (Антихриста). Деџал је, у ствари, први неуобичајени знак земље.

Тиби каже: Знакови су предзнаци Судњег дана који указују на његову близину и дешавање. Од првих је: Деџал, силазак Исуса, мир над њим, Гог и Магог и помрачење. Од других је: Дим, излазак Сунца са Запада, појава животиње и ватра која тера људе.³¹¹

Ово је глобалан редослед узет из једне од скупине знакова који говоре о њима, иако ми се чини да Тиби види редослед знакова сходно ономе како је споменуо у свакој скупини. Ова његова подела је добра и прецизна. Доиста ако издвојимо предзнаке прве скупине о врло скором Смаку света, оно би садржавало у себи буђење људи да се покају и врате свом Господару. Још се, дакле, није десило распознавање верника од неверника. Претходно сам споменуо да су предзнаци из прве скупине поређани према дешавању. Додао им је помрачење што им свакако и одговара.

Предзнаци друге скупине упућују на наступање Судњег дана. Људи ће се јасно распознавати на вернике и невернике, као што ће се појавом дима вернике захватити облик прехладе а неверници ће од дима надувани бити. Потом ће изаћи Сунце са Запада и врата покајања ће се закључати.

Неверницима тада њихово веровање неће

³¹¹ Фетхул-Бари, 11/353, 353.

користити а ни покајање онима који се буду кајали. Појавиће се животиња која ће распознавати људе. Препознаће невернике од верника, биће блага према верницима а уништаваће невернике, о чему ћемо касније говорити. Последња ће бити ватра која ће људе терати.

У редоследу великих предзнака Судњег дана сам следио Тибијев редослед догађања јер ми се чини најтачнијим - а Бог, слављен нека је Он, најбоље зна.

Пре спомињања ових десет великих предзнака Судњег дана говорио сам о Мехдији јер ће им он претходити. Он је тај вођа муслимана око кога ће се окупити верници у борби против Деџала (Антихриста), потом ће сићи Исус, мир над њим, и клањаће за њим, о чему ћемо говорити, ако Бог да.

Непосредно смањивање великих предзнака једних за другим

Кад се догоди први велики предзнак Судњег дана одмах ће га следити други, попут бисера на огрлици.

Таберани у Евсату бележи од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик,

мир над њим, рекао: **Долазиће предзнаци један за другим као бисери нанизани.**³¹²

Ахмед бележи од Абдуллах ибн Амра да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Предзнаци су бисери нанизани на концу, кад конач пукне растуре се један за другим.**

Чини ми се, а Бог, слављен нека је Он, најбоље зна, да је овде реч о великим предзнацима Судњег дана. Хадис јасно указује на јако велику близину њиховог догађања.

Овом у прилог је и већ споменуто о великим предзнацима Судњег дана како ће се у врло кратком временском раздобљу смењивати па ће први од њих после Мехдија бити Децал (Антихрист), па силазак Исуса, мир над њим, да га убије, па појава Гога и Магога, и Исусова, мир над њим, молитва против њих па ће их Бог, слављен нека је Он, уништити а Исус, мир над њим, ће рећи: **По ономе што ми је Бог, слављен нека је Он, обећао ако тако буде, доиста је сад Судњи дан као пример труднице која је пренела преко рока, њена породица не зна кад ће бити изненађени њеним породом, ноћу или дању.**³¹³

Ово је доказ врло велике близине Судњег дана. Између смрти Исуса, мир над њим и Судњег дана ће се догодити неки од великих предзнака као што су:

³¹² Меџмеа зезваид, 7/331.

³¹³ Хадис, бележи Ахмед, 3556.

излазак Сунца са Запада, појава животиње, дима, ватре која ће терати људе. Све то ће се догодити у врло кратком периоду уочи самог Судњег дана. Њихов пример је пример огрлице прекинуте нити, а Бог, слављен нека је Он, најбоље зна.

Нашао сам потврду у оном што сам рекао у речима Ибн Хаџера: „Утврђено је да су велики предзнаци попут нити конца, кад нит пукне бисери се брзо распу, а тако је и код Ахмеда.“³¹⁴

Вођа муслимана - Мехдија

На крају времена ће се појавити човек пореклом из породице Посланикове, мир над њим, са којим ће Бог, слављен нека је Он, потпомоћи своју веру. Владаће седам година. Испуниће земљу правдом након што је била испуњена злбом и тиранијом. Народ ће живети у благостању у каквом никад раније није живео. Плодови земље ће бујати а киша ће падати, имаће се неограничени иметак.

Ибн Кесир каже: „Плодова у том времену ће бити много, усева ће бити у изобиљу, иметка пуно, владаће освајач, вера ће бити постојана, непријатељ ће бити понижен а добра у његовом времену ће бити

³¹⁴ Фетхул-Бари, 13/77.

непрестана.³¹⁵

Његово име и опис

Овај човек ће се звати као и Божији Посланик, мир над њим, а и отац ће му се звати као и отац Посланика, мир над њим, тако да ће му бити име Мухаммед или Ахмед - син Абдуллахов. Порекло ће водити из потомства Фатиме, нека је Бог задовољан са њом, кћерке Божијег Посланика, мир над њим, односно од сина Хасан бин Алија.

Ибн Кесир о Мехдији каже: „Мехдија је Мухаммед бин Абдуллах ел Алеви ел Фатими ел Хасени, нека је Бог задовољан са њим.³¹⁶

Спомиње се у његовом опису: Проћелава чела, повијена носа.³¹⁷

Место појављивања

Појавиће се са Истока. Бележи се у хадису Севбана, нека је Бог задовољан са њим, како је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Бориће се за**

³¹⁵ Ибн Кесис, „Ен-Нихаје“, 1/13.

³¹⁶ Исти извор.

³¹⁷ Види „Ен Нихаје фи гарибил хадис“, 1/290.

ваше благо тројица, сви синови халифине, потом неће припасти ниједном од њих. Затим ће се појавити црни бајраци из правца Истока, па ће вас незапамћено побити...(потом је споменуо нешто што нисам запамтио, па је рекао:) па када га видите дајте му присегу. Учините то макар клизећи по снегу. Доиста ће то бити Божији халифа Мехдија.“³¹⁸

Ибн Кесир, Бог му се смисловао, каже: „Поменуто благо у овом контексту је благо Кабе. За њега ће се борити синови тројице халифа. То ће се догодити на крају времена пре појаве Мехдије. Доћи ће из Источних земаља а не из Севдаб Самра како то претпостављају неупућене Шије, тврдећи да је он сада тамо. Они чекају његов долазак на крају времена. Доиста је ово врста бунцања, доказ велике заосталости, наговор ђавола. Никаквог доказа или аргумента о оваквим тврдњама не налазимо у Кур'ану, Суннету, исправним предањима нити у аналогiji.“

Даље каже: Подржаваће га и помагаће га људи Истока. Успостављаће његову владавину, и јачаће његове темеље. Њихови бајраци ће такође бити црни. Познато је да је и застава Божијег Посланика, мир над њим, била црна и звала се Ел Укаб - црни орао“.

До речи: „Жели се рећи да ће се хваљени и обећани Мехдија појавити на крају времена са

³¹⁸ Хадис, бележи Ибн Маџе, 2/1367.

Истока, да ће му приступити код Кабе, као што на то упућују одређени хадиси.³¹⁹

Докази из Посланикових предаја о његовом доласку

Забележени су веродостојни хадиси о његовом доласку. Неки од њих као јасан текст о Мехдији а неки као спомен његових одређених својстава. Овде ћу споменути неке од тих хадиса као довољну потврду доласка Мехдије на крају времена као једног од предзнака Судњег дана:

1. Од Ебу Сеид ел Худрија, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **„Појавиће се на крају мог уммета (народа) Мехдија. Бог ће га напојити кишом, земља ће дати плодове а иметак само добро, умножиће се стока, узвисиће се народ, живеће седам или осам (мисли се на године)“**.³²⁰

2. Такође од Ебу Сеид ел Худрија се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **„Обрадоваће вас Мехдија. Биће послан у времену великих раскола и земљотреса. Испуниће земљу поштењем и правдом као што је била испуњена**

³¹⁹ Види, „Ен-Нихаје“, 29/30.

³²⁰ Хадис, бележи Хахим, 4/557, 558.

злом и неправдом. Са њим ће бити задовољни становници и небеса и земље. Иметак ће право делити. Човек је упитао: Како право? Једнако међу људима, одговорио је. Испуниће Бог срца народа Мухаммедовог, мир над њим, богаством, окружиће их правдом. Наредиће гласнику да повиче: Треба ли коме шта од иметка!? Неће се јавити нико осим једног човека, па ће му рећи: Иди код чувара блага! Рећи ће чувару: Мехдија ти наређује да ми даш блага. Чувар ће му рећи: Пожури! Кад узме чисто злато покајаће се и рећи: Био сам најпохлепнији из народа Мухаммеда, мир над њим. Зар мени није довољно оно што и њима!? Вратиће благо али га нико неће хтети и рећи ће му се: Ми никад не узимамо оно што смо дали. Тако ће бити седам или осам или девет година. Након тога у животу више неће бити добра.³²¹

У реченом је доказ да ће се након смрти Мехдије појавити велико зло и искушење.

3. Од Алије, нека је Бог задовољан са њим, се преноси како је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „Мехдија је из наше породице, Бог ће му дати бољитак у једној ноћи.“³²²

Ибн Кесир каже: „Бог ће му опростити, помоћи ће га, надахнуће га и водиће га, након што није био такав.“³²³

³²¹ Хадис, бележи Ахмед, 3/37.

³²² Хадис, бележи Ахмед, 2/58, хадис, 645.

³²³ Ен-Нихаје, 1/29.

4. Пренои се од Ебу Сеид ел Худрија, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Мехдија је од мене, проћелава чела, искривљеног носа. Испуниће земљу добром и правдом као што је била пуна зла и неправде, владаће седам година.**“³²⁴

5. Од Умму Селеме се преноси да је чула Божијег Посланика, мир над њим, кад је рекао: „**Мехдија је из моје породице, од дече Фатимине.**“³²⁵

6. Од Џабира, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Доћи ће Исус син Маријин, њихов вођа Мехдија ће рећи: Хајде, предводи нам молитву! Исус, мир над њим, ће рећи: Не, ви сте вође једни другима, тиме је Бог почастео овај народ.**“³²⁶

7. Од Ебу Сеид ел Худрија, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Од нас је онај за којим ће молитву обавити Исус син Маријин, мир над њима.**³²⁷

8. Абдуллах ибн Мес'уд, нека је Бог задовољан са њим, преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Неће отићи или неће се завршити дуњалук (овај свет) док Арапима не завлада човек из мог**

³²⁴ Хадис, бележи Еби Давуд, 4265.

³²⁵ Хадис, бележи Еби Давуд, 11/373., и Ибн Маџе, 2/1368.

³²⁶ Види, „Ел-Меарул Муниф“, 147., 148.

³²⁷ Види, „Фејдул Кадир, 6/17.

потомства. Име ће му се подударати са мојим именом. А у другој предаји стоји: Његово име ће бити исто као и моје а и име његовог оца ће бити исто као име мог оца.³²⁸

Неки од хадиса из две хадиске збирке (Бухарија и Муслим) о Мехдији

1. Од Ебу Хурејре се бележи да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Како ли ће вам бити када међу вас сиђе Иса (Исус) син Мерјемин (Маријин) а предводник ваш буде један од вас.**³²⁹

2. Од Џабира, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је чуо Божијег Посланика, мир над њим: **Непрестано ће се скупина из мог уммета (народа) борити за истину до Судњег дана. Па рече: Сићи ће Иса (Исус) син Мерјемин (Маријин) а њихов вођа ће рећи: Дођи, предводи нам молитву. Па ће му рећи: Не, заиста су једни од вас вође другима. То је Божија почаст према овом уммету (народу).**³³⁰

3. Од Џабира, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Биће на крају мог уммета (народа) човек који ће**

³²⁸ Хадис, бележи Еби Давуд, 11/370.

³²⁹ Хадис, бележи Бухарија, 6/491.

³³⁰ Хадис, бележи Муслим, 2/193., 194.

делити небројено благо.“ Џабир, један од преносилаца хадиса (казивања) је казао: „Рекао сам Убу Недри и Ебу Алау“: „Шта мислите је ли то Омер ибн Абдулазиз“? Рекли су: „Не.“³³¹

Ови хадиси, забележени у два сахиха (две збирке исправних казивања) упућују на следеће:

ПРВО: Приликом силаска Исуса сина Маријиног на земљу муслиманима ће управљати један од њих (муслимана).

ДРУГО: Присуство њиховог вође на намазу-молитви и његово предвођење тог намаза као Имам³³², те његов захтев Исусу, мир над њим, да им као предводник клања упућује на исправност овог вође и његову упућеност. Иако се у хадису не именује Мехдија, хадиси указују на својства доброг човека и вође муслимана тога времена. У Суненима и Муснедима је коментар хадиса Два сахиха и доказ да се тај добри човек зове: Мухаммед син Абдуллахов, звани Мехдија. А хадис коментарише један другог.

Од хадиса који упућују на то је и хадис који бележи Харис ибн Еби Усаме од Џабира, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Сићи ће Иса (Исус) син Мерјемин (Маријин) и рећи ће му њихов вођа Мехдија ...**“³³³

³³¹ Хадис, бележи Муслим, 18/38, 39.

³³² Предводник у молитви.

³³³ Извор је већ споменут.

То упућује да је споменути вођа у Муслимовој збирци који тражи од Исуса, мир над њим, да им клања као вођа, да је он Мехдија.

Учењак Садик Хасан у свом делу Ел Иза'а је споменуо велики број хадиса о Мехдији, закључио га хадисом Џабира, нека је Бог задовољан са њим, у Муслимовом Сахиху, а потом је рекао: „Не спомиње се у њему Мехдија, али овај и други хадиси се могу односити једино на Мехдију очекиваног, и на то упућују многи споменути докази.“³³⁴

Теватур³³⁵ хадиса о Мехдији

Оно што сам претходно споменуо од хадиса о Мехдију и оно што нисам споменуо из бојазни од преопширности упућује на очиту неупитност ових хадиса о чему јасно говоре поједини учењаци. Овде ћу споменути нека од њихових мишљења:

1. Ебул Хасен ел Абири каже: „Изобилје вести су изречене о Мехдији од Божијег Посланика, мир над њим: потицаће из његове породице, владаће седам година, испуниће земљу правдом, сићи ће Исус,

³³⁴ Види „Акидету Ехли Суннети вел есери фил Мехдил Мунтазари, 175-176.

³³⁵ Мутеватир хадиси су хадиси које преноси скупина преносилаца од скупине преносилаца у свакој генерацији. (оп.прев.)

мир над њим, и помоћи ће му у убиству Деџала (Антихриста), предводиће овај умет (народ) у намазу-молитви а за њим ће клањати Исус, мир над њим.

2. Мухаммед ел Березенци у свом делу „Ел Иша'а ли ешрати ссема“ каже: „Треће поглавље о великим предзнацима Судњег дана и непосредним наговештајима Судњег дана је опширно. Од њих је и Мехдија. Заправо, он је први од њих. Знај да споменуте хадисе о њему, упркос разликама у предајама, готово не можемо ни побројати.“ Потом каже: „Сазнао си да хадиси о постојању и доласку Мехдије на крају времену достижу степен пренесеног теватура (неупитности). Биће потомак Посланика, мир над њим, и од деце Фатимине, нека је Бог задовољан са њом. Негирати га нема никаквог значења.“

3. Учењак Мухаммед ес Сефарини каже: „Бројне су предаје о Мехдијином доласку. Те предаје су достигле степен теватура, рашириле су се међу учењацима и убрајају се у једно од верског убеђења.

Затим је споменуо скупину хадиса о Мехдији као и имена појединих асхаба који их бележе, па каже: „Бројне су предаје од асхаба (прве генерације муслимана), таби'ина (друге генерације муслимана), оних после њих, и оне заједно чине непобитну знанствену целину. Веровати у долазак Мехдије је

обавеза као што је то утврђено код учених и записано у убеђењу муслимана“.³³⁶

4. Шевкани каже: „Хадиса о доласку Мехдије очекиваног има педесет. Неки од њих су сахих (исправни) или хасен (јасни) или слаби или измишљени. Нема сумње да се ради о теватуру (неупитности).“

Стручњаци су сложни да се и за мањи број хадиса о нечему каже о теватуру. А што се тиче предаја од асхаба о Мехдији и њих је такође много и имају пропис реф'а (уздицање предаје до Посланика, мир над њим). А зна се да у таквим ситуацијама није дозвољен иџтихад (мишљење) асхаба (следбеника) о томе.

5. Садик Хасан каже: „Хадиса о Мехдији има много, упркос различитости у предајама. Они достижу степен теватура. Забележени су у хадиским збиркама суненима, му'аџемима, муснедима.“³³⁷

6. Мухаммед Ибн Џа'фер ел Китаби каже: „Резултат свега је у томе да су хадиси о Мехдији очекиваном мутеватир као и предаје о Деџалу (Антихристу) и силаску Исуса сина Маријиног.“

³³⁶ Види, „Левамиул енварил бехије, 2/84.

³³⁷ Види, „Ел-Изаа, 113/114.

Учењаци који су написали књиге о Мехдији

Поред познатих хадиских дела као што су четири Сунена, Муснеда Ахмеда, Беззара, Ебу Ја'ле, Харис ибн Еби Усаме, Мустедрека Хакимовог, Мусаннефа ибн Еби Шејбе, Сахиха ибн Хузајме и других написаних дела у којима се спомињу хадиси о Мехдији, група алима (учењака) је написала посебна дела о Мехдији. У тим делима је споменут велики број предаја о њему, најпознатија од њих су следећа:

1.Цемал Хафиз Ебу Бекр ибн Еби Хејсеме, хадиси о Мехдији, као што спомиње Ибн Халдун у својој Мукаддими, преносећи то од Ес Сухејлија.

2.Сујути је написао дело: „Ел Урфул Вердиј фи Ахбарил Мехди“, који је штампан у делу Ел Хулвалил Фетава.

3.Спомиње Хафиз ибн Кесир у свом делу „Ен Нихаје ел Фитену вел Мелахиму“ да је посебно дело написао о Мехдији.

4.Али ел Муттеки ел Хинди је написао посебну студију о Мехдији.

5. Ибн Хаџер ел Мекки је написао дело које је назвао: „Ел Кавлул Мухтесар фи Аламатил Мехдил Мунтазар“.

6. Али ел Кари је написао дело: „Ел Мешребул Верди фи Мезхебил Мехди.“

7.Ел Мер'и ибн Јусуф ел Ханбели је написао дело: „Феваидул Фикр фи Зухурил Мунтазар“.

8.Шевкани је написао: „Ет Тевдиху фи Теватури ма ца'е фил Мехдил Мунтазари вед Деццали вел Месих.“

9.Сиддик Хасен каже: „Учењак Мухаммед ибн Исмаил, јеменски емир (владар) је сакупио необориве хадисе који говоре о доласку Мехдије из потомства Мухаммеда, мир над њим, на крају времена.“

Они који негирају хадисе о Мехдији и одговор њима

Раније сам споменуо скупину веродостојних хадиса (казивања) који непобитно упућују на појаву Мехдије на крају времена, Мехдије, владара праведног и имама правичног.

Пренио сам речи учених који као потврду теватуру хадиса о Мехдији, као и нека писана дела о томе. Оно што истински жалости је група писаца који су се појавили у савременом добу а који негирају долазак Мехдије. Хадисе о Мехдији описују противреченошћу и непостојаношћу.

Мехдија, по њима, није ништа друго до измишљена Шијитска легенда која се касније увукла у књиге муслимана.

Поједини од ових писаца су под утицајем оног што се прочуло од историчара Ибн Халдуна о слабости хадиса о Мехдији. Иако Ибн Халдун није компетентан за ову област у оцени слабости или јачине хадиса. Одбацио је многе предаје: „Ово је група хадиса које су забележили учењаци муслимана о Мехдији и његовом доласку на крају времена а ти хадиси - као што се могло видети - нису чврсти пред критиком осим мало или мање од мало њих.“³³⁸

Кажемо: Кад би само један хадис био веродостојан, био би довољан необорив доказ о Мехдији, а камо ли ако се ради о хадисима тачним и бројним хадисима (теватур).

Одговарајући Ибн Халдуну, учењак Ахмед еш Шакир каже:“ Доиста Ибн Халдун није добро проучио правило учењака хадиса: равија (преносилац) је поуздан док се не докаже супротно, јер да је то прочитао и разумео не би рекао то што је рекао. Можда је и прочитао и знао али је хтео ослабити те хадисе поводећи се за политичким мишљењем свога времена.“³³⁹

Потом је појаснио да су писања Ибн Халдуна о Мехдији препуна грешака о именима људи и спомињању мана. Правдао га је могућим грешкама оних који су преписивали његово дело, или га кориговали, а Бог, слављен нека је Он, најбоље зна.

³³⁸ Види, Мукаддиметул Тарих Ибн Халдун, 1/574.

³³⁹ Коментар Ахмеда Шакира на Муснед Ахмеда, 5/197-198.

У жељи да буде кратко, овде ћу споменути оно што је рекао Мухаммед Решид Рида о Мехдији, као образац другима који такође поричу хадисе о Мехдији:

Каже: „Што се тиче опречности у хадисима о Мехдији она је јача и јаснија, помирење међу предајама је лакше, мада је више оних који је негирају, а тиме је и сумња у њих очитија. Стога два учењака ниједну предају о њему не бележе у Два Сахиха (две Хадиске збирке). Ти хадиси су били највећи повод нереди и кушње исламских народа.³⁴⁰ Затим је споменуо по његовим претпоставкама, пример контрадикторности хадиса о Мехдији а од најпознатијих су:

Најпознатије предаје код муслимана о његовом имену и имену његовог оца кажу да се зове Мухаммед ибн Абдуллах а у предаји: Ахмед ибн Абдуллах. Шије Имамије су једногласни да је реч о Мухаммед ибн Хасан ел Аскерију а они су једанаести и дванаести њихови имами непогрешиви којима су дали надимак. Непобитан доказ, Постојан, Очекивани... Кајсаније тврде да је Мехдија уствари Мухаммед ибн ел Ханефи, да је жив и борави на брду Ридва ...³⁴¹

Каже: „Познатог је порекла: од Алије, од Фатиме, од деце Хасанове а по неким предајама од

³⁴⁰ Види, „Тефсирул Менар“, 9/499.

³⁴¹ Види, „Тефсирул Менар“, 9/501.

деце Хусејнове сходно мишљењу Шија Имамија, постоје и бројни хадиси јасни да је од деце Аббасове.³⁴²

Потом спомиње мноштво Израилијата који су ушли у хадиска дела: Доитса је пристрасност Алији, Аббасу, Перзији дала велики допринос измишљању ових хадиса. Свака skupина тврди да ће потицати од њих. Јевреји и Персијанци су пласирали ове предаје са циљем омамљивања муслимана, како би се они ослонили на леђа Мехдији са којим ће Бог, слављен нека је Он, помоћи веру и проширити праведност на све светове.³⁴³

На оно што је рекао учењак Решид Рида се одговара речима: „Предаје о појави Мехдије су веродостојне и мутеватир, споменуо сам skupину хадиса и учењака који јасно кажу о њиховој тачности и бројности.“

А што се тиче тврдње како два хадиска учењака не бележе ниједан хадис о Мехдији, одговара се овако: „Не налази се сав Суннет (пракса Посланика) записан само код два хадиска учењака. Напротив наводе се бројни веродостојни хадиси у другим делима: Суненима, Муснедима, Му'џемима.

Ибн Кесир каже: „Бухарија и Муслим се нису држали обавезе да све што сматрају веродостојним од Суннета и запишу. Верификовали су хадисе којих

³⁴² Види, „Тефсирул Менар“, 9/502.

³⁴³ Види, „Тефсирул Менар“, 9/501, 504.

нема у њиховим књигама, као што бележи Тирмизија и други од Бухарије да је рекао о веродостојности многих хадиса који се не налазе код њега, него у Суненима и другде.

А што се тиче наводних Израилијата и Шијских измишљотина и пристрасности у хадисима - тога има - али хадиски учењаци су објаснили неверодостојно од другог и написали дела о апокрифним хадисима, појаснили су слабе равије (преносиоце), одредили су прецизна правила у суду о људима, тако да чак ниједан иноватор и лажац није остао а да на њега нису указали. Тако је Бог, слављен нека је Он, сачувао Посланикову праксу од игре подругљиваца, искривљења рушитеља, кривог преписивања беспосличара. То је од Бога, слављен нека је Он, пример чувања ове вере.

Па када би и било ту и тамо измишљених предаја о Мехдији пристрасности ради то нас доиста не обавезује да остављамо оно што је веродостојно о томе: спомињање његовог описа, имена, имена његовог оца. Ако би човек одредио личност за Мехдија а то било супротно веродостојним хадисима о томе, то не би резултирало негирањем оног Мехдије наговештеног у веродостојним хадисима.

Потом Мехдији не треба нико да га дозива, Бог, слављен нека је Он, ће га показати кад буде хтео. Људи ће га познати по знаковима који ће упућивати на њега. А опречност предаја је резултат потворених

хадиса, а веродостојни хадиси немају никакве опречности у себи, Богу хвала.

Такође, разлике међу Шијама нису валидне. Праведни суд је Кур'ан и Сахих хадис (исправна казивања). Шијске измишљотине и небулозе не смеју бити стуб одбацивања поменутог и тачног од Божијег Посланика, мир над њим.

Учењак Ибнул Кајјим о Мехдији каже: Шије Имамије кажу четири мишљење, а то су:

Он је Мухаммед бин Хасан ел Аскери, Очекивани, потомак Хусејна сина Алијиног а не потомак Хасанов. Присутан је у појединим областима. Невидљив. Наследиће штап, запечатиће свемир. Ушао је у брдо Сердаб Самра пре више од песто година. Након тога га око није видело и нема никакве вести нити трага о њему. И они га сваки дан чекају!! На вратима Сердаба чека оседлан коњ. Дозивајући га вичу да изађе: О Помагачу! Изађи наш Помагачу! Потом се враћају скрханих жеља, неиспуњених. То су они и њихов Мехдија!

Добро неко рече: Колика је жалост за Сердаб да је родила оног коме ви говорите својим незнањем, о жалости ваш разум је прекрила прашина и доиста сте удвостручили вратове и обману.

Овакви су постали срамота и ругло потомака Адемових, подсмех свих разумних.³⁴⁴

³⁴⁴ Ел Менарул Муниф, 153, 152.

Хадис: „Нема Мехдије осим Исуса сина Маријиног и одговор на њега“.

Неки од оних који негирају хадисе о Мехдији се бране хадисом кога бележи Ибн Маџе и Хаким од ибн Енеса да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Непрестано ће се повећавати жестина и одступање у дуњалуку (овом свету), шкртост код људи. Судњи дан ће се догодити над најгорим људима. И нема Мехдије осим Исаа (Исуса) сина Мерјемина (Маријиног).**“³⁴⁵

Одговара им се да је овај хадис слаб (даиф) јер је реч о Мухаммед ибн Халид Џундију. О њему Зехеби каже: Каже Ел Езди: „Непризнатог хадиса“. А Ебу Абдиллах ел Хаким каже: „Непознат. Рекао сам – Зехеби - хадис: Нема Мехдије осим Исаа (Исуса) сина Мерјемина (Маријиног) је непризнат хадис, којег је забележио Ибн Маџе.“³⁴⁶

Велики исламски учењак Ибн Тејмије каже: „Ово је слаб хадис. Користили су га Ебу Мухаммед ибн Велид ел Багдади и други, а није хадис који би требало узимати. Бележи га и Ибн Маџе од Јунуса а он од Шафије а овај од човека из Јемена званог Мухаммед ибн Халид ел Џундиј а он од онога од кога није дозвољено преносити. И то се не налази у Шафијином Муснеду. Каже се и да га Шафија није чуо од Џундија, а Јунус од Шафије.“³⁴⁷

³⁴⁵ Ибн Маџе, 2/1340, 1341.

³⁴⁶³⁴⁶ Види, „Мизанул-Иатидал“, 3/535.

³⁴⁷ „Минхаџус Суннетин Небевијети“, 4/211.

О њему Ибн Хаџер каже: „Непознат.“³⁴⁸

Ибн Кесир се разликује по овом питању па каже: „Ово је познати (мешхур) хадис од Мухаммед ибн Халида ел Џундија ес Сем'анија ел Муеззина, Шафијиног учитеља од кога хадисе преноси неколико преносилаца. Није он непознат како то тврди Хаким, него се од Ибн Ме'ина бележи да га је оценио поверљивим. Али постоје преносиоци који овај хадис преносе од њега а он од Ебан ибн Еби Ајаша а овај од Хасана Басрија (мурсел хадис - не досеже до Божијег Посланика, мир над њим). „Спомиње наш учењак у делу Техзиб³⁴⁹ да су неки видели Шафију у сну како им говори: „Слагао је на мене.“ Јунус ибн Абдиле'ала ес Судфи, „није то хадис од мене.“ Сматрам да је Јунус ибн Абдиле'ала поверљив и не може се деградирати на онову сна. Овај хадис, на први поглед, се чини опречним хадисима које смо споменули као потврду постојања Мехдије мимо Исаа (Исуса), мир над њим, пре његове појаве, што је извесније а Бог зна најбоље или после његовог силаска.

Међутим, кад добро размислимо, нема ту никакве супротности. Жели се рећи да је први истински Мехдија Иса (Исус), мир над њим, а то не спречава постојање још једног Мехдије, а Бог, слављен нека је Он, опет, најбоље зна.³⁵⁰

³⁴⁸ „Такрибут-Тазхиб“, 2/157.

³⁴⁹ „Тахзибул Кемал фи есаир риџал“, 3/1193.,1194.

³⁵⁰ „Ен Нихаје, 1/32.“

Ебу Абдиллах ел Куртуби каже: Могуће је да речи: Нема Мехдије осим Исаа (Исуса), мир над њим, значе: Нема потпуног, непогрешивог Мехдије осим Исаа (Исуса), и тиме би се помириле предаје и уклонила контрадикторност.

Сматрам: Претпоставка његове утемељености не умањује снагу хадиса о постојању Мехдије, хадиса који су тачнијег сенеда од овог о којем се улема разишла у његовој утемељености, а Бог, слављен нека је Он, најбоље зна.

Деџал Месаја (Антихрист)

Значење речи Ел Месаја

Ебу Абдуллах ел Куртуби спомиње двадесет и три изведенице овог корена речи а аутор Ел Камуса педест значења.³⁵¹

Овај израз се употребљава за искреног, као и за лажљивог, преваранта. Тако Месих Исаа (Исус) син Мерјемин (Маријин) је искрени, док је Месих Деџал (Антихрист) покварени лажац.

Бог, слављен нека је Он, је створио два Месиха, један насупрот другом:

Тако је Иса (Исус), мир над њим, Месих упуте, лечи слепог и губавог, оживљава мртвог – Божијом, слављен нека је Он, дозволом.

А Деџал (Антихрист) – Бог га проклео - је Месих странпутице. Искушаће људе оним што му је дато од знакова као што су: спуштање кише, раст растиња и друге неприродности.

Назван је Деџал (Антихристом) Месихом јер му је једно око „мемсухатун“ избрисано, или зато што ће земљу побрисати за четрдесет дана.

Прво мишљење је јаче јер се у хадису каже: **Доиста је Деџал (Антихрист) побрисаног ока.**³⁵²

³⁵¹ Ет-Тезкире, 679., Тертибул Камус, 4/239.

³⁵² Хадис, бележи Муслим, 18/16.

Значење речи Деџал (Антихрист)

А реч Деџал је изведена од: катраном намазати деџу, када је катраном прекрију. А основа речи је у значењу: Мешање. Каже се „деџеле“ када се помеша и приказује.

Деџал је: лажац, смутљивац и наднараван, односно онај који пуно лаже и обмањује. У мношини се каже „деџалун“, а Малик је рекао „деџациле“, у облику неправилне множине.

Куртуби спомиње да реч Деџал има десет употреба у језику. Израз Деџал је постао симболом једнооког Месиха лажљивца, па кад се изговори Деџал искључиво се мисли на то значење.

Деџал је назван Деџалом јер он истину прекрива неистином, или зато што људима прекрива своје неверовање, приказивање и претварање, или зато што се покрива бројношћу своје скупине.³⁵³ А Бог, слављен нека је Он, најбоље зна.

Особине Деџала (Антихриста) и забележени хадиси о њему

Деџал је човек, потомак Адамов. Има много својстава речених у хадисима како би се људи

³⁵³ Ет-Тезкире, 658.

узнали и упозорили на његово зло. Када се појави препознаће га истински верници, неће бити њиме искушани, него ће га знати по опису који нам је пружио Посланик, мир над њим. Ова својства га разликују од других људи. Неће заварати никога осим незналицу који је још пре страдао. Молим од Бога сигурност за нас.

Од тих својстава је : човек, млад, црвен, низак, ходаће примичући прсте а одмичући пете, коврцаве косе, широког чела, широких прса, побрисаног десног ока. То око нит је истурено нит је удубљено, попут је бобе која плута по површини. А његово лево око је прекривено густом копреном. Између очију ће му писати „каф, фа, ра- кефере“ неповезаним словима, што значи кафир (неверник). Прочитаће их свако од верника, и ко зна и ко не зна да чита. Од његових својстава је и неплодност, неће имати деце. Споменућу неколико веродостојних хадиса у којима се спомињу неке од набројаних особина. И они су доказ појаве Деџала (Антихриста):

1. Од Ибн Омера, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Заспао сам обилазећи Кабу ...**(па је споменуо како је видео Исаа (Исуса) мир над њим, затим Деџала (Антихриста), па је, описујући га, рекао: (... **кад оно огроман човек, црвен, коврцаве косе, хорав, око му је попут бобе која плута по**

површини, рекоше: То је Деџал, њему најсличнији човек је Ибн Кутн, човек из племена Хуза'а.³⁵⁴

2.Од Ибн Омера, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, споменуо Деџала (Антихриста) па рекао: **Доиста Бог није ћорав. Није ли Месих Деџал ћорав у десно око које је попут плутајуће бобе на површини.**³⁵⁵

3. У хадису Невас бин Сем'ана стоји да је Божији Посланик, мир над њим, описао Деџала: **Он је младић, јако коврџаве косе, угашеног ока, као да га поредим са Абдулиззом Ибн Кутном.**³⁵⁶

4.Убаде бин Самит преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Доиста је Месих Деџал човек, низак, проћелав, шепав, ћорав, побрисаног ока које нити је истурено нити удубљено. Ако вам се причини, знајте да ваш Господар није ћорав.**³⁵⁷

5.Ебу Хурејре преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **А што се тиче Месиха заблуде, он је ћорав у једно око, високог чела, широких прса, губав.**³⁵⁸

³⁵⁴ Хадис, бележи Бухари, 13/90.

³⁵⁵ Хадис, бележи Бухари, 13/90.

³⁵⁶ Хадис, бележи Муслим, 18/65.

³⁵⁷ Хадис, бележи Еби Давуд, 11/443.

³⁵⁸ Види, "Нихаје фи гарибил хадис", 2/126.

6.Хусејфе, нека је Бог задовољан са њим, преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Децал је ћорав у лево око, накрострешене косе.**³⁵⁹

7.Енес, нека је Бог задовољан са њим, преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Између очију ће му бити написано кафир (неверник).**³⁶⁰

А у другој предаји стоји: **биће правилно поредана слова: ке, фе, ре, прочитаће их сваки муслиман.**³⁶¹

А у предаји Хусејфиној стоји: **прочитаће их сваки му'мин (верник), био писмен или неписмен.**

Овај натпис ће бити стваран и видљив. Нема нејасноће у томе да га неки људи виде а неки не виде, нити да га чита неписмен. То стога што визуелну моћ ствара Бог, слављен нека је Он, како хоће и кад хоће.

Тај натпис ће видети верник својим оком макар и не знао да чита, а неће га видети неверник макар и знао да чита, исто као што верник види Божије знакове које неверник не види. Тако ће Бог, слављен нека је Он, подарити могућност човеку без учења јер ће то бити у време натприродности.³⁶²

Невеви каже: „Тачно је оно на чему су учењаци, а то је да ће овај натпис бити стваран и видљив. Бог га је учинио знаком и једним од непобитних доказа о његовом неверству, лажи и покварености. Предочиће га сваком муслиману,

³⁵⁹ Хадис, бележи Муслим, 18/60, 61.

³⁶⁰ Хадис, бележи Бухари, 13/91.

³⁶¹ Хадис, бележи Муслим, 18/95

³⁶² Види, „Фетхул-Бари, 13/100.

писменом или неписменом, а сакриће га од оног коме је хтео несрећу и кушњу, а у свему томе нема опречности.³⁶³

8. Од његових својстава је и оно што се бележи у хадису Фатиме бинт Кајс, нека је Бог задовољан са њом, у причи о Цесаси у којој Темим, нека је Бог задовољан са њим, каже: **Брзо смо кренули док нисмо ушли у кућу, кад у њој највећи и најчвршћи човек кога смо икад видели.**³⁶⁴

9. Иман бин Хусајн преноси да је чуо Божијег Посланика, мир над њим, да каже: „**Између стварања Адема (Адама) и Судњег дана није створен већи човек од Деџала (Антихриста).**“³⁶⁵

10. А што се тиче Деџалове неплодности, бележи се од Ебу Сеид ел Худрија да му је рекао Ебу Сајјад: „Зар ниси чуо Божијег Посланика, мир над њим, како каже: „**Доиста неће имати потомака?**“ „Наравно да сам чуо“ – рекао је.³⁶⁶

Приметно је да је у споменутих предајама некада лево, а да је некад десно око описано ћоравошћу, а све предаје су веродостојне, те ту постоји нејасноћа.

Учењак Ибн Хаџер сматра да је хадис Ибн Омера у две хадиске збирке о ћоравости десног ока приоритетнији од предаје Муслима о ћоравости левог

³⁶³ Невевијев коментат на Муслимову збирку хадиса, 18/60.

³⁶⁴ Хадис, бележи Муслим, 18/81.

³⁶⁵ Хадис, бележи 18/86, 87.

³⁶⁶ Хадис, бележи 18/50.

ока, јер је усаглашеност о тачности јача од неусаглашености.³⁶⁷

Кади 'Ијад сматра како су му оба ока оштећена. Све предаје су веродостојне. Десно око је слепо и побрисано као што стоји у хадису Ибн Омера, нека је Бог задовољан са њим, а на левом оку је густа копрена, тј. и оно је оштећено. Тако су оба ока ћорава, једно је слепо а друго добро оштећено.

О овом сублимирању предаја Невеви каже: „Ово је врхунац лепоте.“³⁶⁸

И то је оно што Ебу Абдуллах ел Куртуби сматра исправним.³⁶⁹

Да ли је Деџал (Антихрист) жив? И да ли је постојао у доба Божијег Посланика, мир над њим?

Пре него што одговоримо на ова два питања неопходно је да познајемо Ибн Сајјада. Да ли је он Деџал (Антихрист) или је то неко други? А ако је неко други мимо њега Деџал хоће ли се појавити пре искушења Деџала или не?

Пре него што одговоримо на ова питања упознаћемо се са Ибн Сајјадом.

³⁶⁷ Фетхул-Бари, 13/97.

³⁶⁸ Невевијев коментар Муслимове збирке хадиса, 2/235.

³⁶⁹ Ет-Тезкире, 663.

Ибн Сајјад

Зове се Сафи, а кажу и Абдуллах, син Сајјадов или Саидов. Био је један од јевреја Медине, неки пак кажу да је био од Енсарија. Био је млад кад је Божији Посланик, мир над њим, дошао у Медину.

Ибн Кесир спомиње да је примио Ислам и да је његов син Умара био прваком таби'ина (друге генерације муслимана) од којег су преносили хадисе Имам Малик и други.³⁷⁰

Његову биографију бележи Зехеби у делу „Теџриду есма'ис сахабе“, у којем каже: „Абдуллах Ибн Сајјад, спомиње га Ибн Шахин и каже“: „Он је син Саидов, отац му је био јевреј, родио му се Абдуллах ћорав и осунећен, за њега се каже да је Децал (Антихрист), потом је прихватио Ислам и он је таби'ин, један од преносилаца хадиса.³⁷¹

Спомиње га и Хафиз Ибн Хаџер у делу Ел Исабе, наводећи оно што је рекао Зехеби каже: „Од његове деце је Умара ибн Абдуллах ибн Сајјад. Био је међу најбољим муслиманима, из друштва Се'ид ибн Мусејџиба. Од њега су преносили хадисе Имам Малик и други. Затим је споменуо неколико хадиса о Ибн Сајјаду које ћемо навести касније.“

Затим је казао: „Општенито говорећи, неутемељно га је убрајати у асхабе, јер да је асхаб

³⁷⁰ Ен Нихаје, 1/128.

³⁷¹ Теџриџу емаи сахабе, 1/319., бр. 3366.

сигурно не би био Деџал зато што ће Деџал умрети као кафир. А ако је то неко други онда он није био муслиман кад га је Божији Посланик, мир над њим, срео. А ако је после тога примио Ислам, онда је он таби'ин преносилац хадиса како тврди Зехеби.

Ибн Хаџер у делу „Техзибут техзиб“ о Умару ибн Сајјаду каже: Умара ибн Абдуллах ибн Сајјад ел Енсари Ебу Ејјуб ел Медени преносио је хадисе од Џабир ибн Абдуллаха, Сеид ибн Мусејџиба и Ата' ибн Јесара, а од њега су преносили хадисе: Даххак ибн Усман ел Хузами, Малик ибн Енес и други. Ибн Ме'ин и Неса'и кажу: „Поверљив“. А Ебу Хатем: „Доброг хадиса.“ Ибн Се'ад каже: „Био је поверљив, мало је хадиса пренио.“

Имам Малик никоме над њим није давао предност у хадису. Говорили су: „Ми смо потомци Ушејхаб ибн Неџара па су их наследили Бену Неџар а данас су савезници Бену Малик ибн Неџара, а није познато њихово порекло.³⁷²

Стање Ибн Сајјада

Ибн Сајјад је био варалица. Понекад је гатао па погађао и лагао. О њему се причало међу људима, причало се да је Деџал (Антихрист) о чему ћемо

³⁷² Види, “Техзибу техзиб”, 7/418., бр. 681.

говорити када буде реч о томе како га је Божији Посланик, мир над њим, искушао.

Послаников, мир над њим, испит за Ибн Сајјада

Кад се међу људима прочуо случај ибн Сајјада, како је управо он Деццал (Антихрист), Божији Посланик, мир над њим, је хтео да се поближе упозна с тим, да обелодани његово стање. Отишао је до њега сакривен како га Ибн Сајјад не би приметио надајући се да ће чути нешто од њега. Упутио му је неколико питања која су открила његово стање.

У хадису Ибн Омера, нека је Бог задовољан са њим, стоји како се Омер, нека је Бог задовољан са њим, у друштву Посланика, мир над њим и скупине сународника упутио Ибн Сајјаду. Нашли су га како се игра са децом у близини тврђаве Ибн Мугале. Био је близу пунолетности. Није их приметио док га Божији Посланик, мир над њим, није ударио по руци и рекао му: **„Сведочиш ли да сам ја Божији Посланик? Ибн Сајјад га је гледао па рече: Сведочим да си Посланик неписменим. Онда Ибн Сајјад рече Посланику, мир над њим: Сведочиш ли ти да сам ја Божији Посланик? Па је одбио то посведочити и рече: Ја верујем у Бога и Његовог Посланика. Упитао га је: Шта видиш? Ибн Сајјад је рекао: Долази ми искрен и лажац. Посланик му је рекао:**

Помешало ти се. Потом му је Посланик, мир над њим, рекао: Нешто сам сачувао, сакрио за тебе!? Ибн Сајјад је рекао: То је дим. Посланик је рекао: Одступи, нећеш повратити моћ. Омер, нека је Бог задовољан са њим је казао: Допусти ми Божији Посланиче да га ударим сабљом по врату. Божији Посланик, мир над њим, је одговорио: Ако је он тај (Даџал) ти над њим моћи немаш, а ако није, чему онда његово убиство.³⁷³

У предаји се бележи како га је Божији Посланик, мир над њим, упитао: „Шта видиш? Видим престол (арш) на води – рекао је. То је Ђавољев престол на мору, рекао му је Посланик. Шта још видиш? Видим искрене и лажљиве или лажљиве и искрене. Посланик, мир над њим, је рекао: Оставите га, помешало му се.”³⁷⁴

Ибн Омер каже: „Потом је Божији Посланик, мир над њим, отишао са Убеј ибн Ка'бом до палмовика у којем је боравио Ибн Сајјад. Желио је да чује нешто од Ибн Сајјада пре него што га он примети. Божији Посланик, мир над њим, га је угледао наслоњеног на покривач, мајка је видела Посланика наслоњеног на палму па рече: Са'фе, а тако се звао Ибн Сајјад, ено Мухаммеда, мир над њим. Ибн Сајјад се узнемирио а Божији Посланик,

³⁷³ Хадис, бележи Бухари, 3/318.

³⁷⁴ Хадис, бележи Муслим, 18/49, 50.

мир над њим, је рекао“: **Да сам га оставио, обзнанио би се.**³⁷⁵

Ебу Зерр, нека је Бог задовољан са њим, је причао: **Божији Посланик, мир над њим, ме послао његовој мајци да је питам колико га је у трудноћи носила? Питао сам је и рекла је дванаест месеци. Потом ме послао да је питам о његовом првом плачу приликом порога. Питао сам је и рекла је да је то био плач као плач детета од месец дана. Потом је Божији Посланик, мир над њим, рекао: Нешто сам ти склонио, сакрио. Део лобање црвенкасто - беле овце и дим. Каже: Хтео је да каже духан (дим) па није могао па је рекао: Дух, дух (дим).**³⁷⁶

Тако га је испитао Божији Посланик, мир над њим, како би се упознао са стварношћу око Ибн Сајјада.

Овде се са речју духан (дим) алудира на Кур'анске речи: „**Зато сачекај дан када ће им се чинити да према небу виде видљив дим.**“ (Куран, поглавље Ед-Духан, 10.) У предаји Ибн Омера код Ахмеда се спомиње: „**Сакрио сам ти нешто**“, а сакрио му је: „**Дан када ће видети према небу видљив дим.**“³⁷⁷

Ибн Кесир каже: Доиста се Ибн Сајјад служио методом гатара, језиком цина који расчлањују речи

³⁷⁵ Хадис, бележи Бухари, 3/318.

³⁷⁶ Хадис, бележи Ахмед, 5/148.

³⁷⁷ Хадис, бележи Ахмед, 6360.

зато је рекао: дух односно духан. Тада је Божији Посланик, мир над њим, открио истину да је тај ђавољег посла па му је рекао: „Пропао си, нећеш прећи своју границу.“³⁷⁸

Његова смрт

Преноси се од Ибн Џабира да је рекао: „Изгубили смо Ибн Сајјада на дан Харре.³⁷⁹ Ибн Хаџер је верификовао ову предају, а сматрао је слабир мишљење како је он умро у Медини, како су му открили лице и клањали су му ценазу.

Да ли је Ибн Сајјад велики Даццал?

Споменули смо говорећи о стању Ибн Сајјада и испити Божијег Посланика, мир над њим, и оно што упућује на суздржаност Божијег Посланика по питању Ибн Сајјада. Објава није потврдила да се ради о Деццалу нити је то оповргла.

Омер, нека је Бог задовољан са њим, се заклињао пред Послаником, мир над њим, како је Ибн

³⁷⁸ Ибн Кесирово тумачење Курана, 7/234.

³⁷⁹ Сунен Еби Давуда, 11/476.

Сајјад Деџал (Антихрист) а Божији Посланик, мир над њим, то није негирао.

Било је још асхаба (следбеника), нека је Бог њима задовољан, који су се такође заклињали како је Ибн Сајјад Деџал (Антихрист). Као што се бележи од Џабира, Ибн Омера и Ебу Зерра.

Мухаммед ибн ел Мункадир преноси хадис и каже: „Видео сам Џабир ибн Абдуллаха како се Богом куне да је Ибн Сајјад Деџал. Упитао сам га: Богом се кунеш?! Одговорио је: Заиста сам чуо Омера како се у исто куне пред Послаником а он му то није негирао.“³⁸⁰

Од Нафи'а се преноси како је Ибн Омер рекао: „Не сумњам, тако ми Бога да је Ибн Сајјад Деџал.“³⁸¹

Од Зејд ибн Вехаба се преноси да је Ебу Зерр рекао: „Десет пута да се закунем како је Убн Сајјад Деџал - драже ми је него да се закунем да није.“

Од Нафи'а се преноси: Сусрео се Ибн Омер са Ибн Сајјадом на једној од мединских улица, па му Ибн Омер рекао речи које га жестоко наљутише те се у љутњи надуо и напунио у лицу. Дошао је Ибн Омер код Хафсе која је већ чула вест па му је рекла: „Бог ти се смиловао! Шта си хтео од Ибн Сајјада!? Зар незнаш да је Божији Посланик, мир над њим, рекао“: „**Доиста ће се појавити из љутње која ће га**

³⁸⁰ Буахријева збирка , 13/223.

³⁸¹ Сунен Еби Давуда, 11/483.

наљутити.³⁸²

Од Нафи'а се преноси како је Ибн Омер рекао: „Срео сам га два пута. Први пута сам неке људе упитао: Кажете да је ово он? Рекли су: Не тако нам Бога. Рекао сам: Лажете ми, тако ми Бога, неки од вас су ми рекли да он неће умрети док не буде имао највише иметка и деце, тако нешто тврдите и данас. Попричао је са нама, потом смо се разишли. Затим сам га срео други пута а око му се већ било померило. Упитао сам га: Када ти се десило то са оком? Не знам, рекао је. Рекао сам му: Не знаш, а у твојој је глави!? Да је Бог хтео створио би га на овом твом штапу, рече. Потом је заревао као нејжешћи магарац којег сам чуо. Неки од мојих пријатеља су тврдили како сам га ударао штапом док га нисам поломио али се ја, тако ми Бога, тога не сећам. Отишао сам код Мајке правоверних (сестре Хафсе, нека је Бог задовољан са њом) испричао сам јој шта се догодило а она ми је рекла: „Шта си ти од њега хтео? Зар незнаш да је речено: Прво са чиме ће се појавити људима је љутња која ће га наљутити.“³⁸³

Ибн Сајјад је чуо оно што људи говоре о њему. То га је јако узнемиравало. Бранио се говорећи како он није Деџал (Антихрист). Правдао се тиме како се особине Деџала које је споменуо Божији Посланик, мир над њим, не слажу са његовим особинама.

³⁸² Хадис, бележи Муслим, 18/57.

³⁸³ Хадис, бележи Муслим, 18/51, 52.

У хадису којег преноси Ебу Сеид ел Худри се каже: „Кренули смо на Хаџ или Умру а са нама је кренуо и Ибн Саид. Дошли смо у једну кућу а људи су се разишли а ја сам остах сам са њим. Престрашио сам се од њега и од оног што људи говоре о њему. Донео је и ставио је свој пртљаг поред мог. Рекао сам му: Врућине су велике, кад би своје ствари ставио под оно дрво. Он је то и учинио. Затим је помузао овцу, донео је млеко у великом лонцу и рекао ми: Пиј, Ебу Сеид! Велика је врућина, а млеко је топло - рекох. А у ствари мрзео сам да пијем из његове руке или да узмем из његове руке. Па ми је рекао: О Ебу Сеиде, пожелим да узмем уже, пребацим га преко дрвета и обесим се због онога што људи говоре о мени. О Ебу Сеиде, ако неки људи не познају хадис (казивање) Божијег Посланика, мир над њим, ви Енсарије га сигурно знате. Зар ти ниси међу најбољим познаваоцима хадиса Божијег Посланика, мир над њим? Зар Божији Посланик, мир над њим, није рекао: „**Он (Даџал) је неверник?**“ А ја сам муслиман! Зар Божији Посланик, мир над њим, није рекао: „**Он неће имати деце?**“ А ја сам оставио дете у Медини! Зар Божији Посланик, мир над њим, није рекао: „**Неће ући ни у Меку ни у Медину?**“ А ја идем из Медине према Меки. Ебу Сеид рече: Умало да му нисам нашао оправдање. Потом ми је рекао: Тако ми Бога ја знам ко је Деџал (Антихрист) и познато ми је његово

рођење, и знам где је он сада. Рекао сам му: Тешко теби остатак дана!³⁸⁴

У другој предаји стоји да је Ибн Сајјад рекао: „Тако ми Бога знам где је Деџал (Антихрист) сада. Знам му оца и мајку. Питали су га: „Да ли би ти било драго да си ти тај човек (Деџал)“? „Кад би ми се понудило на бих се бунио“ – одговорио је.

Спомињу се и друге предаје о Ибн Сајјаду, које сам, плашећи се преопширности изоставио, а и поједини учењаци као што је Ибн Кесир, Ибн Хаџер и други их одбацују због слабости ланца преносилаца. Поједини учењаци су у недоумици око Ибн Сајјада, нејасан им је његов случај.

Једни кажу: Он је Деџал (Антихрист). Поткрепљују то заклетвама појединих асхаба, као што смо споменули догађаје Ибн Омера и Ебу Сеида са њим.

Други сматрају како он није Деџал (Антихрист). Потврђују то речима Темим ед Дарија. Пре него наведем мишљења ове две групе споменућу хадис Темима у његовој целости:

Муслим бележи од Амир ибн Шерахил еш Шабија - Ша'аб ибн Хемедана да је он питао Фатиму бинт Кајс - сестру Даххак ибн Кајса - која је била од првих исељеника, и рекао јој: „Испричај ми хадис који си чула од Божијег Посланика, мир над њим, и немој га преносити ни од ког другог осим директно од Божијег

³⁸⁴ Хадис, бележи Муслим, 18/51.

Посланика, мир над њим“. „Ако хоћеш учинићу то“ – рекла је. „Наравно, испричај ми“. Испричала је причу о растанку са својим мужем, о боравку код Ибн Ум Мектума а потом је рекла: „Кад ми је истекао менструални период, чула сам Посланиковог гласника како позива“: „Окупите се на заједничком намазу! Отишла сам у месцид (џамију), клањала сам са Божијим Послаником, мир над њим, у реду жена непосредно иза леђа мушкараца. Кад је Божији Посланик, мир над њим, завршио намаз сео је на мимбер и смешећи се, рекао је:

„Нека свако остане на месту где је клањао. Знате ли зашто сам вас окупио?“ „Бог и Његов Посланик најбоље знају, рекли су“. „Тако ми Бога нисам вас сакупио ни да вас обрадујем ни да вас препаднем. Окупио сам вас јер је Темим ед Дари био хришћанин па је дао присегу (беј'ат) и постао муслиман. Испричао ми је потпуно исто оно што сам вам казао о Децалу (Антихристу). Причао ми је да се укрцао на брод са тридесет људи из племена Лахм и Џузаме. Валови су се поигравали са њима месец дана, потом су пристали на једном острву пред залазак Сунца, ту их је дочекала звер. Од густине њене длаке се није знало где јој је глава а где стражњи део. Рекли су јој: - Тешко теби! Ко си ти?! „Ја сам Цессаса“.- А шта је то Цессаса?- „Народе, идите до оне куће у њој је човек који вам силно жели рећи вести“. Кад нам је рекла „човек“ отишли смо од ње мислећи како је

она ђаво. Пожурили смо у кућу. У којој смо затекли највећег човека на свету. Окованог у ланце, завезаних руку на врату. Између стопала и колена му је било гвожђе. Рекли смо му: - „Тешко теби! Ко си ти?!“ - „Можете сазнати о мени, али кажите ви мени ко сте ви“? –Ми смо Арапи, укрцали смо се на лађу, изненадило нас је узбуркано море, валови су се играли са нама месец дана, када смо пристали на овом острву, дочекала нас је длакава звер којој се није знало где јој је глава а где јој је реп.

Рекли смо јој: „Тешко теби! Ко си ти?“ „Цасаса“, рекла је. „Упитали смо је а шта је то Цасаса?“ „Идите оном човеку у оној кући он вас силно очекује“. Пожурили смо теби, нисмо сигурни да оно није био ђаво.

-„Обавестите ме о палмовику?“ -О чему се ти распитујеш? „Питам вас за палме, да ли имају плодове?“ -Да. -„Још мало па неће имати плодова. Кажите ми о језеру Таберије?“ -Шта те о њему занима? -„Има ли у њему воде?“ Много је воде у њему.-„Још мало па ће пресушити. Реците ми о извору Зугер.“ -Шта те о њему занима? -„Има ли воде на извору? Наводњавају ли се биљке изворском водом?“ -Да, има много воде и наводњавају њоме биљке. -„Кажите ми о Посланику неписмених,шта ради? -Појавио се у Мекки, дошао је у Медину. -Јесу ли се Арапи борили против њега?“ -Јесу. -„И шта је урадио са

њима?“ -Победио их је и покорни су му. –„И тако је било, значи.“ -Да. –„То је сигурно добро за њих. Нека га следе.“

„Рећи ћу вам о себи: Доиста сам ја Месих, још мало па ће ми се дозволити да изађем па ћу се појавити. Ићи ћу земљом, неће остати ниједно село а да не стигнем у њега за четрдесет ноћи осим у Мекку и Тајјибџи (Медини). Оне су за мене забрањене. Кад год покушам да уђем у једну од њих дочекаће ме мелек (анђео) са оштром сабљом и отераће ме. На сваком прилазу ће стајати мелеки (анђели) који ће их чувати.

Фатима је казала: “Божији Посланик, мир над њим, је рекао ударајући врхом штапа“: „Ово је Тајјибџа, ово је Тајјибџа, ово је Тајјибџа - односно Медина. Зар вам нисам ово већ испричао? Јеси, рекоше људи. Доиста ме изненадило казивање Темимово које је идентично ономе што сам вам говорио о Деџалу (Антихристу), Мекки и Медини. Није ли он у морима Шама или Јемена, не него из правца Истока, из правца Истока, из правца Истока“ (показивао је руком на Исток).

Фатима рече: Ово сам запамтила од Божијег Посланика, мир над њим.³⁸⁵

³⁸⁵ Хадис, бележи Муслим, 18/78, 83.

Ибн Хаџер каже: Некима се чини да је хадис Фатиме бинт Кајс гариб - усамљен, а није тако. Поред Фатиме бинт Кајс преносе га још и Ебу Хурејре, Аиша и Џабир, нека је Бог задовољан са њима.³⁸⁶

Мишљења учењака о Ибн Сајјаду

Ебу Абдуллах ел Куртуби каже: „Исправно је да је Ибн Сајјад Деццал (Антихрист), на основу споменутог. Није искључена могућност да буде на острву у том времену, а међу асхабима у другом времену.“

А Невеви каже: „Учењаци кажу како је његов случај дискутабилан, да ли је он познати Месих Деццал или није, али нема сумње у то како је он један од Деццала.“

Учењаци каже: „Из хадиса је јасно да Божији Посланик, мир над њим, није добио објаву о томе да ли је он Деццал (Антихрист) или неко други. Обавештен је само о његовим особинама. Ибн Сајјад је поседовао могуће сличности, стога Божији Посланик, мир над њим, није категорички тврдио или оповргао Ибн Сајјада или неког другог као Деццала.

Зато он каже Омеру, нека је Бог задовољан са њим: „Ако је он тај ти га нећеш моћи уништити.“

³⁸⁶ „Фетхул Бари“, 13/328.

А што се тиче његових аргумената како је он муслиман а Деццал (Антихрист) кафир (неверник), како Деццал неће а он има потомке, како Деццал неће ући у Мекку и Медину а он иде из Медине у правцу Мекке, то све нија валидан доказ, јер Божији Посланик, мир над њим, је нагласио његова својства у времену његове смутње и појаве на земљи.

Његове сличности са једним од Деццала је и у речима упућеним Божијем Посланику, мир над њим: „Сведочиш ли ти да сам ја Божији Посланик“? Његове тврдње да му долази искрени и неискрени, да види престол на води, да му не би било мрско кад би био Деццал, да он познаје место Деццаловог боравка говорећи: „Знам га , знам где ће се родити и где је он сад!“ Као и његова напуханост кад је испунио у лицу. А што се тиче његовог Ислама, Хаџа, Цихада, напуштања оног што је био - то није јасан доказ како он није Деццал.³⁸⁷

Јасно је из Невевијевих речи како он Ибн Сајјада сматра Деццалом (Антихристом).

А Шевкани каже: „Људи су се око Ибн Сајјада жестоко подвојили. Нејасан им је, тако да је о њему свашта казано. Из хадиса се види како се и сам Божији Посланик, мир над њим, двоумио у томе да ли је он Деццал или није.“

На то његово двоумљење се може одговорити на два начина:

³⁸⁷ Невевијев коментар Муслима, 18/46, 47.

ПРВИ: Двоумио се пре него што га је Бог, слављен нека је Он, обавестио како је он Деџал (Антихрист), а кад је сазнао није забрањивао Омеру, нека је Бог задовољан са њим, да се заклиње.

ДРУГИ: Арапи понекад пренесу говор у форми сумње иако сам говор не подразумева сумњу. Оно што такође упућује како је управо он Деџал је и оно што бележи Абдурреззак исправном предајом од Ибн Омера: „Сусрео сам се са Ибн Сајјадом једног дана, а са њим је био један јевреј. Око му је већ било покренуто као у магарца. Кад сам га угледао рекао сам му: Заклињем те Богом кад ти је око угашено?“ „Не знам Милостивог ми“, рекао је. „Лажеш, у твојој је глави“. Ударио га је, и он зарева три пута.³⁸⁸

Сличну предају смо већ споменули код Муслима.

Оно што ми изгледа очитим је и то да је и Шевкани са онима који сматрају Ибн Сајјада великим Деџалом.

Бејхеки спомињући Темимову предају каже: „У њој се види да је велики Деџал који ће се појавити на крају времена неко други мимо Ибн Сајјада. А Ибн Сајјад је само један у низу лажљивих Деџала о којима је Божији Посланик, мир над њим, обавестио, и већина их се већ појавила“. Чини се како они који одлучно тврде како је Ибн Сајјад заправо Деџал нису чули Темимову предају. Објединити то

³⁸⁸ Нејхул Евтар, 7/230, 231.

двоје је јако тешко. Јер како замислити дечака пред пунољетством у доба Божијег Посланика, мир над њим, са којим се Посланик срео и питао га, старца, окованог у ланцима на острву који се распитује о Посланику, мир над њим, је ли се или није појавио?! Стога је прече претпоставити како ипак нису чули Темимову предају.

А Омер, нека је Бог задовољан са њим, могуће је да је то учинио пре него што је чуо Темимову причу, а након што је чуо за њу, више се није заклињао поменутом заклетвом.

Џабир, нека је Бог задовољан са њим, је присуствовао Омеровој заклетви код Божијег Посланика, мир над њим, па је следио оно што је чуо од Омера, нека је Бог задовољан са њим, у друштву Посланика, мир над њим.

Сматрам: Џабир је један од преносилаца Темимове предаје, као што то бележи Ебу Давуд у причи о Џессаси и Деџалу као и Темим, потом Ибн Еби Селеме каже: „У овом хадису има нешто што нисам запамтио. Џабир је сведочио како је Деџал Ибн Сајјад. Рекао сам му : Он је умро. Иако је умро. Он је муслиман, рекао сам. Иако је примио Ислам, рече. Он је ушао у Медину. Нека је и у Медину ушао.“³⁸⁹

Џабир је упоран у тврдњи како је Ибн Сајјад заправо Деџал. Чак и након констатације како је он

³⁸⁹ Сунен, Еби Давуда, 11/476.

примио Ислам, ушао у Медину и умро. Споменули смо веродостојну предају од Џабира, нека је Бог задовољан са њим: Умро је Ибн Сајјад на дан Харре.“

Ибн Хаџер каже: „Забележио је Ебу Нуајм ел Асбехани у делу Тарихул Асбехан оно што подржава Ибн Сајјада као Деџала (Антихриста). Тако наводи од Шубејл ибн Урза а он од Хасан ибн Абдуррахмана а он од свог оца да је рекао: „Кад смо освојили Асбехан између наше војске и јевреја је била раздаљина коју смо ми прелазили. Дошао сам до јевреја који су се играли и веселили. Упитао сам једног познаника међу њима о разлогу веселја. Рече: „Наш краљ са којим ћемо победити Арапе нам долази“. Преспавао сам код познаника на крову, клањао сам сабах, а кад се развиднило угледао сам човека како тетура из правца војника. Човека са украсом на глави око којег јевреји играју и веселе се. Погледао сам боље и видео Ибн Сајјада. Ушао је у Медину и није се појавио до дана данашњег.“³⁹⁰

Ибн Хаџер каже: „Не може се ускладити Џабирова предаја по којој је Ибн Сајјад умро на дан Харре са предајом Хасан ибн Абдуррахмана зато што је освајање Асбехана било у доба Омера, нека је Бог задовољан са њим, као што то бележи Ебу Нуајм у својој Историји, а између убиства Омера, нека је Бог задовољан са њим, и битке на Харри је око четрдесет година.

³⁹⁰ “Фетхул Бари“, 3/327, 328.

Могуће је сублимирати ове предаје тиме како је Хасанов отац причао о ономе што је било после освајања Асбехана за овај временски период.

Тако да је одговор: Кад смо освојили Асбехан – буде прешутен, односно: Био сам и ходао по Асбехану па се десила прича о Ибн Сајјаду. Тако се освајање Асбехана и долазак Ибн Сајјада нису десили у исто време.³⁹¹

Шејхул ислам Ибн Тејмије спомиње како је случај Ибн Сајјада био нејасан појединим асхабима, како је Божији Посланик, мир над њим, био суздржан док му није постало јасно да он није Деџал (Антихрист), него један од гатара, следбеника ђавољевих. Зато му је отишао да га искуша.

Ибн Кесир каже: Мисли се на то како Ибн Сајјад дефинитивно није Деџал који ће се појавити на крају времена због хадиса Фатиме бинт Кајс који је коначан суд о овоме.

Ово су нека од мишљења учених људи о Ибн Сајјаду. Она су, као што се види, међусобно опречна, и свако од њих је утемељено својим доказом. Стога је Ибн Хаџер трудећи се да помири различите хадисе рекао:

„Најближа могућност помирења између хадиса Темима и тога како је Ибн Сајјад заправо Деџал (Антихрист) је та да је стварни Деџал онај кога је Темим видио окованог. А Ибн Сајјад је ђаво у лику

³⁹¹ „Фетхул Бари“, 13/328.

Деццала (Антихриста) тога времена који се упутио према Асбехану ту се притајио са себи сличним до времена које је Бог одредио да се у њему појави. Због велике збрке око тога Бухарија је следио метод претежнијег мишљења, споменуо само Џабиров хадис од Ибн Омера о Ибн Сајјаду а прећутао је и није забележио хадис Фатиме бинт Кајс у Темимовој предаји.³⁹²

Ибн Сајјад је истина а не илузија (легенда)

Ебу Убејје твди како је: „личност Ибн Сајјада илузија настала у појединим главама, прича живела у појединим књигама приписана Посланику, а Посланик, мир над њим, није радио нити говорио осим оно што је најбоље и срж истине. Сад је дошло време да се озбиљно позабавимо хадисом, његовим значењем, сврхом и крајњим циљем. Такође морамо преносити ланац преносилаца како би се наше схватање Ислама спасило неправде и грешака.“³⁹³

То је оно што Ебу Убејје каже у коментару на споменуте хадис о Ибн Сајјаду!!

³⁹² „Фетхул Бари“, 13/328.

³⁹³ “Ен-Нихаје“, 1/104.

Одговарамо му како су споменути хадиси о Ибн Сајаду веродостојно забележени у хадиским збиркама, Два Сахиха и другим.

У хадисима о Ибн Сајјаду нема оног што је супротно духу хадиса или бити истине. Ибн Сајјад је, као што је речено, дискутабилан међу муслиманима, био је један од Деццала (Антихриста). Бог, слављен нека је Он, је његову лаж и неисправност учинио јасном Божијем Посланику, мир над њим, и муслиманима.

Ебу Убејје побија сам себе у говору. Понекад у коментарима хадиса о Ибн Сајјаду каже: „Истина је да је Ибн Сајјад изговарао речи без значења као што је обичај гатара. Ништа није мислио том речју. Он је опаки гатар варалица“.

Овде признаје како је Ибн Сајјад опаки гатар варалица! Како једном може бити измишљотина а други пут гатар!

Нема сумње да Ебу Убејје побија сам себе својим говором. Онај ко помно прати коментаре Ебу Убејје на књигу: „Ен Нихаје, ел фитену вел мелахиму“, од Ибн Кесира, уочиће чуда. Ебу Убејје је потпуни суд препустио свом драгом разуму о хадисима које преноси Ибн Кесир. Оно што он сматра исправним и прихвати то је истина, а све друго коментарише супротно хадисима или суди о веродостојним хадисима као апокрифним - без доказа или непобитног става о тачности.

Ебу Убејје о хадисима Ибн Сајјада каже:

„Да ли је дечак одговоран (пунолетан) за своја дела? И да ли би Посланик овим тврдњама поклањао толико пажње да стане код њега и пита га ово питање? Је ли разумно да чека док му овај не одговори? Да ли је прихватљиво да му дозволи одговор у којем за себе тврди посланство и објаву? Је ли то Бог слао децу као посланике? Питања су која наводимо оним којима је разум блокиран пред разборитим и здравим размишљањем.“³⁹⁴

Одговара му се на ове речи: Нико није рекао да је малолетник пунолетан, нити да је Бог, слављен нека је Он, слао децу као посланике. Посланик, мир над њим, је само желео да провери стање Ибн Сајјада, да ли је он стварни Децал или није.

Медином се прочуло како је он Децал на којег је упозорио Божији Посланик, мир над њим, а о Ибн Сајјаду му није дошла објава па је Божији Посланик, мир над њим, сматрао да оно што открива његову децалштво - радило се о дечаку који је поседовао моћ распознавања ствари - су речи:

„Сведочиш ли да сам ја Божији Посланик“ ... док му није рекао: „Ја сам нешто за тебе сакрио“. Као и друга питања која му је поставио Божији Посланик, мир над њим.

Није се овим речима желела дечакова одговорност Исламом него стварно стање Ибн Сајјада. Ако је то што смо споменули била намера

³⁹⁴ Коментар “Ен-Нихаје“, 1/104.

онда не чуди што је Божији Посланик, мир над њим, стао да види његов одговор из којег је постало јасно како је он један од Деџала.

Осим тога, нема запреке да Божији Посланик, мир над њим, понуди Ислам малолетнику. Бухарија бележи причу Ибн Сајјада под насловом: „Поглавље како понудити Ислам малолетној особи“.

А то што Посланик није казнио Ибн Сајјада иако је тврдио за себе посланство је уствари сумња присутна код Ебу Убејје резултирана непознавањем мишљења учених који су на њу одговорили са више одговора од којих спомињемо:

1. Ибн Сајјад је био један од мединских јевреја или један од њихових савезника. А између њих и Посланика је постојао уговор о примирју након што је Посланик стигао у Медину, уговор у којем је потписано међусобно ненападање и да они остану у својој вери.

У прилог томе је и оно што бележи Ахмед од Џабира у причи о доласку Посланика, мир над њим, код Ибн Сајјада и речима Омера, нека је Бог задовољан са њим. „Дозволи ми да га погубим, Божији Посланиче,“ а он му одговори: „Ако је он тај, ти ниси његов убица, него Иса (Исус) син Мерјемин (Маријин), мир над њим. А ако он није тај немаш право да убијеш човека са којим ми имамо уговор“ (о ненападању оп. рев.)

Овако су одговорили Хаттабиј и Бегавиј. А Ибн Хаџер каже: „То је тако.“

2.Ибн Сајјад је тада био мали, још увек малолетан, овај одговор јача предаја коју од Ибн Омера бележи Бухарија о одласку Божијег Посланика, мир над њим, Ибн Сајјаду у којој стоји: „Док га не нађе како се игра са децом код тврђаве Бену Мегале, а Ибн Сајјад је тада био близу пунолетства“. Кадија 'Ијад је изабрао овај одговор.

3.Постоји трећи одговор који је споменуо Хафиз Ибн Хаџер: „Ибн Сајјад није јасно тврдио да је он посланик него је замислио како тврди да има објаву. Тврдити да имаш објаву не значи тврдити и да си посланик.“ Бог, слављен нека је Он, каже:

Зар не видиш да ми невернике ђаволима препуштамо да их што више на зло навраћају.
(Кур'ан, поглавље Мерјем, 83.)

Место појављивања Деццала (Антихриста)

Доћи ће из правца Истока из места Хорасан, од јевреја Асбахана, потом ће ходати земљом. Неће оставити ни једно место а да у њега не уђе, осим Мекке и Медине. У њих неће моћи да уђе јер ће их анђели чувати.

У споменутом хадису Фатиме бинт Кајс Божији Посланик, мир над њим, о Деццалу каже: „**Није ли он у мору Шама или Јемена, не него је у**

правцу Истока, он је у правцу Истока (и показа руком према Истоку).³⁹⁵

Ебу Бекр ес Сиддик преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Деццал (Антихрист) ће се појавити на Истоку из места званог Хорасан.**“

Од Енеса, нека је Бог задовољан са њим, се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: Деццал ће се појавити из Асбеханских јевреја, са њим ће бити седамдесет хиљада јевреја.³⁹⁶

Ибн Хаџер каже: „А што се тиче места из којег ће се појавити то ће сигурно бити са Истока.“³⁹⁷

А Ибн Кесир каже: „Почетак појављивања ће бити из Асбехана из места званог Јехудије (Јеврејско)“.³⁹⁸

Деццал (Антихрист) неће ући у Мекку нити у Медину

Деццалу је забрањен улаз у Мекку и Медину кад се појави на крају времена. О томе постоје веродостојни хадиси. А у осталим местима ће једно по једно улазити.

³⁹⁵ Хадис, бележи Муслим, 18/83.

³⁹⁶ „Ел- фетхур реббанниј“, 24/73.

³⁹⁷ „Фетхул Бари“, 13/91.

³⁹⁸ „Ен-Нихајје“, 1/128.

У хадису Фатиме бинт Кајс стоји да је Деџал рекао: „Изаћи ћу, ходаћу земљом, неће остати ниједно место а да у њега не уђем у периоду од четрдесет ноћи, осим Мекке и Тајјибе, оне су ми забрањене. Кад год покушам да уђем у једну од њих дочекаће ме мелек са оштром сабљом и отерати од њих. На сваком прилазу ће стајати мелек који ће их чувати“.

Поузвано се зна да Деџал неће ући у четири месцида (џамије): Месцидул Харам у Мекки, Месцидун Небави у Медини, Месцидут Тур и Месцидул Акса.

Бележи Ахмед од Џунаде ибн Еби Умејје ел Ездија: „Отишли смо ја и један од становника Медине код једног од асхаба Божијег Посланика, мир над њим, и рекли смо му: „Кажи нам шта си од Божијег Посланика, мир над њим, чуо о Деџалу“ ... (споменуо је хадис и рекао): **„заиста ће он боравити на земљи четрдесте јутра, доћи ће на сваки извор, неће се приближити четири џамије: Месцидул Харем у Мекки, Месцидун Небави у Медини, Месцидут Тур и Месцидул Акса“.**³⁹⁹

А што се тиче предаје у Бухаријевој и Мулсимовој збирци хадиса, по којој је Божији Посланик, мир над њим, видео коврџавог, ниског човека, ћоравог десног ока, наслоњеног на човеково раме како тавафи око Кабе, па упита ко је он. Рекоше му да је он Месих Деџал. Одговор је како се ради о

³⁹⁹ „Ел фетхур реббанниј, 26/76.

забрани уласка Деџдала у Меку и Медину онда кад се појави не крају времена. А Бог најбоље зна.⁴⁰⁰

Деџдалови (Антихристови) следбеници

Већина Деџдалових следбеника су јевреји, неарапи и Татари, мешавина раса. Највећим делом пустињаци (сељаци) и жене.

Бележи Муслим од Енес ибн Малика, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „Следиће Деџдала (Антихриста) седамдесет хиљада Асбеханских јевреја као предводница.“⁴⁰¹

А у Ахмедовој предаји: „седамдесет хиљада Тиџанаца“.

А у споменутом хадису Ебу Бекра, нека је Бог задовољан са њим: **Следиће га народ лица попут искованих штитова.**

Ибн Кесир каже: „Очито је, а Бог најбоље зна, да се мисли на Турке, Деџдалове (Антихристове) помоћнике.“⁴⁰²

Сматрам да се то односи на неарапе (е'аџем) описане у хадису Ебу Хурејре: „**Неће наступити**

⁴⁰⁰ „Невевијев коментар Муслима“, 2/234, „Фетхул Бари“, 6/488.

⁴⁰¹ Хадис, бележи Муслим, 18/85, 86.

⁴⁰² „Ен Нихаје“, 1/117.

Судњи дан док се не сукобите са Хавзом и Керамом од неарапа: Црвених лица, кривих носева, ситних очију, лица попут искованих штитова, обуће од длаке.⁴⁰³

А што се тиче тога да ће највећи број његових следбеника бити од бедуина (сељака) то је стога што је незнање углавном са њима.

Бележи се у подушем хадису Ебу Умаме у којем Божији Посланик, мир над њим, каже: „**Од смутње Деџала ће бити и његове речи чобанима: Ако ти оживим оца и мајку, хоћеш ли посведочити да сам ти ја Господар? Хоћу, рећи ће. Два ђавола ће се појавити у лику његовог оца и мајке и рећи: Сине, следи га, заиста је он твој Господар.**“⁴⁰⁴

А жене, њихово стање је горе од стања бедуина због брзине потпадања под разне утицаје и због незнања. У хадису Ибн Омера, нека је Бог задовољан са њим, се каже: „**Доћи ће Деџал (Антихрист) у долину жабокрачине звану Мерканат**⁴⁰⁵. **Највише ће пред њега изаћи жена. Чак ће човек отићи код супруге, мајке, кћерке, сестре, тетке и свезати је конопцима плашећи се да не изађу пред њега.**⁴⁰⁶

⁴⁰³ Хадис, бележи Бухари, 6/604.

⁴⁰⁴ Хадис, бележи Ибн Маџе, 2/1359, 1363.

⁴⁰⁵ Долина између Медине и Таифа у Арабији.

⁴⁰⁶ Хадис, бележи Ахмед, 5353.

Децалова (Антихристова) смутња

Искушење звано Децал је највеће искушење од времена кад је Бог, слављен нека је Он, створио Адема, мир над њим, па до дана Судњегга. То је стога што ће му Бог дати (као искушење људима, оп. рев.) величанствену моћ наднаравности која ће запањити и затећи разум.

Спомиње се да ће са њим бити рај и ватра. Његов рај је ватра а његова ватра је рај. Са њим ће бити река воде, брдо хлеба, наредиће небу кишу па ће пасти, а земљи биље па ће никнути, следиће га земаљске ризнице, путоваће земљом страховитом брзином попут кишног облака ношеног ветром... и друга неприродна дешавања.

О свему томе говоре веродостојни хадиси од којих је и онај који бележи Муслим од Хузејфе, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Децал (Антихрист) је ћорав у лево око, коврцаве косе, са њим је рај и пакао, његова ватра је рај а његов рај је ватра.**”⁴⁰⁷

Такође Муслим од Хузјфе бележи да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Знам ја шта ће имати Децал (Антихрист), имаће две реке које теку, једну белу а другу распламсану. Ко угледа једну од њих нека уђе у ону коју види као ватру,**

⁴⁰⁷ Хадис, бележи Муслим, 18/60, 61.

нека се сагне, продрма главом и напије се, то је заиста хладна вода.“⁴⁰⁸

У хадису Неввас ибн Сем'ана у којем се спомиње Деџал, се преноси да су асхаби рекли:

„Божији Посланиче, колико ће боравити на земљи? Рече: Четрдесет дана: дан као година, дан као месец, дан као седмица, а остали дани попут наших дана. Рекоше: Којом брзином ће се кретати земљом? Попут кишног облака ношеног ветром, одговорио је. Доћи ће међу народ, позвати их и они ће му поверовати и одазвати му се, наредиће небесима и киша ће пасти, наредиће земљи и никнуће биље, вратиће им се стока са испаше на крају дана нахрањена и са много млека. Потом ће доћи народу и позваће их а они ће одбити његов позив па ће он отићи од њих. Постаће сиромашни без игде ичега. Проћи ће поред рушевине па ће јој рећи: Избаци своју ризницу блага па ће га благо следити као пчеле рој. Потом ће позвати младића пуног младалачке снаге, удариће га сабљом и преполовити на два дела. Онда ће га поново позвати а он ће доћи озарена и насмејана лица.“⁴⁰⁹

У Бухаријиној предаји од Ебу Сеид ел Худрија, нека је Бог задовољан са њим, стоји да је овај човек којег ће Деџал погубити од најбољих или најбољи човек. Доћи ће пред Деџала из Посланиковог града,

⁴⁰⁸ Хадис, бележи Муслим 18/61.

⁴⁰⁹ Хадис, бележи Муслим 18/65, 66.

Медине и рећи му: **Сведочим да си ти Децал о којем нас је обавестио Божији Посланик, мир над њим. Децал ће рећи: „Кад бих убио а потом оживео овог човека да ли бисте сумњали у мене?“ „Не бисмо“, рекоше. Па га је уби а потом оживео а човек му је рекао: Тако ми Бога, сад ми је још јасније ко си ти. Децал ће хтети да га поново убије, али неће моћи то да уради.**⁴¹⁰

Споменули смо предају Ибн Маџе од Ебу Умаме ел Бахилија, нека је Бог задовољан са њим, у којој Божији Посланик, мир над њим, о Децалу (Антихристу) каже: **Од његове смутње је и то да ће рећи бедуинима (сељацима): Када бих оживео твог оца и мајку, да ли би посведочио да сам ти ја Господар? Свакако да бих, рекао је. Па ће два ђавола у лицу оца и мајке проговорити: О синко мој, следи га, заиста је он твој Господар.**⁴¹¹

Молимо Бога, слављен нека је Он, да нас помогне, и утичемо му се да нас сачува од искушења.

⁴¹⁰ Хадис, бележи Бухари, 13/101.

⁴¹¹ Извор претходно споменут.

Одговор онима који негирају појаву Деццала (Антихриста)

Оно што смо споменули недвосмислено указује на појаву Деццала (Антихриста) на крају времена. Он је стварни човек.

Бог, слављен нека је Он, ће му дати шта буде хтео од несвакидашњих великих могућности.

Ипак Мухаммед Абдуху сматра Деццала (Антихриста) симболом измишљотине, обмане и срамоте, у томе га је следио Ебу Убејје сматрајући Деццала (Антихриста) симболом слабости и неистине а не стварним човеком. Оваква тумачења су одступања од јасних хадиса без било какве утемељености.

Погледај шта Ебу Убејје каже у коментару хадиса о Деццалу (Антихристу):“ Разлике у предајама о месту и времену појаве Деццала, о томе да ли је он Ибн Сајјад или није упућују на то да се са Деццалом желело указати на распрострањеност и моћ зла у многим местима на начин који је допринео успостави и ширењу смутње у одређеном времену. То ће трајати све док његова снага не престане и док се његова жеравица не угаси снагом истине, Божијом речју“: **Лаж, заиста, нестаје.** (Куран, поглавље Ел-Исра, 81.)

Он такође каже: „Није ли прече да се Децал (Антихрист) схвати као симбол зла, збуњености и гнусне лажи“⁴¹² ...

Одговарамо на ове тврдње како су хадиси јасни у томе да је Децал (Антихрист) човек телом и душом. Не постоји доказ како је он симбол измишљотине, обмане и лажи.

У предајама нема разлика нити контрадикторности. Споменули смо везу између тих предаја, појаснио сам како ће се Децал (Антихрист) појавити из Асбехана из правца Хорасана, а све то је из правца Истока, појаснио сам шта је речено о Ибн Сајјаду и да ли је он или неко други Децал. Споменуо сам мишљења учењака о томе.

Ако је то јасно, онда у предајама нема опречности, ни о месту појављивања нити о времену доласка. Нема ничега што би захтевало оно чему су њих двојица отишла посебно не са свим оним особинама на које су упозорили хадиси који без непотребног изласка из оквира упућују да се ради о човеку од крви и меса.

Поред тога Ебу Убејје побија сам себе коментаришући у Ибн Кесировом делу „Ел фитену вел мелахиму“ Посланикове речи: **„Између очију ће му писати кафир, прочитаће га свако ко презире његова дела или прочитаће га сваки му'мин (верник)“.**

⁴¹² „Ен-Нихаје“, 1/115.

Или Посланикове речи: „**Запамтите добро, нико од вас неће видети свога Господара док не умре.**“ - Ебу Убејје то коментарише овако: „Ово јасно указује на Деццалову (Антихристову) лаж у приписивању божанства себи, Бог га грозним учинио и употпунио своју срџбу и проклетство над њим.

Он овде сматра Деццала (Антихриста) стварним човеком који тврди како је он божанство и призива срџбу и проклетство над њим, а на другом месту негира могућност Деццала као човека, него је он само симбол зла и искушења!!

Нема сумње да је ово његово негирање самог себе.

Волео бих да се на оне који негирају појаву Деццала не односе речи, Божијег Посланика, мир над њим: „**Заиста ће после вас бити људи који ће негирати каменовање, Деццала (Антихриста), шефа'ат (заузимање), кажњавање у гробу, народ који ће изаћи из ватре након што одгори.**“⁴¹³

Споменућемо натприродност Деццала, тражење заштите од његове смутње и вести о његовој пропасти, што све скупа непобитно указује како је он стварна личност.

⁴¹³ Хадис, бележи Ахмед, 1/223.

Децалове натприродности су стварност

Говорећи о његовим искушењима, споменули смо неке од његових натприродности. Оне су стварност а никако илузија или измишљотина као што то тврде поједини учењаци.

Ибн Кесир преноси од Ибн Хазма и Тахавије како су они рекли да оно што је са Децалом (Антихристом) није стварно.

Такође од учитеља му'тезила Ебу Али ел Џуббаија преноси речи: „Није дозвољено да то буде стварност јер би се тиме му'џизе (чуда) чаробњака изједначиле са му'џизама (чудима) посланика“⁴¹⁴.

После њих се појавио Решид Рида и негирао је Децалову (Антихристову) натприродност. Тврдио је како је то опречно Божијим, слављен нека је Он, законитостима стварања. Тако говорећи о хадисима о Децалу (Антихристу) каже: „Оно што је споменуто од натприродности потпуно личи највећим знаковима којима је Бог помогао најодабраније посланике или их чак и надмашује и тиме бацају сумњу на њих као што о томе кажу поједини филозофи а они који се баве хадиском науком то сматрају њиховом новотаријом. Јасно је како је Узвишени Бог, слављен нека је Он, дао посланицима ове чуда да би упутили његова створења сходно предности опроста над

⁴¹⁴ „Ен-Нихаје“, 1/120.

љутњом. Па како ће онда дати Децалу (Антихристу) веће чуда у завођењу огромне већине његових робова!? Од тих предаја је и то како ће он за само четрдесет дана завладати земљом осим Мекке и Медине.“

До речи: „Заиста оно што му је приписано од натприродности је супротно Божијим законитостима стварања. Кур'ан недвосмислено каже како у Божијим законитостима нема одступања нити промена. Ове опречне и супротстављене предаје не ограничавају ове непобитне Кур'анске текстове“.⁴¹⁵

Као пример контрадикторности хадиса о Децалу наводи да у појединим предајама - као што смо споменули - се спомиње брдо хлеба, реке воде и меда, рај и пакао... која је супротна предаји Мугире ибн Шу'абе: „Нико није питао Божијег Посланика, мир над њим, о Децалу (Антихристу) оно што сам га ја питао, па ми рече“: **„Шта те мучи код њега? Рекао сам: Кажу да ће имати брдо хлеба и реку воде? То је све код Бога, слављен нека је Он, безначајно, рекао је.“**⁴¹⁶

Од оних који негирају натприродност Децала је и Ебу Убејје који у коментару хадиса о томе каже: „Хоће ли застати пред овим великим искушењем велика већина људи. Усмрти па оживи, јавно пред људима. А да их потом Бог баци у Пакао због тога

⁴¹⁵ “Тефсирл менар“, 9/490.

⁴¹⁶ Хадис, бележи Бухари, 13/89., и Муслим, 18/74.

што су њиме искушани?? Заиста је Бог, слављен нека је Он, блажи и милостивији према својим робовима и не би дозволио овакву тиранију искушења над њима пред којим не би одолио осим онај који је обдарен неограниченом чврстином веровања и убеђења. Заиста је Децал (Антихрист), било који Децал, небитан код Бога да би му Он дао монопол над створењима и појачао га овим запањујуће разорним оружјем, потресним за веровање и веру у срцима већине света.⁴¹⁷

Одговор оваквим је сажет у следећем:

1. Забележени хадиси о натприродности Децала (Антихриста) су стабилни и веродостојни. Није дозвољено одбацити их или их коментарисати наведеним сумњама. У њима нема контрадикторности и међу њима нема опречности.

А оно што је за пример навео Решид Рида од Мугире у „Два сахиха“ и да је то наводно супротно хадисима о Децалу (Антихристу) одговарамо Посланиковим, мир над њим, речима:

„То је све код Бога безначајно“ - то значи: безначајно је то што је Бог, слављен нека је Он, дао Децалу од натприродности којима одводи у заблуду

⁴¹⁷ “Ен-Нихаје”, 1/118.

невернике или сије сумњу у срца верника него тиме повећава веровање оних који су верници а сумњу оних чија су срца болесна. То је попут речи оног којег убије Деџал: „Никад ми није било јасније ко си ти“. Не жели се речима: „**То је све код Бога безначајно**“ - да ништа од тога неће бити са њим, него се жели рећи како је то све безначајно да би се због тога поверовало Деџалу (Антихристу), посебно кад је дат јасан знак његове преваре и неверства који ће прочитати сваки писмени и неписмени муслиман.

Ако се томе дода још мноштво тога што упућује на његову ограниченост⁴¹⁸, као што смо споменули говорећи о његовим својствима.

2.Ако се сложимо да је хадис онакав како се чини онда су речи Божијег Посланика, мир над њим, изречене пре него што је Посланику објављено о његовим натприродностима. Доказ томе су Мугирине речи Посланику: „**Кажу са њим је**“ ... А није рекао: Ти си нам рекао тако и тако. Потом је дошла објава и појаснила знакове Деџалове (Антихристове) натприродности. Тако да нема никакве опречности између Мугириног хадиса и хадиса о Деџалу.

3.Натприродност Деџалова је стварност а никако илузија, измишљотина. Ове натприродности

⁴¹⁸ Невевијев Коментар на Муслима, 18/74., Фетхул Бари, 13/93.

су Божијем, слављен нека је Он, одређењем искушење и испит за људе. Немогуће је поистоветити стање Деццала са стањем посланика. Нигде се не спомиње како ће Деццал тврдити за себе да је посланик, него ће тврдити да је божанство.⁴¹⁹

4. Сматрати, као Решид Рида, могућим овладавање земљом за четрдесет дана је неутемељено, јер су докази супротни томе. У Муслимовој предаји се бележи како ће неки Деццалови дани бити попут године, други попут месеца или седмица ... како смо то већ спомињали.

5. Доиста оно што је дато Деццалу није у супротности са Божијим законитостима. Када бисмо буквално схватили речи Решид Рида оспорили бисмо чуда Посланика јер су и оне супротне Божијим законитостима. Оно што се каже о чудима посланика и како оне нису супротстављене Божијим законитостима се потпуно исто односи и на натприродности дате Деццалу као метод искушења, испита и патње.

6. Ако бисмо се помирили како су Деццалове натприродности супротстављене Божијим законитостима рекли бисмо: Заиста је Деццалово време, време нестанка уобичајеног. Десиће се величанствене ствари као увод у катаклизму света, нестанак дуњалука (овога света) и непосредну близину Смака света. Ако се његов долазак деси у

⁴¹⁹ „Фетхул Бари“, 13/105.

времену искушења које је хтео Бог, слављен нека је Он, онда се не каже: Заиста је Бог милостивији од тога да своје робове искуша Децаловом несвакидашношћу, Он је најмилостивији и најзнанији али Његовом мудрошћу искушава људе након што их је опоменуо и упозорио на њега.

Након овога, сматрам погодном пренети нека од мишљења уважених учењака о утемељености Децалових (Антихристових) натприродности, које су стварност и које је дао Бог, слављен нека је Он, као кушњу и испит својим робовима:

Учењак 'Ијад, Бог му се смиловао, каже:

„Хадиси које је споменуо Муслим и други о Децалу (Антихристу) су необорив доказ следбеника истине о његовом постојању, о томе да је он човек којим је Бог искушао своје робове, подарио му ствари од Божије моћи као: оживљавање оног кога убије, појава цвећа и лепота овог света, његов рај и ватра, две реке, слеђење богатства земље, наређење небесима кише која ће пасти или земљи која ће пробужати - све то ће се догодити Божијом, слављен нека је Он, моћи и хтењем. Потом ће га Бог учинити немоћним па неће моћи да убије оног човека нити било кога другог. Престаће његово стање. Убиће га Исус, мир над њим, а Бог ће учинити постојним оне који верују.“ Ово је правац, мишљење свих учењака хадиса, шеријатског права (верозакона) и дискутаната, за разлику од оних секти који су га порекли од хариџија, цехмија, му'атезила и других

који сматрају да постоји али само као измишљотина и илузија која нема стварности, тврдећи како би његово постојање укинуло чуда Посланика, мир над њим.

Ово је њихова заједничка грешка. Он не позива посланство како би те неприродности биле доказ његове истинитости, него тврди да је божанство, а у тој тврдњи је чити лажов. Докази његовог постанка и мањкавости, немоћ у отклањању болести ока, уклањање потврде неверовања између два ока.

Због тога и сличног, повероваће му само слабићи како би постигли оно што им треба, трагајући за залогојем хлеба, плашећи се његовог злостављања, јер је његово искушење велико. Искушење пред којим застаје памет, разум постане немоћан. Уз то, његова брзина ходања земљом - све то неће оставити простора слабима да размисле о њему, његовом постанку и мањкавостима. Повероваће му онај ко у оваквој ситуацији поверује.

Управо због тога су сви посланици упозоравали на његово искушење, појаснили су његову мањкавост и доказе његове неисправности.

А они који следе Упуту неће бити задивљени њиме, нити преварени оним што је код њега. Зато што ће препознати знакове његове лажи и оног што већ знају о њему. Због тога ће му онај што га је убио рећи: „Ово ми је само повећало моје знање о теби.“⁴²⁰

⁴²⁰ „Невевијев коментар Муслима“, 18/58, 59., и „Фетхул Бари“, 13/105.

Хафиз Ибн Кесир каже: „Заиста ће Бог, слављен нека је Он, Деџцалом (Антихристом) искушати своје робове тиме што ће му дати од читих натприродности његовог времена, као што смо споменули, онима који му се одазову пашће киша, порашће житарице којима ће се хранити њихова стока и они. Стока ће им се вратити ухрањена и са пуно млека. А оне који му се не одазову задесиће суша, глад, оскудица, угинуће стоке, помањкаће иметка, живота и усева. Ризнице земље ће ићи за њим као пчеле за ројем. Убиће тог младића а затим ће га оживети.

Све то није измишљотина него стварност са којом ће Бог, слављен нека је Он, искушати своје робове на крају времена. Одвешће у заблуду многе а њиме ће многи бити и упућени. Узневероваће сумњичави а повећаће се веровање постојним верницима.⁴²¹

Ибн Хаџер каже: „У Деџцалу је јасан доказ за оног ко разуме његову лаж јер је он власник мана и видљив је траг његовог стварања као што је ћоравост његовог ока. Кад позове људе тврдиће како је он њихово божанство. Најгоре што може помислити разуман човек је како божанство није једнако или боље од других створења. Не може од себе самог отклонити мањкавост! Најмање што се тада може рећи је:

⁴²¹ „Ен-Нихаје“ 1/121.

„О ти који тврдиш како си створио небеса и земљу! Обликуј себе и отклони болест. Ако будеш тврдио како Господар не мења у себи ништа, па хајде бар склони то што ти пише међу очима.“⁴²²

А Ибн Ареби каже: Оно што ће се појавити од знакова Деццала (Антихриста): спуштање кише, давање изобиља оном ко му поверује и ускраћивање оном ко га у лаж угони, слеђење ризница земље, рај и ватра, реке које теку - све то је кушња од Бог, слављен нека је Он, и испит на којем ће пропасти сумњичави а спасиће се убеђени. Све то је застрашујуће. Зато је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Нема искушења већег од оног званог Деццал (Антихрист).**“⁴²³

Заштита од Деццаловог (Антихристовог) искушења

Посланик, мир над њим, је усмерио народ оном што ће их сачувати од искушења Деццала Месиха (Антихриста). Оставио је свом народу јасан и видљив пут, пут чија је ноћ јасна као дан и са којег не скрене нико осим оног ко је пропао. Није оставио добро а да није на њега указао нити је оставио зло а да нас није на њега упозорио.

⁴²² „Фетхул- Бари“, 13/103.

⁴²³ „Фетхул Бари“, 13/103.

Од онога на шта нас ја упозорио је и искушење Деццала Месиха (Антихриста) јер је то највећа смутња са којом ће се срести његов народ до Судњег дана. Сваки посланик је упозоравао свој народ на ћоравог Деццала (Антихриста) а Мухаммед, мир над њим, је посебно повећао опомену и упозорење.

Бог, слављен нека је Он, му је појаснио многа својства Деццала (Антихриста) како би упозорио свој народ. Он ће се, без икакве сумње, појавити баш у овом народу јер је он последњи народ а Мухаммед, мир над њим, је Печат посланика.

Ово су само неке од Посланикових, мир над њим, смерница којима је усмеравао свој народ како би се спасио од овог страшног искушења од којег и ми молимо Узвишеног Бога, слављен нека је Он, да нас сачува и да подари нам уточиште:

1. Чврсто придржавање Ислама и чврсто веровања, и познавање Божијих имена и својстава у којим нема Њему сличних.

Нека свако зна да је Деццал (Антихрист) човек који једе и пије а Бог је узвишен од тога, Деццал (Антихрист) је ћорав а Бог, слављен нека је Он, није и нико неће видети свога Господара док не умре а Деццала (Антихриста) ће видети људи кад се појави, они који су му поверовали и они који су га порекли.

2. Стално тражити уточиште од Деццалове (Антихристове) смутње а посебно то чинити у

намазу-молитви о чему постоје бројни веродостојни хадиси:

Хадис којег бележе Бухарија и Муслим и Неса'и од Посланикове супруге, нека је Бог задовољан са њом: „Заиста је Божији Посланик, мир над њим, учио молбу у намазу“: **„Господару мој, утичем Ти се од кабурских патњи (патњи у гробу) и од искушења Деццала Месиха(Антихриста)“**⁴²⁴

Бухари бележи од Мус'аба који каже да је Са'ад наређивао пет ствари које је чуо од Посланика, мир над њим, како их наређује, од тих пет ствари је и **...и од Тебе тражим заштиту од искушења дуњалука (овога света)**, (мисли се на кушњу Деццала (Антихриста)).⁴²⁵

Рећи „дуњалук“ а мислити на Деццала (Антихриста) је јасан показатељ како је Деццал (Антихрист) највеће могуће искушење на дуњалуку (овом свету).

Муслим бележи од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

Када неко од вас, учећи Еттехијату,⁴²⁶
проучи Шехадет,⁴²⁷ **нека тражи заштиту од четворо, нека каже: Господару, заиста код Тебе**

⁴²⁴ Хадис, бележи Бухари, 2/317.

⁴²⁵ Хадис, бележи Бухари, 11/174.

⁴²⁶ Молба која се учи на првом и другом седењу у намазу-молитви. (оп.рев.)

⁴²⁷ Молба у намазу након еттехијату молбе. (оп. прев.)

тражим уточиште од Паклене казне, патње у гробу, искушење оживљења и смрти и од зла искушења Деџала Месиха (Антихриста).⁴²⁸

А учењак Тавус је захтевао од свог сина да понови намаз ако не би проучио ову молбу. Ово је доказ велике жеље првих муслимана да своју децу науче овој вредној молби.⁴²⁹

Сефарини каже: „Неопходно је да сваки учени усади хадисе о Деџалу (Антихристу) у срца деце, жена, мушкараца... спомиње се да ће претходити његовој појави заборав његовог спомињања са мимбера.“⁴³⁰

До његових речи: „Посебно у овом времену препуном смутњи и искушења, времену у којем су ишчезли знакови праксе Посланика, суннет је постао као новотарија (измишљена ствар у вери) а новотарија шеријат (верозакон) који се следи, а ми снаге ни моћи немамо осим код Бога Узвишеног.“⁴³¹

3. Учити напамет стихове из куранског поглавља Ел-Кехф. Божији Посланик, мир над њим, је наредио учење суре Кехф пред Деџалом (Антихристом) а у неким предајама крај суре Кехф, односно првих и задњих десет стихова.

Од забележених хадиса о томе је и хадис Муслима од Неввас ибн Сем'ана: ... „**ко од вас**

⁴²⁸ Хадис, бележи Муслим, 5/87.

⁴²⁹ Бележи Муслим, 5/89.

⁴³⁰ „Меџмуе зеваид ве менбеул фаваид“, 7/335.

⁴³¹ „Левамиул енварил бехије“ 2/106, 107.

доживи његов долазак нека му проучи почетак куранског поглавља Кехф“.⁴³²

Муслим такође бележи од Дерда'а, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Ко напамет научи првих десет ајета поглавља Кехф сачувао се Деџаловог (Антихристовог) искушења.**

Муслим је казао: „Шу'абе каже: „Са краја суре Кехф а Хемам каже: Са почетка суре Кехф“.⁴³³

Невеви каже: „Разлог томе је мноштво чуда и знакова на почетку поглавља Кехф, па ко добро размисли о њима неће бити заведен Деџалом (Антихристом), а такође и крај поглавља Кехф као нпр. Речи Узвишеног Аллаха:

Зар неверници мисле да поред Мене за богове могу узимати робове моје. (Кур'ан, поглавље Ел-Кехф, 101.)

Свакако је ово посебност поглавља Кехф (Пећина) у којој су пренесени хадиси у којима се подстиче на њено учење, посебно петком.

Хаким бележи од Ебу Сеид ел Худрија, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: „**Заиста онај ко петком проучи сурџу Кехф, она му осветли оно што је између два петка“.**⁴³⁴

⁴³² Хадис, бележи Муслим, 18/65.

⁴³³ Хадис, бележи Муслим, 6/92, 93.

⁴³⁴ Хадис, бележи Хаким, 2/368.

Нема сумње да је поглавље Кехф врло важна због величанствених ајета о становницима пећине, разговору Муса, мир над њим, и Хидра, спомену Зул Карнејна, градњи огромног зида у заштити од Гога и Магога, потврда проживљења и окупљања на судњем Дану, дување у рог, објашњење о пропалим делима и онима који су мислили да су на Упути а у ствари су били у заблуди и слепилу.

Сваки муслиман би требао да се добро потрудити око учења овог поглавља, његовом памћењу и понављању а посебно у најбољем дану у којем је сунце засјало - у дану цуме намаза (заједнички намаз петком).

4.Бежање од Деџала (Антихриста) и удаљавање од њега.

Најбоље место за становање су Мекка и Медина за које смо рекли да Деџал (Антихрист) неће у њих ући. Муслиман би требао у времену појављивања Деџала (Антихриста), да се удаљи од њега и његових смутњи и великих натприродности које ће му Бог, слављен нека је Он, дати како би њима људе искушао. Доћи ће човеку који ће мислити о себи како је он великог и чврстог веровања па ће га преварити и он ће га следити. Молимо Узвишеног Бога, слављен нека је Он, да нас, и све муслимане сачува његових сплетки.

Ахмед, Ебу Давуд и Хаким бележе од Ебу Дехма'а да је чуо Имран ибн Хусајна како казује хадис Божијег Посланика:

„Ко чује за Деццала (Антихриста) нека бежи од њега. Тако ми Бога човек ће мислити о себи да је верник али ће почети да следи Деццала (Антихриста) због сумњи које ће он убацити“.⁴³⁵

Кур'ан спомиње Деццала (Антихриста)

Учењаци су се интересовали о мудрости неспомињања Деццала (Антихриста) у Кур'ану кад се зна за његову велику смутњу, за упозоравање свих посланика на Деццала (Антихриста), за наредбу о тражењу заштите од њега у намазу.

Понудили су неке од могућих одговора:

1. Споменут је у контексту ајета у којима се каже: **Онога дана када неки предзнаци од Господара твога дођу, ниједном човеку неће бити од користи то што ће тада веровати, ако пре није веровао, или ако није, као верник, какво добро урадио.** (Кур'ан, поглавље Ен-Енам, 158.)

Ови предзнаци су: Деццал (Антихрист), излазак Сунца са Запада, и животиња. Они су споменути у коментарима овог ајета.

Муслим и Тирмизи бележе од Ебу Хурејре како је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

⁴³⁵ Хадис, бележи Ебу Давуд, 11/242., И Хахим, 4/531.

„Троје кад се појави ниједном човеку неће бити од користи то што ће тада веровати, ако пре није веровао, или ако није, као верник какво добро урадио ... излазак Сунца са Истока, Деџал (Антихрист), животиња из земље.“⁴³⁶

2. Кур'ан спомиње силазак Исуса, мир над њим, а Исус, мир над њим, ће убити Деџала (Антихриста). Задовољило се са спомињањем Месиха Упуте над спомињањем Месиха заблуде, а обичај код Арапа је да се спомене једна од супротности а изостави друга.

3. Спомиње се у речима Узвишеног:

Стварање небеса и земље је сигурно веће него стварање рода људског.(Кур'ан, поглавље Гафир, 57.) Људским родом се мисли на Деџала (Антихриста) само се опшенитошћу мислило на делимичност.

Ебул Алије каже: „Шта има веће од стварања Деџала (Антихриста) којег величају Јевреји.“⁴³⁷

Ибн Хаџер каже: „Ово, ако је утемељено, је најбољи одговор и део је оног што је Божији Посланик, мир над њим, узео у обавезу да појасни, а апсолутно знање прирада само Богу, слављен нека је Он.“⁴³⁸

4. Кур'ан није споменуо Деџала (Антихриста) омаловажавајући га и потцењујући га. Тврдњом како

⁴³⁶ Хадис, бележи Муслим, 2/195., и Тирмизи, 8/449.

⁴³⁷ Куртубијев коментар Кур'ана.

⁴³⁸ „Фетхул Бари“, 13/92.

је он божанство а уствари је човек чије је стање потпуно различито стању Господара Савршеног, Величанственог и Узвишеног од било какве мањкавости.

Због тога је његов случај безвредан да би га Он споменуо, али уз све то посланици су упозорили на њега, указавши на његову опасност и искушење као што смо већ спомињали.

Ако би се овом неко супротставио тврдњом како је Кур'ан споменуо Фараона који је такође тврдио да је божанство, може му се рећи: Случај Фараона је био и нестао. Споменут је као опомена и поука људима. А Деџал (Антихрист) ће се догодити на крају времена. Није споменут због испита људима а и само призивање божанства за себе је очита и јасна обмана. Деџал (Антихрист) је јасна мањкавост, очита презреност, мањи и небитан за место које позива. Стога Бог, слављен нека је Он, изоставља његово спомињање јер зна да Његовим верним верницима неће то промаћи и да ће их само појачати веровањем и преданошћу Богу и Његовом Посланику, баш као што ће младић којег Деџал (Антихрист) убије рећи: „Тако ми Бога, данас ми је још јасније ко си ти.“

Понекад се нешто изостави због очите јасноће баш као што је Божији Посланик, мир над њим, у самртничкој болести изоставио именовати Ебу Бекра, нека је Бог задовољан са њим, халифом (владаром) због очите величине и вредности Ебу Бекра код

асхаба (следбеника) и због хадиса: „**Бог и верници одбијају било кога осим Ебу Бекра.**“⁴³⁹

Ибн Хаџер спомиње како је питање о неспомињању Деџала (Антихриста) у Кур'ану и даље актуелно. Поготово зато што је Бог, слављен нека је Он, споменуо Гога и Магога чије је искушење слично и сродно Деџаловом (Антихристовом).⁴⁴⁰

Толико о томе, можда је први одговор најближи, а опет Бог, слављен нека је Он, најбоље зна. Тако би Деџал (Антихрист) индиректно био споменут у контексту одређених предзнака Судњег дана а ту индиректност је појаснио Божији Посланик, мир над њим.

Деџалова (Антихристова) пропаст

Деџалова (Антихристова) смрт ће бити проузрокована рукама самог Исуса сина Мерјемина (Маријиног), мир над њим.

О томе говоре веродостојни хадиси. Деџал (Антихрист) ће завладати целом земљом осим Мекке и Медине. Мноштво људи ће га следити, његово искушење ће бити свеопште. Од њега се неће спасити осим мала мањина верника. Тада ће се појавити Исус,

⁴³⁹ Хадис, бележи Муслим, 15/155.

⁴⁴⁰ „Фетхул Бари“, 13/91, 92.

мир над њим, код Источне мунаре у Дамаску. За њим ће ићи Божији верници. Водиће их Исус према лажљивцу, Децалу (Антихристу).

У времену силаска Исуса, мир над њим, Децал (Антихрист) ће ићи према Бејтул Макдесу⁴⁴¹. Исус, мир над њим, ће га сусрести на улазу у место звано Лудд. Кад га Децал (Антихрист) угледа топиће се као што се со топи а Исус, мир над њим, ће му рећи: **Имам за тебе ударац који нећу пропустити. Пратиће га, удариће га копљем, поразитиће његове следбенике. Придружиће му се верници и убијаће их све док дрво и камен не проговоре: О муслиману, о Божији робе, ево Јевреја иза мене, дођи и убиј га, осим дрвета Гаркад, оно је доиста дрво Јевреја.**⁴⁴²

Споменућу неколико хадиса о пропасти Децала (Антихриста) и његових следбеника:

Муслим бележи од Абдуллах ибн Омера, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„У мом уммету (народу) ће се појавити Децал (Антихрист)... па ће Бог послати Исаа (Исуса) сина Мерјеминог (Маријиног) који личи попут Урвет ибн Мес'уд (познати асхаб), тражиће га и уништиће га.⁴⁴³

⁴⁴¹ Џамија Ал-Акса у Јерусалиму у Палестини.

⁴⁴² „Ен-Нихаје“, 1/128, 129.

⁴⁴³ Хадис, бележи муслим, 18/75, 76.

Ахмед и Тирмизи бележе од Меџмеа ибн Царија ел Енсарија: Чуо сам Божијег Посланик, мир над њим, кад је рекао:

Син Мерјемин (Маријин) ће убити Деџцала (Антихриста) на улазу у место Лудд.

Муслим бележи подужи хадис од Невас ибн Сем'ана, нека је Бог задовољан са њим, о силаску Исаа (Исуса), мир над њим, и убиству Деџцала (Антихриста), у којем Божији Посланик, мир над њим, каже:

Сваки неверник који осети мирис Исаа (Исуса), мир над њим, ће на месту умрети. Тражиће Деџцала (Антихриста) док га не нађе на улазу у место Лудд, па ће ту и да га убије.⁴⁴⁴

Ахмед бележи од Џабир ибн Абдуллаха да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

Појавиће се Деџцал (Антихрист) у времену одсутности вере и одступања од знања ... потом ће сићи Иса (Исус) син Мерјемин (Маријин) и у праскзорје ће позвати људе: „О људи, шта вас спречава да изађете против поганог лашца“? Рећи ће: Овај човек је цин. Кренуће за њим па ће видети да је то Иса (Исус), мир над њима. Зачуће се икамет (позив за молитву) за намаз. Рећи ће му: Напред! Нека прође ваш Имам и нека вам клања, рећи ће. Кад клањају Сабах (молитву у зору) изаћи ће против Деџцала (Антихриста). Кад их Лажов

⁴⁴⁴ Хадис, бележи Муслим, 18/67, 68.

угледа истопиће се попут соли у води. Иса (Исус) ће доћи до њега и убиће га. Чак ће и дрво и камен проговорити: О душо од Бога, ево Јевреја! Нико од Децалових (Антихристових) следбеника неће преживети.⁴⁴⁵

Са његовим убиством – Бог га проклео - завршиће се и његова страшна смутња(неред).

Бог, слављен нека је Он, ће оне који су веровали спасити његовог зла и зла његових следбеника уз помоћ Надахнутог од Бога, слављен нека је Он, и Његове речи - Исаа (Исуса) сина Мерјемина (Маријина) и његових помагача, верника.

А Богу припада свако добро и хвала.

Силазак Иса (Исуса), мир над њим

Пре него што почнемо да говоримо о силаску Исаа (Исуса) сина Мерјеминог (Маријиног), мир над њим, лепо би било да се упознамо са његовим особинама споменутих у текстовима шеријата (верозакона).

⁴⁴⁵ “Ел-Фетху рребанијј” 24/85, 86.

Својства Иса (Исуса), мир над њим

У предајама се каже да је он човек средњег раста, ни висок ни низак, црвен, коврцаве косе, широких прса, коса му скоро прекрива уши, валовита, пала на плећа.

Забележени хадиси су следећи:

Бухари и Муслим бележе од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

У ноћи Исра'а сам срео Муса (Мојсија), мир над њим... и срео сам Исаа (Исуса)... средњег раста, црвен, косе влажне као да је из воде изашао.⁴⁴⁶

Бухарија бележи од Ибн Аббаса да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

Видео сам Исаа (Исуса), Мусаа (Мојсија) и Ибрахима (Аврама). Иса је црвен, коврцаве косе, широких прса.⁴⁴⁷

А Муслим бележи од Ебу Хурејре да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

Курејшије су ме питале о... видео сам Исаа (Исуса) сина Мерјеминог (Маријиног) како стоји и клања, најсличнији му је Урвет ибн Мес'уд ес Секафи.⁴⁴⁸

⁴⁴⁶ Хадис, бележи Бухари, 6/476, и Муслим, 2/232.

⁴⁴⁷ Хадис, бележи Бухари, 6/477.

⁴⁴⁸ Хадис, бележи Муслим, 2/237/238. Реч је о узоритом асхабу Ебу Мес'уд Урвет ибн Мес'уд ибн Му'атад ибн Малик ес

Две хадиске збирке „Сахих“ бележе од Абдуллах ибн Омера да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

Код Кабе сам видео најлепшег црномањастог човека којег можеш видети, дивне косе која му је скоро уши прекрила, махнуо је њоме као да је тек опрана, ослањао се на двојицу људи док је тавафио (обилазио око Кабе у Меки). Упитао сам: Ко је то? Речено ми је Иса (Исус) син Мерјемин (Маријин).⁴⁴⁹

Бухарија бележи од Ибн Омера да је рекао: Тако ми Бога, Посланик није рекао да је Иса (Исус) црвен. (потом је споменуо идентичну предају претходној).⁴⁵⁰

Муслим такође од Ибн Омера бележи да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

Секафију. Прихватио је ислам након што је посланик, мир над њим, напустио Таиф. Имао је значајну улогу у уговору на Худејбији. Био је омиљен и поштован међу својим народом у Таифу. Кад их је позвао у ислам-убили су га. Кад га је погодила њихова стрела речено му је: „Шта има у твојој крви?“ „Почаст којом ме је почастио Узвишени Аллах и шехадет којим ме је подарио. И није у мени ништа друго него што је било у шехидима који су погинули са Послаником пре него је отишао од вас“. О њему је Посланик рекао: „Његов пример је као пример човека из куранског поглавља Јасин: Позивао је свој народ Аллаху па су га убили. Види „Ел Исабе фи темјизис сахабе“, 2/477-478.

⁴⁴⁹ Хадис, бележи Бухари, 6/477., и Муслим, 2/233.

⁴⁵⁰ Хадис, бележи Бухари, 6/477.

Угледах црномањастог човека ... зачешљане косе.⁴⁵¹

Објединити предаје по којима се каже како је Иса (Исус), мир над њим, црвен а по другима црн, како је по једним предајама праве косе а по другима коврцаве, је могуће на следећи начин: црвенило и црнило не искључује једно друго. Дозвољено је да његово црнило буде чисто.

А што се тиче Ибн Омеровог негирања црвенила Исаовог (Исусовог), мир над њим, оно је опречно ономе што су други запамтили као Ебу Хурејре и Ибн Аббас, нека је Бог задовољан са њима, како је Иса (Исус), мир над њим, црвене боје.

А што се тиче предаје о правој коси, а у другој о коврцавој коси, а зна се да је права коса супротна коврцавој могуће је те предаје објединити на начин да је његова коса права а коврцавост је у телу, односно да је лепо грађен и попуњен.⁴⁵²

Посебност његовог силаска

Након појаве Деџала (Антихриста) и његовог нереда на земљи Бог, слављен нека је Он, ће послати Иса (Исуса), мир над њим. Сићи ће на земљу код Беле

⁴⁵¹ Хадис, бележи Муслим, 2/236.

⁴⁵² „Фетхул-Бари“, 6/486.

мунаре у источном Дамаску у Сирији, обучен у два мирисна дела одеће, стављених дланова на крила два анђела. Кад сагне главу отисне се капљица а кад је подигне засија попут бисера.

Сваки неверник који само осети мирис његовог удисаја ће умрети. Његов удисај завршава тамо где завршава његов крај. Његов силазак ће бити између спашене групе која ће се борити за Истину окупљена у намери да се бори против Деџала (Антихриста). Сићи ће у време почетка намаза и клањаће за вођом те скупине.

Ибн Кесир каже: „Најчешће мишљење о месту његовог силаска је Бела мунара у источном Дамаску. У неким књигама сам нашао да је то Бела мунара источно од Дамаске џамије, чини се да је то оно упамћено и пренесено... Нема у Дамаску мунаре познате као Источна осим оне која се налази поред Емевијске џамије у Дамаску са Истока. То је најнормалније и врло могуће јер ће сићи а чуће се позив за намаз-молитву. Вођа муслимана ће му рећи: **„О Надахнути од Бога, прођи напред⁴⁵³! Он ће му рећи: Ти прођи, Теби је проучен.“** У другој предаји стоји: **Ви сте једни другима вође, из Божије почасти према овом уммету (народу).**⁴⁵⁴

У хадису Неввас ибн Сем'ана се спомиње појава Деџала (Антихриста) потом силазак Иса

⁴⁵³ Да нам предводиш молитву, (оп. рев.)

⁴⁵⁴ Хадис, бележи Муслим, 2/193, 194., „Ен-Нихаје“, 1/144, 145.

(Исуса), мир над њим, а Божији Посланик, мир над њим, каже:

Када Бог пошаље Исаа (Исуса) сина Мерјемина (Маријиног) сићи ће код Беле мунаре у источном Дамаску, између два миришљава платна, дланова стављених на крила два анђела, кад сагне главу капљица се отисне а кад је подигне засија попут бисера. Сваки неверник који осети његов мирис ће умрети. Тражиће Деццала (Антихриста) да га убије. Наћи ће га на капији места званог Лудд и убиће га. Потом ће Иса (Исус) син Мерјемин (Маријин) доћи код народа којег је Бог, слављен нека је Он, сачувао, потраће њихова лица и говориће им о степенима за њих припремљених у Рају.⁴⁵⁵

Доказ његовог, мир над њим, силаска

Силазак Исаа (Исуса), мир над њим, на крају времена је утемељен Кур'аном и Суннетом и то је један од предзнака Судњег дана.

Докази његовог силаска из Кур'ана:

1. Узвишени Бог, слављен нека је Он, каже:

⁴⁵⁵ Хадис, бележи Муслим, 18/67, 68.

А кад је народу твом као пример наведен син Мерјемин (Маријин), одједном су они, због тога загаламили ... и доиста је он предзнак за Смак света. (Кур'ан, поглавље Зухруф, 57 – 61.)

Ови ајети (стихови) су објављени о Исаау (Исусу), мир над њим, а на крају ајета се каже:

... доиста је он предзнак за Смак света“ - односно силазак Исаа (Исуса), мир над њим, пре Судњег дана је предзнак Смака света.

На то упућује други кирает- учење где значи „знак и наговештај Смака света“. А овај кирает се преноси од Ибн Аббаса, Муцахида и других учењака тефсира.⁴⁵⁶

Имам Ахмед бележи од Ибн Абаса, нека је Бог задовољан са њим, да је коментаришући овај ајет рекао: „То је појављивање Исаа (Исуса) сина Мерјемина (Маријиног) пре Смака света“.

Ибн Кесир каже: „Исправно је то да се лична заменица трећег лица једнине враћа на Исаа (Исуса), мир над њим, јер је о њему реч у ајетима (стиховима)“.⁴⁵⁷

Далеким му се чинило како се ајетом мислило на оно што је дато Исаау (Исусу), мир над њим, од оживљавања мртвих, лечења слепих и глувих и других болесника.

⁴⁵⁶ Тумачење Кур'ана, Куртуби, 16/105.

⁴⁵⁷ Тумачење Кур'ана, Ибн Кесир, 7/222.

А још даље од тога је мишљење поједине улеме (учењака) како се заменица „ве иннеху“ враћа на Кур'ани Керим (мудри Кур'ан) .

Речи Узвишеног Бога:

И због речи њихових: Ми смо убили Исаа (Исуса) сина Мерјемина (Маријиног), Божијег посланика... А нису га ни убили ни разапели, већ им се причинило - до речи Узвишеног-: ..И нема ниједног следбеника књиге који, кад буде умирао, неће у њега онако како треба поверовати, а на Судњем дану он ће против њих сведочити. (Кур'ан, поглавље Ен-Ниса, 157-159.)

Ови ајети поред тога што указују на то како Јевреји нису ни убили ни разапели Исаа (Исуса) сина Мерјемина (Маријиног) него га је Бог себи подигао на небеса као што је у Његовим речима:

„И када Бог рече: О Исаа (Исусе), душу ћу ти узети и ка себи те уздигнути.“ (Кур'ан, поглавље Алу Имран, 55.)

Овај ајет доказује како ће међу следбеницима Књиге (хришћани) бити оних који ће до краја времена веровати у Исаа (Исуса), мир над њим, односно до његовог силаска а пре његове смрти онако како о томе говоре бројни хадиси.

Учењак ислама Ибн Тејмије одговарајући на постављено му питање о смрти и уздигнућу Исаа (Исуса), мир над њим, каже:

„Хвала Богу и слављен нека је Он, Исаа (Исус), мир над њим је жив. Забележено је у Бухаријевој

збирци хадиса да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„Сићи ће међу вас Исаа (Исус) син Мерјамин (Маријин), праведан владар и исправан вођа. Сломиће крст, убиће свињу и прописаће цизју (порез за немуслимане) и бележи се о њему да ће се спустити код Беле мунаре у источном Дамаску, убиће Деџала (Антихриста).“ Онај чија се душа растала од његовог тела неће сићи његово тело са небеса, а кад буде проживљен устаће из кабура (гроба). А што се тиче речи Узвишеног:

О Исаа (Исусе), душу ћу ти узети и к себи те уздигнути и спасићу те од неверника - оне нису доказ како се тиме није желела смрт, јер да се хтела смрт Исаа (Исус), мир над њим, би био попут свих других верника, заиста Бог узима ваше душе и уздиже их на небеса. Тада у томе не би било никакве посебности. Такође и речи Узвишеног:

И спасићу те од неверника - јер да је његова душа напустила његово тело оно би било попут тела свих посланика или верника. Бог, слављен нека је Он, у другом ајету каже: **А нису га ни убили ни разапели, већ им се причинило. Они који су се у мишљењу о њему разилазили, они су сами о томе у сумњи били, о томе нису ништа поуздано знали, само су нагађали, а сигурно га нису убили.** (Кур'ан, поглавље Ен-Ниса 157.)

И : Него га је Бог себи уздигао - појашњавају како је он уздигнут телом и душом као што се бележи

у Сахиху да ће бити спуштен телом и душом. Да се желела његова смрт било би речено: Нису га ни убили нити разапели, него је умро. Стога учењаци кажу:

Душу ћу ти узети - значи - држаћу је или: узећу ти душу и тело. Могуће је да се у ајету мисли на сан као у речима Узвишеног:

Бог узима душе у часу њихове смрти, а и оних који спавају. Он вас ноћу успављује, а зна и шта сте преко дана грешили. А када неком од вас смрт дође, изасланици Наши му без оклевања душу узму. (Кур'ан, поглавље Ел-Енам.)⁴⁵⁸

Није намера ове студије говорити о уздигнућу Исаа (Исуса), мир над њим, него смо то споменули како бисмо појаснили да је уздигнуће било телом и душом, да је он сада жив на небесима и да ће сићи на крају времена а у њега ће веровати присутни следбеници књиге како о томе каже Бог, слављен нека је Он:

И нема ниједног следбеника Књиге који, кад буде умирао, неће у њега онако како треба поверовати.

Ибн Џерир каже: „Причао нам је Ибн Бешшар како му је пренио Суфјан од Ибн Хусајна а овај од Сеид ибн Џубејра а он од Ибн Аббаса да је о ајету“:

И нема ниједног следбеника књиге који, кад буде умирао, неће у њега онако како треба поверовати.

⁴⁵⁸ Ибн Тејмије, „Меџмуел-фетава“, 4/322, 323.

- Рекао: „Пре смрти Исаа (Исуса) сина Мерјемина (Маријина)“.⁴⁵⁹

Ибн Кесир каже: Овај сенед (ланац преносилаца) је исправан и веродостојан.⁴⁶⁰

Потом Ибн Џерир наводи мишљења учењака о овом ајету па каже: „Најисправније мишљење је: „И нема ниједног следбеника књиге а да неће поверовати у Исаа (Исуса), мир над њим, пре смрти Исаа (Исуса), мир над њим.“

Бележи се од Хасан ел Басрија да је рекао: „Пре смрти Исаове (Исусове). Тако ми Бога, он је сада жив код Бога, а када се појави сви ће у њега поверовати.“⁴⁶¹

Ибн Кесир каже: „Нема сумње да је оно што је Ибн Џерир рекао тачно. Ајетима (стиховима) се желело негирати оно што су тврдили Јевреји како су они убили и распели Исаа (Исуса), мир над њим, а то су прихватили неуки Хришћани. Бог, слављен нека је Он, их је обавестио како то није истина, да им се причинило, да су убили њему сличног а да тога нису ни свесни. Потом је Исаа (Исус), мир над њим, уздигнут и остао је жив, сићи ће пред Судњи дан и о томе говоре бројни хадиси.“⁴⁶²

Спомиње се од Ибн Аббаса и других да се заменица „он“ у речима: пре његове смрти односи на

⁴⁵⁹ Коментар Курана, Табер, 6/18.

⁴⁶⁰ “Ен-Нихаје“, 1/131., „Фетхул Бари“.

⁴⁶¹ Коментар Курана, Табер, 1/18.

⁴⁶² Коментар Курана, Ибн Кесир, 2/415.

следбенике књиге и рекли: Кад би то било тачно не би било опречно оном што смо рекли али је по значењу и по предаји тачно оно што смо рекли.

Докази из Суннета о силаску Иса (Исуса), мир над њим, су многобројни. Споменуо сам неке од њих а овде ћу споменути само поједине плашећи се преопширности:

1. Хадис којег бележе Бухари и Муслим од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„Тако ми Онога у чијој је руци моја душа, још само мало па ће међу вас сићи син Мерјемин (Маријин), праведан владар, сломиће крст, убити свињу, прекинуће ратове. Иметка ће бити на претек толико да неће имати ко ће да га узме. Само једна сеџда⁴⁶³ ће бити вреднија од дуњалука (овог света) и свега што је на њему. Затим Ебу Хурејре каже: Ако хоћете учите: А нема ниједног следбеника књиге који, када буде умирао, неће у њега онако како треба поверовати, а на Судњем дану ће он против њих сведочити.⁴⁶⁴

Ово је коментар Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, овог ајета о следбеницима књиге који ће веровати у Исаа (Исуса), мир над њим, пре његове смрти, односно када сиђе на крају времена, о чему смо већ говорили.

⁴⁶³ Део намаза-молитве, када се верник спушта челом на тло клањајући се Богу – Аллаху.

⁴⁶⁴ Хадис, бележи Бухари, 6/490, 491., и Муслим, 2/189, 191.

2. Такође Бухари и Муслим бележе од Ебу Хурејре да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„Како ће вам бити када син Мерјемин (Маријин) буде спуштен међу вас а ваш имам буде један од вас.“⁴⁶⁵

3. Муслим бележи од Џабира, нека је Бог задовољан са њим, како је чуо Божијег Посланика, мир над њим, да је рекао:

„Непрестано ће се скупина из мог уммета (народа) борити на истини и биће јасни до Судњег дана. Па ће сићи Исаа (Исус) син Мерјемин (Маријин), мир над њим, којем ће њихов вођа рећи: Клањај нам као вођа (предводник у молитви)! Не, рећи ће, ви сте једни другима вође, Божије милости према овом народу ради.“⁴⁶⁶

4. Већ смо споменули хадис Хузејфе ибн Усејда када смо говорили о великим предзнацима Судњег дана у којем се каже:

И силазак Исаа (Исуса) сина Мерјемина (Маријиног), мир над њим.⁴⁶⁷

5. Имам Ахмед бележи од Ебу Хурејре да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

Посланици су браћа, мајке су им различите а вера једна. Ја сам најпречи Исаау (Исусу) сину Мерјемином (Маријиним) јер између мене и њега

⁴⁶⁵ Хадис, бележи Бухари, 6/491., и Муслим, 2/193.

⁴⁶⁶ Хадис, бележи Муслим, 2/193, 194.

⁴⁶⁷ Хадис, бележи Муслим 18/27, 28.

није било посланика. Он ће сигурно доћи! Па кад га угледате, препознајте га.⁴⁶⁸

Претходно сам споменуо неке хадисе о силаску Иса (Исуса), мир над њим, а из бојазни од преопширности нећу споменути све хадисе о томе.

Они се налазе у Сахихима, Суненима, Муснедима и другим писаним збиркама хадиса. Они несумњиво и прецизно упућују на утемељеност силаска Исаа (Исуса), мир над њим, на крају времена.

Они који то оспоравају немају валидног доказа за то. Било да тврде како су то ахад хадиси који не могу бити необорив доказ или да кажу како његов силазак није саставни део веровања (акиде) муслимана у који се мора веровати, зато што чврсти хадиси обавезују веровање у њих и у оно о чему нас је обавестио искрени Посланик, мир над њим. И није нам дозвољено одбацити његове речи зато јер су ахад хадиси.

У поглављу ове студије сам претходно појаснио како смо дужни веровати у ахад веродостојан и утемељен хадис. Када бисмо рекли: Ахад хадис није валидан доказ, тиме бисмо одбацили многе хадисе Божијег Посланика, мир над њим, и оно што је он рекао би била игра без значења. Како би могли то да кажемо када је учењаци јасно казала да су

⁴⁶⁸ Хадис, бележи Ахмед 2/406.

хадиси о силаску Иса (Исуса), мир над њим, вишеструко пренесени, без сумње у њих?!

Овде ћу споменути нека од тих мишљења:

Ибн Церир ет Табери након спомињања разилажења око смрти Исаа (Исуса), мир над њим, каже: „Најпрече мишљење о томе за нас је оно које каже: Ја (Аллах) те узимам са земље и уздижем те Себи. Због мноштва хадиса о томе где Божији Посланик, мир над њим, каже:

Сићи ће Иса (Исус) син Мерјемин (Маријин) па ће убити Деџала (Антихриста).⁴⁶⁹

Потом је навео неколико хадиса о његовом силаску.

Ибн Кесир каже: „Бројни су хадиси Божијег Посланика, мир над њим, у којима он наговештава силазак Исаа (Исуса), мир над њим, пре Судњег дана као праведног и умереног лидера“.

Потом је споменуо осамнаест хадиса који говоре о томе.

Сиддик Хасан каже: „Много је хадиса о силаску Исаа (Исуса), мир над њим“.

Шевкани их спомиње двадесет девет било да су сахих, хасен, даиф или мунцебир хадиси. Међу њима су и хадиси о Деџалу (Антихристу)... У неким се спомиње Очекивани. Ту су и мишљења асхаба који имају ланац преношења до Посланика јер је познато

⁴⁶⁹ Таберијев Коментар Курана, 3/291.

како у таквим ситуацијама није дозвољен иџтихад асхаба (мишљење следбеника).“

Затим је навео те хадисе и рекао је: „Све што смо споменули доводи до границе теватура хадиса и то није скривено онима који добро познају ову материју.“

Ел Гумари каже: „Мишљење о силаску Исаа (Исуса), мир над њим, је пренесено од мноштва асхаба, таби'ина, имама, учењака свих праваца (мезхеба) све до нашег времена.⁴⁷⁰

И каже: „Нема никакве сумње у преношење тога. Не може га нико порећи осим глупих незналица попут Кадијанија и оних који иду њиховим путем јер су хадиси пренесени на начин: група преносилаца једне генерације преноси од групе преносилаца старије генерације (то је теватур) све док нису смештени у хадиске збирке пренесене до нас и усменим путем, генерација преноси од генерације.

Потом спомиње асхабе који преносе те хадисе. Двадесет пет асхаба од којих више од тридесет таби'ина преносе те хадисе а још већи број их преноси од таби'ина ... и тако редом док их имами хадиса нису записали у своја дела било да се ради о хадиским збиркама попут: Муснед Тајалисија, Исхак ибн Рахивејха, Ахмед ибн Ханбела, Осман ибн Еби Шејбе, Ебу Ја'ла, Беззара, или о Сахихима попут:

⁴⁷⁰ „Веровање муслимана по питању повратка Исуса“, мир над њим, бр.12.

Бухарије, Муслима, Ибн Хузејме, Ибн Хиббана, Хакима, Ебу Аване, Исмаилија, Даја'ул Макдесија и других. Биљеже их и аутори Џами'а, Мусаннефа, Сунена, традиционалних тефсира, Му'ацема, Ецза'а, Гариба, Му'џиза, Табеката, Мелакима.

Од оних који су сакупили хадисе о силаску Исаа (Исуса), мир над њим, је и Мухаммед Енвер Шах ел Кашмири у делу Ет Тасрих бима теватере фи нузулил Месих, где је споменуо више од седамдесет хадиса.

Коментатор Ебу Давудовог сунена у свом делу Авнул Ме'абуд каже: „Нема никакве сумње у вести од Божијег Посланика, мир над њим, о силаску Исаа (Исуса) сина Мерјеминог (Маријиног) са неба у потпуном људском лику, уочи самог Смака света. И то је правац (мезхеб) Ехли суннета.⁴⁷¹“

Учењак Ахмед Шакир каже: „Силазак Иса (Исуса), мир над њим, на крају времена није споран код муслимана због веродостојних предаја од Божијег Посланика, мир над њим, о томе. То је нужност веровања. Не верује ко то пориче.“⁴⁷²

А у коментару Ахмедовог Муснеда каже: „Поигравали су се реформатори или надриучењаци овог времена у којем живимо са овим читим и јасним хадисима о силаску Исаа (Исуса) сина Мерјеминог (Маријиног) на крају времена, пре краја овосветског живота. Понекад су их прекривено и

⁴⁷¹ „Авнул Меабуд“, 11/457.

⁴⁷² “Хашијетул Тефсири Табери“, 6/460.

индиректно порицали, а понекад су их јасно и отворено порицали. То су чинили зато што у суштини не верују у гајб (невидљиво) или скоро да не верују. Ти хадиси заједно чине необориву чињеницу која је нужност веровања, тако да њихово неприхватање или одступање у коментару не значи ништа.⁴⁷³

Учењак Мухаммед Насируддин ел Албани каже: „Знај да су хадиси о Деџалу (Антихристу) и силаску Исаа (Исуса), мир над њим, мутеватир. У њих се мора веровати. Немој да те заведу они који тврде како су то Ахад хадиси јер су такви истинске незналице ове науке. Нема међу њима оних који знају да следе њихов пут а кад би то знали нашли би их мутеватиром, баш онако како о њима сведоче експерти ове науке попут Хафиз Ибн Хаџера.

Веома је жалосно што се они који нису специјализирали за ову науку усуђују да говоре о њој, посебно ако је реч, као овде, о вери и убеђењу.⁴⁷⁴

Силазак Исаа (Исуса), мир над њим, убраја део учених у темеље убеђења ехли сунета, како ће он сићи да би убио Деџала (Антихриста) – Бог га учинио ружним.

Ахмед ибн Хамбел, Бог му се смиловао, каже: „Темељи следбеника Посланикове праксе (муслимана) код нас су: чврсто се држати онога на чему су били асхаби Божијег Посланика, мир над

⁴⁷³ „Хашијетул Муснедил Имам Ахмед, 12/257.

⁴⁷⁴ „Хашијету шерхи акидетт Тахавијет“, 565.

њим, стриктно слеђење њих, остављање новотарија јер је свака новотарија заблуда.“

Затим је споменуо неколико темеља убеђења следбеника Суннета па каже: Веровати како ће се појавити варалица Децал (Антихрист), између очију ће му писати кафир (неверник), веровати да ће то и бити, и да ће сићи Исаа (Исус), мир над њим, који ће га убити на капији Лудда.⁴⁷⁵

Ебул Хасан ел Еш'ари, Бог му се смисловао, о темељима убеђења следбеника хадиса и Суннета каже: „Веровати у Бога, анђеле, књиге, посланике, оно што је објављено од Бога, слављен нека је Он, и што су поуздани пренели од Божијег Посланика, мир над њим, не одбацујући ништа од тога ... и веровати у долазак Децала (Антихриста) и да ће га убити Иса (Исус), мир над њим...“

На крају каже: О свему што смо споменули кажемо: То је наш пут.“⁴⁷⁶

Тахавија каже: „И верујемо у предзнаке Судњег дана, у појуву Децала (Антихриста) и силазак са неба Исаа (Исуса) сина Мерјемина (Маријина).“⁴⁷⁷

Кадија 'Ијад каже: „Силазак Исаа (Исуса), мир над њим, и његово погубљење Децала (Антихриста) је истина и тачно код следбеника Суннета и веродостојних хадиса о томе. Не постоји разумска

⁴⁷⁵ “Табекатул ханабиле“ 1/241, 243.

⁴⁷⁶ “Мекатул исламијине вехтила фил мусаллине“, 1/345, 348.

⁴⁷⁷ Коментар „Тахавијске акиде“, 564.

нити шеријатска (верозаконска) препрека која би их оспорила па је нужна њихова утемељеност.“

Исламски учењак Ибн Тејмије каже: „Месих (Исус), мир над њим, између свих осталих посланика ће сигурно сићи на земљу као што о томе сведоче бројни веродостојни хадиси. Зато је он на другом небу иако је одабранији од посланика Јосифа, Идриса и Арона, мир над њима, јер он жели да сиђе на земљу пре Судњег дана, за разлику од других. А Адам, мир над њим, је на првом небу јер се њему показују душе његових потомака.“⁴⁷⁸

Мудрост у силаску Исуса, мир над њим мимо других посланика

Поједини учењаци су покушали да схвате жељену мудрост силаска Исуса сина Мерјаминог (Маријиног) на крају времена. И зашто баш он, а не неко други од посланика. О овом они имају неколико мишљења:

1. Одговор Јеврејима на њихову тврдњу да су они убили Исуса сина Мерјеминог (Маријиног). Овим ће Бог, слављен нека је Он, обистинити њихову лаж и управо он, Исаа (Исус), мир над њим, ће их побити и

⁴⁷⁸ Ибн Тејмије, „Меџмие фетава“ 4/329.

убиће њиховог вођу Децала (Антихриста), што смо појаснили када смо говорили о борби против Јевреја.

Хафиз Ибн Хаџер ово мишљење сматра пречим од других.⁴⁷⁹

2. Иса (Исус), мир над њим, је у Инцилу (Новом Завету) наговестио вредност народа Мухамеда, мир над њим. О томе Узвишени Бог, слављен нека је Он, каже:

А у Инцилу: Они су као биљка кад изданак свој избаци па га онда учврсти, и он ојача, и исправи се на својој стабљници изазивајући дивљење сијача. (Куран, поглавље Фетх, 29.)

Исус, мир над њим, је молио Бога, слављен нека је Он, да и њега учини од њих па је Бог примио његову молитву и оставио га док не сиђе на крају времена као обновитеља Ислама.

Учењак Малик, Бог му се смисловао, је рекао: „Допрла је до мене вест како су хришћани кад би угледали неког од асхаба (следбеника Мухаммеда, мир над њим, од прве генерације муслимана) и од оних који су освојили Шам говорили: „Тако нам Бога они су бољи од апостола Исусових, мир над њим, по ономе што је дошло до нас.“⁴⁸⁰

Ибн Кесир каже: „Истину су рекли о томе. Заиста је овај народ величан у претходним књигама и пренесеним вестима.“

⁴⁷⁹ „Фетхул- Бари“, 4/329.

⁴⁸⁰ Коментар Курана, Ибн Кесир, 7/343.

Имам Ез Зехеби описујући Исаа (Исуса), мир над њим, у свом делу „Теџриду есмаис сахабе“, каже: “Исаа (Исус) син Мерјемин (Маријин), мир над њим, је особа која је видела Посланика Мухаммеда, и Посланик Исус је видео Божијег посланика Мухаммеда, мир над њим, у ноћи Исра'а, поселамио (поздравио) се са њим и он ће последњи од асхаба умрети.“

3. Заиста ће силазак Исаа (Исуса), мир над њим, са небеса бити крај смртног часа како би био покопан. Створењу од прашине не доликује ништа друго него прашина. Његов силазак ће се подударити са појавом Деццала (Антихриста) па ће га Исаа (Исус), мир над њим убити.

4. Појавиће се како би у лаж утерао хришћане, обзнаниће се њихова лаж о неистинитом позиву. У време силаска Исаа (Исуса), мир над њим, Бог, слављен нека је Он, ће уништити све позиве осим Ислама. Исус ће сломити крст, убиће свињу и одредиће им цизју (порез).

5. Његова посебност у споменутих стварима је због речи Божијег Посланика, мир над њим:

Ја сам најпречи Исау (Исусу) сину Мерјемину (Маријином) јер између мене и њега није било посланика.⁴⁸¹

Да, Божији Посланик, мир над њим је њему најпречи и најближи. Исаа (Исус), мир над њим, је

⁴⁸¹ Хадис, бележи Бухари, 6/477,478., и Муслим, 25/119.

донео радосну вест о доласку Божијег посланика Мухаммеда, мир над њим, после њега. Позивао је људе да му верују и да поверују у његово посланство, о томе Узвишени Бог, слављен нека је Он, каже:

И да вам донесе радосну вест о посланику чије је име Ахмед. (Куран, поглавље Ес-Сафф, 6.)

А у хадису стоји:

Рекли су: Божији Посланиче, обавести нас о себи? Рекао је: Да, ја сам позив⁴⁸² Ибрахима и радосна вест мога брата Исаа (Исуса).⁴⁸³

Закон по којем ће судити Исаа (Исус), мир над ЊИМ

Судиће Исаа (Исус), мир над њим, по верозакону Мухамеда, мир над њим, и биће један од његових следбеника, мир над њим. Заиста он неће доћи са новим шеријатом (верозаконем) јер је вера Ислам печат свих вера и трајна је до Судњег дана. Неће бити докинута (дерогирана), тако да ће Исаа (Исус), мир над њим, бити један од владара овог народа и биће обновитељ Ислама, јер нема посланика после Мухамеда, мир над њим.

⁴⁸² Посланик Аврам је замолио Бога да становницима Меке и Арабије пошаље након њега посланика. (оп. рев.)

⁴⁸³

Учењак Муслим бележи од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

Како ће вам бити када међу вас сиђе Иса (Исус) син Мерјемин (Маријин) а заједницу буде предводио један од вас.

Рекао сам (реч је о Велид ибн Муслиму) Ибн Еби Зи'бу: „причао нам је Евзаи а он од Зухрија а овај од Нафиа а он од Ебу Хурејре“:

А имам буде један од вас, „Ибн Еби Зи'б је упитао: Знаш ли чиме ће вас водити? Реци ми, рекао је! Водиће вас Књигом вашег Господара Узвишеног и Суннетом вашег Посланикам ,мир над њим“.⁴⁸⁴

Џабир ибн Абдуллах преноси како је чуо Божијег Посланика, мир над њим, кад је рекао:

„Неће се престати скупина из мог народа борити на Истини, биће препознатљиви до Судњег дана. Сићи ће Иса (Исус) син Мерјемин (Маријин), мир над њим, па ће му рећи њихов вођа: Клањај нам. Не, рећи ће. Заиста сте ви једни другима вође из Божије почести према овом народу.“

Куртуби каже: Поједини сматрају како ће са силаском Исаа (Исуса), мир над њим, престати шеријатске (верско-правне) обавезе јер би у супротном Иса био посланик тога времена који би им доносио наредбе од Бога, слављен нека је Он, а то се не прихвата због речи Узвишеног:

⁴⁸⁴ Бележи Муслим, 2/193.

И печат посланика. (Куран, поглавље Азхаб, 40.)

И због речи Божијег Посланика, мир над њим:
„После мене нема посланика⁴⁸⁵ или: Ја сам последњи, печат посланика.“⁴⁸⁶

Ако је то тако онда није дозвољено претпостављати како ће Иса (Исус), мир над њим, сићи са новим верозаконем различитим од верозакона Мухамеда, мир над њим, него оног момента кад сиђе биће један од следбеника Мухамеда, мир над њим, онако како је о томе Божији Посланик, мир над њим, обавестио Омера, нека је Бог задовољан са њим: „Кад би Мојсије био жив не би имао друге могућности него да ме следи.“ Сићи ће а већ ће на небесима бити подучен од Бога, слављен нека је Он, потребном знању за суђење људима по овом закону. Верници ће се окупити око њега и тражиће да им пресуди у споровима. Докинути суд по шеријату (верозакону) није дозвољено јер ће дуњалука (овога света) бити док буде шеријатских (верско-правних) обавеза и док на земљи не буде оних који ће говорити: Аллах, Аллах.⁴⁸⁷

Оно што упућује на останак шеријатских (верско-правних) обавеза је и намаз-молитва Исаа (Исуса), мир над њим, са муслиманима, његов Хаџ и борба против неверника.

⁴⁸⁵ Хадис, бележи Муслим, 15/104.

⁴⁸⁶ Хадис, бележи Бухари, 8/640, 641.

⁴⁸⁷ “Ет-Тезкире”, 677, 678.

О његовом намазу смо већ говорили у хадисима о томе. Такође смо говорили о његовој борби против неверника и против следбеника Деццала (Антихриста).

А кад је реч о његовом ходочашћу у Меки, Муслим бележи од Ханзале ел Еслемија како је чуо Ебу Хурејру, нека је Бог задовољан са њим, да преноси хадис Божијег Посланика, мир над њим:

„Тако ми Онога у чијој је руци моја душа, син Мерјемин (Маријин) ће у месту Ревха занетити Хаџ или умру или обоје.⁴⁸⁸

Што се тиче одређивања пореза неверницима, иако је он утврђен пре његовог силаска, то није докидање ранијег закона од стране Иса (Исуса), мир над њим, него је цизју (порез) утемељио наш Посланик, мир над њим, који нам је то појаснио речима: **„Тако ми Бога, сићи ће Иса (Исус) син Мерјемин (Маријин) и биће праведан владар. Сломиће крст, убиће свињу и одредиће цизју.“⁴⁸⁹**

⁴⁸⁸ Хадис, бележи Муслим, 8/234.

⁴⁸⁹ Хадис, бележи Муслим, 2/292.

Појава сигурности и благостања у његово време, мир над њим

Време Исаа (Исуса), мир над њим, након његовог силаска је време сигурности, мира и благостања. Бог, слављен нека је Он, ће послати обилну кишу, земља ће изнедрити богатство плодова и раскоши, иметка ће бити на претек, нестаће спорова, мржње и завидности.

У подужем хадису Невас ибн Сем'ана у којем је споменут Деџал (Антихрист), силазак Исаа (Исуса), мир над њим, појава Гога и Магога, његова молитва против њих и њихово уништење, Божији Посланик, мир над њим, каже:

„Затим ће Бог послати кишу пред којом ће нестати куће од дрвета и глине. Опраће земљу која ће бити попут огледала. Потом ће рећи земљи: Бујај плодовима, врати благодатима. Људи ће јести са стабла једног нара (шипка) и сви ће сести у хлад тог дрвета. Млеко ће бити благословљено. Камила ће дати довољно млека за велики број људи. Млеко једне краве ће бити довољно за читаво племе, а млеко једне овце за једну фамилију.“⁴⁹⁰

Ахмед бележи од Ебу Хурејре како је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

⁴⁹⁰ Хадис, бележи Муслим, 18/63-70.

„Посланици су браћа по аллату (различитих мајки а истог оца) мајке су им различите а вера им је једна. Ја сам најпречи Исау (Исусу), мир над њим, зато што између мене и њега није било посланика. Заиста ће он сићи ... па ће Бог у његово време уништити Месиха Деџала (Антихриста). Земљом ће завладати мир. Чак ће лавови пасти са девама, тигрови са кравама, вукови са овцама а деца ће се играти са змијама које им неће наудити.“⁴⁹¹

Муслим бележи од Ебу Хурејре да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„Тако ми Бога, заиста ће сићи Исаа (Исус) син Мерјемин (Маријин), владар праведни ... и заиста ће одредити цизју (порез за невернике) и сигурно ћете незаинтересовани оставити младу деву (камилу) без чобана. Сигурно ће престати пакост, међусобна мржња и завист. И сигурно ћете бити позивани да узмете шта желите од иметка али га нико неће узети.“⁴⁹²

Невеви каже: „То значи да људима неће требати камила, неће желети да је поседују јер је ионако иметка превише а јако мало жеља. Неће им требати због велике свести о близини Судњег дана.

⁴⁹¹ Хадис, бележи Ахмед, 2/406.

⁴⁹² Хадис, бележи Муслим, 2/192.

Овде је споменут «калас» млада камила, зато што је она највреднија код људи и најдрагоценија код Арапа. Ово је слично речима Узвишеног:

И кад стеоне камиле без пастира остану.

Значи: Да нико неће да их тражи и да нико неће да води рачуна о њима.⁴⁹³

А Кадија 'Ијад сматра како је значење ових речи: „Неће да се тражи зекат (део иметка који се годишље даје за сиромашне) на њих јер неће бити оних који би примили зекат.“ А Невеви негира ово мишљење.⁴⁹⁴

Време које ће живети након његовог силаска и његове смрти

Што се тиче времена Исаа (Исуса), мир над њим, на земљи након силаска, бележи се у појединим предајама како ће боравити седам година а у другим четрдесет година.

У предаји Муслима од Абдуллах ибн Амра, нека је Бог задовољан са њим, стоји:

„Па ће Бог послати Исаа (Исуса) сина Мерјемина (Маријиног)... затим ће остати међу људима седам година. Нестаће непријатељства

⁴⁹³ Невевијев коментар на Муслимову збирку хадиса, 2/192.

⁴⁹⁴ Невевијев коментар на Муслимову збирку хадиса, 2/192.

међу двојицом људи. Затим ће Бог послати хладан ветар из правца Шама од којег на земљи неће остати жив нико у чијем срцу буде трун добра или веровања.⁴⁹⁵

А у предаји Ахмеда и Ебу Давуда:
Боравиће на земљи четрдесет година. Потом ће умрети и муслимани ће му клањати на сахрану.⁴⁹⁶

Обе ове предаје су веродостојна. Ту постоји нејасноћа. Осим ако се предаја од седам година не односи на период након силаска. Тада би то био додатак на време проведено на земљи пре његовог уздигнућа на небеса јер је он тада имао тридесет три године, што се најчешће спомиње као његова тадашња старосна доб.⁴⁹⁷

А Бог, слављен нека је Он, најбоље зна.

⁴⁹⁵ Хадис, бележи Муслим, 18/75, 76.

⁴⁹⁶ Хадис, бележи Ахмед, 2/406.

⁴⁹⁷ „Ен-Нихаје“, 1/146.

ЈЕ'ЦУЦ И МЕ'ЦУЦ (Гог и Магог)

Њихово порекло

Пре него што почнемо да говоримо о појави Је'цуца и Ме'цуца сматрам погодним да треба да укажем на њихово порекло и значење речи (Је'цуц) и (Ме'цуц).

Је'цуц и Ме'цуц су две неарапске именице. А неки кажу: Арапске.

По томе би изведенице биле из „еџетин нару еџицен“ кад се распламса. Или из речи „уџаџ“ вода жестоког сланитета, изгорела од соли.

Неки пак сматрају из „еџ“ брзина непријатеља. Кажу: Ме'цуц је изведеница из „маџ“ кад се поремети. Оне су на облик „јеф'ул“ - је'цуц и „меф'ул“ - ме'цуц или на облик „фа'ул“.

Ово се наравно односи на изведенице из Арапског језика. А ако их сматрамо страним изразима онда оне немају изведенице јер се страни изрази не изводе из Арапског језика.

Све што смо споменули о њиховим изведеницама одговара њиховом стању. Потврда њиховом корену од маџ у значењу поремећај су речи Узвишеног:

И Ми ћемо тада учинити да се јадни од њих као таласи сударају с другим. (Куран, поглавље Ел-Кехф, 99).

А то ће се десити приликом њиховог изласка из зида. Њихово порекло је људско, од Адема (Адама) и Еве, мир над њима.

Поједини учењаци кажу: Они су потомство Адамово а не Евино, тако што је Адам имао полуцију у сну па се његово семе помешало са земљом од чега је Бог, слављен нека је Он, створио Је'џуца и Ме'џуца. О овоме не постоји доказ нити је пренесено од онога од кога се мора узети мишљење.

Ибн Церир каже: „Нисам видио никог од првих муслимана да тако нешто тврди осим Ка'бул Ахбара. И ово је супротно хадису: „**Заиста су они из потомства Нухова (Ноје)**“. А нема сумње да је посланик Нух (Ноје) од потомства Евиног.⁴⁹⁸

Је'џуц и Ме'џуц су потомци Јафис Ебу Турка, а Јафис је из потомства Нуха (Ноја), мир над њим. Оно што упућује да су они из потомства Адама, мир над њим, је и оно што бележи Бухарија од Ебу Сеид ел Худрија, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: Бог, слављен нека је Он, је казао:

„О Адаме! Адам Одговори: Одазивам Ти се радостан, добро је у Твојим рукама. Па ће му рећи: „Пусти војску (мисију) ватре“. А шта је то, мисија

⁴⁹⁸ “Фетхул- Бари“, 13/107.

ватре, упитаће. Од сваке хиљаде деветсто деведесет девет“. „Мало дете ће тада оседети а свака трудница ће плод побаци, видећеш људе као пијане а пијани неће бити него ће Божија казна бити жестока.“ „Упиташе: Ко је од нас тај један? Рече: Будите обрадовани! Од вас је један а од Је'цуца и Ме'цуца хиљада“.⁴⁹⁹

Од Абдуллах ибн Амра се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„Заиста су Је'цуц и Ме'цуц потомци Адемове. И заиста када буду послани људима уништиће им животе. Ниједан од њих неће умрети а да не остави хиљаду и више потомака иза себе.“⁵⁰⁰

Њихово својство

Од њихових својстава сходно хадисима је сличност њиховим прецима гатамским монголима: ситних очију, малих очију, риђокоси, широких лица, попут штитова искованих, монголске конструкције и боје.

Имам Ахмед бележи од Ибн Хармеле: „Одржао је Божији Посланик, мир над њим, хутбу

⁴⁹⁹ Хадис, бележи Бухари, 6/382.

⁵⁰⁰ Хадис, бележи Хахим, 4/490.

(говор), прста натекнутог од уједа шкорпије, па је рекао: **Ви говорите: Нема више непријатељства, а ви нећете престати да се борите против непријатеља све док не дође Је'џуц и Ме'џуц: широких лица, ситних очију, црвене косе са тешких и високих предела земље, лица попут искованих штитова.**⁵⁰¹

Ибн Хаџер спомиње неке вести о њиховим својствима али су те предаје слабе. Оно што је дошло у тим вестима јесу три групе њих:

- 1.Врста попут врло високог дрвећа.
- 2.Врста висока четири лакта и широка четири лакта.
- 3.Врста омотаних простртих ушију.

Бележи се такође да ће бити високи педаљ - два, највише три педља.

Оно на шта упућују веродостојне предаје је то да је реч о јаким људима. Нема снаге да се убије један од њих. Тешко је поверовати како ће бити високи педаљ или два.

У хадису Невас ибн Сем'ана се спомиње како је Бог, слављен нека је Он, објавио Исау (Исусу), мир над њим, долазак Је'џуца и Ме'џуца, да нема начина да убије једног од њих. Наредио му је да склони вернике са њиховог пута па ће им рећи: „Склоните се у пећине.“

О чему ћемо, ако Бог да, говорити када буде реч о њиховом изласку.

⁵⁰¹ Хадис, бележи Ахмед, 5/271.

Докази доласка Је'цуца и Ме'цуца

Долазак Је'цуца и Ме'цуца на крају времена је један од великих предзнака Судњег дана. На то упућује Кур'ан и Суннет.

а) Докази из Племенитог Кур'ана, каже Узвишени Бог:

1. И кад се отворе Је'цуц и Ме'цуц и кад се буду низ све стрмине журно спуштали и приближи се истинита претња, тада ће се погледи неверника укочити. Тешко нама, ми смо према овоме равнодушни били; ми смо сами себи неправду учинили. (Кур'ан, поглавље Енбија 96, 97).

2. Узвишени Бог, слављен нека је Он, говорећи о Зул Карнејну каже:

И он опет пође. Кад стиже између две планине, нађе испред њих народ који је једва говор разумевао. О Зул Карнејне - рекоше они - Је'цуци Ме'цуц чине неред по земљи, па хоћеш ли да између нас и њих зид подигнеш, ми ћемо те наградити. Боље је оно што ми је Господар мој дао - рече он. Него, само ви помозите мени што више можете, и ја ћу између вас и њих зид подићи. Донесите ми велике комаде гвожђа! И кад он изравна две стране брда, рече: Пушите! А кад га усија, рече: Донесите ми растопљен мед да га залијем. И тако они нису могли ни да га пређу ни

да га прокопају. Ово је благодат Господара мога! - рече он. А када се претња Господара мог испуни, Он ће га са земљом сравнити, а претња Господара мог ће се сигурно испунити. „И Ми ћемо тада учинити да се једни од њих као таласи сударају с другима. И пухнуће се у рог, па ћемо их све сакупити“. (Кур'ан, поглавље Ел-Кехф, 92, 99.)

Ови ајети указују на то како је Бог, слављен нека је Он, потчинио Зул Карнејна, краља праведног у градњи величанственог зида - бране између Је'цуца и Ме'цуца, народа поквареног на земљи, и људи. Кад наступи време одређено и када се Судњи дан приближи, попустиће овај зид. Је'цуц и Ме'цуц ће изаћи запањујућом брзином, у огромном броју. Нико их од људи неће моћи зауставити. Заталасаће људима ширећи неред земљом.

Ово је знак скорог дувања у рог, рушења овог света и почетка Судњег дана као што ћемо споменути у веродостојним хадисима.

б) Докази из Суннета Чистог:

Много је хадиса о Је'цуцу и Ме'цуцу и досежу степен теватура по значењу. Неке сам већ споменуо а неке ћу овде споменути:

1. Хадис забележен у Два сахиха (Бухарија и Муслим) од Умму Хабибе бинт Еби Суфјан, од Зејнеб бинт Цахш да је Божији Посланик, мир над њим, једног дана дошао узнемирен код ње говорећи: „**Нема другог божанства осим једног Бога, тешко**

Арапима од зла које се приближило. Данас је Је'цуцу и Ме'цуцу отворена брана оволико (заокружио је палцем и кажипрстом). Зејнеб бинт Цахш каже: Рекла сам: Божији Посланиче, зар ћемо бити уништени а међу нама буде добрих? Да, рече, да, ако буде много покварености.⁵⁰²

2.Хадис Невас ибн Сем'ана, нека је Бог задовољан са њим: Бог слављен нека је Он, је објавио Исау (Исусу), мир над њим: Заиста сам Ја извео моје робове од којих се нико од вас не може одбранити, склони моје робове у гору (брдо)! Па ће Бог, слављен нека је Он, послати Је'цуца и Ме'цуца и они ће из свих крајева журно долазити. Па ће проћи поред језера званог Таберијје и попиће оно што буде у њему. Последњи међу њима ће рећи: Некад је овде било воде. Иса (Исус), мир над њим, и његови пријатељи ће бити окружени тако дуго док глава једног вола не буде вредела колико ваших стотину динара данашњих. Молиће Бога, слављен нека је Он, па ће Он послати црве у вратове робова од којих ће сви као један помрети. Потом ће спустити Божијег посланика Иса (Исуса), мир над њим, и његове пријатеље на земљу. Неће наћи ни колико педаљ земље а да не заудара на њихову масноћу и смрад. Божији посланик Иса (Исус), мир над њим, и његови пријатељи ће молити Бога, слављен нека је Он, па

⁵⁰² Хадис, бележи Бухари, 6/381, Муслим, 18/2,4.

ће им послати дуговрате птице које ће их однети и бацити где Бог буде хтео.⁵⁰³ Хадис бележи Муслим а у другој предаји додаје после речи: **Некад је овде била вода, - ... потом ће ићи док не дођу до брда Хамер, у Бејтул Макдесу у (Месцид ел-Акса), па ће рећи: Побили смо све што је на земљи, хајде да побијемо и оне на небесима! Одапеће своје стреле према небу а Бог, слављен нека је Он, ће их вратити премазане крвљу.**⁵⁰⁴

3. У хадису Хузејфе ибн Усејда, нека је Бог, задовољан са њим, о предзнацима Судњег дана се спомиње: Је'цуц и Ме'цуц.

4. Од Абдуллах ибн Мес'уда се преноси како се Божији Посланик, мир над њим, у ноћи Исра'а сусрео са Ибрахимом (Аврамом), Мусаом (Мојсијем) и Исаом (Исусом), мир над њима, па су се присећали Судњег дана ... потом су вратили причу Исау, мир над њим, (споменуо је убиство Деџала (Антихриста)) па је рекао: „**Затим ће се људи вратити својим местима. Дочекаће их Је'цуц и Ме'цуц који ће са свих страна ићи журно. Неће проћи поред воде а да је не попију нити поред нечега а да наред не учине. Преклињаће ме па ћу замолити Бога, слављен нека је Он, и они ће помрети. Земља ће се напунити њиховим смрадом. Преклињаће ме па ћу замолити Бога, слављен нека је Он, па ће кишу с**

⁵⁰³ Хадис, бележи Муслим, 18/68, 69.

⁵⁰⁴ Хадис, бележи Муслим, 18/70, 71.

неба спустити која ће их однети и побацати њихова тела у море.⁵⁰⁵

Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, преноси од Божијег Посланика, мир над њим: (па је споменуо хадис и у њему): **Изаћи ће пред људе тражећи воду од њих а они ће бежати пред њима. Одапеће стреле у небо па ће им се вратити умазане крвљу. Рећи ће: Нашом снагом и величином савладасмо становнике земље и победисмо оног ко је на небесима! Затим ће Бог, слављен нека је Он, послати црве у њихове вратове који ће их уништити.**

Тако ми Оног у чијој је руци душа Мухаммеда, заиста ће животиње постати угојене, ухрањене и пуне од њиховог меса.⁵⁰⁶

Је'цуцов и Ме'цуцов зид

Зулкарнејн је саградио зид као брану од Је'цуца и Ме'цуца и њихових суседа који су од њега затражили помоћ. Кур'ан то спомиње у речима:

О Зулкарнејне, рекоше они, Је'цуц и Ме'цуц чине неред по земљи, па хоћеш ли да између нас и њих зид подигнеш, ми ћемо те наградити. Боље је

⁵⁰⁵ Хадис, бележи Хаким, 4/488, 489., и Ахмед, 3556. Учењак Албани овај хадис сматра слабим.

⁵⁰⁶ Хадис, бележи Тирмизи, 8/597, 599.

оно што ми је Господар мој дао, рече он. Него, само ви помозите мени што више можете, и ја ћу између вас и њих зид подићи. (Кур'ан, поглавље Ел-Кехф, 94, 95.)

То је оно што је речено о градњи зида. А што се тиче места његове градње, поуздано се зна да је на Истоку. Због речи Узвишеног: **И кад стиже до места где Сунце излази.** Прецизно се не зна где је то место. Покушавали су поједини владари и историчари да тачно сазнају где је то место. Тако је халифа Васик послао неколико војсковођа са војском да трагају за зидом, да прецизно открију његову локацију и о томе га обавесте кад се врате. Ишли су из места у место, од краља до краља док нису стигли до зида. Видели су његову грађевину од гвожђа и челика. Видели су на њему огромна врата закључана великим катанцима. Видели су остатке млека и меда на тамошњој кули. Чувају га стражари краљевски. Висок је и истакнут. Не може се ни њему ни ономе што је око њега прићи од брда. Затим су се након одсуствовања више од две године вратили својим кућама. Видели су многе страхоте и чуда.

Ову причу је забележио Ибн Кесир, Бог му се смиловао, и није споменуо ланац преносилаца тако да Бог зна колика је њена тачност.

Претходни ајети упућују на то да се овај зид налази између два брда. Узвишени Бог, слављен нека је Он, каже: **Кад стиже између две планине.** А „седдан“ су две планине, једна наспрам другој.

Затим каже: **И кад он изравна две стране брда.** То је учинио великим комадима гвожђа које је залио врелим челиком и направио је постојан зид.

Учењак Бухари каже: **Рекао је човек Посланику, мир над њим: Видео сам зид од хладног челика. Посланик му је рекао: Заиста си га видео!?**⁵⁰⁷

Сејјид Кутуб каже: „Откривен је зид недалеко од града Тирмиз, зид познат као: Гвоздена капија. Почетком 15. века прошао је поред њега немачки научник Силдбергер и записао га у својој књизи. Такође га спомиње и шпански историчар Кловинго у свом путовању године 1403. и каже: „Зид у граду Гвоздена капија се налази на путу Семерканда и Индије“ ... могуће је како је то зид кога је саградио Зул Карнејн.“⁵⁰⁸

Сматрам: Могуће је како је поменути зид у ствари зидина града Тирмиз коју спомиње Јакут ел Хамеви у „Му'аџемул булдани“, а није то Зул Карнејнов зид.

Исто тако, није циљ ове студије прецизно одређивање места тог зида. Довољно ми је оно о чему нас је обавестио Мудри Бог, слављен нека је Он, и оно што се налази у веродостојним хадисима а то је: Зид Је'џуца и Ме'џуца постоји док не дође одређено време у којем ће попустити па ће Је'џуц и Ме'џуц изаћи. То ће се десити пред сами Смак света.

⁵⁰⁷ Хадис, бележи Бухари, 6/381.

⁵⁰⁸ “Тефсир Зилал“, 4/2293.

О томе Бог, слављен нека је Он, каже:

Ово је благодат Господара мог! рече он. А кад се претња Господара мог испуни Он ће га са земљом сравнити, а претња Господара мог ће се сигурно испунити. И ми ћемо тада учинити да се једни од њих као таласи сударају с другима. И пухнуће (дунуће) се у рог, па ћемо их све сакупити. (Кур'ан, поглавље Кехф, 98,99.)

Оно што указује на то да овај зид постоји и како није сравњен са земљом је предаја Ебу Хурејре од Божијег Посланика, мир над њим, о том зиду:

Копају га сваки дан све док га готово не прокопају. Тада један од њих каже: Вратите се, сутра ћете га прокопат! Па га Бог врати чвршћег него што је био. И све тако док не дође њихово време и све док Бог, слављен нека је Он, не буде хтео да их пошаље на људе. Рећи ће један од њих: Вратите се, сутра ћете га прокопати – ако Бог да - и затражи помоћ речима – ако Бог да. Доћи ће сутрадан и наћи ће га онаквим каквим су га оставили, па ће га прокопати и изаћи на људе. Тражиће воде а људи ће бежати пред њима.⁵⁰⁹

Бележи се код Бухарија и Муслима, о чему смо већ говорили, како је мали део тог зида отворен и како се Божији Посланик, мир над њим, од тога узнемирио.

Сејјид Кутуб сматра, посматрано са позиције

⁵⁰⁹ Хадис, бележи Тирмизи, Ибн Маџе и Хаким.

вероватноће а не чврстог убеђења, да се Божије обећање о сравањању са земљом тог зида већ остварило и да се Је'цуц и Ме'цуц већ појавио, да су они Татари који су се појавили у седмом Хицретском веку, да су уништили Исламске државице и да су сијали свакојаки неред земљом.⁵¹⁰

О тим Татарима Куртуби каже: „Од њих - Татара - су у данашњем времену настали народи које не може побројати нико осим Бога, слављен нека је Он. Од муслимана их не може одвратити нико осим Бога, слављен нека је Он. Као да су они Је'цуц и Ме'цуц или њихова претходница“.⁵¹¹

Појава Татара се догодила у доба Куртубија који је чуо о њима, њиховим искушењима и убиствима, па их је на основу тога сматрао Је'цуцом и Ме'цуцом или њиховом претходницом.

Али оно што је од великих предзнака Судњег дана - а то је појава Је'цуца и Ме'цуца на крају времена, још се није догодило јер веродостојни хадиси упућују на њихов долазак после Иса (Исуса), мир над њим, који ће молити Бога, слављен нека је Он, у молитви, да их уништи, па ће их Бог, слављен нека је Он, и уништити а потом их бацити у море тако да ће људи и насеља одахнути од њих.

⁵¹⁰ Под сенком Кур'ана, 4/2293, 2294.

⁵¹¹ „Коментар Кур'ана“ Куртуби, 11/58.

ТРИ ПОМРАЧЕЊА

Значење речи (хасеф) – помрачење

Каже се на арапском (хасефел мекан, јахсифу хусуфен) када нешто оде у земљу и нестане у њој. У том тумачењу су и речи Узвишеног:

И Ми смо и њега и дворце његове у земљу утерали. (Кур'ан, поглавље Ел-Касас, 81).

Три помрачења која су предзнаци Судњег дана се спомињу у контексту хадиса о великим предзнацима Судњег дана.

Докази из Посланиковог говора (хадиса) о појави помрачења:

1. Од Хузејфе ибн Усејда се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„Заиста Судњи дан неће наступити док не видите десет предзнака ... и три помрачења: помрачење на Истоку, помрачење на Западу и помрачење на Арапском полуотоку.“⁵¹²

2. Умму Селаме каже: Чула сам Божијег Посланика, мир над њим, како каже:

„После мене ће бити помрачење на Истоку, помрачење на Западу и помрачење на Арапском полуотоку. Рекла сам: Божији Посланиче, зар ће се земља помрачити а на њој буде добрих људи?“

⁵¹² Хадис, бележи Муслим, 18/27, 28.

Посланик, мир над њим, јој је рекао: Када већина њеног становништва буде покварена.⁵¹³

Јесу ли се већ десила ова помрачења?

Ова три помрачења се још нису догодила као ни остали велики предзнаци Судњег дана. Иако поједини учењаци сматрају како су се они већ догодили попут Шериф ел Берзенџија ипак је тачно како се ништа од њих још није догодило него су се десила одређена помрачења у различитим местима са различитим временским периодима а то је део малих предзнака Судњег дана.

А што се тиче ова три помрачења она ће бити велика и свеопшта за многа места Истока, Запада и Арапског полуотока.

Ибн Хаџер каже: „Већ су се догодила одређена помрачења у појединим местима. Могуће је да се са три помрачења мислило на помрачење просторно већег обима од уобичајеног.“⁵¹⁴

У прилог реченом је и оно што је забележено у хадисима о томе како ће се три помрачења догодити онда када се повећа поквареност међу људима и када

⁵¹³ Хадис, бележи Табереани, а преноси Ел-Хајсеми у „Меџмуеуз зеваид“, 8/11.

⁵¹⁴ „Фетхул-Бари“, 13/84.

се међу људима прошири непокорност према Богу, слављен нека је Он. А Бог најбоље зна.

ДИМ

Појава дима на крају времена је један од великих предзнака Судњег дана о којем говори Кур'ан и Суннет.

Докази његове појаве

а) Докази из Племенитог Кур'ана:
Речи Узвишеног Бога, слављен нека је Он:

Зато сачекај дан кад ће им се чинити да према небу виде видљив дим који ће људе прекрити: „Ово је неиздржива патња“. (Кур'ан, поглавље Духан, 10, 11.)

Што значи: Сачекај Мухаммеде са овим неверницима дан кад ће се небом појавити видљив и јасан дим који ће људе прекрити. Тада ће им се рећи: „Ово је неиздржива патња“ гласом пуним презира и ругања. Или ће они то рећи једни другима.⁵¹⁵

⁵¹⁵ “Тешир Ибн Кесир”, 7/235, 236.

О значењу овог дима, о томе да ли се он већ догодио, да ли је он један од знакова које очекујемо - о томе постоје два мишљења улеме:

ПРВО: Овај дим је погодио Курејшије у времену тешкоће и глади кад је Божији Посланик, мир над њим, упутио молбу Богу, слављен нека је Он, против њих након што су одбили да му се одазову па су небо видели попут дима.

Ово је мишљење Абдуллах ибн Мес'уда кога је следила група првих муслимана.

Каже, нека је Бог задовољан са њим: Петеро се већ догодило: Лузум, Римљани, насиље, месец и дим.“

Када је човек из племена Кенде говорећи о диму рекао: Заиста ће се појавити дим на дан Судњег дана и узеће слух и вид мунафика (лицемера). Ибн Мес'уд, нека је Бог задовољан са њим, рече: Ко нешто зна нека то каже, а ко не зна нека каже: Аллах најбоље зна. Заиста је од учености када нешто не знаш рећи: Не знам. Заиста Бог, слављен нека је Он, каже свом Посланику:

Реци: Не тражим ја од вас за ово никакву награду и ја нисам од оних који се претварају. (Кур'ан, поглавље Сад, 86.)

Заиста су Курејшије споро прихватили Ислам па је Посланик, мир над њим, упутио молитву против њих: **Господару, помози ме над њима са седам**

година као седам Јусуфових⁵¹⁶ година. Завладао је суша која их је готово уништила. Јели су лешину и кости. Између земље и небеса су видели нешто као дим.⁵¹⁷

Ово мишљење је приоритетније код Таберија који каже: Зато што је Бог, слављен нека је Он, запретио мушрицима (лицемерима) Курејша са димом. Његове речи Посланику: **Зато сачекај дан кад ће им се чинити да према небу виде видљив дим** (Кур'ан, поглавље Духан, 10.)– су изречене у контексту о неверницима Курејша као Његов прекор њима за ширк (многобоштво) који чине, говорећи: **И другог бога осим Њега нема. Он живот и смрт даје - Господара вашег и Господара ваших предака давних.** (Кур'ан, поглавље Духан, 8, 9.) Потом се обраћа Посланику речима: **Зато сачекај дан када ће им се чинити да према небу виде видљив дим** - а то је наређење њему да буде стрпљив ... док их не задеси Његова срџба (љутња). У томе је претња идолопоклонцима. Приличније је да та пријетња изречена њима буде спроведена на њима него да се одлаже за неке друге идолопоклонце.⁵¹⁸

⁵¹⁶ Посланик Јосип. У његовом времену је Египат задесила велика суша која је проузроковала глад, која је трајала је 7. Година. (оп. рев.)

⁵¹⁷ Хадис, бележи Бухари, 8 /511, 517., и Муслим, 17/149, 141.

⁵¹⁸ „Тефсир Табери“, 25/114.

ДРУГО: Овај дим је од оних предзнака које очекујемо и који се још нису догодили. Догодиће се пред сами Судњи дан.

Ово је мишљење Ибн Аббаса, појединих асхаба и таби'ина. Ибн Џерир ет Табери бележи од Ибн Еби Хатема а овај од Абдуллах ибн Еби Мукиле да је рекао: „Рано ујутру сам отишао код Ибн Аббаса па ми рече: Целу ноћ, до пред зору нисам заспао. Зашто, питао сам? Рече: Кажу како се појавила звезда звана Зу зенб (грешница, оп.пр.) па помислих како дим (духан) куца на врата. Нисам заспао до зоре.“⁵¹⁹

Ибн Кесир каже: Овај ланац преносилаца је тачан све до Ибн Аббаса – учењака, познаваоца значења Кур'ана. И то је мишљење свих асхаба и таби'ина. Ако се томе додају мерфу хадиси у сахихима као и хасен и други хадиси ... све то је довољан и јасан аргумент како је дим један од предзнака које очекујемо. То је оно што се подразумијева у Кур'анским ријечима: **Зато сачекај дан када ће им се чинити да према небу виде видљив дим** - значи: јасан и уочљив дим који ће свако видети. А оно са чиме је Ибн Мес'уд, нека је Бог задовољан са њим, прокоментарисао овај ајет је привиђење које су Курејшије виделе као последицу глади и исцрплености.

Такође и речи: **Који ће људе прекрити** - значи: све их обухватити и задесити. А да се то

⁵¹⁹ “Тефсир табер“, 7/235.

односило на нестварно привиђење становника многобожачке Мекке не би било речено: **Који ће људе прекрити.**

Забележено је код Бухарије и Муслима како је Божији Посланик, мир над њим, рекао Ибн Сајјаду: „**Нешто сам за тебе сакрио. То је дух (дим), рече. Одступи, нећеш прећи своју границу!**“ Божији Посланик, мир над њим, му је сакрио: **Зато сачекај дан кад ће им се чинити да према небу виде видљив дим.**⁵²⁰

Из овога се види како је Дим од предзнака које пратимо и очекујемо. Заиста је Ибн Сајјад један од Мединских Јевреја а ова прича се десила након Посланикове, мир над њим, иселјења у Медину.

А такође и веродостојни хадиси спомињу како је Дим један од великих предзнака Судњег дана, о чему ћемо касније говорити.

Оно са чиме је Ибн Мес'уд прокоментарисао овај ајет је његов говор, а предаја чији ланац преносилаца досеже до Посланика је преча од било које предаје заустављене код асхаба.

Нема запреке ни у томе да кад се појави овај предзнак кажу: Господару наш, отклони патње од нас, ми ћемо, сигурно, веровати - да се и отклони, па се они врате свом начину живљења, јер је реч о близини Судњег дана.

⁵²⁰ Хадис, бележи Бухари, 3/218., Муслим, 18/47, 49., Тирмизи, 6/517, 520., и Ахмед, 3660.

Поједини учењаци настоје спојити ове предаје тиме што тврде: како је реч о два Дима, један се појавио, други још није - појавиће се на крају времена. А онај који се десио је оно што су Курејшије виделе у облику дима, тај дим није био стварни дим који ће се догодити заједно са осталим великим предзнацима Судњег дана.

Куртуби каже: „Муџахид вели: Ибн Мес'уд је говорио: „Постоје два Дима, један се десио а други ће испунити простор између небеса и земље. Верник ће од њега осетити нешто попут прехладе, а невернику ће уши попуцати.“⁵²¹

Ибн Џерир каже: „Нема ничег ружног у томе да се Божија претња обистинила над неверницима Курејша и да ће се обистинити над неверницима после њих Димом који је Божији Посланик, мир над њим, наговестио као долазећи дим који ће се догодити. Хадис који се преноси од Абдуллах ибн Мес'уда као и други хадиси су веродостојни и изрекао их је Божији Посланик, мир над њим“.⁵²²

б) Докази из Посланикових хадиса

Споменули смо неке од хадиса о појави Дима на крају времена. Овде ћу навести још неке:

1. Бележи Муслим од Ебу Хурејре да је Божији

⁵²¹ “Ет-Тезкире“, 655.

⁵²² „Тефсирут Табери“, 25/114, 115.

Посланик, мир над њим, рекао: **Пожурите са добрим делима пре него наступи шестеро: ... Деџал (Антихрист), Дим.**⁵²³

2. У Хузејфином хадису о великим предзнацима Судњег дана се спомиње: „**Дим**“.

3. Ибн Церир ет Табери бележи од Ебу Малик ел Еш'арија да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Заиста вас је Бог, слављен нека је Он, опоменуо са три ствари: Дим од којег ће му'мин (верник) осећати нешто попут прехладе а неверника ће надувати тако да ће му од њега уши попуцати.**⁵²⁴

ИЗЛАЗАК СУНЦА СА ЗАПАДА

Излазак Сунца са запада је један од великих предзнака Судњег дана заснован на Кур'ану и хадисима Посланика, мир над њим.

Докази његовог дешавања:

а) Докази из Кур'ана.

Оног дана када неки предзнаци од Господара твога дођу, ниједном човеку неће бити

⁵²³ Хадис, бележи Муслим, 18/87.

⁵²⁴ „Тефсирут Табери, 20/114., „Тефисрул ибн Кесир“, 7/235.

од користи то што ће тада веровати, ако пре није веровао или ако није, као верник, какво добро урадио.(Кур'ан, поглавље, Ел-Енам, 158.)

Веродостојни хадиси указују на то да се: неким предзнацима - мисли на излазак Сунца са Запада и то је мишљење већине коментатора Кур'ана.

Табери након што је споменуо мишљења коментатора Кур'ана о овом ајету каже: „Најтачније мишљење је оно које је очито у предајама Божијег Посланика, мир над њим, кад је он коментаришући овај ајет рекао: „**То је онда кад Сунце изађе са Запада.**“⁵²⁵

Шевкани каже: „Кад би Послаников коментар овог ајета био веродостојан онда се он не би доводио у питање него би било обавеза дати му предност и поступати по њему“.⁵²⁶

б)Докази из Посланикових хадиса

Много је хадиса о изласку Сунца са Запада, неких од њих су:

1.Бухарија и Муслим бележе од Ебу Хурејре да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

Неће наступити Судњи дан док Сунце не изађе са Запада. Кад изађе и људи га угледају сви ће поверовати али, тада човеку неће бити од користи то што ће тада веровати, ако пре није

⁵²⁵ Коментар на Кур'ан, Табери, 8/103.

⁵²⁶ Коментар на Кур'ан, Шевкани, 2/182.

веровао или ако није, као верник, какво добро урадио.⁵²⁷

2.Бухари бележи од Ебу Хурејре да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

Неће наступити Судњи дан док се не сукобе две скупине ... (потом је споменуо хадис, и у њему): док Сунце не изађе са Запада, али тада човеку неће бити од користи то што ће тада веровати, ако пре није веровао или ако није, као верник, какво добро урадио.⁵²⁸

3.Муслим бележи од Ебу Хурејре да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

Пожурите са добрим делима пре него што наступи шестеро:... излазак Сунца са Запада.⁵²⁹

4.Већ смо споменули хадис Хузејфе ибн Усејда о великим предзнацима Судњег дана, у којем се каже:

„Изразак Сунца са Запада.“

5.Имам Ахмед и Муслим бележе да је Абдуллах ибн Амр рекао: „Запамтио сам од Божијег Посланика, мир над њим, хадис који нисам заборавио, чуо сам га кад је рекао“:

„Први предзнак који ће се појавити је излазак Сунца са Запада“.⁵³⁰

6.Од Ебу Зерр'а се преноси како је Божији Посланик, мир над њим, једног дана рекао:

⁵²⁷ Хадис, бележи Бухари, 11/352., и Муслим, 2/149.

⁵²⁸ Хадис, бележи Бухари, 13/81, 82.

⁵²⁹ Поклони се своме узвишеном Створитељу – Аллаху.

⁵³⁰ Хадис, бележи Муслим, 18/27, 28.

Знате ли ви куда иде ово Сунце? Бог и Његов Посланик најбоље знају, рекли су. Заиста оно жури док не стигне до свог одредишта под Аршом и падне му на сецду⁵³¹. Остане у том положају док му се не каже: Подигни се, врати се одакле си дошао, па раним јутром се врати и изађе са свог излазишта. Затим иде журно док не стигне до свог одредишта под Аршом и падне му на сецду. Остане у том положају док му се на каже: Подигни се и врати одакле си и дошло па се раним јутром врати и изађе са свог излазишта. Затим ће журити и људима ће се то чинити нормалним све док не стигне до свог одредишта под Аршом. Па ће му се рећи: Подигни се, и изађи са Запада па ће изаћи са Запада. Затим је Божији Посланик, мир над њим, рекао: Знате ли када ће се то догодити? Онда када човеку неће бити од користи ... урадио.⁵³²

Расправа са Решид Ридаом који одбацује хадис Ебу Зерр'а о сеци који чини Сунце.

Спомињући претходни хадис Ебу Зерр'а, Решид Рида тврди како је текст (метн) овог хадиса од највећих нејасноћа. А о његовом ланцу преносилаца каже: „Овај хадис бележе Бухари и Муслим од Ибрахим ибн Језида ибн Шерик ет Тејмија а он од Ебу Зерр'а који је по оцени групе учењака лажац.

⁵³¹ Хадис, бележи Ахмед, 6881., и Муслим, 18/77, 78.

⁵³² Хадис, бележи Муслим, 2/195, 196, Бухари, 8/541., 13/404.

Имам Ахмед о њему каже: „Није срео Ебу Зерр'а.“

Дарекутни је казао: „Није слушао од Хафсе нити од Аише и није живио у њихово доба.“

Ибн Медини каже: „Није слушао од Алије нити од Ибн Аббаса и то спомиње у делу: „Техзибут техзиб“.“

Спомињу се и друге предаје у смислу он од овог а овај од оног (анан), па је могуће да тај од кога он преноси да није поверљив.

Ако се овакве грешке налазе у две хадиске збирке и другим збиркама са могућношћу уласка истраилијата и могуће грешке приликом преношења значења а не текста хадиса, ако је то случај са њима па шта је тек са онима што су оставили незабележеним Бухарија и Муслим или аутори Сунена?!⁵³³

Тако каже Решид Рида, Аллах му се смиловао!! Ове његове речи су јако опасне. Оне су увреда поузданих хадиса и убацивање сумње у њихову веродостојност, посебно оно што је забележено код Бухарије и Муслима, око чије прихватљивости хадиса су се муслимани сложили.

Камо среће да је он бацио поглед на сенед овог хадиса и о наводној нејасности његовог текста следио би оно што су рекли његови учени претходници, великани који су веровали оно што је тачно утврђено

⁵³³ “Тефирул менар“, 8/211, 212.

да потиче од Божијег Посланика, мир над њим, који се нису претварали да знају оно што не знају, него су следили оно што се чинило тачним и јасним у хадису.

Ебу Сулејман ел хатаби о Посланиковим речима: „**Његово одредиште је под Аршом**“ - каже: „Ми не негирамо могућност да његово одредиште буде под Аршом, Одредиште које ми не познајемо и не видимо него смо путем објаве обавештени о њему. Не негирамо га нити знамо његову каквоћу јер наш разум га не обухвата.“

Потом о сецди Сунца под Аршом каже: „У овом је вест о сецди Сунца под Аршом и није немогуће да то и учини онда кад се у свом кретању приближи Аршу и да се понаша онако како је и створено. Узвишени Бог, слављен нека је Он, каже“:

Кад стиже до места где Сунце залази учини му се као да залази у један мутни извор. (Кур'ан, поглавље, Ел-Кехф, 85.). То је крај оног што око види приликом заласка, а његов пут ка Аршу где чини сецду је после заласка.⁵³⁴

Невеви каже: „Сецда Сунца се дешава путем способности и знања које је Узвишени Бог, слављен нека је Он, створио у њему“.⁵³⁵

Ибн Кесир је казо: „Богу, слављен нека је Он, због Његове величине и моћи, драге воље или на

⁵³⁴ “Шерхус сеиннети лл Бегави“, 15/95, 96.

⁵³⁵ Невевијев коментар Муслима, 2/197.

силу, све чини сецду. И све, на себи својствен начин, Њему се клања“⁵³⁶.

Ибн Хаџер каже: „Текст хадиса указује како је боравиште Сунца на његовом одредишту сваког дана и ноћи у ствари његово стално кретање које је у хадису названо журним (бил џеријј) а Бог најбоље зна.“⁵³⁷

Било како било, није реч овде о одредишту Сунца нити о његовој сецди, него сам желио појаснити како у тексту хадиса Ебу Зерр'а, нека је Бог задовољан са њим, нема нејасноће - као што то тврди Решид Рида, Бог му се смиловао - па су га учени прихватили појаснивши његово значење.

А што се тиче његовог сумњичења сенеда овог хадиса - то је чист превид. Хадис је сенеда спојеног поузданим преносиоцима. На оно што је споменуо о непоузданости Ибрахим ибн Језида ет Тејмија, како није срео Ебу Зерр'а, Хафсу ни Аишу, па како није ни живио у њиховом времену се одговара на следећи начин:

1. У ланцу преносилаца се не каже како хадис преноси Ибрахим ибн Језид ет Тејми од Ебу Зерр'а, него што је као у Бухарији и Муслиму - предаја Ибрахим ибн Језида ет Тејмија од његовог оца а он од Ебу Зерр'а. А Ебу Ибрахим је: Језид ибн Шерик ет Тејми, пренио је хадисе од Омера, Алије, Ебу Зерр'а,

⁵³⁶ Коментар Курана, Ибн Кесир, 5/398.

⁵³⁷ Фетхул Бари, 8/542.

Ибн Мес'уда и других асхаба, нека је мир над њима свима, а од њега су преносили његов син Ибрахим, Ибрахим Ен Неха'и и други. О његовој поузданости сведоче Ибн Меин, Ибн Хиббан, Ибн Саад, Ибн Хаџер. Од њега је група преносила хадисе. О њему Ебу Муса Ел Медини каже: „За њега кажу да је запамтио предисламско (џахилијетско) доба“.⁵³⁸

2.Ибрахим ибн Језид јасно каже како је он хадисе чуо од свог оца Језида. Тако у предаји Муслима стоји: ... „причао нам је Јунус од Ибрахима ибн Језида ет Тејмија да је он чуо од свог оца а овај од Ебу Зерр'а“.⁵³⁹

Ако поуздани преносилац јасно нагласи како је чуо, онда се његова предаја прихвата, као што је то утврђено правилима науке о терминологији хадиса.

Неприхватање веровања и покајања након изласка Сунца са Запада

Кад Сунце изађе са Запада неће бити примљено веровање онога ко до тада није веровао као што неће бити примљено ни покајање грешника. То стога што је излазак Сунца са Запада велики предзнак којег ће видети сви који буду тада живели.

⁵³⁸ “Техзибут техзиб“, 11/337.

⁵³⁹ Хадис, бележи Муслим, 2/195.

Чињенице ће постати очите и видеће страхоту пред којом ће погнути вратове потврђујући и верујући у Бога и Његове знакове. Њихов случај је попут оних који доживе Божију казну, о којима Бог, слављен нека је Он, каже:

А кад би казну Нашу доживели, онда би говорили: Ми верујемо у Бога, у Њега Јединог, а одричемо се оних које смо Му равним сматрали. Али им веровање њихово, кад би казну Нашу доживели, не би нимало било од користи, према Божијем закону који је вредео за све робове Његове који су били и нестали, - и тада би неверници страдали. (Кур'ан, поглавље, Ел-Гафир, 84, 85.)

Куртуби каже: „Учени су казали: Ниједном човеку неће бити од користи то што ће веровати тада, приликом изласка Сунца са Запада, због тога што ће тада свака страст нестати из срца а телесна снага ће се отупити. Сви људи, због јаке свести о близини Судњег дана, ће бити у стању ишчекивања смрти. У њима неће бити онога што поспешује непокорност према Богу, слављен нека је Он, нити снаге која је покреће. Ко се у таквом стању покаје неће му покајање бити примљено као ни оном коме је смрт већ наступила.“⁵⁴⁰

Ибн Кесир каже: „Ако неверник изрази веровање тога дана оно неће бити примљено од њега.

⁵⁴⁰ Коментар Курана, Куртуби, 7/146.

А онај ко пре тога буде веровао ако је био исправан у свом деловању биће у великом добру, а ако је био превртљив па тога дана изјави покајање, тада му оно неће бити примљено.⁵⁴¹

То је оно што је забележено у племенитом Кур`ану и веродостојним хадисима, заиста Узвишени Бог, слављен нека је Он, каже:

Оног дана кад неки предзнаци Господара твога дођу, ниједном човеку неће бити од користи то што ће тада веровати, ако пре није веровао или ако није, као верник, какво добро урадио. (Кур'ан, поглавље, Ел- Енам, 158.)

А Божији Посланик, мир над њим, каже:

„Неће престати хиџра све док покајање буде примано а покајање ће бити примано све док Сунце не изађе са Запада. А кад изађе, свако срце ће бити запечаћено са оним што је у њему и људима ће бити довољно оно што су учинили.“⁵⁴²

И каже Божији Посланик, мир над њим:

„Бог, слављен нека је Он, је на Западу створио врата покајања. Широка су седамдесет година хода. Неће их закључати док Сунце не изађе из правца тих врата. Зато су речи Узвишеног: Онога дана када неки предзнаци Господара твога дођу, ниједном човеку неће бити од користи то што ће тада веровати...“⁵⁴³

⁵⁴¹ Коментар Курана, Ибн Кесир, 3/371.

⁵⁴² Хадис, бележи Ахмед, 1671.

⁵⁴³ „Тухфетул ахвези, 9/517, 518.

Део учених сматра како покајање неће бити примљена неверницима који доживе излазак Сунца са Запада, а ако период након изласка Сунца са Запада буде дуг и генерације то забораве - биће примљено веровање неверника и покајање грешника.

Куртуби каже: „Заиста Бог, слављен нека је Он, прима покајање све док човекова душа у гркљан не дође односно док душа не дође на врх грла. То стога што управо тада сваки човек види своје место у Рају или место у Паклу. Потпуно исти њему је онај ко види излазак Сунца са Запада па се због тога његово покајање не прихвата докле год буде жив. Његово знање о Богу, Његовом Посланику, Његовој претњи је постало нужност. Ако би након тога дуњалучких (овосветских) дана било много и овај велики догађај пао у заборав осим у посебним приликама - онај ко би у том времену примио Ислам или се покајао - то би било примљено од њега. А Аллах најбоље зна.⁵⁴⁴

Овом у прилог је и предаја: „Заиста је Сунцу и Месецу након тога дата светлост, па ће излазити и залазити људима.“

И оно што се преноси од Абдуллах ибн Амра да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„Остаће људи након изласка Сунца са Запада стотину двадесет година.“

Од Имран ибн Хусајна се преноси да је рекао: „Неће наступити излазак док се не деси јак глас од

⁵⁴⁴ Коментар Курана, Куртуби, 7/146, 147.

којег ће помрети много људи. Ко прихвати Ислам или се покаје у том времену - то му неће бити примљено а ко се након тога покаје - покајање ће му бити примљено.⁵⁴⁵

Одговор на све ово је:

Текстови указују на то како се покајање неће прихватити након изласка Сунца са Запада, да неверницима неће бити примљен њихов Ислам. Текстови не разликују оне који су доживели и оне који нису то доживели.

Ово подржава и Таберијева предаја од Аише, нека је Бог задовољан са њом, која каже:

„Кад се догоди први предзнак побацају се пера, позатварају се мелеки чувари, а тела ће сведочити о делима.“⁵⁴⁶

Првим предзнаком се овде мисли на излазак Сунца са Запада. А о предзнацима који ће се догодити пре изласка хадиси говоре као о времену у којем ће се прихватити покајање и веровање.

Такође Ибн Церир ет Табери бележи од Абдуллах ибн Мес'уда да је рекао: „Покајање је могуће све док Сунце не изађе са Запада“.

Муслим бележи од Ебу Муса ел Еш'арија, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

⁵⁴⁵ „Ет-Тезкире“, 705, 706.

⁵⁴⁶ Коментар Курана, Табери, 8/103.

„Бог, слављен нека је Он, ноћу пружа своју руку опроста грешницима дана а дању пружа своју руку грешницима ноћи и тако све док Сунце не изађе са Запада.“⁵⁴⁷

Ибн Хаџер спомиње много хадиса о вестима које упућују на то како су врата тевбе (покајања) закључана до Судњег дана, потом каже: „Ове предаје јачају једна другу и слажу се у томе како се врата покајања закључавају са појавом Сунца са Запада и након тога неће бити откључана. То се не односи само на дан изласка, него на све време, након тога, до Судњег дана.“⁵⁴⁸

А на оно што Куртуби узима као доказ се одговара: Ибн Хаџер о хадису Абдуллах ибн Амра каже: Његова спојеност до Посланика није поуздана.

А хадис Имран ибн Хусајна: Нема основа.

Кад је реч о хадису: **Заиста је Сунцу и Месецу након тога дата светлост ...**, Куртуби му не спомиње сенед (ланац преносилаца).

А ако претпоставимо утемељеност сенеда (ланца преносилаца) онда њихово враћање у стање у којем су били не доказује како су врата тевбе (покајања) по други пут отворена.

Ибн Хаџер спомиње како о овом питању постоји текст - судија овог спора. Реч је о хадису Абдуллах ибн Амра, нека је Бог задовољан са њим, у

⁵⁴⁷ Хадис, бележи Муслим, 17/76.

⁵⁴⁸ “Фетхул Бари, 11/354, 355.

којем се спомиње излазак Сунца са Запада, и у њему: Од тада па све до Судњег дана „ниједном човеку неће бити од користи то што ће тада веровати ако пре није веровао...“⁵⁴⁹

ЖИВОТИЊА (Ед Даббету)

Појава животиње из земље на крају времена је предзнак близине Судњег дана, заснован на Кур'ану и Суннету.

Докази њеног појављивања

Докази из племенитог Кур'ана.

Речи Узвишеног:

И кад дође време да они буду кажњени, Ми ћемо учинити да из земље изађе једна животиња која ће им рећи да људи у доказе Наше нису уверени. (Кур'ана, поглавље Ен-Немл, 82.)

Овај племенити стих спомиње излазак животиње. Догодиће се са нередом код људи, њиховим напуштањем Божијих наређења, променом

⁵⁴⁹ „Фетхул Бари“, 11/354.

истините вере, Бог ће им извести из земље животињу која ће људима причати о томе.⁵⁵⁰

Учењаци кажу да речи Узвишеног: **Дође време да они буду кажњени** - значе: извршење претње над њима ће бити неминовно због њихове устрајности у непокорности, греху, разврату, окретању главе од Божијих знакова, због непроучавања тих знакова и суђења по њима. У непокорности ће достићи границу када им савест више неће користити а од залуталости их неће одвратити никаква опомена. Узвишени Бог, слављен нека је Он, каже:

Кад постану такви извешћемо им животињу из земље која ће им причати и која разуме - а уобичајено је да животиња не прича и не разуме - како би људи знали да је то предзнак од Бога, слављен нека је Он.

Абдуллах ибн Мес'уд, нека је Бог задовољан са њим, каже: „Долазак казне ће бити смрћу учених, нестанком знања и дизањем Кур'ана“.

Затим каже: „Учите што више Кур'ан пре него што буде дигнут. Рекли су: Ако ће овај Кур'ан бити дигнут шта је са оним што је у прсима људи? Рече: Омркнуће такви ноћу а осванути празни, заборавиће чак и Ла илахе иллеллах (Нема другог бога осим једног Бога). Задесиће их стање цахилијета (незнања) и његових обилежја. То ће се догодити онда када дође време да људи буду кажњени“.⁵⁵¹

⁵⁵⁰ Коментар Кур`ана, Ибн Кесир, 6/220.

⁵⁵¹ Коментар Кур`ана, Куртуби, 13/234.

Докази из Посланикових хадиса.

1. Муслим бележи од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„Троје кад изађе тада човеку неће бити од користи то што ће тада веровати, ако пре није веровао или ако није, као верник, какво добро урадио: излазак Сунца са Запада, Деџал (Антихрист) и животиња из земље.“⁵⁵²

2. Он бележи од Абдуллах ибн Амра да је рекао: „Запамтио сам хадис од Божијег Посланика, мир над њим, кад је рекао:

„Заиста је први предзнак који ће се појавити: излазак Сунца са Запада и излазак животиње пред људе у јутарњем времену. Било који од ова два предзнака да се први догоди непосредно после њега ће уследити други.“⁵⁵³

3. Спомињали смо хадис Хузејфе ибн Усејда о великим предзнацима Судњег дана у којем је споменута животиња, а у предаји животиња из земље.

4. Ахмед бележи од Ебу Умаме хадис који он преноси од Божијег Посланика, мир над њим:

„Изаћи ће животиња која ће људе по носевима жигосати па ће их бити много таквих међу вама све док човек не купи камилу па га

⁵⁵² Хадис, бележи Муслим, 2/195.

⁵⁵³ Хадис, бележи Муслим, 18/77, 78.

упитају: Од кога си је купио? Од једног грешника, рећи ће.⁵⁵⁴

5. Муслим бележи од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„Пожурите са чињењем добрих дела пре шесторо: ...животиња из земље.“⁵⁵⁵

6. Ахмед и Тирмизи бележе од Ебу Хурејре да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **„Изаћи ће животиња са Мусаовим штапом и Сулејмановим прстеном и жигосаће неверника“** - Ифан (један од преносилаца хадиса) каже: **Нос неверника - са прстеном, а парнуће лице верника са штапом, тако да ће људи сести за софру па ће један рећи: О верниче! А други: О неверниче!**⁵⁵⁶

Од које врсте животиња је Животиња из земље

Учењаци су се разишли у одређивању врсте животиње из земље. Ево неких мишљења учених о томе:

⁵⁵⁴ Хадис, бележи Ахмед, 5/268.

⁵⁵⁵ Хадис, бележи Муслим, 18/781.

⁵⁵⁶ Хадис, бележи Ахмед, 15/79, 82.

ПРВО: Куртуби каже: „Прво је мишљење како је она младунче Салихове деве. То је најтачније мишљење, а Бог најбоље зна.“⁵⁵⁷

Ово мишљење подржава оно што се бележи од Ебу Давуд ет Тајалиси од Хузејфе ибн Усејд ел Гафарија, који каже: „Споменуо је Божији Посланик, мир над њим, Животињу ... неће пасти траву него ће рикати између Рукна и Мекама. (пред Кабом, оп.пр.).“⁵⁵⁸

Основа његовог доказа је реч „тергу“ - рикати - који се употребљава само за камилу. Младунче деве је након убиства мајке побегло. Пећина му се отворила и оно уђе у њу и у њој ће боравити све док не добије Божију дозволу да из ње изађе.

Затим каже: Лепо неко рече:

Спомени излазак младунчета Салихове камиле, забележиће свакога неверовањем или веровањем. Дискутабилно је Куртубијево давање предности овом хадису у чијем сенеду (ланцу преносилаца) је напуштен човек (од кога се не прихвата преношење хадиса).

Такође у појединим хадиским збиркама се каже „тедну“ - приближити се, и „тербу“ - нарасти као у Хакимовом Мустедреку.

ДРУГО: Та животиња је Џессаса, споменута у хадису Темим ед Дарија, нека је Бог задовољан са

⁵⁵⁷ Коментар Кур`ана, Куртуби, 13/25.

⁵⁵⁸ Хадис, бележи Хахим, 4/484. (Хадис је слаб.)

њим, у причи о Децалу (Антихристу). Ово мишљење се веже за Абдуллах ибн Амра ибн ел Аса.⁵⁵⁹

У хадису нема оног што указује на то како је Цессаса у ствари животиња која ће се појавити на крају времена. Спомиње се како је срео животињу густе длаке и питао је: „Шта си ти? Ја сам Цессаса“, рекла је.

Названа је Цессасом јер је скривала вести о Децалу (Антихристу).

Такође оно што знамо о животињи о којој говоримо је њена бруталност и понижавање људи због њиховог неприхватања Божијих знакова што нам појашњава како је реч о некој другој животињи а не о Цессаси, а Бог најбоље зна.

ТРЕЋЕ: То је змија окачена на зид Кабе коју је Ел Икаб стргао кад су Курејшије хтеле да саграде Кабу.

Ово мишљење Куртуби приписује Ибн Аббасу, нека је Бог задовољан са њим, преносећи га из дела Ен Никаш не спомињући му ланац преносилаца. Такође га преноси и Шевкани у свом делу.

ЧЕТВРТО:

Животиња (даббетун) је инсан (човек) који ће полемисати са следбеницима новотарије и (неверства

⁵⁵⁹ Невевијев коментар Муслимове збирке, 18/28.

не би ли престали, па ће свако пропасти или бити спасен након што је упознат са Истином.

Ово мишљење спомиње Куртуби али га одбацује. Да је животиња човек који расправља са следбеницима новотарије онда у томе не би било неприродности и то не би био један од десет великих предзнака Судњег дана.

Такође само одступање у називу човека ученог и признатог дискутанта са људима није примерено речнику људи нити поштовању учених. Како ученог и вођу називати животињом?⁵⁶⁰

ПЕТО:

Даббетун је збирна именица за све што пуже земљом. Није реч ни о каквој чудноватој и неуобичајеној животињи. Можда се мислило на бактерије које опасно разарају људско тело и здравље. Оне рањавају и убијају а управо то су речи опомене за људе. Кад би они само имали срца која схватају вратили би се Богу, својој вери и признали би очит доказ. Језик стања је много речитији од језика речи. У Арапском језику једно од значења говора (теклим) је и рањавање (тедrix).

Ово је мишљење Ебу Убејје у његовом коментару Ибн Кесировог дела „Ен Нихаје, ел фитену вел мелахиму“. Ово мишљење је далеко од тачног због следећег:

⁵⁶⁰ Коментар Кур`ана, Куртуби, 13/ 236, 237.

а) Бактерије су од давнина присутне као и болести које разарају људска тела, усеве и животиње, а животиња која је предзнак Судњег дана се још није појавила.

б) Бактерије се углавном не виде голим оком а за животињу нико не каже да ће бити невидљива. Божији Посланик, мир над њим, говорећи о њој спомиње како ће је људи видети и са њом Мусаов штап и Сулејманов прстен... и друго што смо већ спомињали.

ц) Ова животиња ће жигосати људска лица жигом неверства или веровања. Парнуће лице верника а опечатити нос неверника, а бактерије не раде ништа од тога.

д) Чини се како га је на ово мишљење подстакло оно што је о животињи споменуто у многим различитим делима али Божија моћ је неограничена и оно што је тачно од Божијег Посланика, мир над њим, нужно му се предати.

Такође, шта спречава разумевање речи онако како је то уобичајено. Не прибегавамо пренесеном значењу осим онда када стварно морамо. Посебно то не чинимо ако је његово мишљење супротно мишљењу коментатора Кур'ана који кажу да је она супротно оном што су људи навикли. Она је натприродна баш као и излазак Сунца са Запада.

У хадисима се спомиње како ће се управо ова два предзнака догодити непосредно један после другог. Божији Посланик, мир над њим, каже:

„Први предзнак ће бити излазак Сунца са Запада а животиња ће се појавити у јутро. Било који да се догоди пре, други ће уследити непосредно после њега.“⁵⁶¹

Нужно је веровати како ће Бог, слављен нека је Он, на крају времена људима послати животињу из земље која ће разговарати са њима. Њен говор ће им бити јасан доказ како су, због њиховог порицања Божијих знакова, заслужили испуњење претње. Када животиња изађе људи ће схватити како је то јасна натприродна опомена о близини Судњег дана. Пре тога нису веровали у Божије ајете а ни у Обећани дан.

Спомињање животиње у сури Ен Немл јача мишљење како је реч о животињи која има моћ говора са људима. У овој сури се спомиње разговор између инсеката, птица, цина и Сулејмана, мир над њим. Спомињање животиње је дошло у одговарајућој хармонији са суром.

Ахмед Шакир, Бог му се смислио, каже: „Курански стих је јасан, реч је о Арапској именици (даббетун) чије је значење познато и јасно у Арапском језику и нема никакве потребе за одступањем у значењу ... Бројни хадиси у Сахихима и другим збиркама говоре о животињи као предзнаку који ће се појавити на крају времена. Забележене су и бројне вести које нису директно везане за Божијег Посланика, мир над њим, - достављача Објаве и

⁵⁶¹ Хадис, бележи Муслим, 18/77- 78.

коментатора Књиге - па зашто би све то оставили. Али наши поједини савременици, припадници Ислама у којима се проширила неваљалост говора и мишљења, не желе да верују у невидљиво, не желе да пређу границу материје коју су им зацртали њихови учитељи и узор, неверници идолопоклоничке раскалашене Европе, отпадници од свих људи и вера, они не могу да верују у оно у шта ми верујемо нити то могу јасно да порекну, него само умотавају говор, расправљају и петљају а затим изокрећу смисао речи од њеног исправног значења чинећи их тако сличнијим знаковима него оном што они поричу и крију дубоко у себи.⁵⁶²

Место изласка Животиње

Постоје различита мишљења у прецизирању места изласка животиње, ево неких:

1. Изаћи ће из Мекке, из највеће џамије. Овом у прилог је и Таберанијева предаја у Евсату од Хузејфе ибн Усејда - коју сматрам директном од Божијег Посланика, мир над њим, - у којој стоји: „**Изаћи ће животиња из највеће џамије, људи ће бити пред**

⁵⁶² Коментар на Ахмедову хадиску збирку, 15/82.

Цамијом, земља ће се затрести и појавиће се пред њима.⁵⁶³

Ибн Ујејне каже: Изаћи ће када имам крене на заједнички намаз да им саопшти како животиња још није изашла.⁵⁶⁴

2. Биће три изласка животиње. Једном ће изаћи у појединим пустињским пределима па ће се притајити, потом у појединим селима а онда у Месцидул Харему (цамији у Мекку).⁵⁶⁵

Постоје друга мишљења која нисам споменуо. Већина их сматра како ће излазак бити из Меканског Харема (цамије у Мекки), а Бог најбоље зна о томе.

Посао Животиње

Када изађе ова животиња жигосаће вернике и невернике.

Што се тиче верника забележиће им лица тако да ће светлити. И то ће бити знак њиховог веровања. А што се тиче неверника, утиснуће му печат на нос. И то ће бити знак његовог неверовања, Бог нас тога сачувао.

О значењу племенитог ајета:

⁵⁶³ „Меџмеуз зевайд“, 8/7,8.

⁵⁶⁴ „Меџмеуз зевайд“, 8/7,8.

⁵⁶⁵ Хадис, бележи хахим, 4/484, 485.

Ми ћемо учинити да из земље изађе једна животиња која ће им рећи ...

и о значењу овог говора постоји више мишљења тумача Кур'ана:

1. Говориће им говором, тј. разговараће са њима. На ово значење упућује и кирает Убеј ибн Ка'аб: где се у преводу значења каже „обавестиће их“.

2. Раниће их, потврђује то кирает: „теклимехум“ - од речи „келм“ - која значи „црх“ - рана. Овај кирает је пренесен од Ибн Аббаса што значи: „Обележиће их жигосањем“.⁵⁶⁶

О овом мишљењу сведочи и хадис Ебу Умаме, нека је Бог задовољан са њом, у којем Божији Посланик, мир над њим, каже:

„Изаћи ће животиња која ће их жигосати по њиховим носовима“.

Од Ибн Аббаса се бележи да је рекао: „Све ће радити, значи: разговараће и жигосаће“.

Ибн Кесир каже: Ово је леп говор у којем нема сукобљавања, а Бог најбоље зна. А говор који ће им животиња рећи је: „Заиста људи у доказе наше нису уверени“. Што значи: обавестиће их како људи у доказе Божије нису уверени. То је учење свих учењака Куфе и појединих учењака Басре.

А учење већине учењака Хиџаза, Басре и Шама би значење било: Причаће им оно што ће их

⁵⁶⁶ Куртубијев коментар, 1/237., и Коментар ибн Кесира, 6/220

растужити - о ништавности свих вера осим Ислама.⁵⁶⁷

Ибн Џерир каже: Тачно је то како су ова два учења сличног значења распрострањена у крајевима исламског света.⁵⁶⁸

ВАТРА КОЈА ЋЕ САКУПИТИ ЉУДЕ

Од предзнака је и појава велике ватре. То је последњи велики предзнак и први наговештај почетка Судњег дана.

Место њеног појављивања

Поједине предаје говоре о томе како ће се ова ватра појавити из Јемена, недалеко од Адена или по другим предајама из Хадреметског мора.

Ево неких хадиса који прецизирају место појављивања ватре. Уједно су они и доказ њеног појављивања:

1. У хадису Хузејфе ибн Усејда о великим предзнацима Судњег дана Божији Посланик, мир над њим, каже: „**Последњи од њих је ватра из Јемена**

⁵⁶⁷ Куртубијев коментар Курана, 20/16.

⁵⁶⁸ Таберијев коментар Курана, 20/16.

која ће људе терати ка њиховом месту окупљања.⁵⁶⁹

2. Такође у предаји од Хузејфе, нека је Бог задовољан са њим, стоји: „**Ватра недалеко од Адена која ће људе терати.**“⁵⁷⁰

3. Ахмед и Тирмизи бележе од Ибн Омера да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **Појавиће се ватра из Хадремевта или из Хадремевтског мора пре Судњег дана и сакупиће људе на једном месту.**⁵⁷¹

4. Бухари бележи од Енеса, нека је Бог задовољан са њим, како је Абдуллах ибн Селам приликом прихватања Ислама Посланику поставио неколико питања од којих је и: Који је први предзнак Судњег дана? Посланик, мир над њим, му је рекао: „**Што се тиче првог предзнака Судњег дана он је ватра са Истока према Западу**“.⁵⁷²

Предаје по којима је ватра последњи велики предзнак Судњег дана и предаје по којима је то први велики предзнак Судњег дана је могуће објединити на следећи начин:

Последњи је ако га посматрамо у контексту предзнака споменутих у хадису Хузејфе, нека је Бог задовољан са њим, а први је предзнак ако га посматрамо као нешто после чега нема више ничег

⁵⁶⁹ Хадис, бележи Муслим, 18/27, 29.

⁵⁷⁰ Хадис, бележи Муслим, 18/27, 29.

⁵⁷¹ Хадис, бележи Ахмед, 5146.

⁵⁷² Хадис, бележи бухари, 3329.

дуњалучког (овосветског), него ће одмах по престанку овог предзнака уследити пухање у Сур, за разлику од свега другог споменутог у Хузејфином хадису после којих ће остати нешто од дуњалучких (овосветских) ствари.⁵⁷³

А што се тиче предаја по којима ће се ватра појавити из Јемена или са Истока према Западу, могући одговори су:

1. Предаје је могуће ускладити тиме да појављивање ватре из близине Адена не искључује сакупљање људи са Истока према Западу. Појавиће се у близини Адена а потом ће захватити читаву земљу. Речи: **Сакупиће људе са Истока према Западу** - значе: Општим сакупљањем а не значе стриктно Исток и Запад.

2. Кад се ватра прошири сакупиће прво становнике Истока. Томе у прилог је и чињеница да смутње увек долазе са Истока. А што се тиче њеног коначног циља на Западу он је тамо зато што је Шам у односу на Исток западно.

3. Могуће је да је споменута ватра у хадису Енеса, нека је Бог задовољан са њим, у ствари смутња која ће проузроковати невиђено зло. То зло ће се ширити попут ватре. Почетак ће јој бити на Истоку којег ће готово читавог уништити. Тераће људе из правца истока ка Шаму и Египту који се налазе на

⁵⁷³ “Фетхул-Бари“, 13/82.

западу као што се то већ дешавало неколико пута почев од Џингис кана па на овамо.

А ватра која се спомиње у хадису Хузејфе и у хадису Ибн Омера је истинска ватра.⁵⁷⁴ А Бог најбоље зна.

Начин њеног сакупљања људи

Кад се појави ова страшна ватра из правца Јемена тераће људе према Земљи окупљања ће бити три врсте:

ПРВА: Врста добровољаца, ситих и обучених јахача.

ДРУГА: врста оних који ће ићи час пешице а час јашући, смењујући се на једној камили. Споменућемо касније хадис: **Двојица на камили, Тројица на камили... док није рекао: десеторица ће се смењивати јашући једну камилу.** Разлог томе ће бити мањак превозних средстава тога времена.

ТРЕЋА: врста коју ће ватра сакупљати окруживши их са свих страна и терајући их према Земљи окупљања. Онога ко заостане ватра ће прогутати.

Оно што је забиљежено о начину сакупљања људи овом ватром је следеће:

⁵⁷⁴ „Фетхул-Бари“, 11/378, 379.

1. Бухари и Муслим бележе од Ебу Хурејре како је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„Људи ће бити сакупљени у три скупине: добровољци, преплашени по двојица на камили, по тројица на камили, по четворица на камили, по десеторица на камили, а остале ће сакупити ватра која ће одмарати тамо где они одмарају, заноћиће где они заноће, освануће где они освану, омркнуће где они омркну.“⁵⁷⁵

2. Од Абдуллах ибн Омера се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„Биће послана ватра на становнике Истока која ће их сакупити на Западу. Заноћиће тамо где они заноће и одмараће где они одмарају. Сви који падну или заостану ће бити њени. Тераће их као што се тера свезана камила.“⁵⁷⁶

3. Преноси се од Хузејфе ибн Усејда како је Ебу Зерр устао и рекао: „О следбеници Гафара, кажите и немојте се разилазити, заиста је Најискренији (Посланик), мир над њим, рекао:

„Људи ће бити сакупљени у три скупине: скупина јахача ситих и обучених, скупина пешака журних и скупина које ће анђели вући за њихова лица и сакупиће их у ватри. Неко од присутних је рекао: Ове две скупине су нам познате а шта је са журним пешацима? Одговорио је: Бог ће послати

⁵⁷⁵ Хадис, бележи Бухари, 6522., и Муслим, 17/194, 195.

⁵⁷⁶ „Меџмуреуз зеваид“, 8/12.

болест од које неће остати јахалица. Чак ће човек давати предивну башту за стару исцрпљену камилу али неће моћи да је нађе.“⁵⁷⁷

Земља окупљања

Људи ће се сакупити у Шаму⁵⁷⁸ и то је земља окупљања, о чему постоје веродостојни хадиси:

1. Од Ибн Омера се бележи о појави ватре следеће: **„Рекли смо: Божији Посланиче шта нам наређујеш? Рече: Држите се Шама“.**⁵⁷⁹

2. Имам Ахмед бележи од Хаким ибн Муавија ел Бехзија а он од свог оца ... хадис у којем Божији Посланик, мир над њим, каже: **Овде ће бити сакупљени људи, овде ће бити сакупљени људи, (три пута) јашући, пешице и на лицима.**

Ибн Еби Бекир каже: „Руком је показао на Шам и рекао: Тамо ће бити сакупљени.“⁵⁸⁰

3. А у Тирмизијевој предаји се преноси од Бехз ибн Хакима, од његовог оца, и од његовог деде: **„Рекао сам: Божији Посланиче, где ми наређујеш? Рече: Овамо (и показа руком у правцу Шама).“⁵⁸¹**

⁵⁷⁷ Хадис, бележи Ахмед, 5/164, 165.

⁵⁷⁸ Територија која прекрива данашњу Сирију, Палестину и део Јордана.

⁵⁷⁹ Хадис, бележи Ахмед и Тирмизи.

⁵⁸⁰ Хадис, бележи Ахмед, 4/446, 447.

4. Ахмед и Ебу Давуд бележе од Абдуллах ибн Амра да је чуо Божијег Посланика, мир над њим, кад је рекао: „**Наступиће исељење након исељења, људи ће ићи месту где је Ибрахим (Аврам), мир над њим, чинио исељење. На земљи неће бити осим злих становника. Земља ће их избацити, душа Божијих верника ће их презрети, сакупиће их ватра са мајмунима и свињама. Преноћи ће са њима када буду преноћили, одмараће када буду одмарали а прогутаће сваког ко застане.**“⁵⁸²

Ибн Хаџер каже у тумачењу Ибн Ујејне од Ибн Аббаса се каже: „Ко сумња да је сакупљање овде - значи у Шаму нека прочита почетак суре Ел Хашр, Божији Посланик, мир над њим, им тада рече:

„**Изађите! Где, упиташе? У земљу окупљања, рече.**“⁵⁸³

Разлог због којег је Шам земља окупљања је у томе што ће сигурност и веровање у времену искушења на крају времена бити у Шаму.

О вредности Шама и подстицању настањивања у њему говоре веродостојни хадиси: Од тих хадиса је и онај који билежи Ахмед од Ебу Дерда'а да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„**Док сам спавао угледах стуб Књиге наслоњен под мојом главом. Помислих како је нестваран па га погледах а он оде према Шаму.**

⁵⁸¹ Хадис, бележи Тирмизи, 6/434, 435.

⁵⁸² Хадис, бележи Ахмед, 11/99.

⁵⁸³ „Фетхул-Бари“, 11/380., Тумачење Ибн Кесира, 8/84, 85.

Није ли веровање у Шаму кад наступе искушења“.⁵⁸⁴

Таберани од Абдуллах ибн Хавале бележи да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„У ноћи Исра'а сам видио бели стуб попут заставе како га анђели носе па сам упитао: Шта је то што носите? Рекоше: Стуб Књиге, наређено нам је да га оставимо у Шаму.“⁵⁸⁵

Ебу Давуд бележи од Абдуллах ибн Хавале, нека је Бог задовољан са њим, да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

„Ствари ће се одвијати тако да ћете бити војска устројена: војска у Шаму, војска у Јемenu и војска у Ираку“. Ибн Хавале рече: Божији Посланиче предложи ми једну ако то доживим. Рече: **„Држи се Шама, он је Богу најдражи део земље и у њему ће сакупити најбољи део Његових робова. А ако то не прихватите држите се Јемена и пијте са својих извора. Заиста ми је Бог гарантовао за Шам и његове становнике.“**⁵⁸⁶

Божији Посланик је у молитви молио за берекет (благослов) Шама као што се бележи у Сахиху од Ибн Омера да је Божији Посланик, мир над њим, рекао:

⁵⁸⁴ Хадис, бележи Ахмед, 5/198, 199.

⁵⁸⁵ “Фетхул Бари“, 12/403.

⁵⁸⁶ Хадис, бележи Ебу Давуд, 7/160, 161.

„Господару наш, учини нам благословљеним наш Шам, Господару наш, учини нам благословљен и наш Јемен.“⁵⁸⁷

Већ смо спомињали како ће силазак Исуса, мир над њим, на крају времена бити у Шаму и како ће у њему бити окупљање верника за борбу против Децала (Антихриста).

Ебу Убејје негира могућност да Шам буде земља окупљања и каже: Не постоји доказ из Кур'ана и Посланикових хадиса или вмишљења на којем су сви велики учењаци о прецизирању земље окупљања, напротив у Кур'ану је оно што то побија у речима Узвишеног: **„На дан кад земља буде замењена другом земљом** (Куран, поглавље Ибрахим, 48.)

Па где је ту, дакле, Шам?!⁵⁸⁸

Одговара се постојањем бројних доказа о Шаму као земљи окупљања које смо већ спомињали. Оно што га је навело на овакво мишљење је његово убеђење како ће окупљање бити на ахирету (оном свету) а не на дуњалуку (овом свету). Сад ћу појаснити да ће оно бити на дуњалуку (овом свету) онако како на то упућују веродостојни текстови.

⁵⁸⁷ Хадис, бележи Бухари, 13/45.

⁵⁸⁸ „Ен Нихаје“, 1/257.

Ово окупљање ће бити на дуњалуку (на овом свету)

Окупљање поменуто у хадисима ће бити на дуњалуку (овом свету). Не мисли се на окупљање након проживљења из гроба. Куртуби спомиње да је значење речи - сакупљање, и да постоје четири окупљања: два на дуњалуку (овом свету) и два на ахирету (оном свету).

Што се тиче оних на овом свету:

ПРВИ је прогон Бену Надира у Шам.

ДРУГИ је окупљање људи пред Судњи дан у Шаму, ватром споменутом у хадисима.⁵⁸⁹

Окупљањем се мисли на окупљање на дуњалуку (овом свету) и о томе постоји консензус учењака о чему сведочи Куртуби, Ибн Кесир, Ибн Хаџер, на што упућују и текстови које сам раније приказао.

Поједини учењаци попут Газалија и Халимија сматрају како ово окупљање неће бити на дуњалуку (овом свету) него на ахирету (оном свету).⁵⁹⁰

Ибн Хаџер спомиње како поједини коментатори Месабиha сматрају да је реч о окупљању

⁵⁸⁹ Курубијев коментар Курана, 18/2,3.

⁵⁹⁰ „Ел минхаџу фи шуабил иман“, 1/442.

након проживљења из гроба, наводећи као потврду томе следеће:

1. Кад се каже окупљање у шеријату (верозакону) се мисли на окупљање из гроба, изузев ако постоји доказ о супротном.

2. Подела у хадису је неодржива са окупљањем у Шаму јер исељеник мора бити добровољац или преплашени или и једно и друго.

3. Сакупљање осталих како је споменуто и њихово терање у правцу Шама под будним праћењем од стране ватре је мишљење које нема потврду у неупитним доказима. Није на нама пресуда о доминацији ватре на дуњалуку (овом свету) над несретницима без поседовања неупитних доказа.

4. Један хадис појашњава други. У појединим хадисима од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан са њим, којег бележи Бејхеки другим сенедима од Али ибн Зејда а он од Евс ибн Еби Евса а он од Ебу Хурејре се каже:

„Тројица јашући на животињи, тројица корачајући пешице и тројица на лицима.“ Ова подела је у складу са поделом у куранском поглављу Ел Ваки'а, бр. 7: **„Вас ће три врсте људи бити“.**⁵⁹¹

Одговор на оно са чиме они то доказују би био сажет у следећем:

⁵⁹¹ Фетхул Бари, 11/380.

1. Постоје докази који говоре о окупљању на дуњалуку (овом свету), већ смо споменули хадисе о томе.

2. Подела у поглављу Ваки'а не обавезује да буде споменута подела у хадису. Споменуто у хадису је намера спашавања од искушења па ко искористи прилику имаће довољно јахалица и опскрбе жудећи за оним што га очекује а плашећи се оног што оставља. Они су прва скупина у хадису. А они који буду оклевали смењиваће се јашући на једној јахалици и они су друга скупина. Трећа су они које ватра буде сакупљала а анђели их буду вукли.

3. Из хадиса је очито како се ватром не мисли на ахиретску (оносветску) ватру него на ватру која ће се појавити на дуњалуку (овом свету). Божији Посланик је упозорио на њу и споменуо је начин на који ће деловати у већ наведеним хадисима.

4. Хадис који они узимају као доказ је забележен од Али ибн Зејда - о чијој поузданости постоје различита мишљења. Тај хадис није супротан хадисима који појашњавају како ће окупљање бити на дуњалуку (овом свету).

У Ахмедовој предаји споменутог хадиса Али ибн Зејда се каже како ће они: „лицима својим уклонити сваку неравнину, узвисину и трње. Земља стајања на Судњем дану ће бити равна, без кривине, наноса, узвишења и трња.⁵⁹²

⁵⁹² “Фетхул Бари“, 11/380, 381.

Невеви каже: „Учени су рекли: Ово окупљање ће бити на крају дуњалука (овог света), уочи самог Судњег дана, пред само дување у Сур (рог).

Доказ томе су речи Божијег Посланика, мир над њим: **„Остале ће сакупити ватра, заноћиће, одмараће, освануће и омркнуће са њима“**.⁵⁹³

Хафиз Ибн Кесир - након спомињања забележених хадиса о ватри, појашњавајући како ће ово окупљање бити на дуњалуку (овом свету) - каже: „Ови текстови указују на то да је ово окупљање присутних на крају дуњалучког (овосветског) времена са свих предела Земље на место окупљања – у земљу Шама ... све ово указује како ће се то догодити на крају времена у којем је јело, пиће, јахање на купљеној јахалици и друго, у којој ће бити уништени они који касне пред ватром. Кад би то било након другог пухања (дувања) у Сур онда не би било смрти, купљене јахалице, јела, пића нити облачења на јавном месту стајања. А што се тиче ахиретског (оносветског) окупљања у хадисима се бележи како ће сви људи, верници и неверници, бити голи, осунећени и без икаквих физичких мана сакупљени.⁵⁹⁴

Код Бухарије се од Ибн Аббаса преноси да је рекао: „Устао је испред нас Божији Посланик, мир над њим, и рекао:

⁵⁹³ Невевијев коментар Муслимове збирке хадиса, 17/194, 195.

⁵⁹⁴ Хадис, бележи Бухари, 11/377.

Заиста ћете ви бити сакупљени потпуно голи и осунећени, „Онако како смо први пут из ништа створили.(Куран, поглавље Ел-Енбија, 104.), а први човек који ће бити обучен на Судњем дану је Ибрахим (Аврам), мир над њим, Божији пријатељ.⁵⁹⁵

Ибн Хаџер каже: „Откуд онима који ће бити након смрти потпуно голи проживљени, откуд њима баште са којима би куповали изморене камиле. Ово јасно упућује на то да ће окупљање бити на дуњалуку (овом свету) пре Судњег дана“.⁵⁹⁶

Ко сматра супротно томе тај је отишао поред истине, а Бог најбоље зна.

⁵⁹⁵ Хадис, бележи Бухари 11/377.

⁵⁹⁶ „Фетхул Бари“, 11/ 382.

ЗАКЉУЧАК

Закључак би се састојао у најважнијим резултатима до којих се дошло у овој студији, а они су:

1. Веровати у предзнаке Судњег дана је саставни део веровања у гајб (непознато) без чега би веровање муслимана било непотпуно.

2. Веровање у предзнаке Судњег дана је саставни део веровања у Судњи дан.

3. Оно што је поуздано од Божијег Посланика, мир над њим, - било да је реч о Мутеватир или Ахад хадису - нужно је веровање и прихватање тога. Није дозвољено то одбацити. Веровање (акаид) се заснива на веродостојној информацији па макар била и Ахад хадиси.

4. Божији Посланик, мир над њим, је обавестио свој народ о оном што је било и оном што ће бити док не наступи Судњи дан. Предзнаци Судњег дана су се већином обистинили.

5. Знање о Судњем дану је нешто што само Бог, слављен нека је Он, зна. То није успео да сазна ни близак анђео Гаврило а ни послани Посланик.

6. Не постоји поуздан и веродостојан хадис о тачном прецизирању трајања дуњалука (овога света).

7. Мали предзнаци Судњег дана су се, изузев мало њих, већ догодили.

8. Циљ појављивања свих малих предзнака је потврда и обистинење тих предзнака тако да се неће, осим ретко, догодити нешто слично њима.

9. Није сваки предзнак Судњег дана нешто што је забрањено. Они подразумевају оно што је забрањено, обавезујући, дозвољено добро или лоше.

10. До сада се није појавио ниједан од великих предзнака Судњег дана.

11. Кад се догоди први велики предзнак Судњег дана за њим ће уследити други попут бисера на пукнутој огрлици.

12. Оно што се догађа од предзнака Судњег дана је чудо Божијег Посланика и знак његовог посланства. Обавестио је о оном што ће се догодити и то се обистинило.

13. Појава многих предзнака Судњег дана је доказ пропасти овог света као и то да му се крај приближио. То је попут знакова смрти очитих на самрти.

14. Врата покајања су отворена све док Сунце не изађе са Запада, а кад изађе врата покајања су до Судњег дана закључана.

15. Сами излазак Сунца са Запада није Судњи дан, него ће након тога бити још дуњалучких (овосветских) ствари попут купопродаје и сл.

16. Последњи велики предзнак Судњег дана је излазак ватре која ће људе сакупити у земљи Шама. Ово окупљање ће бити на дуњалуку (овом свету) пре Судњег дана.

17. Судњи дан ће наступити само на лошим људима.

Молимо Бога, слављен нека је Он, да нас сачува, а Бог о свему најбоље зна, нека је хвала Богу, слављен нека је Он, Господару свих светова и нека је Божији мир и спас на Његовог Посланика Мухаммеда, мир над њим, његову часну породицу и асхабе (следбенике тј, прву генерацију муслимана, то су они који су видели Посланика, мир над њим).